

GLASUL BISERICII

REVISTA OFICIALĂ A SF. ARHIEPISCOPII A BUCUREȘTILOR
ȘI A SFINTELOR EPISCOPII A BUZĂULUI ȘI DUNĂRII DE JOS

APARE CU BINECVĂNTAREA
ȘI SUB ÎNDRUMAREA I. P. S.
J U S T I N I A N
PATRIARHUL ROMÂNIEI

PATRIARHUL IMPLINIRILOR

6 IUNIE 1948 — 6 IUNIE 1953

5-7

M A I - I U L I E

ĂNUL XII

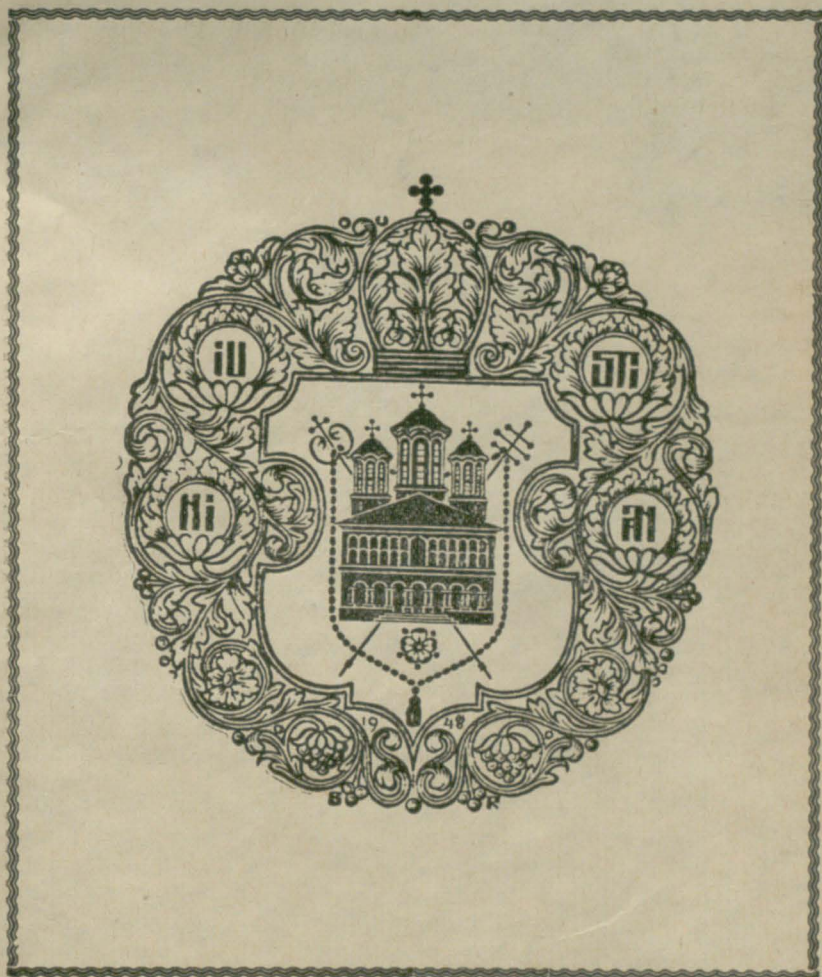
1953

GLASUL BISERICII

REVISTA OFICIALĂ A SFINTEI ARHIEPISCOPII A BUCUREȘTILOR
ȘI A SFINTELOR EPISCOPII A BUZĂULUI ȘI A DUNĂRII DE JOS

APARE CU BINECUVÂNTAREA ȘI INDRUMAREA I. P. S. PATRIARH JUSTINIAN

Redacția și Administrația : Secția Culturală a Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor

POPAS LA CINCI ANI

PATRIARHUL ÎMPLINIRILOR

Alegerea și așezarea Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian pe Scaunul de Întăistător al Bisericii Ortodoxe Române, s'au săvârșit numai la câteva luni după proclamarea Republicii Populare Române, — început de veac nou în istoria poporului nostru care a devenit stăpân deplin pe soarta sa, singur făuritor al viitorului său, al progresului și fericirii sale.

În noua orânduire de Stat, chemarea I.P.S. Justinian în fruntea străbunului Așezământ de Credință, a însemnat un început de veac nou și pentru Biserica Ortodoxă Română.

Semnificația deosebită a acestui moment bisericesc pentru Ortodoxia Românească, a fost subliniată la vremea ei prin cuvinte bogate în conținut și pline de luminos adevăr:

«Alegerea aceasta constituie un eveniment crucial pentru Ortodoxia românească... Evenimentul este important pentru Biserică, dar el este important deopotrivă și pentru țara întreaga, pentru că este vorba de Cultul cu cel mai mare număr de credincioși, cu cele mai vechi și mai vii tradiții populare din țară. Biserica Ortodoxă Română a mai avut de ales, în trecut, un șir întreg de Mitropoliți Primați. A mai ales și doi Patriarhi. Cu toate acestea, prezenta alegere se deosebește profund de alegerile care au desemnat pe vechii conducători ai Bisericii. Patriarhul de azi nu mai trebuie să semene cu cei din trecut, pentru că nici așezările de azi nu mai seamănă cu cele din trecut. Guvern și popor sunt astăzi una. Guvernul este al poporului și nu mai cere astăzi Patriarhului nimic pentru vreo minoritate oarecare. El îi cere totuși ceva, — și i-o cere pentru că poporul i-o cere: să fie alături de popor, să fie identificat cu aspirațiile

lui legitime, să creadă nestrămutat în așezările populare. Căci poporul și-a dat azi, după veacuri de suferință, o așezare proprie... Țara noastră este, acum, o Republică Populară, patrie bună a tuturor celor ce muncesc. Patriarhul cel nou trebuie să fie al Bisericii, dar trebuie să fie și al poporului, cu năzuințele lui de azi. El trebuie să-și păstrească în cinste turma ce i se încredințează, dar prin Biserică trebuie să ajute poporului, să ajute la dezvoltarea democrației populare și a libertăților populare, să fie sprijin Patriei noastre scumpe pentru asigurarea independenței și suveranității Republicii Populare Române; să fie un hotărît luptător pentru pace și pentru consolidarea democrației în lume».

Sfântul Sinod, de asemenea — prin graiul decanului său, Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae al Ardealului — a trasat atitudinea Bisericii față de noua orânduire a Statului nostru democrat popular, prin cuvintele:

«Noi suntem o Biserică vie, o Biserică a drept-credincioșilor. Caracterul acesta determinant pe care și l-a păstrat nefalsificat în toată curgerea veacurilor, noi — slujitorii Altarului — îl considerăm ca o obligație permanentă și fundamentală a conștiinței noastre, de a-l conserva și întări prin lucrarea noastră. În legătură cu aceasta, înțelegem să acordăm tot sprijinul nostru înaltei conduceri a țării».

Răspunsul Inalt Prea Sfințitului Justinian — în acel dintâi ceas al noului veac din viața Ortodoxiei Românești — a constituit un adevărat program de muncă pentru întreaga Biserică Ortodoxă Română, un legământ de credință, un steag desfășurat în zorile dimineții noii vieți republicane a poporului nostru:

«Mă voi strădui ca Sfânta noastră Biserică Ortodoxă Română să facă față așteptărilor și nădejdlor pe care și le pune norodul drept-credincios în contribuția ei la noua așezare socială. Biserica este chemată azi să purifice, să înnoiască și să innobileze viața omenească, propovăduind dreptatea și omenia, tuturor muncă pașnică, cinste și ordine; este chemată să imputernicească sufletul norodului drept-credincios, cu tăria iubirii, a solidarității și a unirii. Niciodată în viața ei, în curs de aproape două milenii, Biserica lui Hristos nu a avut un prilej mai potrivit pentru a-și pune în practică învățăturile Evangheliei, ca cel de azi, datorită regimului popular instaurat în țara noastră. Obiectul misiunii Bisericii este omul, temelia Patriei și societății. Înălțarea omului condiționează îmbunătățirea tuturor celorlalte realități ale vieții omenești.

«Strigătul omenirii după o viață nouă, mai dreaptă și mai bună. Liberă și stăpână pe munca ei, este strigătul celui căzut între tâlhari după samarineanul izbăvitor. Lăsată pradă tuturor rățăcilor și tuturor suferințelor, omenirea strigă și cere pace, înfrățire și dragoste. Biserica trebuie să răspundă acestei strigări și să fie prezentă acolo unde se dă lupta pentru cucerirea dreptății și libertății, știut fiind că nu poate fi pace, înfrățire și fericiere, într'o lume cu oameni robiți, exploatați și ținuți în întuneric.

«Crescut în învățăturile și predaniile Sfintei noastre Biserici Ortodoxe, care dela început a respins șovinismul și prozelitismul, ca pe niște lucruri care nu sunt potrivite cu duhul creștin, vom avea înțina larg deschisă pentru toate celelalte confesiuni din țara noastră.

«Infrățiți și insuflați de această dragoste reciprocă, clerul și norodul binecredincios să ne dăm mâna și, uniți într'un efort comun de muncă, să consolidăm viața și orânduirile democratice ale tinerei noastre Republici, purtând în minți și în inimi dreptarul Sf. Apostol Pavel: «Hristos ne-a izbăvit, să fim liberi; rămâneți așa dar tari și nu vă aplecați iarăși sub jugul robiei.

«Pe drumul acesta ne vom îndrepta și vom îndruma pașii Bisericii Ortodoxe Române, și ai slujitorilor săi, — pe drumul deschis înaintea noastră de Iisus Mântuitorul».

Acestor legăminte, cu cari I.P.S. Justinian s'a juruit în fața mărețului Colegiu Electoral Bisericesc, a adăugat altele, în ziua întronizării sale, menite să completeze un vast program de activitate, pentru ca — reînviind în obștea ortodoxă dinamismul evanghelic primar —, «Biserica strămoșească să poată veni în sprijiniul poporului român în munca lui pentru făurirea noli sale vieți sociale»:

a) Indrumarea și pregătirea clerului pentru un apostolat nou, după normele unei școlarități aplicate de cei mai de seamă profesori de misiune, pastorală, știință și cultură teologică, urmând cuvântul Sf. Apostol Pavel: «Innoind duhul minții voastre, să vă îmbrăcați în omul cel nou»;

b) Reorganizarea vieții din mănăstiri și a clerului monahal, «redând Bisericii Ortodoxe Române un monahism nou și luminat, care să îmbine viața duhovnicească cu cea socială și culturală»;

c) Revizuirea «arsenalului de misiune» al clerului de mir și înzestrarea lui «cu armele duhului celui nou», pentru a ajuta în năzuințele lui pe omul cel nou, pe omul păcii...» și pentru «luminarea norodului dreptcredincios pe calea vieții celei noi»;

d) Reorganizarea școlilor pentru formarea slujitorilor altarelor, care să poată corespunde tuturor aspirațiilor de azi ale credincioșilor, slujitori «cu drag de muncă pentru propășirea Bisericii și Patriei»;

e) Readucerea în sânul Bisericii străbune a fraților greco-catolici, răpiți cu silnicie, cu 250 ani în urmă, de tirania papală habsburgică și înglobați în Biserica Romei.

Acesta este programul de activitate pe care și l-a fixat Înalt Prea Sfințitul Justinian, în ceasul preluării frânelor de conducere a Bisericii strămoșești. Acesta este drumul pe care și-a propus să meargă. Într'o singură frază, acest larg program de acțiune poate fi rezumat astfel: a sluji cu nestrămutată credință Bisericii, Patriei, Poporului și Păcii».

REALIZATORUL.

În perspectiva celor cinci ani care s'au scurs dela așezarea Prea Fericitului Patriarh Justinian în Scaunul de Întăistătător al Bisericii noastre, putem analiza cu limpezime în ce măsură legămintele și juruințele sale solemne, de atunci, au fost concretizate în fapte palpabile.

Și trebuie să mărturisim, cu sufletul plin de admirație, că realizările acestor cinci ani de patriarhicească arhipăstorie a Înalt Prea Sfințitului Justinian sunt atât de mărețe, încât ele constituiesc temelile sănătoase pe care se înalță noul veac al Ortodoxiei Românești.

Toate sectoarele vieții noastre bisericești — așa cum au fost ele orânduite de Intemeietorul Eccleziei, de Sfintele Soboare, de Sfinții Părinți și de Predania vie a Dumnezeescului Așezământ —, au simțit suflul creator al noului cârmaci al Bisericii noastre drept-slăvitoare.

«Eu nu sunt un om al vorbelor; iar dacă am vreo mulțumire în viață, atunci aceea izvorăște din privescerea roadelor muncii prestate cu sudoare», — a spus cândva I.P.S. Patriarh Justinian. Și într'adevăr, ca toți oamenii de acțiune, Inalt Prea Sfinția Sa s'a concentrat asupra unei singure idei-forță: să slujească și să se dăruiască deplin Bisericii și Patriei. Iar această idee-forță trăiește în lăuntrul său, cu puterea unei revelații, urmând-o cu credință ca pe un chivot luminos, ducător spre limanul împlinirilor.

Toate gândurile, toate strădaniile, toată puterea sa de muncă și de jertfă — din acești ultimi cinci ani — poartă pecetea acestei idei-forță, care a pus stăpânire pe întreaga sa ființă: să slujească Bisericii, Patriei, Poporului și Păcii.

Incălzit de un permanent și robust optimism al faptelor, — cu un neapuz soare-răsare în inimă —, Inalt Prea Sfinția Sa nu și-a lăsat nicio clipă sufletul ros de rugina îndoielilor, chiar atunci când greutăți, ce păreau de neînving, i-au apărut în cale. Cu conștiința clară, că Creștinismul este religia credinței și a faptelor, I.P.S. Sa a crezut puternic și a înfăptuit pe aceeași măsură.

Având instinctul datoriei, care nu dă niciodată greș, I.P.S. Sa s'a devotat ființai marelui simțământ al obștei, străduind neîncetat pentru obștea credincioasă și pentru obștea cea nouă a Patriei noastre.

Dragostea de Biserică și de Patrie cere să jertfești totul pentru binele obștesc: «să nu contenești niciodată cu lucrul, căci ceea ce este mai bun, n'a fost încă săvârșit». Și Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian așa a crezut și așa a făptuit.

Înfăptuirile Inalt Prea Sfinției Sale sunt multe, bogate și variate. Auto-mulțumirea — care paralizează acțiunile viitoare — n'a pus, însă, niciodată stăpânire pe sufletul său. Fiecare obiectiv, fiecare culme ajunsă, i-a servit drept suport pentru alte zboruri, pentru alte realizări.

I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului—caracterizând înfăptuirile celor trei Patriarhi ai Bisericii noastre—a spus: «Primul Patriarh a fost organizatorul, sub păstoria căruia s'a dat Bisericii o organizare unitară, realizându-se unificarea legislației bisericești între Mitropoliile ce veneau cu tradiții variate; al doilea Patriarh, cărturarul, a umplut cadrele organizării cu conținut, dând impuls culturii ortodoxe, el însuși fiind un multilateral și fecund scriitor bisericesc; iar al treilea Patriarh — realizatorul, — cu energia și spiritul practic ce-l caracterizează, continuă activismul bisericesc, din domeniul cultural în cel social, în conformitate cu duhul Evangheliei și cu tradiția milenară a Ortodoxiei».

INTREGITORUL.

Pe întâia pagină de istorie a noului veac al Ortodoxiei noastre — dintre marile înfăptuiri ale Prea Fericitului Patriarh Justinian — se scrie, desigur, revenirea la sânul Bisericii strămoșești a clerului și credincioșilor greco-catolici, după 250 ani de silnică despărțire. Este întâia mare biru-

intă sub patriarhiceasca arhipăstorie a I.P.S. Justinian, înregistrată la numai câteva luni dela înscăunarea I.P.S. Sale. Chemarea caldă a Părintelui Bisericii străbune, din ziua intronizării sale, a avut ecoul așteptat în sufletele credincioșilor și clericilor greco-catolici. Pecețile nelegiuitului act dela 1700 s'au sfărâmat. Cei despărțiți de urgia stăpânilor unui trecut întunecat, s'au regăsit la sânul Bisericii-mame în care au crescut, au trăit și au adormit întru Domnul, toți moșii și strămoșii noștri.

«La 1 Octombrie 1948, Clujul — bătrâna cetate a Ardealului — a crestat pe răbojul istoriei sale, cel dintâi hrisov al reîntregirii Bisericii Ortodoxe Române din Ardeal (Consfătuirea clerului român unit, în scopul revenirii la Ortodoxie).

«La 3 Octombrie 1948, cei 38 de mandatarî ai clerului și poporul greco-catolic din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, au primit binecuvântarea și îmbrățișarea frățească a Intâistătătorului Bisericii Drept-măritoare, la reședința Scaunului patriarhicesc din Capitala țării.

«Intăriți, atunci, în rugăciuni duhovnicești și reinnoind neclintita lor hotărîre de a se întoarce în sânul Bisericii strămoșești, delegații clerului și poporului ardelean, — la cererea aproape a unanimității credincioșilor «uniți» — au constituit un Comitet de inițiativă, pentru organizarea revenirii Bisericii Greco-Catolice în unitatea de credință a Bisericii Răsăritene.

«Acest Comitet a lansat un «Apel», prin care toate parohiile revenite la Ortodoxie erau invitate să-și trimită delegații lor la Marea Adunare Bisericească din Alba Iulia, dela 21 Octombrie 1948, menită «să consfințească în mod solemn, reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române din Ardeal», după 250 ani de silnică despărțire.

«La 21 Octombrie 1948, la împlinirea a 250 ani dela frângerea unității religioase a Românilor ardeleni, Bălgradul — întâia reședință de Scaun a Mitropoliei Ortodoxe din Transilvania —, a trăit bucuria sărbătorească a revenirii fraților despărțiți la 1700, în matca Ortodoxiei străbune».

«In fața lui Dumnezeu Atotțiitorul, a întregului popor și a conștiinței noastre — se spune în Legământul de Credință față de Biserica Ortodoxă — noi, foștii păstori și fii duhovnicești ai Bisericii Unite,

«Ne legăm și ne jurăm, azi 21 Octombrie 1948, aci în cetatea Bălgradului Ortodoxiei noastre străbune, să rupem odată pentru totdeauna legăturile noastre cu Roma papală, impuse prin silnicie la 1700.

«Ne legăm și ne jurăm, la capătul unui adânc proces de conștiință, — ascultând glasul sfătuitor al strămoșilor noștri și chemarea părintească a Intâistătătorului Bisericii Drept-măritoare —, să ne întoarcem la Altarul Ortodoxiei, să ne iubim unii pe alții, ca într'un gând să mărturisim pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, Treimea cea de o ființă și nedespărțită.

«Ne legăm și ne jurăm să dăm ascultare întru toate Sfântului Sînod al Bisericii Ortodoxe Române și tuturor învățăturilor de credință și canoanelor Bisericii Răsăritene.

«Nu vom pregeta să slujim, cu vreme și fără vreme, după cuvântul Evangheliei, poporul român și Republica Populară Română.

«Cu toată râvna și statornicia vom lupta pentru înfăptuirea năzuințelor generoase ale poporului nostru și în deosebi, fiind noi următori ai

invățăturii Sfintei Scripturi — pentru pacea a toată lumea și pentru înfrățirea tuturor noroadelor pământului.

«Cu cugetul împăcat și mulțumită aducând Celui Atotputernic facem acest legământ, fiind convinși că servim și cauza lui Dumnezeu în lume și interesele vitale ale poporului nostru drept-credincios».

Pe plan religios ca și pe plan politic, abolirea de către Statul nostru democrat-popular a odiosului Concordat cu Vaticanul (17 Iulie 1948), și statornicirea noului regim al Cultelor (4 August 1948), au o deosebită importanță, căci ele au creat condiții de libertate religioasă și egalitate cultică cum nu am mai cunoscut niciodată.

În asemenea condiții de libertate și egalitate cultică, asigurate de regimul nostru democrat popular, — conștiința noastră a devenit și ea liberă. Și astfel, năzuința de veacuri a strămoșilor noștri, mereu zădărnicită de împilătorii și asupritorii vremurilor apuse pentru totdeauna, a putut fi împlinită, prin revenirea la vatra credinței străbune a fraților greco-catolici, prin reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române, prin refacearea unității Ortodoxiei Românești.

La 6 Iunie 1948, Prea Fericitul nostru Patriarh Justinian — adresându-se fraților greco-catolici, cu inimă duioasă de Părinte al obștei românești ortodoxe, a spus în esență următoarele:

«Brațele părintești ale credinței străbune vă așteaptă larg deschise, spre a vă strânge la sânul Bisericii-mame. Intoarceți-vă acasă!

Și iată, ei s'au întors! «Și s'au întors nu numai în Casa credinței lor, ci și în Casa Patriei lor, cu toată ființa lor. S'au desprins din lanțul care voia să-i tragă și să-i zălogească peste hotare, și au intrat în orânduirea Patriei lor, Republica Populară Română».

Reîntregirea Bisericii străbune este, azi, un act pe care istoria l-a înregistrat pentru totdeauna. Pentru împlinirea lui, ca și pentru toate cuceririle democratice ale poporului nostru «slavă se cuvine, în primul rând, acestui popor eliberat, care a știut să se folosească de libertățile reale pe care le-a cucerit. Merit și slavă se cuvine și acelor ce au ajutat sau au condus lupta hotărâtoare de desrobire, dând astfel poporului nostru puțința să-și spună cuvântul, fără teamă de stăpâni asupritori. Mulțumită se cuvine apoi — pentru refacerea unității Ortodoxiei românești — conducerii Bisericii Ortodoxe Române și, în primul rând, Înalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, care a pus suflet și zel pastoral și patriotic în această operă, și căruia i-a fost dat să patroneze asemenea măreață împlinire. Pentru actul Reîntregirii Bisericii Ortodoxe Române, Înalt Prea Sfinția Sa va rămâne cu numele frumos de «Intregitorul».

LEGIUITORUL.

În noul veac de libertăți democratice, cucerite de poporul nostru, în șuvoiul de viață nouă pe care obștea românească o trăiește astăzi, Biserica Ortodoxă Română trebuia să-și dea și ea o nouă orânduire legală, mai potrivită cu năzuințele de acum ale credincioșilor săi, mai adecvată țelurilor permanente ale idealului creștin, mai proprie dinamismului evanghelic al Așezământului Sacru.

Nevoia unei înnoiri a legiuirilor Bisericii noastre s'a făcut de mult simțită în sânul clerului și credincioșilor noștri. Vechea noastră orân-

duire legală purta amprentele imixtiunii brutale a Statului burghez în treburile vieții noastre bisericești. Dacă Biserica noastră de atâtea ori n'a putut merge — cum ar fi vrut — pe făgașul vechilor sale tradiții populare; dacă strădaniile ei s'au irosit adesea în preocupări mărunte; dacă nu s'a putut ridica îndeajuns la nivelul chemării ei apostolice, spre a fi o Biserică vie și dinamică, — toate acestea se datoresc, în cea mai mare parte, continuului amestec al trecutelor regimuri politice în rosturile noastre bisericești, deși fățarnic ele o decretaseră: «Biserică dominantă».

Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian — citând pe unul dintre istoricii noștri — a spus despre aceste stări de lucruri ale trecutului: «Ceea ce a împiedecat Biserica dela chemarea ei, a fost amestecul Statului, care, dela Regulamentul Organic până în timpurile de azi, a luat-o în stăpânire, uneori cu încetul, alteori prin lovituri mari pe neașteptate, smulgându-i rând pe rând... drepturile, autonomia consfințită prin canoane, cultura proprie, școlile oficiale, autoritatea și prestigiul... Viața ei canonică a fost înlăturată fără cruțare și fără pietate, fără simț istoric și fără înțelegerea drepturilor ce derivau din prescripțiuni cu caracter nestrămutat și dintr'o practică de atâtea veacuri».

Vremurile de adânci prefaceri sociale pe cari le trăiește poporul nostru, viața nouă pe care el și-o făurește cu fiecare zi de muncă strădalnică, largile libertăți democratice cucerite de el, — toate acestea au creat condiții proprii și pentru înnoirea legislației noastre bisericești. «Când este vorba de o nouă așezare a Statului pe alte temelii și cu alte întocmiri, — spunea pe drept cuvânt I.P.S. Patriarh Justinian —, Biserica Ortodoxă Română... este prima instituție... care trebuie descătușată de vechile ei legiuri».

Și Biserica noastră a fost descătușată de acele învechite și împovărătoare legiuri bisericești, care atâta amar de vreme au pus plumb în avânturile împlinitoare ale Bisericii străbune.

Legiuirile bisericești ale I.P.S. Patriarh Justinian constituie într'adevăr o operă de mari proporții, ea cuprinzând toate sectoarele vieții noastre bisericești. O simplă însiruire a acestor noi legiuri va arăta câtă muncă, câtă strădanie, câtă pricepere, câtă înțelepciune, câtă înțelegere a sacrei misiuni a Bisericii, a trebuit să cheltuiască acela care le-a gândit, le-a formulat, le-a întocmit și — cu aprobarea Sfântului Sinod — le-a dat viață, punându-le la îndemâna Sacrului Așezământ pe care-l cărmuște.

Iată aceste legiuri:

1. Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române;

2. Regulamentul de procedură al instanțelor disciplinare și de judecată ale Bisericii Ortodoxe Române;

3. Regulamentul pentru organizarea și funcționarea instituțiilor de învățământ teologic din Patriarhia Română;

4. Regulamentul pentru determinarea atribuțiilor Patriarhului și de funcționarea organelor centrale deliberative, administrative și executive din Patriarhia Română: Sfântul Sinod, Sinodul Permanent, Adunarea

Națională Bisericească, Consiliul Național Bisericesc, Administrația Patriarhală, Cancelaria Patriarhală și instituțiile anexe;

5. Regulamentul interior al Adunării Naționale Bisericești;

6. Regulamentul pentru alegerea, funcționarea și dizolvarea organelor deliberative și executive în parohiile, protopopiatele și Eparhiile din Patriarhia Română;

7. Regulamentul pentru numirea și transferarea clerului din parohii, examenele de capacitate, definitivare, promovare și selecționare pentru Capitală ale diaconilor și preoților din Patriarhia Română;

8. Regulamentul pentru organizarea vieții monahale și funcționarea administrativă și disciplinară a mănăstirilor;

9. Regulamentul pentru administrarea averilor bisericești;

10. Regulamentul pentru organizarea și funcționarea Caselor de Ajutor Reciproc ale Clerului, de pe lângă Eparhii;

11. Regulamentul pentru organizarea și funcționarea Fondului de Asigurare a Bunurilor Bisericești;

12. Norme privitoare la pictura bisericească (Decizia Nr. 157/950);

13. Instrucțiuni privitoare la angajarea lucrărilor de pictură bisericească;

14. Decizia privitoare la pensionarea preoților trecuți de vârsta de 60 ani.

Acestea sunt legiurile bisericești ale patriarhiceștii arhipăstoriri a I.P.S. Patriarh Justinian, care constituiesc osatura legală cea nouă a Bisericii noastre și care călăuzesc pașii ei spre împlinirea noului veac ortodox român, a cărui începătură s'a făcut la 6 Iunie 1948.

Importanța deosebită a acestor legiuri constă în faptul că, toate la un loc constituie — după anul 1700 — întâia Pravilă bisericească a întregii obști românești ortodoxe. «Ca document al stării de unitate a Bisericii Ortodoxe Române și ca document al reîntregirii acesteia», noua Pravilă are o însemnătate istorică, «prin care depășește toate celelalte legiuri bisericești, făurite dela 1700 încoace».

La baza acestei noi Pravile a Bisericii Ortodoxe Române stau următoarele principii:

a) Principiul unității dogmatice și canonice cu Biserica Ecumenică a Răsăritului;

b) Principiul autocefaliei și autonomiei bisericești;

c) Principiul sinodalității Bisericii, împletit cu constituționalismul democratic;

d) Principiul centralismului, armonizat cu descentralizarea administrativă pe unități bisericești: Mitropolii, Episcopii, Protoierii, Parohii;

e) Principiul electiv;

f) Principiul reprezentativ;

g) Principiul responsabilității organelor de conducere, în fața celor ce le-au ales;

h) Principiul revocabilității organelor de conducere;

i) Principiul îndatoririlor social-religioase ale clerului de mir și monahal, prin noua orientare ce s'a dat învățământului teologic de toate gradele;

j) Principiul ordinei și disciplinei;

l) Principiul selecționării și recrutării clerului, după norme unice pe întreaga Patriarhie Română;

m) Principiul colaborării strânse între Biserică și Statul nostru democrat popular.

Legiuirile Prea Fericitului Patriarh Justinian — elaborate doar în cinci ani — constituie un factor hotărâtor întru reșezarea Bisericii noastre pe temeliile sale canonice și pe fâgașul viilor predanii populare ale Ortodoxiei Românești. Această nouă orânduire legală dă Bisericii noastre străbune putința de a deveni o Biserică cu adevărat vie, o Biserică a dinamismului evanghelic, o Biserică a păcii și a izbăvirii duhovnicești. Căci zicea I.P.S. Patriarh Justinian:

«Biserica noastră nu trebuie să fie doar un organism administrativ sau numai indeplinitoarea unor formule rituale; ea trebuie să păstreze sufletele credincioșilor în spiritul Evanghellei Domnului Iisus Hristos. Voi lupta, deci, ca Biserica, prin slujitorii ei, să vibreze și să fie vie. Să fie pătrunzătoare de suflete, îndrumătoare pe calea sfântă a dreptății sociale, a ordinii, a credinței și deci a mântuirii umane».

*CTITORUL NOULUI INVĂȚAMANT
TEOLOGIC.*

S'a spus pe drept cuvânt: «La vremuri noi, preoți noi, slujind străvechilor altare. Numai omul care-și deschide larg ferestrele sufletului pentru a primi impulsul de viață nouă, numai acela va fi factor de propășire... Căci dacă cei păstoriți ar lucra pământul ca acum 100 de ani, cu plugul de lemn, n'ar putea ține pasul cu cei ce folosesc tractorul... Și dacă înaintașii noștri interpretau misiunea preoțească în mod mai mult ritualist, azi — numai cu ajutorul Molitfelnicului — nu putem purta cărma vieții sufletești a norodului credincios...».

Este evident pentru oricine, că — în crugul republican al noului veac românesc, cu marile lui năzuințe populare, cu largile libertăți cucerite de poporul nostru, cu luminoasele perspective de viitor pentru Patria noastră — Biserica nu putea corespunde chemării sale, dacă nu și-ar fi pus grabnic la inimă problema unei noi orientări a clerului nostru, a revitalizării lui cu principiile dinamismului evanghelic primar, cu idealurile statornice ale apostolatului social, cu viile tradiții populare ale Ortodoxiei străbune. Preoțimea noastră trebuia descătușată și curățită de zgura ce i-au așezat-o pe suflet stăpânirile întunecate ale trecutului de înrobire și asuprire, stăpâniri cari, adescori au reușit să ancoreze, la carul intereselor lor meschine, o seamă de preoți slabi de înger și bântuiți de ispitele veacului mai mult decât de trăirile evanghelice în slujba norodului credincios. Nu degeaba s'a susținut despre asemenea preoți, că «erau după nume slujitori ai lui Dumnezeu, dar nu erau nicidecum prin faptă slujitori ai poporului pe care-l păstoreau».

«Biserica noastră — a spus I.P.S. Justinian la 6 Iunie 1948 — trebuie să se preocupe și de formarea clerului ei de măr și monahal, în viitor. În acest scop trebuie să-și reorganizeze instituțiile pentru formarea clerului, care să poată răspunde tuturor năzuințelor și nevoilor norodului drept-credincios, un cler cu dragoste pentru ridicarea poporului și cu zel întru câștigarea sufletului enoriei, un cler cu drag de muncă pentru pro-

pășirea Bisericii și Patriei... A venit vremea și ceasul—după cuvântul Apostolului Pavel — să ne deșteptăm din somn... «Noaptea a trecut și s'a apropiat ziua: să lepădăm dară lucrurile întunericului și să ne îmbrăcăm în veșmântul luminii» (Rom. XIII, 11-12).

Intâiul pas spre reorganizarea învățământului teologic a fost aduce-rea instituțiilor școlare pentru pregătirea clerului, sub autoritatea, su-pravegherea, îndrumarea și ocrotirea Bisericii. Viitorii preoți erau astfel feriți de primejdia laicizării, la care au fost mereu expuși clericii noștri. Inițierea cursurilor de îndrumare misionară și socială a clerului, organi-zarea conferințelor lunare ale preoțimii, elaborarea Regulamentului pen-tru organizarea și funcționarea școlilor de învățământ teologic, etc., au constituit pașii următori către formarea unui «cler la înălțimea vremu-rilor, dar mai ales la înălțimea cerințelor evanghelice». Un ritm nou, un stil nou, o concepție nouă despre chemarea preoțească a început să se simtă pretutindeni în lumea clerului, dinamizând viața Bisericii. Conști-nțele adormite au tresărit, vocațiile adevărate s'au luminat, sibaritii sa-cerdoțiului s'au cutremurat, ucenicii preoției au săltat de bucurie. Sub vrerea creatoare a Patriarhului Justinian, un trecut greu pentru învăță-mântul teologic lua sfârșit, deschizându-se larg zorile viitorului pentru noua școală de pregătire a clerului.

La 30 Ianuarie 1949, când s'au inaugurat primele cursuri universi-tare de teologie, sub îndrumarea și conducerea Bisericii, — Intâistătătorul strămoșescului Așezământ de Credință a spus:

«Plină de bucurie este astăzi inima mea, fără de margini este ferici-rea ce se revarsă peste sufletul meu, iar buzele mele nu o pot mărturisi decât prin graiul cel nepieritor al Psalmistului: «Mă bucur că Domnul a auzit glasul meu și rugăciunea mea, că a plecat spre mine urechea Sa» (Ps. 114, 1-2). Pentrucă, într'adevăr astăzi Dumnezeu împlinește una din vechile și arzătoarele dorințe ale Sfintei noastre Biserici Românești, redându-i dreptul de a-și pregăti ea singură pe slujitorii altarelor, potri-vit învățaturii, rânduielilor și nevoilor sale.

«Astăzi înlăturăm definitiv un trecut ale cărui roade au fost plăcute numai dușmanilor fățarnici ai Bisericii lui Hristos. Înlăturăm primejdiile care au amenințat Sfânta noastră Biserică în urma acelei dureroase lai-cizări a învățământului teologic, făcută de trecutele cărmuiri, sub prefă-cuta mărturisire a sprijinirii Bisericii Ortodoxe Române.

«Un învățământ teologic cum a fost acela pe care mulți dintre noi l-am cunoscut, nu putea să fie de vreun folos nici Bisericii, nici poporului pentru mântuirea și înălțarea căruia datori suntem să ne trudim, după însăși porunca Mântuitorului».

Și înalt Prea Sfinția Sa a continuat: **«Pe cei ce vor intra de acum înainte în câmpul păstoririi pentru Hristos, avem încredințarea că noua școală inaugurată azi îi va pregăti temelnic, potrivit îndrumărilor date de Sfântul Sinod... Pe cei aflați în pastorație îi chemăm, cu părintească dragoste să vină pentru puțină vreme (la cursurile de îndrumare misio-nară și socială, n. p.), ca să se adape dela izvorul curat al adevăratei în-vățăturei creștine, spre a se putea reintoarce la altare, întăriți și luminați în munca pe care o au de dus... Dorim să vedem în Sfintele Altare preoți**

conștienți de misiunea lor, iar în societate cetățeni devotați Statului și poporului».

Cele trei ramuri ale noului învățământ teologic — Școlile de cântăreți bisericești, Seminariile Monahale și Institutele Teologice — s'au bucurat tot timpul și în egală măsură de părinteasca purtare de grijă a Prea Fericitului Patriarh Justinian. Cu cuvântul, cu sfatul, cu îndemnul, cu ajutorul, cu pilda personală și chiar cu certarea duhovnicească, I.P.S. Sa a fost mereu călăuză înțeleaptă a celor chemați să slujească cu credință neclintită Domnului, Patriei, Poporului și Păcii. Năzuind statornic să-i ridice la nivelul cerut de vremurile innoitoare de azi, I.P.S. Sa n'a obosit într-o a-i învăța fără preget și a-i îndruma fără greș pe căile noului apostolat social. În esență, îndrumările Întâistătătorului nostru — adevărat dreptar de educație nouă, izvorât dintr'un nou ideal de viață — sună astfel:

Ca să înțelegi viața nouă care se făurește, trebuie să intri înlăuntrul ei, să devii parte din ea, fărămă din întregul ei, scânteie din flacăra ei, picătură din șuvoiul ei.

Pentru a acționa asupra oamenilor, trebuie să-i cunoști, iar pentru a-i cunoaște trebuie să le pătrunzi în suflete cu dragoste și înțelegere. Fără un contact direct și de fiecare zi cu oamenii, cu preocupările lor, cu năzuințele lor, cu munca lor, cu strădanile lor, cu necazurile și cu bucuriile lor, — nu poți fi folositor obștei pe care o slujești.

Tot ceea ce unește pe oameni, e sfânt; tot ceea ce îi desparte, e nelegiuit.

Iubirea este prima dintre virtuți, iar dreptatea prima lege.

Pentru a dăru și a te dăru integral slujirii Bisericii și Patriei, trebuie să fii curat cu inima, cu credința, cu sinceritatea, cu devotamentul.

Ceea ce înfăptuiește azi poporul prin muncă, prin luptă și prin biruință, înseamnă moartea robiei și învierea libertății. Lanțurile robiei s'au rupt și pentru Biserică; iar libertățile cucerite de popor s'au revărsat bogat și asupra slujitorilor altarelor.

A sluji Patriei și poporului, pentru preot înseamnă a sluji lui Dumnezeu.

Dușmani ai Patriei nu sunt numai cei ce trădează, ci și cei indiferenți față de frământările creatoare ale poporului. Oricine rămâne pasiv față de Patrie și nu face nimic pentru ea, este un dușman al Patriei.

Creștinismul este religia datoriei, a împlinirii, a desăvârșirii. Credința tare ca granitul și fapta slujitoare semenului arată pe creștinul adevărat.

Un creștin preot, trebuie să fie totdeauna un preot creștin. Preotul care — prin faptă, prin trăire, prin dragoste, prin dăruire — nu se vedește a fi creștin, este un apostat.

Iubirea este legea de căpătâi a slujitorului lui Hristos. Numai iubirea vedește pe slujitorul lui Hristos. Iubirea lui Dumnezeu se dovedește prin iubirea aproapelui. Iar spre a-l convinge pe aproapele tău că-l iubești, trebuie să-l iubești cu adevărat.

Pacea este bunul cel mai prețios al omului. Războiul este crima cea mai odioasă împotriva umanității. Legea războiului este sângele; legea

păcii este libertatea, bunăstarea, progresul și fericirea. Preotul apără pacea, pentru că e slujitor al Domnului Păcii.

În acest chip îndrumând noul învățământ teologic, readus pentru totdeauna sub ocrotirea, supravegherea și călăuzirea Bisericii —, I.P.S. Patriarh Justinian a dat impuls unei noi conștiințe sacerdotale, unui nou sens al misiunii preoțești, unui nou apostolat, unei noi trăiri, unei înțelegeri noi a chemării Bisericii.

Cărmaciul înțelept al Bisericii noastre a izbutit să-i facă pe toți să înțeleagă — profesori, preoți, studenți și elevi — că o teologie zăvorâtă față de freamătul vieții, izolată și îndepărtată de realitățile vii ale epocii noastre, ar fi o teologie stearpă, uscată și inutilă. DUMNEZEU — după inspirata cuprindere a Evanghelistului Ioan — este LUMINA, VIAȚA și IUBIREA. O teologie care nu slujește luminii, vieții și iubirii, este o teologie caducă. Iar lumina nu se pune sub obroc, viața nu se trăiește în peșteri teologale, iubirea nu se valorifică în theologisirile «savante» ale izolării pesimiste. **Teologia în slujba vieții** — aceasta este singura ei justificare.

Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian a fost înțeles, și învățământul nostru teologic trăiește o viață nouă, pe măsura veacului nou pe care Ortodoxia românească îl trăiește și ea alături și împreună cu noul veac al Patriei noastre.

*INDRUMATOR AL MONAHISMULUI
SPRE O VIAȚA NOUA.*

Mănăstirile noastre, presărate de evlavia ortodoxă pe tot întinsul pământului românesc, s'au împărțășit și ele din potirul suferințelor și umilirilor de tot felul, sub negrele stăpâniri obișnuite și asupritoare de până mai ieri. Din vetre de lumină, cultură și trăire duhovnicească, cum fuseseră odinioară, multe mănăstiri au fost transformate în «comode stațiuni climaterice» și sălașuri de petrecere lumească pentru mai-mărimile vremii, abătându-le astfel dela sacra lor misiune și devenind, precum s'a spus, «lăcașuri de infirmi și adăposturi de întuneric».

În noul stil de viață imprimat Bisericii noastre de energia creatoare a I.P.S. Patriarh Justinian, această jalnică stare de lucruri nu mai putea dăinui. De aceea, I.P.S. Sa — în chiar ziua înscăunării sale — a precizat:

«Biserica Ortodoxă Română, pentru a putea răspunde cu folos idealurilor și năzuințelor norodului nostru drept-credincios, trebuie să-și reorganizeze pe alte baze, păstrând regulile canonice și monahale, clerul monahal, care trebuie adus în slujba luminii, culturii și jertfelniciei pentru aproapele, făcând din schiturile și mănăstirile lor, izvoare curate cu apa răcoritoare a Evangheliei lui Hristos, pentru sufletul atât de însetat de lumină și de adevăr al norodului drept-credincios... Pentru aceasta însă, tot clerul monahal trebuie să treacă prin aceeași școală ca și clerul de mir, prin același foc curățitor care să topească toată zgura unor păcate ale trecutului, ce mai dăinuiesc în Sfintele Mănăstiri, redând Bisericii Ortodoxe Române un monahism nou și luminat, capabil să îmbine viața duhovnicească cu cea socială și culturală.»

Această simplă enunțare vădea, că Întăistătorul Bisericii noastre avea un întreg program de activitate pentru chemarea la viață nouă a mo-

nahismului nostru. Intr'adevăr, în mai puțin de un an, trei Seminarii Monahale au luat ființă, înzestrate cu un corp profesoral bine ales, cu îndrumători duhovnicești de mare experiență, cu condiții de trăire spirituală din cele mai alese.

Freamăt de viață nouă s'a simțit de îndată în toate obștiile mănăstirești, căci Seminarile Monahale n'au fost singurele școli date în folosința monahilor. Curând după acestea, I.P.S. Patriarh Justinian a mai inițiat înființarea altor instituțiuni menite să îndrumeze pe toți trăitorii din mănăstiri spre rosturile adevărate ale unui monahism luminat.

a) Cursuri de alfabetizare pentru toate vârstele;

b) Cursuri pentru completarea ciclurilor I și II elementar în mănăstirile mari, unde sunt trimiși și frații și surorile din mănăstirile cu viețuitori mai puțini;

c) Cursuri misionare pentru întărirea credinței și vieții religioase, ce se țin în Duminici și sărbători;

d) Școli monahale pentru absolvenții ciclului II al învățământului elementar, cu durată de 3 ani (numai absolvenții acestor școli pot fi tunși în monahism);

e) Ateliere în cadrul școlilor monahale, pentru: pictură, sculptură, strungărie, argintărie bisericească, cruciulițe, ceramică, croitorie, împletituri, covoare, cusături naționale, broderie artistică, tricotaj, etc., etc.

Toate aceste instituții, sub ochiul veghetor de părinte al Întâistătorului Bisericii, au creat condiții optime pentru împrăștierea întinerescului din mănăstiri și pentru împărtășirea tuturor purtătorilor îngerescului chip, cu lumina științei de carte și cu duhovniceasca știință a trăirii în Domnul nostru Iisus Hristos, care Lumină fiind, îi vrea pe toți ucenicii Lui, fii ai luminii întru care întineric să nu fie.

Cunoscător adânc al monahismului nostru, pe deoparte cu vechile lui tradiții de cultură, de artă, de trăire spirituală și de înțelegere a năzuințelor populare, iar pe de alta cu rănile ce-i sângerau din multe părți organismul —, I.P.S. Patriarh Justinian a socotit că, pentru orientarea monahismului spre o viață nouă, era de neapărată trebuință să-i dea un dreptar duhovnicesc și administrativ, care — păstrând cu scumpătate orânduirile canonice și predaniile patristice —, să slujească drept călăuză negreșelnică tuturor viețuitorilor din mănăstirile noastre.

Gândul acesta curat — după multe strădăni și cercetări duhovnicești — s'a întrupat în Regulamentul pentru organizarea vieții monahale și funcționarea administrativă și disciplinară a mănăstirilor.

Chipul în care este redactat acest dreptar de viață monahicească vădește, dela început, duhul nou din care va respira în viitor monahismul nostru și drumul pe care va merge spre împlinirile sale.

«Mănăstirea sau schitul este un așezământ duhovnicesc de rugăciune și de muncă...» (art. 1). «Potrivit menirii sale, fiecare mănăstire sau schit, prin organele sale, este datoare: a) A-și întocmi astfel viața în interiorul său, încât să fie un loc de aleasă și desăvârșită viață duhovnicească, de înalte virtuți creștinești, de evlavioase slujbe religioase, de bogată mângăiere sufletească și pildă de viață creștinească atât pentru conviețuitorii ei, cât și pentru cei ce o vor vizita; b) Să practice ocupațiuni și îndeletniciri potrivite cu sfîntenia locului, atât spre folosul său, cât și al poporu-

lui, dovedind o dragoste împreună cu fapte bune față de obștea țării» (articolul 6).

Rugăciune și munca sunt, așa dar, cele două pârghii de trăire monahală, pe care se va coordona întreaga viață nouă a mănăstirilor noastre. «Toată lumea va fi încadrată, în mănăstirile noastre, pentru muncă, — spunea cu un prilej I.P.S. Patriarh Justinian. Pe viitor, toți viețuitorii unei mănăstiri vor fi datori să se încadreze, pe grupe, în ateliere, unde să lucreze ca să producă. În consecință, nu va mai intra nimeni în monahism, dacă nu cunoaște o meserie... În mănăstirile noastre, rugăciunea n'a fost niciodată despărțită de muncă. Căci rugăciunea fără muncă nu dă roade».

Temeiurile acestui nou chip de viață în mănăstirile noastre, își au rădăcinile în chiar începuturile slăvite ale monahismului creștin. «Părinții întemeietori ai vieții călugărești hotărăsc ca îndeletniciri de frunte ale monahilor: rugăciunea și munca, ele fiind cele mai încercate ajutoare, cele mai înțelepte și cele mai sănătoase (dreptare) pentru buna așezare a călugărului» (art. 49). Așa cum mănăstirea este un așezământ organizat de evlavie, tot așa este și un așezământ de muncă organizată în duhul Mântuitorului, fiindcă viața de evlavie nu îngăduie să fie prilej de lenevire. Mai este oare nevoie să arătăm ce mare rău e nelucrarea — spune Sf. Vasile cel Mare —, când Apostolul ne învață lămurit că «cel ce nu lucrează, să nu mănânce»?... În aceeași măsură, în care avem trebuință de hrană zilnică, tot pe atâta suntem datori să și muncim, după puterile noastre» (art. 57). Munca este o adevărată pavază duhovnicească, după cuvântul Fericitului Ieronim, care zice: «Diavolul să te afle pururea lucrând» (art. 58). «Să ne trezim în revărsatul zilei la rugăciune — spune iarăși Sf. Vasile —, ca să cântăm imnuri Ziditorului, plecând apoi, când soarele strălucește, la munca noastră, mereu în tovărășia rugăciunii» (articolul 63).

Dar acestor două pârghii duhovnicești ale vieții monahale — munca și rugăciunea — I.P.S. Patriarh Justinian le-a adăugat, printr'o restituție în integrum a monahismului primar, un corespondent de substanță, care constituie chiagul însuși al întregii orânduiri monahale: **viața de obște**. «Ceea ce este socotit de Sfinții Părinți drept darul cel mai de preț al Fiului lui Dumnezeu și al Prea Curatei Sale Maici; ceea ce ne-a învățat însăși pilda viețuirii Domnului cu Apostolii și ceea ce dă un temei de bună rodnicie, atât rugăciunii, cât și muncii în mănăstiri, este viața de obște» (art. 64)... «Pe temeiul canonului 6 al Sinodului I-II din Constantinopol, care zice: «Monahii nu trebuie să aibă nimic al lor propriu, ci toate ale lor se închină mănăstirii, — călugării sunt datori să aibă toate lucrurile și masa, de obște».

«Viața de obște — spune I.P.S. Patriarh Justinian — este idealul spre care trebuie să tindă orice călugăr, care vrea să fie călugăr cu adevărat!». Rugăciunea în deobște, munca în deobște, agonisita în deobște, nevoințele duhovnicești în deobște, spre obșteasca izbăvire a tuturor celor ce luminosul chip îngeresc îmbrăcând, către lumina cea neînserată se străduiesc, cu nădejdea dobândirii fericirii celei pururea stătătoare, la obșteasca judecată a Nemitarnicului Judecător.

Chemarea monahismului nostru la viața nouă — pe aceste trei coordonate: rugăciunea, munca și viața de obște — înseamnă readucerea mă-

năstirilor noastre pe făgașul Sfintei Predanii, al dreptarului Sfinților Părinți și al normativului canonic al Ortodoxiei Ecumenice.

După înnoptări seculare, o fereastră parcă s'a deschis deasupra monahismului nostru, prin care răzbate un tumultos val de lumină și de aer proaspăt. Azi fiecare mănăstire își cunceaște timpul de rugăciune, orariul de învățatură și programul de muncă. Pelerinajul fără itinerar al monahilor a încetat; întunerecul este împrăștiat de lumină; nelucrarea — izvor al altor sminteli — este bîruiată prin muncă; risipirea «idiomotnică» este lecută prin viața de obște. Mănăstirile noastre au încetat de a mai fi «lăcașuri de infirmi și adăposturi de întunerec». In ele frământată, azi, duh de viață nouă: rugăciunea este mai caldă, credința mai tare, munca mai strădalnică, patriotismul mai înflăcărat. Fiecare monah știe, acum, că slujește lui Dumnezeu, numai în măsura în care slujește semenului său; că obștii sale duhovnicoști îi este folositor, numai întrucât devine folositor obștii celei mari a Patriei noastre; rugăciuni pentru dobândirea vieții celei nepieritoare, dar rugăciuni și pentru biruințele vieții celei noi a poporului nostru.

S'au făcut pași mari pe drumul ce duce spre un monahism luminat în mănăstirile noastre. Și fiecare pas pe acest drum a fost călăuzit de Întăistătorul Bisericii noastre, I.P.S. Patriarh Justinian.

ANIMATOR AL TRADIȚIEI DE DRAGOSTE ÎNTRE BISERICILE ORTODOXIEI ECUMENICE.

Ortodoxia este o Biserică a Tradiției, care se vedește în unitatea în duh, în fidelitate și în dragoste. Tradiția este înțeleasă «ca o putere vie, ca conștiința unui organism viu, în care întreaga ei viață anterioară se găsește cuprinsă. Tradiția este neîntreruptă și inepuizabilă; ea nu este numai trecutul, ci și prezentul, în care sălășluște deja viitorul... Cu alte cuvinte, tradiția bisericească nu pune glasul trecutului în locul vocii prezentului; în ea trecutul nu omoară prezentul, ci îi dă o putere nouă». A trăi în Tradiție înseamnă a sorbi conținutul din «izvorul unității Bisericii». Unitatea aceasta se manifestă prin unitatea credinței, a conștiinței, a doctrinei, a rugăciunii și a Tainelor; deci prin unitatea de viață, de tradiție și de organizație bisericească. Acest gen de unitate interioară — specific Bisericii Ortodoxe — există ca o solidaritate a Ortodoxiei Ecumenice, în diversele ei Biserici naționale autocefale, după modelul Bisericilor din epoca apostolică a Noului Testament.

Vitregia vremurilor trecute nu a putut frânge această bimilenară și sacră unitate a Ortodoxiei. Asalturile Vaticanului — care concepe unitatea Bisericii ca o unitate administrativă concentrată în mâinile papei, o adevărată autocrație mondială, un despotism tiranic centralizator — nu au reușit să clatine temeliiile unității ortodoxe. Tendința mereu mai agresivă a Vaticanului în epoca contemporană de a supune întreaga lume creștină autorității papale și, în primul rând, de a aduce Biserica Ortodoxă sub ascultarea Romei, a ridicat pentru Ortodoxie problema pășirii spre o solidaritate mai strânsă a Bisericilor ei autocefale, spre o colaborare mai intensă, spre acțiuni comune mai dinamice, mai active și mai eficiente. Aceasta cu atât mai mult, cu cât imperialismul Romei papale

s'a logodit acum cu nefastul imperialism înrobitor de popoare al reacțiunii internaționale.

I.P.S. Patriarh Justinian — «crescut în învățăturile și predaniile Sfintei Biserici Ortodoxe» — a sesizat dintru început nevoia grabnică a unei coordonări a acțiunilor Ortodoxiei Ecumenice. În chiar ziua alegerii sale ca Patriarh, a mărturisit solemn: «Voiu întinde mâna iubirii, a prieteniei și a frăției întru Hristos, tuturor Bisericilor Ortodoxe surori întru ecumenicitate, luptând pentru înflorirea Ortodoxiei, care zidește și întărește noroadele credincioase». Iar la puțină vreme și-a exprimat din nou dorința «de a vedea Bisericile Ortodoxe înmănunchiate într'un front solidar, mărturisind prin fapte grăitoare, unitatea ecumenică a creștinătății drept-slăvitoare».

Concepția I. P. S. Sale despre necesitatea raporturilor de colaborare în sânul Ortodoxiei și-a manifestat-o mai limpede și mai concludent, în **Scrisoarea irenică** pe care a trimis-o tuturor Întâistătătorilor Bisericilor Autocefale, îndată după înscăunare:

«Simțim o nespusă bucurie și o mare încurajare că avem prilejul să facem cunoscut tuturor Bisericilor surori, că, împreună cu mărturisirea de a păzi neclintite învățăturile și tradițiile Sfintei Biserici Ortodoxe de Răsărit, putem da cheazăsie, că totdeauna grija cea mai sfântă și cea mai arzătoare pentru noi va fi de a păstra și întări legăturile de dragoste și conlucrare între Bisericile surori. Căci, după îndemnul dumnezeescului apostol și învățător al neamurilor, Pavel, suntem datori «să păzim unitatea duhului întru legătura păcii», «păstrând ceea ce ni s'a încredințat» și «propoveduind Cuvântul». Așisderea, ca Sfânta noastră Biserică să ajute și să vegheze mai departe, după datoria ce are, la buna întocmire, la apărarea și păstrarea neștirbită a ecumenicității, care trăiește vie în sânul Ortodoxiei și n'a lipsit nici în cele mai grele vremuri. Noi, Bisericile Ortodoxe surori, înfățișăm o mare familie, care am păstrat cu credincioșie învățătura curată a Mântuitorului Iisus Hristos, fără să ne plecăm schimbărilor trecătoare și fără să lepădăm nimic din tezaurul sfânt al dogmelor și canoanelor. Prin această unitate a Ortodoxiei se dovedește puterea dumnezeiască ce o susține și vom fi laolaltă fericiți dacă Cel Atotputernic ne va hărăzi mereu bucuria de a vedea biruind necontentit duhul dragostei și al înțelegerii frățești, care trebuie să stea la temelie tuturor lucrărilor cu caracter obșteșe ortodox».

Cu prilejul Consfătuirii Panortodoxe dela Moscova (Iul'e 1948) — la care au participat reprezentanți ai tuturor Bisericilor Ortodoxe Autocefale, spre a aniversa solemn împlinirea a 500 ani dela dobândirea autocefaliei de către Biserica Ortodoxă Rusă și a se sfătui frățește asupra problemelor care se pun azi lumii creștine — I.P.S. Patriarh Justinian a scos în relief, cu și mai multă tărie, ideia solidarității și unității Ortodoxiei ecumenice, spunând:

«Simțim o negrăită mângâiere și un mare entuziasm, luând parte, alături de înalții Ierarhi ai tuturor Bisericilor Ortodoxe autocefale, la aceste solemnități, unde se prezintă ocazia să proclamăm cu glas tare popoarelor întregului univers, că noi suntem uniți și nedespărțiți, și am păstrat fără schimbare, învățătura, poruncile și tradițiile Sfintei Biserici Ortodoxe, că există între noi legături spirituale de dragoste sinceră și

de colaborare frățească reciprocă, după exemplul Sfinților Ierarhi, înaf-
tașii noștri de fericită amintire».

«In această strânsă unire de prietenie frățească a Ortodoxiei, se face
văzută puterea divină care ne întărește, care susține și hrănește bucuria
de a vedea și în viitor, prezența continuă a spiritului de dragoste, de ar-
monie totală și de frățească înțelegere, care sunt la temelia activității so-
ciale a creștinilor ortodocși».

La un an după Consfătuirea Panortodoxă dela Moscova, care a ofe-
rit «un prilej extraordinar, nu numai de întâlnire între Biserici, ci și de
verificare de păreri, de afirmare hotărâtă și limpede a conștiinței unitare
ortodoxe», — I.P.S. Justinian, într'o scrisoare adresată Prea Fericitului
Patriarh Alexei, a accentuat din nou unitatea de nesdrucinat și solida-
ritatea neclintită a Ortodoxiei Ecumenice: «**Biserica Ortodoxă a avut
ocazia de a lua, odată mai mult, cunoștință de ea însăși, în dimensiuni de
ecumenicitate, de a deveni și mai conștientă de forța și de misiunea ei,
în legătură cu problemele și condițiunile pe care i le impune istoria și, în
fine, de a-și afirma atitudinea pe aceeași linie a doctrinei și a concepției
vechii Biserici Ecumenice, în antiteză cu pozițiile adoptate de eterodocși**»
și mai ales de Roma Papală.

Neobosită și permanentă a fost râvna I.P.S. Patriarh Justinian pen-
tru consolidarea legăturilor tradiționale de frățească prietenie și colabo-
rare cu toate Bisericile Ortodoxe surori, cu Patriarhia Ecumenică și cu
Patriarhiile Apostolice, dar mai ales cu Marea Biserică Rusă, vecina și
prietena noastră statornică de veacuri îndelungate.

Intru cimentarea acestor legături, Întâistătorul Bisericii noastre
nu a precupețit nici timp, nici osteneți, nici elanuri, nici dragoste frătea-
scă, dovedind o înaltă înțelegere a culmilor de pe care vorbește conști-
ința ortodoxă ecumenică.

Pentru traifnica încheiere a colaborării strânse cu Pravoslavia Rusă,
I.P.S. Patriarh Justinian—vrând să cunoască din interior Biserica Rusă—
a făcut patru călătorii în marea țară vecină și amicică — în 1946, 1948,
1950 și 1951 — legând prietenii personale cu numeroși Ierarhi ruși și, în
deosebi, cu Prea Fericitul Patriarh Alexei. După fiecare călătorie, întor-
cându-se acasă a împărtășit tuturor, cler și credincioși, prin grai și
prin scris, întreaga sa admirație pentru Întâistătorul Bisericii Ruse,
pentru Ierarhia, pentru precizie și dreptcredincioșii ei, pentru libertatea
de conștiință și libertatea de cult de care se bucură fiecare credință re-
ligioasă în Marea Patrie a Socialismului. Dar nu numai atât: contactul
neîntrerupt prin corespondență, prin schimbul de publicații, prin colabo-
rări reciproce ale profesorilor de teologie la revistele celor două Biserici
surori, prin tipărirea de lucrări, prin traducerea de studii și articole, prin
cunoașterea directă a Ierarhilor noștri cu Ierarhii ruși, etc. — toate ace-
ste evidente dovezi ale unei scumpe prețuiri și ale unei prietenii fără echi-
vocuri și fără rezerve, au pus pentru totdeauna temelie sănătoasă ra-
porturilor de colaborare frățească, în orice problemă care privește viața
religioasă a celor două Biserici Autocefale, în cadrul Ortodoxiei Ecume-
nice.

Caracterul colaborării între cele două Biserici surori, ca și între
toate Bisericile Ortodoxe Autocefale a fost admirabil definit de Prea

Fericitul Patriarh Alexei, într-o formulă luminoasă ca adevărul: «**Ortodoxia a arătat că este gata să fie slujitoarea binevoitoare Impărăției lui Dumnezeu și a dreptății Lui pentru toți creștinii din lume, între toate popoarele și între toate confesiunile. A sluji, dar nu a domina. A ne uni într-o singură familie ortodoxă pe bază de egalitate frățească, dar nu a domina asupra altora. A sluji în numele Impărăției lui Dumnezeu și a dreptății Lui, dar nu în scopul urmării unei fericiri materiale**».

Rodnica activitate desfășurată de energia realizatoare a I.P.S. Patriarh Justinian, atât în lăuntrul Bisericii Ortodoxe Române, ca și pe tărâmul Ortodoxiei Ecumenice, s'a bucurat de o deosebită prețuire din partea Bisericii Ruse. Prețuirea aceasta s'a manifestat prin cinstirea I.P.S. Justinian cu titlul de «**Membru de onoare al Academiei Teologice din Moscova**».

Cu prilejul înmânării solemne a Diplomei respective pentru acest titlu, la 28 Mai 1950, în Lavra Sfântului Serghie din Zagorsk—Moscova, — I.P.S. Justinian a spus: «**Acest act, prin care se cinstește munca depusă de smerenia mea, în toate împrejurările, pentru apărarea Ortodoxiei și pentru întărirea frontului ortodox, împotriva influențelor și acțiunilor vrăjmașilor Bisericii noastre, care sunt totodată și vrăjmașii popoarelor noastre prietene, sporește mărturia și legăturile dragostei dintre Bisericile și popoarele noastre, căci prin mine, actul de astăzi cinstește întreaga Biserică Ortodoxă Română**».

O altă dovadă concludentă a trăinicieii legăturilor dintre Bisericile Ortodoxe Rusă și Română, o constituie «**Actul de colaborare**» încheiat la 30 Mai 1950, în Palatul Patriarhal din Moscova, prin care s'a pecetluit alianța între cele două Biserici Surori, pentru toate problemele cari privesc apărarea păcii în lume.

Astfel temeluită prietenia și colaborarea dintre Bisericile Rusă și Română, ea va dăinui cât dragostea lui Hristos din care se inspiră, dragoste care — după cuvântul Apostolului — «**niciodată nu piere**».

Răvna I.P.S. Patriarh Justinian a fost tot atât de osârduitoare și întru consolidarea legăturilor de frățească conlucrare cu celelalte Biserici Ortodoxe, și, mai cu osebire, cu Patriarhia Ecumenică și Patriarhiile Apostolice, permanent scotîndu-se slujitor nu numai al Ortodoxiei Românești, ci și al Ortodoxiei Ecumenice.

Încă din primul an de patriarhat a stabilit legături statornice cu toate Bisericile Autocefale. Prin scrisori irenice, cu prilejul marilor praznice ale creștinătății, prin revistele, publicațiile și lucrările tipărite de Patriarhia Română, prin corespondență regulată privind problemele de interes lăuntric al Bisericii noastre sau cele de interes obștesc ortodox, I.P.S. Patriarh Justinian a menținut un contact neîntrerupt în spiritul ecumenicității ortodoxe, cu toate slăvitele Biserici Ortodoxe surori. Cât de prețuită a fost și este această strădanie înfăptuitoare a I.P.S. Patriarh Justinian întru întărirea «**Frontului Ortodoxiei**» o dovedesc scrisorile elogioase trimise de Înălțătătorii Bisericilor Autocefale, scrisori publicate la timp în revistele noastre. Acțiunile Bisericii noastre, inițiate de I.P.S. Patriarh Justinian, au fost mereu binecuvântate de Patriarhiile Apostolice, cari văd în ele tot atâția pași spre consolidarea unității ortodoxe ecumenice, în spiritul Evangheliei, al canoanelor și al rânduelii Sfinților Părinți.

Această prețuire din partea Scaunelor Apostolice, s'a tradus și într'un fapt concret, — deccrarea I.P.S. Patriarh Justinian de către Prea Fericitul Patriarh Alexandru al III-lea al Antiohiei, cu «**Ordinul Sfinților Apostoli Petru și Pavel**» (5 Octombrie 1950).

Iar Prea Fericitul Athenagora, Patriarhul Ecumenic al Constantinopolei, — apreciind activitatea publicistică a Bisericii Ortodoxe Române, îndrumată de I.P.S. Justinian —, a scris Intâistătorului nostru următoarele: «**Exprim înalt Prea Fericii Voastre calde mulțumiri și felicitări din inimă pentru activitatea editorială vrednică de laudă, care este atât de prețioasă pentru scrierile teologice ale Ortodoxiei**».

Tot întru consolidarea legăturilor frățești în sânul Ortodoxiei Ecumenice, I.P.S. Patriarh Justinian a acordat un însemnat număr de burse pentru studenții teologi ai tuturor Bisericii Ortodoxe surori, cari — crescuți în duhul prieteniei și al dragostei — vor putea deveni militanți activi ai «**Frontului Ortodoxiei**».

Incoronarea atâtor strădanii în slujba Bisericii noastre străbune și, tot pe atât, în slujba Ortodoxiei Ecumenice, a constituit-o vizita cu care a fost cinstită Biserica Ortodoxă Română din partea Prea Fericitului Alexandru al III-lea, Patriarhul Apostolic al Antiohiei și al întregului Orient (Iulie 1951). S'a arătat atunci, cu putere de adevăr nerăstălmăcit, că Ortodoxia Românească, în noul ei veac inaugurat odată cu arhipăstoria Patriarhului Justinian, se găsește pe drumul luminos «al învățăturii neschimbate a Mântuitorului Hristos, așa cum a fost ea propovăduită de Sfinții Apostoli și lămurită de cele șapte soboare a toată lumea». S'a văzut atunci, că ostenele Intâistătorului nostru pentru revitalizarea și consolidarea legăturilor de prietenie cu toate Bisericile Ortodoxe surori și mai ales cu Patriarhiile Apostolice, au dat roadele așteptate. Viitorului îi este rezervată doar consecvența pe acest drum de Viață, Lumină și Adevăr.

LUPTATORUL PENTRU APARAREA PACII

Dealungul unei activități de peste 30 de ani, închinată integral lui Hristos și năzuințelor mereu mai clocotitoare ale poporului spre libertate, spre dreptate socială, spre cultură și spre progres, Patriarhul Justinian — mai întâi ca preot, apoi ca Arhiereu și Mitropolit, și în sfârșit ca Intâistător al Bisericii Ortodoxe Române — și-a inspirat și coordonat toate strădanile sale înfăptuitoare, pe nepieritorul ideal al păcii și buneii înțelegeri între oameni și popoare.

În toată simfonia muncii lui de o viață de om, nu aflăm nicio disonanță, nicio ezitare, nicio abatere dela dominantă constantă a păcii. Pacea a fost necentenit, pentru I.P.S. Justinian steaua polară care i-a orientat, fără greș, pașii pe drumul slujirii lui Hristos — Domnul Păcii, dar și pe drumul svâcnirilor populare spre o viață mai bună, spre o viață nouă, spre o viață fericită.

Pacea cu Dumnezeu, pacea cu sine însuși și pacea între oameni și popoare au constituit fondul conștiinței sale de creștin și de cetățean, conștiință din care au izvorât toate impulsurile slujitoare ale Bisericii, Patriei și Poporului.

În mijlocul păstoririlor săi de ieri și de azi, I.P.S. Patriarh Justinian a ridicat înalt torța păcii, în care s'au înfrățit continuu lum'nile dragos-

tei de credință strămoșească, cu luminile slujirii devotate a avânturilor creatoare ale poporului nostru.

Slujitor încredințat al păcii, I.P.S. Justinian — încă dela primii pași ai chemării sale sacerdotale — a dat ființă unui «Sfat de împăciuire», menit să fie, în sânul parohiei sale, cumpănă de înțelepciune, de dragoste și de pace între credincioșii săi.

Expresie limpede a trăirii sale lăuntrice și a vrerii sale înfăptuitoare dinafară, este și articolul publicat într'o revistă din anul 1932, intitulat sugestiv «**Arma înfrățirii popoarelor**». Cuvinte de neînduplecată dojană adresa atunci aceloră «care se ostenesc să semene și să provoace dușmănia... ridicând pereți despărțitori între popoare și uitând că toți oamenii ar trebui să trăiască nu ca dușmanii, ci ca frații, pentru că toți sunt fiii aceluiași Părinte Ceresc». Cu o intuiție uimitoare pentru tânărul preot din acea vreme, în articol este demascată acțiunea «ambitioșilor pontifi» și «doctriitori ai lui Hristos», care în loc să slujească dorinței arzătoare de pace a oamenilor și popoarelor, s'au arvunit imperialismului ațățător la război al reacțiunii internaționale.

În ceasul primirii Arhieriei, I.P.S. Patriarh Justinian mărturisea aceeași nestrămutată convingere morală în forța atotbiruitoare a păcii, spunând: «**Acolo unde este ură, eu semăn iubire; acolo unde este ceartă, eu semăn pacea**».

Urcând în Scaunul de Mitropolit al Moldovei, I.P.S. Patriarh Justinian — cu conștiința limpede că pacea este un element constitutiv al învățaturii creștine — spunea iarăși: «Biserica este tot mai mult chemată — de vremuri și de oameni — să purifice, să înnoiască și să înobileze viața omenească, să aducă în viața socială și în viața poporului **duhul păcii și al înfrățirii**».

Un advărat program de misune pentru Biserică, dezvoltă I. P. S. Justinian în cuvântarea ținută la alegerea sa ca Patriarh, program în care pacea este punctul arhimedic al întregii solii bine-vestitoare a slujitorilor lui Hristos, principiul de viață din care trebuie să izvorească toate faptele pînitoare ale credinței în Dumnezeu și ale dragostei față de drepturile sfinte ale poporului.

«**Formarea unui om nou, a unui om conștient de rosturile lui pământești, pătruns de nepieritoarele adevăruri ale dreptății și păcii, față o vastă lucrare la săvârșirea căreia este chemată să contribuie și Biserica. Omenirea strigă și cere pace, înfrățire și dragoste. Biserica trebuie să răspundă acestei strigări și să fie prezentă acolo unde se dă lupta pentru cucerirea dreptății și libertății, știut fiind că nu poate fi pace, înfrățire și fericire într'o lume cu oameni robiți, exploatați și ținuți în întuneric. Slujitorilor Bisericii le revine datoria de a îndepărta din sufletele oamenilor toată zgura rămasă dela păcatele trecutului și de a-și da viața pentru apărarea păcii și libertății; omenirii, după pilda dată nouă de Iisus. Numai în felul acesta slujind omenirea, ajutând noroadele în lupta lor pentru pace și libertate, Biserica va putea să contribuie la zidirea unei lumi mai bune, care să fie demnă de Creatorul ei**».

Pentru Întăistătătorul Bisericii noastre, pacea este un element esențial al ființei însăși a Ortodoxiei: «Dumnezeu chiamă pe tot omul la lucrare în slujba păcii. Fiecare se mântuiește numai în măsura în care

ajută la întinderea și adâncirea păcii și frățietății în lume». «Oricât de smerit ar fi locul ce-l ocupă un creștin în lume, el este dator să fie un crainic statornic al păcii pe pământ».

Considerând lupta pentru apărarea și consolidarea păcii «drept una din cele mai importante misiuni ale Bisericii în timpul de față», Patriarhul Justinian a mobilizat toate elanurile creatoare ale Ortodoxiei Românești — Ierarhi, preoți și credincioși — în Frontul Mondial al Partizanilor Păcii, în care, alături de toate popoarele iubitoare de pace, în frunte cu Marea Uniune Sovietică, poporul nostru își are și el un loc de cinste.

În Comitetele de Luptă pentru Pace, în Comitetele cetățenești, în acțiunile patriotice, pe șantierul de muncă ale construirii vieții celei noi în Patria noastră, pretutindeni unde se făurește în pace viitorul însoțit al popoului nostru, preoții și credincioșii noștri — urmând îndemnul și pilda Întâistătorului Bisericii — sunt prezenți «cu fapta; cu lucrul și cu gândul».

Glăsu I.P.S. Patriarh Justinian — «plin de sonorități de clopot, pios ca o rugăciune sau tunător ca o mânie sacră» —, a binecuvântat mereu pe făcătorii de pace și a osândit neîncetat pe învrăjbitorii de noroade. În cuvântările sale, în pastoralele adresate credincioșilor, în Apelurile pentru Pace, în Scrisorile Irenice către Întâistătorii Bisericilor Ortodoxe surori, în predicile, în alocuțiunile, în discursurile din Sinod sau din Adunarea Națională Bisericească, în adevăratele la Apelurile Consiliului Mondial al Păcii, cu orice ocazie și în orice împrejurare —, I.P.S. Justinian se rostește ca un Patriarh al Păcii.

Lucrarea I.P.S. Sale — «Pilde și îndemnuri în lupta pentru Pace», apărută anul trecut, este un strălucit document al epocii noastre despre strădanile Întâistătorului Bisericii Ortodoxe Române, închinată luptei sfinte pentru apărarea Păcii. Fiecare titlu din această lucrare este o lozincă mobilizatoare în slujba păcii, a libertății, a vieții celei noi, a dreptății sociale și a progresului. Iată câteva din aceste titluri-lozinci, care rezumă magistral «lupta cea dreaptă» a Patriarhului Justinian și a Bisericii noastre pentru apărarea și consolidarea păcii, luptă care a primit și binecuvântarea Patriarhilor Apostolice ale Ortodoxiei Ecumenice:

- «Biserica noastră va sluji neîncetat cauza păcii».
- «Vom zidi o lume nouă: a dragostei și a păcii».
- «Pe cale păcii, pe calea vieții».
- «Alături de luptătorii pentru pace, libertate și progres».
- «Apostoli ai libertății, dreptății, dragostei și păcii».
- «Arma înfrățirii popoarelor: iubirea și pacea».
- «Pacea trebuie construită prin eforturile tuturor».
- «Biserica binecuvintează pe făcătorii de pace».
- «Dragostea zidește pacea și numai pacea zidește mântuirea».
- «Întăriți-vă întru apărarea și păstrarea păcii».
- «Adânciți brazda iubirii și a păcii».
- «Apărarea păcii este cauza întregii omeniri».
- «Iubiți și prețuiți viața, păstrând și apărând pacea».
- «Pacea chează și mântuirea».
- «Slujim cauza sfântă a păcii».

- «Apostolat ferm, în slujba Bisericii, a Patriei și a Păcii!».
- «Cu toată ființa noastră, la lupta pentru pace!».
- «Muncă și rugăciune pentru pace și libertate».
- «Spre pace ne-a chemat Dumnezeu».
- «Vom îndepărta războiul și vom consolida pacea».
- «Să rămânem tari în libertate și Domnul Păcii va fi cu noi».
- «Lupta pentru apărarea păcii, o datorie sfântă».
- «Uniți în lupta pentru apărarea păcii!».
- «Toți creștinii din Republica Populară Română, la luptă activă: pentru apărarea păcii!».
- «Libertatea și pacea popoarelor sunt porunci sfinte ale tuturor credințelor religioase».
- «Pacea este cea mai sfântă poruncă a lui Dumnezeu».
- «Uniți sub steagul binecuvântat al păcii».
- «Totul pentru apărarea păcii!».
- «Biserica Ortodoxă Română nu are alt drum, decât drumul pe care merge poporul întreg: drumul păcii!».
- «Pacea va birui războiul și viața va birui moartea!».

Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian — prin credința sa tare, prin inima sa fierbinte și prin sufletul său luminat de harul Domnului Păcii — a călăuzit întreaga obște ortodoxă română pe căile izbăvitoare ale păcii, pe căile vieții, pe care pășește biruitor poporul nostru, împreună cu toate popoarele iubitoare de libertate, independență și securitate internațională.

O remarcabilă izbândire a I.P.S. Patriarh Justinian, în slujba păcii, a fost și realizarea concucerii frățești a Bisericii Ortodoxe Române cu toate celelalte Culte și credințe religioase din Republica Populară Română. Consfăturile inițiate și prezdate de I.P.S. Sa în Iunie 1949, în Decembrie 1950 și în Noembrie 1952, între toți șefii și conducătorii Cultelor din țara noastră, au însemnat deschiderea unui nou capitol de acțiune binefăcătoare în lupta pentru apărarea păcii și de sprijinire comună a muncii poporului nostru, pentru făurirea vieții celei noi în Patria noastră.

Cu sfântul ideal al păcii mereu în suflet, I.P.S. Patriarh Justinian a desfășurat și pe tărâm internațional o largă activitate întru apărarea «celui mai prețios bun al omenirii» — pacea. A lansat un Apel întru sprijinirea inițiativei Comitetului Internațional al Intelectualilor pentru convocarea întâiului Congres Mondial al Păcii; a aderat, împreună cu clerul și credincioșii noștri, la Apelul dela Stockholm, pentru interzicerea armei atomice; a trimis o delegație la al doilea Congres Mondial al Păcii; a aderat la Apelul Consiliului Mondial al Păcii, pentru încheierea unui Pact al Păcii între cele cinci Mari Puteri; a protestat, în numele Bisericii noastre, împotriva folosirii armei bacteriologice; a trimis o delegație la Con-

gresul Popoarelor dela Viena; a fost astfel un neobosit purtător de cuvânt al Bisericii Ortodoxe Române, în toate acțiunile internaționale menite să apere pacea lumii.

Contribuția însemnată a Întâistătorului Bisericii noastre, în acțiunile pentru pace pe plan internațional, a fost elogios subliniată de Președintele Consiliului Mondial al Păcii, F. Joliot-Curie, care — într'o scrisoare adresată I.P.S. Sale — arată că adeziunea Bisericii Ortodoxe Române și a I.P.S. Sale la Apelul dela Stockholm, «a avut un mare răsunet printre creștinii din lumea întreagă».

Dar aceasta nu a fost singura mărturie de prețuire dreaptă a strădaniilor, a luptei și a înfăptuirilor I.P.S. Patriarh Justinian întru apărarea Păcii. Prezidiul Marii Adunări Naționale a Republicii Populare Române, — apreciind contribuția reală a Întâistătorului Bisericii noastre la cauza sfântă a Păcii, care este și cauza poporului și a Patriei noastre — l-a decorat cu ordinele «Apărarea Patriei» și «Steaua Republicii Populare Române, cl. I».

Obștea credincioasă, clerul și ierachia Bisericii noastre l-au cinstit, pe cel ce i-a luminat pe toți prin botezul unității de suflet în lupta pentru pace, cu numele de PATRIARH AL PĂCII.

1948—1953

Au trecut cinci ani: o fărâmă de timp în curgerea cea fără oprire a istoriei. Dar realizările arhipăstoririi Patriarhului Justinian sunt mari și peste toate plutește același duh plămăditor de nou veac al Ortodoxiei Românești, sub noua zodie republicană a Patriei noastre.

Biserica Ortodoxă Română a avut providențialul noroc ca tocmai în ceasul în care poporul nostru își plămădea o viață nouă, să-și aducă în Scaunul de Întâistător al ei, pe omul dinamic, omul de acțiune, omul dotat cu simțul realității, «pentru care ideile devin fapte, idealurile împliniri, iar duhul credinței se întrupează mereu».

La vremuri noi, viața cere profeți noi, îndrumători noi, oameni noi. Plămădit din sănătatea robustă a țăranilor noștri muncitori, Patriarhul Justinian este pentru Biserică acest om nou, care întrupează principiile credinței tari, ale acțiunii izbânditoare și ale faptei plinițoare. Ca orice conducător, el este înzestrat «cu darul de a simți puternic, de a gândi just, de a exprima cu tărie și a comunica prin cuvântul scris sau vorbit altor oameni ideia, sentimentul, convingerea adevărului, gustul onestității, entuziasmul virtuții, devotamentul față de datorie, eroismul față de Patrie, care toate fac sufletul cinstit, inima simțitoare, spiritul drept, rațiunea sănătoasă, patriotismul aprins, curajul bărbătesc, libertatea scumpă» și pacea iubită.

Viața I.P.S. Patriarh Justinian este o viață coordonată numai pe linii mari și simple, năzuind spre o singură țintă: a sluji cu neclătinată credință lui Dumnezeu, Patriei, Poporului și Păcii.

I.P.S. Sa a pus în valoare toate virtualitățile organice ale Ortodoxiei Românești. După ce a pipăit rănilor și a scormonit răul din afunduri, Patriarhul Justinian a pus întrebări de conștiință, a fixat răspunderi, iar din dragostea lui înfrigurată față de obștea credincioasă care l-a chemat la cârma Bisericii, au izvorât atâtea împliniri.

Exceptionala energie realizatoare a Întâistătorului nostru a dat Bisericii «conștiința unității de aspirații, crezul care smulge gândul din amortire și-l fortifică, sinteza solidarității militante, avântul care duce spre înfăptuire». Cei care mai erau turmentați de «logica trecutului» au fost treziți la realitate, spre a cunoaște că cine stă în calea istoriei pe care și-o făurește poporul, se prăbușește în genune; duhul mut și surd față de elanurile creatoare ale poporului nostru, duh care mai stăruia în anumite conștiințe, a fost alungat în pustii nefeinței; paralizările sufletești ale unor clerici au fost vindecate, iar adevărurile au ieșit biruitoare, drojdia ducându-se la fund.

Fiecare împlinire sub arhipăstoria Întâistătorului Bisericii noastre poartă pecetea credinței statornice, a patriotismului înflăcărat și a stilului ortodox.

Noul veac al Ortodoxiei Românești — născut sub zodia libertăților democratice cucerite de poporul nostru — are un cârmaci încercat, care-și inspiră toate făptuirile din credința în Dumnezeu, din dragostea nețărmurată față de Patrie și din binecuvântările păcii între oameni și popoare, pentru care străduiește împreună cu toată obștea credincioasă.

Acesta este I.P.S. Justinian: «PATRIARHUL IMPLINIRILOR»!

REDAȚIA

PĂSTORUL CEL BUN

Una din cele mai frumoase și mai stăruitoare imagini pe care le poate avea cineva din toată activitatea Inalt Prea Sfințitului nostru Patriarh Justinian, este aceea a ipostazei de Vicar și apoi de Mitropolit al Moldovei. Dacă la început, apariția noului și tânărului Arhiereu-Vicar a provocat unele nedumeriri, semne de întrebare și chiar vrăjmășii din partea unor exponenți ai unei lumi învechite, menite declinului, în scurt timp nădejtile, interesul, admirația, devotamentul, dragostea și-au luat locurile legitime și l-au înconjurat din plin, cu multă însuflețire. Oricum, un fapt rămâne cert: Inalt Prea Sfinția Sa, prin simpla prezență în Iași și în viața noastră bisericească, marca un eveniment. Din privire, din vorbă, din gesturi, din atitudine, din felul cum punea, desbătea și rezolva problemele, din toată ființa sa, se putea, dintru început, desprinde un suflu nou, plin de prospețime și de vigoare, deși rădăcinile lui își aveau izvorul în prospețimea Scripturilor și în trăinicia învățaturii Sfinților Părinți. Oricine, cu oricât de puțină sensibilitate, își da seama, fără prea mult efort, că omul acesta, investit de curând cu plinătatea harului arhieriei, e hărăzit să tragă o brazdă nouă în ogorul Bisericii noastre. Orice minte, cu oricât de puțină orientare, putea sesiza că noul Vicar al Iașilor este omul vremurilor noi, pe care le-a întâmpinat cu deplină credință în ajutorul lui Dumnezeu, bine pregătit, însuflețit de cea mai mare dragoste de oameni și gata să sprijine orice acțiune pentru binele obștesc.

În scurtul timp al activității sale ca Vicar, Inalt Prea Sfințitul Justinian și-a făcut simțită prezența, în toate sectoarele de activitate eparhială, dar mai cu seamă în sectorul gospodăresc. Impodobit cu o minte ascuțită, cu o grijă prevăzătoare și o îndemănare aproape neobișnuită, tânărul Vicar punea rânduială în administrarea bunurilor Mitropoliei, îndrumându-le către destinațiile lor firești, spre consternarea puținilor nărăviți de școală veche, care cultivaseră voita confuzie între bunul obștesc și cel particular. Inalt Prea Sfințitul Justinian știa prea bine că promovarea celorlalte sectoare de activitate ale Centrului Eparhial nu este posibilă fără o dreaptă chivernisire a suportului material.

Ca Mitropolit apoi, aripile puterilor creatoare au fost deschise în toată amploarea lor și au îmbrățișat întregul orizont al activității arhi-

pastorale. Cine oare dintre primii colaboratori ai Inalt Prea Sfinției Sale nu-și amintește de acea pârintească înțelegere cu care i-a îmbrățișat? Cine poate uita îndemnurile la cinste, corectitudine, perseverență și loialitate în raporturile cu Puterea de Stat? Preoțimea a fost mobilizată în mersul vremurilor noi, iar Biserica a putut astfel să ajute lupta pentru întronarea unei vieți mai bune și mai drepte în viața poporului nostru muncitor și în apărarea păcii.

Răvna sacerdotală n'a lipsit nicio clipă din preocupările Inalt Prea Sfințitului Justinian. Sfintele slujbe, înfrumusețate cu întreaga podoabă liturgică de care dispunea, prin bunuri și tradiții, Catedrala Mitropolitană, atrăgeau un număr de credincioși care veneau să asculte cântarea bisericească clasică, și cuvânt de zidire duhovnicească. Viziteie pastorale, dese și rodnice, erau încununete cu liturghia arhierescă. În niște locuri în care bătrânii nu-și aminteau dacă s'a săvârșit vreodată ceva asemănător și în care numai un trup tânăr și un suflet neobosit putea pătrunde. E greu de trecut cu vederea entuziasmul bătrânului Vicar Arhiercul Valeriu Botoșăneanu, care nestăpânindu-și dragostea lui deschisă, sinceră, fără ocolișuri, mărturisea că vede în apostolatul Inalt Prea Sfințitului Justinian reînvierea vechilor și adevăratelor tradiții liturgice ale Ierarhilor moldoveni.

Oamenii de bine vedeau în Mitropolitul de atunci al Moldovei un mare animator al culturii religioase. E de ajuns de cunoscut suflul nou care străbătea pastoralele, cuvântările, predicile Ierarhului și publicațiile Centrului Eparhial, veghiate și îndrumate neconținut de către Inalt Prea Sfințița Sa.

Când ne amintim de Moldova însângerată, ne vine în minte imaginea acestor minunate părți din țară peste care, ca nicăeri, s'au abătut cumplitele dezastru ale războiului. Refacerea se cerea înfăptuită în chip grabnic. În această privință, conducătorii poporului nostru au găsit în autoritatea bisericească un sprijin din cele mai însemnate. Refacerea morală a fost susținută prin sâdirea încrederii în forțele proprii ale poporului și prin adâncirea prieteniei sincere cu marea noastră vecină, Uniunea Sovietică, garanția puternică a suveranității noastre naționale și a înfloririi Patriei noastre. Călătoria la Moscova din toamna anului 1946, pe care a făcut-o Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, a fost o adevărată revelație pentru clerul moldovean, pe care a făcut-o cunoscută credincioșilor, preoților și intelectualilor ieșeni. Dar Inaltul Ierarh nu s'a mărginit numai la aceasta. A îndrumat în chip stăruitor preoțimea și credincioșii să activeze în cercurile A.R.L.U.S., desfășurând în acest sens o vie activitate. Începând cu clerul ieșean și salariații Centrului Eparhial.

Sacrificiul personal era una din trăsăturile esențiale care îi caracterizau personalitatea. Când a venit la Iași, a găsit Catedrala Mitropoliei, măreață și frumoasă cum e cunoscută în deobște, și ea suferindă de urmările războiului. Avea ferestrele, de dimensiuni neobișnuit de mari, fără geamuri, și acoperite cu carton. A ținut să facă acestui monument de arhitectură bisericească, un dar. Și darul a fost mareț și semnificativ. Astăzi, Liturghia se desfășoară într'o lumină plăcută, filtrată cu discreție prin splendidele vitrouri care înlocuiesc cartonul de acum câțiva ani. Interiorul Catedralei și-a recăpătat atmosfera prielnică rugăciunii, ca și

slujbelor, pe care o avea inițiat. Nu se poate ști dacă atunci când a inițiat darul, Inalt Prea Sfințitul Justinian nu s'a gândit și la un filtru spiritual prin care inimile preoților noștri să treacă și să se curețe de asperitățile trecutului, atunci când voiesc să liturghisească în Catedrala duhului celui nou din Biserica Ortodoxă Română.

Vicarul la început, Mitropolitul Moldovei mai târziu, purta în sine de pe atunci toate însemnele prin care clerul, credincioșii și factorii de conducere ai Patriei noastre, puteau recunoaște pe Prea Fericitul Patriarh de acum. Așa l-au cunoscut și așa l-au păstrat în amintire colaboratorii, clerul și credincioșii, din vremea aceea.

Dreptatea, devotamentul și duioșă tuturor au fost înmănușiate în versurile poetului țesean care totdeauna vor grăi de legătura trainică dintre Ierarhul de odinioară al Moldovei și păstorii săi:

«Nu va uita norodul strădania fierbinte
Și binele pe care l-ai semănat mereu,
Că dragostea ai dus-o ca pe un steag 'nainte,
Și c'ai slujit pe oameni, slujind lui Dumnezeu.

În inimi amintirea-ți nîcîcînd n'o să apuie,
Și urmele lăsate nu vor pieri nîcîcînd.
O să te ție minte înalta Cetățuie,
Spre ea, ca spre Golgota te-ai ostenit urcînd...

. . . . .
. . . . .
În România Nouă c'o nouă păstorire
Vrem să nu uiți Moldova și Iașul ei bătrîn»^{*)}).

Rândurile de mai sus încearcă să înfățișeze numai unele pagini, pentru totdeauna vii și duioase în sufletele moldovenilor, din care se poate desprinde duhul cel nou de viață adus de Inalt Prea Sfinția Sa la Mitropolia Moldovei, pentru care a rămas pentru toți: PĂSTORUL CEL BUN. Astăzi, când clerul și credincioșii sărbătoresc cu atîta însufletire împlinirea a cinci ani de arhipăstorire patriarhală, în care timp activitatea Prea Fericitului nostru Păstor a depășit mult cadrul normal, ne dăm pe deplin seama cât de îndreptățite au fost nădejdiile tuturor, acum cinci ani, și cât de justificat este astăzi entuziasmul împlinirilor.

† THEOCTIST BOTOȘANEANU
Vicar Patriarhal,
Rector al Institutului Teologic-București

*) Revista «*Glăsu! Bisericii*», anul VII, Nr. 9. — Septembrie 1948, pag. 77.

LA CINCI ANI DE ARHIPĂSTORIRE

La popasul sărbătoresc al împlinirii celor cinci ani de arhipăstorie a Înalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, întorcându-ne privirile spre punctul de plecare, ne vin în minte făgăduințele făcute cu prilejul alegerii, investirii și înscăunării, făgăduințe cari constituiau — atunci puncte de program, astăzi nu numai îndeplinite, dar cu mult depășite.

Plin de hotărîre și frumusețe este începutul acestor făgăduințe, cu prilejul alegerii I.P.S. Justinian în Scaunul de Patriarh: «**Cel dintâi și cel mai de seamă lucru pe care îl voi avea de făcut, în hotarul tradițiilor bisericești — spunea I.P.S. Sa — este păstrarea credinței...**» și adăuga: «**Mă voi strădui ca Sfânta noastră Biserică Ortodoxă Română să facă față așteptărilor și nădejdlor ce și le pune norodul drept-credincios în contribuția ei la noua așezare socială**»¹⁾.

Iar ca puncte de program își propune patru mari și capitale probleme, cu prilejul investirii ca Patriarh: 1. Refacerea cadrelor de slujitori, prin selecționarea elementelor demne și înlăturarea elementelor necorespunzătoare misiunii evanghelice; 2. Reorganizarea vieții canonice a clerului monahal; 3. Reorganizarea arsenalului de misiune, în vederea orientării și îndrumării clerului și a luminării credincioșilor, și 4. Reorganizarea instituțiilor pentru pregătirea și formarea clerului de mir și monahal²⁾.

Pornind dela schițarea acestor patru puncte cardinale de program, lucrarea Înalt Prea Sfințitului Justinian s'a desfășurat ca o trainică împletitură între scaunul de Arhiepiscop și Mitropolit al Ungro-Vlahiei și cel de Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.

Ținând seama dela început, că Biserica Ortodoxă Română este și o fiică și membră a Bisericii Ecumenice a Răsăritului, Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian a căutat să intensifice legăturile cu toate Bisericile Ortodoxe de Răsărit, după cum mărturisea cu prilejul alegerii ca Patriarh, în ziua de 24 Mai 1948: «**Voi întinde mâna iubirii și a prieteniei de frăție întru Hristos, tuturor Bisericilor Ortodoxe surori întru ecume-**

1. Din cuvântarea rostită cu prilejul alegerii ca Patriarh; *Apostolat Social*, ed. II, București, 1949, p. 120.

2. Cuvântarea rostită cu prilejul investiturii, *op. cit.*, pp. 129-131.

nicitate, luptând pentru înflorirea Ortodoxiei, care zidește și întărește popoarele»³⁾).

Iar în Scrisoarea Irenică trimisă tuturor Bisericilor Ortodoxe surori, după alegerea ca Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, scria: «...**facem cunoscut tuturor Bisericilor surori, că — împreună cu mărturisirea de a păzi neclintite învățăturile și tradițiile Sfintei Biserici Ortodoxe de Răsărit — putem da chezășie că întotdeauna, potrivit cu datoria ce avem și pe cât împrejurările ne vor îngădui, grija cea mai sfântă și cea mai arzătoare pentru Noi va fi de a păstra și întări legăturile de dragoste și conlucrare între Bisericile surori, după pilda Sfinților Ierarhi și a fericților noștri înaintași...**»⁴⁾.

Prin această Scrisoare Irenică, în care își arăta setea după înmănușcherea tuturor Bisericilor Ortodoxe într'o unitate indestructibilă, printr'o serie de rezoluții cu caracter pan-ortodox în legătură cu unele probleme interconfesionale și apoi, printr'o serie de fapte și contribuții personale la lămurirea unor probleme ortodoxe cu caracter general, Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian se situează în rândul celor mai de frunte conducători ai creștinătății și în special ai Bisericii Ortodoxe.

Declarând cu prilejul alegerii că actul de colaborare duhovnicească între Biserica Ortodoxă Română și Biserica Ortodoxă Rusă se întemeiază pe cea mai deplină sinceritate de întărire a Ortodoxiei, făgăduiește adâncirea acestui act în viitor, printr'o cooperare și mai largă, în vederea promovării Ortodoxiei⁵⁾.

În lucrarea schițată de I.P.S. Sa, în cadrul general al Ortodoxiei, se conturează între altele: strângerea frontului Ortodoxiei, fixarea principiilor ecumenice ortodoxe, atitudinea hotărâtă a Ortodoxiei față de Catholicism, față de mișcarea ecumenică și față de alte probleme inter-confesionale și, în sfârșit, se afirmă conștiința autorității și prestigiului Ortodoxiei în fața întregii creștinătăți⁶⁾.

Din această realizare a strânsei legături cu ecumenicitatea ortodoxă de Răsărit, cu care Biserica Ortodoxă Română, potrivit articolului 2 din Statut, păstrează unitatea dogmatică, canonică și a cultului, a izvorit și pe ea se întemeiază trăinicia înfăptuirilor ortodoxe ale Înalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, înfăptuiri care își au temelia în Sf. Scriptură și Sfintele Canoane ale Bisericii Ortodoxe.

Dacă pe plan extern, activitatea I.P.S. Patriarh Justinian se orientează în intensificarea legăturilor cu toate Bisericile Ortodoxe de Răsărit, pe plan intern această activitate este caracterizată în primul rând, printr'o canonică precizare a raporturilor juste dintre Biserică și Stat, în cadrul noii prânduirii sociale.

În această privință, sunt pilduitoare cuvintele I.P.S. Mitropolit Nicolae Bălan, care spune, cu prilejul împlinirii a trei ani de arhiepiscopie a Înalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian: «**În ce privește legăturile cu**

3. *Apostolat Social*, ed. II, București, p. 123.

4. *Apostolat Social — Pilde și îndemnuri în lupta pentru Pace*, București, 1952, p. 5.

5. Cuvântarea rostită cu prilejul alegerii, *op. cit.*, p. 122.

6. Prof. I. Coman, *I.P.S. Justinian în lumina sobornicității*, în « *Glasul Bisericii* », an. VIII, Nr. 5-6 (1949), pp. 28-29.

Statul, acestea au fost stabilite pe principiul unei armonioase conviețuiri și împreună-lucrări. Statul acordă Bisericii deplină libertate de exercitare a cultului și de desfășurare a acțiunii ei religio-morale între credincioși»⁷).

După instaurarea noii Constituții a Republicii Populare Române și după apariția Legii pentru regimul general al Cultelor, Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian trece la punerea în aplicare a primului gând propus în vederea reorganizării Bisericii Ortodoxe Române, dând Bisericii Românești legea de temelie a ei: «Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române», apoi toate Regulamentele și Deciziile de aplicare.

Activitatea Înalt Prea Sfințitului Justinian, în cursul celor cinci ani de arhipăstorire, dovedește că s'a lucrat în acest timp, cu o stăruință uimitoare, pentru reorganizarea Bisericii Ortodoxe Române, pentru punerea în ființă a Patriarhatului pe temeiul Sfințelor Canoane, pentru întronnarea disciplinei și a justiției bisericești, pentru reorganizarea învățământului teologic, potrivit cerințelor vremii, accentuându-se — la fiecare pas — canonicitatea și tradiționalismul ortodox, dar în același timp și adaptarea formelor externe ale organizației bisericești la progresul social, fără știrbirea sau atingerea principiilor ortodoxe, după cum mărturisește I.P.S. M'tropolit Nicolae Bălan, referindu-se la noul Statut: «El păstrează principiile fundamentale de organizare a Bisericii noastre și ține seama de vremurile pe care le străbatem...». Așa încât, noua legiferare înfăptuită în Biserica Ortodoxă Română, sub arhipăstorirea I.P.S. Justinian, înfățișează un punct culminat de așezare pe temeiurile canonice adaptate la realitățile sociale⁸).

În istoria legislației Bisericii Ortodoxe Române, noul Statut marchează sfârșitul unei epoci de dibuire și împărțire a legiurilor după concepțiile diferitelor regiuni și începutul unei epoci de reîntregire, în sânul Bisericii noastre unitare, iar pe de altă parte de restabilire a canonicității în raport cu principiile esențiale ale dreptului bisericesc ortodox.

Paralel cu lucrarea desfășurată pentru reorganizarea legislativă a Bisericii Ortodoxe Române, Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian a înfăptuit reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române, prin readucerea la sânul Bisericii-mame a fraților despărțiți de ea prin silnicie și amăgire cu 250 de ani în urmă, după cum și-a propus în cuvântarea ținută cu prilejul înscăunării, pornind dela cuvintele Mântuitorului: «Și mai am și alte oi, care nu sunt în staulul acesta, și pe acelea mi se cade să le aduc» (Ioan X, 6)⁹).

Reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române este un act cu adevărat epocal al arhipăstoririi Înalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian; căci prin acesta s'a încheiat definitiv unitatea religioasă a poporului român și Biserica Ortodoxă s'a întărit, primind în matca ei valori noi de viață și credință.

7. «Biserica Ortodoxă Română», an. LXIX (1951), Nr. 3-6, p. 108.

8. Vezi Pr. Dr. Gh. Soare, *Legislația I.P.S. Patriarh Justinian*, în «Biserica Ortodoxă Română», an. LXIX (1951), Nr. 3-6, pp. 203-204.

9. Cuvânt rostit în biserica Sf. Spiridon Nou, cu prilejul înscăunării; *Apostolat Social*, ed. II, 1949, pp. 133-141.

Conștient că, pentru a răspunde cu folos noilor idealuri ale poporului drept-credincios, Biserica are datoria să se îndrumeze pe cărări noi—păstrând însă neștirbite rânduelile canonice și predanile sfinte —, Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian trece apoi la **refacerea cadrelor de slujitori**, prin selecționarea elementelor demne din cler și înlăturarea celor necorespunzătoare misiunii evanghelice, la reorganizarea vieții canonice a monahismului, la reorganizarea arsenalului de misiune, în vederea orientării și îndrumării clerului și a îndrumării credincioșilor și la reorganizarea instituțiilor pentru pregătirea și formarea clerului de mir și monahal, — după cum spunea în Scrisoarea Irenică adresată după alegerea ca Patriarh: «...Credem că acest cler va izbuiri să facă din biserici și mănăstiri, izvoare curate cu apa răcoritoare a învățării lui Hristos pentru sufletele creștinești atât de insetate după lumină și adevăr»¹⁰).

Pentru traducerea în fapt a acestor puncte de program, Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, între cele dintâi și cele mai de seamă înnoiri cu care și-a încununat activitatea chiar din cursul primului an de arhipăstorire, a înscris trecerea **învățământului teologic pe seama Bisericii și așezarea lui pe temelii noi**, sub directă conducere a Sf. Sinod. Astfel, fără a se aduce vreo știrbire fondului dogmatic, moral și canonic al Bisericii Ortodoxe, Inalt Prea Sfinția Sa a înlăturat reorganizarea învățământului teologic, potrivit noilor îndatoriri pastorale și misionare ale preoțimii, prin: Institute Teologice de grad Universitar, Seminarii Monahale și Școli de cântăreți bisericești, stabilind în «Regulamentul pentru organizarea și funcționarea instituțiilor de învățământ pentru pregătirea personalului bisericesc și recrutarea corpului didactic din Patriarhia Română», organizarea, modul de funcționare și recrutarea personalului didactic, condițiunile de admitere, programele de învățământ teologic, etc.

Prin aceasta s'a redat învățământului teologic rostul cel adevărat de a pregăti pe slujitorii Bisericii, în Biserică și pentru Biserică și viață, spre a se realiza scopul propovăduirii creștine care este acela de a forma mai întâi cetățeni cinstiți ai patriei pământești, și apoi râvnitori ai împărăției lui Dumnezeu.

Pentru selecționarea clerului de mir, Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian a dat ființă **Regulamentului de numiri și transferări**, potrivit căruia, orice numire de diacon sau preot în Biserica Ortodoxă Română, se face pe baza calificativelor dela examenul de capacitate preotească, iar transferările, promovarea și dreptul de a ocupa locuri în Capitală, se dobândesc pe bază de examene speciale și notări administrative, prevăzute de Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române.

Suntem convinși că aplicarea acestui Regulament izvorât din inima caldă a Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, va contribui ca «**să redea Bisericii hrana cea curată, demnă de Mirele ei Iisus Hristos**», așa cum scria Inalt Prea Sfinția Sa, încă pe când era preot de enorie, prin întronarea «**spiritului Evangheliei și al canoanelor**», pentru a se ajunge la «**tipul preoției ideale**», pe care îl propovăduia ca director de Seminar¹¹).

10. *Apostolat Social* — *Pilde și Indemnuri în lupta pentru Pace*, p. 7.

11. *Apostolat Social*, București, 1948, vol. I, p. 144.

Iar pentru clerul monahal — în deosebi —, în scopul de a se revărsa peste toate mănăstirile duhul cel nou al Evangheliei lui Hristos și al viețuirii în spiritul de viață orânduită de predaniile și canoanele Bisericii Ortodoxe, Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian a dat «Regulamentul pentru organizarea și funcționarea școlilor monahale» și «Regulamentul pentru organizarea și funcționarea administrativă și disciplinară a mănăstirilor», orânduirii care își arată cu prisosință roadele lor binefăcătoare pentru ridicarea monahismului nostru.

Prin punerea în aplicare a dispozițiilor din aceste două Regulamente, care rânduesc viața, organizarea și disciplina monastică, în toate mănăstirile noastre s'a reîntronat duhul cel tradițional al Sf. Evangheliei și al Sfințelor Canoane, pentru ridicarea vieții călugărilor întru slăvirea lui Dumnezeu și spre folosul social al Patriei noastre, binecuvântate de evlavia strămoșilor cu atâtea așezăminte de pietate pe tot întinsul ei.

Reorganizarea monahismului — sub arhipăstoria Înalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian — s'a făcut pe temeiul principiilor capitale ale vieții monastice: **rugăciune, muncă, știință de carte și disciplină**. Astfel, în toate mănăstirile au luat ființă: școli pentru tineretul monahal și ateliere cu diferite preocupări, dându-se puțința ca rugăciunea să fie îmbinată cu munca, în spiritul vechei noastre organizații monastice, căutându-se a se ajunge la repunerea în ființă a vieții de obște, în care comunitatea monahală este concepută nu ca un mijloc în slujba intereselor personale, ci ca un mijloc în slujba interesului colectiv, întemeiat pe principiul dreptății sociale și egalității dintre membrii aceleiași colectivități.

Pentru orientarea clerului în noua lucrare pastoral-misionară, începând din anul 1949 au luat ființă legală **Cursurile de îndrumare de pe lângă Institutele Teologice**, la care au urmat până în prezent 15 serii de preoți din întreaga țară. După cuvântul Înalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, aceste cursuri sunt «un înalt laborator de scrutare a conștiinței fiecăruia, de învioreare și fortificare a vocației sacerdotale, de încălzire și stimulare a zelului misionar și de verificare și completare a mijloacelor de activitate pastorală»¹²). Ele au produs în sufletele tuturor participanților o binefăcătoare primenire și o îmbunătățire duhovnicească, menite să înviorze și să facă mai eficace circulația sevei învățăturii autentice a Mântuitorului Hristos în toate mădularele Bisericii noastre.

Iar ca o continuare a lucrării desfășurate prin cursurile de îndrumare, s'au organizat în tot cuprinsul Patriarhiei, **conferințele preoțești de orientare și cele administrative**, care au loc în mod regulat, alternativ, în fiecare lună, sub calda îndrumare a delegaților dela Centrul Eparhial, conferințe în urma cărora în sânul Bisericii noastre se observă o învioreare a vieții religioase, o îmborspătare de concepții și metode și un nou avânt în lucrarea bisericească și socială.

Pentru pregătirea arsenalului de misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian a reorganizat Institutul

12. Cuvânt rostit la deschiderea Cursurilor de îndrumare misionară și socială dela Institutul Teologic din București, pentru a doua serie de preoți, la 4 Mai 1949; *Apostolat Social*, ed. II, p. 185.

Biblic, cu secțiunile respective: Tipografia Cărților Bisericești și Atelierele de obiecte bisericești, de pictură bisericească, de croitorie, de ceramică, de stofe, covoare și cusături de artă, proprii, așa încât Biserica Ortodoxă Română în prezent își poate tipări toate cărțile de ritual, lucrările de teologie și revistele bisericești și își poate făuri singură toate obiectele necesare Cultului, care poartă pecetea străduințelor ei proprii.

Astfel, în Tipografia Cărților Bisericești se editează, în mod regulat, pe lângă cărțile de ritual și cele de învățatură creștină ortodoxă, cele trei reviste teologice: «Biserica Ortodoxă Română», Buletinul Oficial al Patriarhiei Române, «Ortodoxia», revista Patriarhiei Române, cu caracter inter-ortodox, în care se publică studii, articole și recenzii care interesează Ortodoxia în general, și «Studii Teologice», revista Institutelor Teologice din Patriarhia Română, în care se publică în mod special studii și articole ale profesorilor dela Institutele Teologice din țară și articole teologice scrise de preoții din întreaga Patriarhie Română, cum și «Glasul Bisericii», Organ Oficial al Eparhiilor din Mitropolia Ungro-Vlahiei și alte tipărituri bisericești, toate prezentate în cel mai desăvârșit conținut ortodox și în cea mai distinsă înfățișare tipografică.

Pentru exemplificare, este de ajuns să însemnăm cu acest prilej editarea a două cărți de căpătâi pentru folosul clerului și credincioșilor: «Cartea de rugăciune pentru tot creștinul», apărută în anul 1951, și «Învățătura de credință ortodoxă», apărută în anul 1952.

Astfel, «Cartea de rugăciuni», așa cum este alcătuită, reprezintă cel dintâi manual catehetic de neprețuit folos pentru preoții și credincioșii ravnitori spre înduhovnicirea credinței și spre îmbunătățirea vieții, iar «Învățătura de credință creștină ortodoxă», reprezentând împlinirea unei simțite necesități pentru clerul și credincioșii Bisericii Ortodoxe Române, este cel mai desăvârșit catehism ortodox din câte s'au tipărit până acum în Biserica Ortodoxă Română și expune credincioșilor Sfintei noastre Biserici toate cunoștințele religioase morale, în scopul de a deveni buni credincioși ai Bisericii și devotați cetățeni ai Patriei.

Prin crearea Atelierele Institutului Biblic s'a dat Bisericii posibilitatea de a-și făuri odoarele de cult și obiectele de pietate, precum și veșmintele și hainele preoțești, iar pe de altă parte, s'a stabilit ca această instituție să fie o școală practică pentru deprinderile meșteșugărești ale călugărilor, potrivit îndatoririlor puse în Statutul de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române, contribuind astfel la dezvoltarea artei bisericești tradiționale și românești.

Realizările de ordin economic-gospodăresc, sub arhipăstorirea Înalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian evidențiază în mod elocvent buna chivernisire în sectorul economic, dela venirea sa la căma Bisericii Ortodoxe Române, atât la Centrul Eparhial al Arhiepiscopiei Bucureștilor, cât și la Administrația Centrală a Patriarhiei Române. Înșirarea numai a câtorva din aceste realizări este mult grăitoare, fără a intra într'o expunere amănunțită a lor.

Astfel, restaurarea palatului patriarhal și crearea Căminului arhieresc, introducerea de gaze naturale în toate imobilele Sf. Arhiepiscopii dela centru și palatul patriarhal, amenajarea de locuințe pentru persona-

lul catedralei, amenajarea garajului și atelierului pentru repararea auto-vehiculelor, amenajarea cantinei și caselor de odihnă pentru salariații dela Centrul Eparhial și Administrația Patriarhală la mănăstirea Suzana, Dragoslavele și Techirghiol, Sinaia și Curtea de Argeș, restaurarea bisericii Colțea din Capitală, a mănăstirii Văcărești, a mănăstirii Antim, a mănăstirii Plumbuita, a mănăstirii Sinaia, monumente istorice, a mănăstirii Căldărușani, amenajările făcute la reședința patriarhală dela Dragoslavele și înființarea schitului dela această reședință, îmbunătățirile făcute la Techirghiol prin ridicarea bisericii, construirea Căminului arhieresc, a chiliilor pentru călugărițe și amenajarea sanatoriului pentru preoții din Eparhie și din țară, restaurările făcute la Curtea de Argeș și la mănăstirea Hurezu, pictarea bisericilor dela mănăstirile Ciorogârla, Țigănești, Zamfira, unde s'a introdus și lumina electrică, străduințele și ajutoarele date pentru terminarea lucrărilor unor biserici din țară, cum sunt catedralele din: Constanța, Galați, Tecuci, Cluj, etc., sau pentru continuarea într'un ritm accentuat al altor biserici aflate în construcție, cum sunt: Sf. Elefterie, Parcul Domeniilor din Capitală, acordarea de subvenții s'ntâitoare pentru bisericile în construcție sau reparație din Eparhia Bucureștilor, recentele măsuri pentru restaurarea mănăstirilor Dealului și Aninoasa, ca și a bisericii Stelea din Târgoviște și, în sfârșit, șantierul dela biserica Dămăroaia din Capitală, unde se lucrează cu pictorii și elevii Școalei de pictură dela Patriarhie, etc., toate acestea sunt fapte care dovedesc râvna neadormită a Inalt Prea Sfințitului Patriarh pentru Casa Domnului și constituie cel mai înalt exemplu și stimulent pentru preoțime și pentru credincioșii Bisericii Ortodoxe.

Iar hotărîrea Sf. Sinod cu privire la întregirea salariilor clerului și crearea de burse pentru întreținerea gratuită a studenților din Institutele Teologice, care se pregătesc pentru intrarea în cler, constituie cea mai elocventă dovadă a dragostei părintești pe care Părintele suprem al Bisericii noastre o poartă preoțimii și celor care se pregătesc pentru munca evanghelică.

Intreaga activitate bisericească a Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian este, în sfârșit, nimbata de neîntrerupta îndrumare a clerului ortodox român în lupta pentru apărarea păcii.

În cuvântarea rostită cu prilejul alegerii, Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, expunând programul de activitate, sesizează realitățile vii ale vremii: «Formarea unui om nou, a unui om conștient de rosturile lui pământești, pătruns de nepieritoarele adevăruri ale dreptății și păcii, iată o vastă lucrare la săvârșirea căreia este chemată să contriue și Biserica... Omenirea strigă și cere pace, înfrățire și dragoste. Biserica trebuie să răspundă acestei strigări și să fie prezentă acolo unde se dă lupta pentru cucerirea dreptății și libertății, știut fiind că nu poate fi pace, înfrățire și fericire, într'o lume cu oameni robiți, exploatați și ținuți în întuneric»¹³).

Noua îndrumare a Bisericii, dată pe temelia învățaturii evanghelice și a Predaniei Sfinților Părinți, Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian o centrează deci pe lupta pentru pace, căci pacea creiază climatul roditor de bine.

13. *Apostolat Social*, ed. II, București, 1949, p. 121.

Pacea, element constitutiv al învățăturii creștine, îl preocupă atât de intens, încât Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian stăruie pentru ea în toate ocaziile, în toate cuvântările și Pastoralele. Iată câteva spicuiuri care vor fi concludente: «Viața este darul cel mai de preț care nu crește și nu dă roadă îmbelșugată, decât în ogorul bine îngrijit al păcii și al dragostei... Pe cei ce ostenesec intru apărarea păcii, de oriunde ar fi ei, îi binecuvântăm cu binecuvântarea Domnului și roadă multă pentru munca lor cerem dela Hristos»¹⁴). «Dumnezeu cheamă pe tot omul la lucrare în slujba păcii. Fiecare se mântuește numai în măsura în care ajută la întinderea și adâncirea păcii și frățietății în lume»¹⁵).

Glusul pentru pace al Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian s'a auzit și la Conferința Intâistătătorilor Bisericilor Ortodoxe, ținută în vara anului 1948 la Moscova, care a lansat primul Apel către toată lumea creștină pentru apărarea păcii. Iar în 1950 încheie cu Biserica Ortodoxă Rusă o convenție de acțiune comună în lupta pentru apărarea păcii, considerând lupta aceasta «drept una din cele mai importante misiuni ale Bisericii în timpul de față».

Din schimbul de scrisori întreținut cu Bisericile Ortodoxe surori, înțelegem că lupta hotărâtă pentru pace dusă de Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian este cunoscută bine de acestea și apreciată foarte elogios. «Am resimțit mare bucurie — scrie I.P.S. Athenagora, Patriarhul Constantinopolului, de Sf. Paști 1950 —, că și Sfânta Biserică a României nu încetează de a lucra pentru pacea atât de dorită pe pământ».

Iar I.P.S. Patriarh Alexandru al III-lea al Antiohiei și întregului Orient, a distins cu ordinul Sfinților Apostoli Petru și Pavel, — cea mai înaltă distincție a Bisericii Ortodoxe Antiohiene — pe Intâistătătorul Bisericii Ortodoxe Române, pentru înțelepciunea cu care conduce Biserica noastră, potrivit învățăturii Ortodoxiei, pe calea apărării păcii, propovăduită de Mântuitorul Hristos.

Inițiativa Comitetului Internațional al Intelectualilor de a întruni un Congres Mondial pentru Pace, Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian o primește cu toată bucuria și răspunde imediat cu un vibrant Apel pentru Pace, în care înfierând atitudinea celor ce vor să turbure pacea, declară: «Ci noi, strâns uniți în numele Impăratului Păcii, Domnul Iisus Hristos, vom face zid împotriva tuturor atentatelor și acțiunilor îndreptate contra păcii și prin solidaritatea noastră evanghelică, prin hotărâta și nezdărniciata noastră credință, vom face neputincioasă orice tentativă și orice plan de incendiere războinică a acestui pământ, care încă n'a fost spălat de sânge și de lacrimi, încă n'a fost curățat de suferințele și normintele lăsate de trecutul măcel... De aceea, Biserica Ortodoxă Română îndeamnă pe toți fiii ei întru Hristos să se alăture frontului celor ce luptă pentru întărirea păcii»¹⁶).

Iată poziția Bisericii noastre în lupta pentru apărarea păcii, definită limpede de Intâistătătorul ei. Căci «Biserica, — spus Inalt Prea Sfinția Sa cu acest prilej —, este a lui Dumnezeu, care a întemeiat-o și o sfin-

14. Pastorală de Sf. Paști 1949.

15. Pastorală la Nașterea Domnului 1949.

16. «Ortodoxia», an. I (1949), Nr. 1, p. 16.

tește, dar este și a poporului, pentru care a fost întemeiată. De aceea, slujitorii altarelor sunt chemați să stea în slujba poporului, cu el să sufere, cu el să se bucure, cu el să lupte, cu el să învingă sau să cadă»¹⁷).

Contribuția mare a Întâistătătorului Bisericii noastre în marea acțiune pentru pace pe plan larg internațional, se desprinde limpede din scrisoarea trimisă Înalț Prea Sfinției Sale de Președintele Consiliului Mondial al Păcii, F. Jolit-Curie, care în încheiere spune: «Adeziunea Sanctității Voastre, ca și aceea a Bisericii Ortodoxe din România, a avut un mare răsunet printre creștini; din lumea întreagă. În nenumărate împrejurări, Sanctitatea Voastră a sprijinit cu toată autoritatea opera Primului Congres Mondial al Păcii dela Paris. De aceea facem un apel, în numele Consiliului Mondial al Păcii, la Sanctitatea Voastră, pentru a sprijini hotărârile celui de al doilea Congres Mondial al Păcii».

Iată dovada limpede grăitoare despre recunoașterea în afară de hotarele țării a îndrumării Bisericii noastre pe calea misiunii ei sublime: propovăduirea Păcii și sprijinirea efectivă a luptei pentru pace.

În urmărirea aceluiași obiectiv de pace, Înalț Prea Sfințitul Patriarh Justinian i-a fost dat să înregistreze un eveniment fără precedent în istoria țării noastre: realizarea unei conlucrări frățești între Biserica Ortodoxă Română și celelalte Culte din Republica Populară Română, prin Consfătuirile inițiate și prezidate de Înalț Prea Sfinția Sa în Palatul Patriarhal din București: Iunie 1948, Decembrie 1950 și Noembrie 1952, cu care prilej Înalț Prea Sfinția Sa spune următoarele: «Au trecut trei ani de când, bucurându-ne de libertatea religioasă și de egalitatea deplină între Culte, statornicite de Statul nostru democrat popular, am făcut începutul unor relații cu totul noi, de colaborare și respect reciproc, între feluritele Culte religioase din țara noastră. În anii cari au trecut de atunci, ne-am putut convinge că regimul democrat popular a asigurat Cultelor putința de slujire și cinstitire a lui Dumnezeu, după poruncile și învățătura credinței noastre, a fiecăruia»¹⁸).

Toate aceste îndrumări, pilde și înfăptuiri ale Înalț Prea Sfințitului Patriarh Justinian, au fost aduse la îndeplinire în cursul celor cinci ani de arhipăstorie, cu o neîntreruptă stăruință, cu înțelepciunea și cu tactul ce-l caracterizează, reușind astfel să dea tuturor problemelor puse, rezolvarea justă, pe linia curat ortodoxă, călăuzind Biserica Ortodoxă Română fără zguduiri și frământări, pe calea realităților sociale actuale, în deplină solidaritate cu Ierarhii Sfântului Sinod și în strânsă colaborare cu conducerea politică a Statului nostru de democrație populară, spre binele Bisericii și spre bucuria clerului și a credincioșilor ei.

De aceea, clerul și credincioșii din Republica Populară Română, cu prilejul acestui popas sărbătorec, cu inimile pline de recunoștință și iubire fiiască pentru tot ce li s'a dăruit de către Părintele lor duhovnicesc, într'o unire și într'un glas îi urează Înalț Prea Sfințitului Patriarh Justinian, să trăiască mulți ani: «în pace, întreg, cinstit, îndelung înzilit, drept îndreptând cuvântul adevărului».

Pr. GH. BEJGU

17. Din cuvântarea rostită cu prilejul alegerii ca Mitropolit al Moldovei; *Apostolat Social*, ed. II, p. 71.

18. «Biserica Ortodoxă Română», an. LXX (1952), Nr. 11-12, p. 717.

6 IUNIE 1948 — 6 IUNIE 1953

Se împlinesc astăzi, la 6 Iunie 1953, cinci ani de activitate pe teren bisericesc și social a I. P. S. Patriarh Justinian, activitate ce înseamnă, — prin multilateralitatea sa, — deschiderea unei epoci noi în istoria Bisericii Române, pe care putem, nemincinos, să o caracterizăm ca restabilirea duhovniciei depline pe temelia adevărată a trecutului istorico-canonice bisericesc, cu activarea funcțiunilor organelor constitutive ale Bisericii și cu aprinderea unui zel misionar al slujitorilor, mai sporit, cu crearea focarelor de lumină și cultură în spirit curat ortodox și adaptate la aspectele și cerințele vieții contemporane, a căror contingentă îndreaptă activitatea Bisericii spre un creștinism social, animat de o conștiință preotească evanghelică.

Biserica noastră Ortodoxă Română are fericitul prilej de a se bucura de toate aceste realizări, ca operă a Înalt Prea Sfințitului Patriarh.

La venirea Înalt Prea Sfinției Sale la conducerea supremă a Bisericii Române a găsit nu numai lipsuri ale unui trecut vitregit de influență străină și chiar de abateri vroite și adeseori interesate, dar a găsit și realități noi sociale, în cadrul cărora Biserica urma să se afirme și să justifice rostul și caracterul activității sale, ca instituție obștească.

Inzestrat de Dumnezeu cu însușiri de mare conducător de suflete, cu o intuiție sesizantă a realităților materiale și morale, cu un spirit ager și tenace, cu o voință de neînfrânt în realizarea binelui obștesc în toate privințele, Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian a creat în cei cinci ani de patriarhat «o Biserică vie, socială și activă, ca rezultat al formării noii conștiințe sacerdotale misionare cu corolarul său: Omul cel nou»¹).

Pentru a-i închina prinos de recunoștință cu prilejul acestui popas, care oferă conștiinței celor ce se împărtășesc din înfăptuirile sale, atitudni de aleasă prețuire, de naturală exprimare a unor gânduri depănătoare de un trecut de muncă și strădanii spre folosul obștesc ce se încrustează în vreme, ca istorie și tradiție, — osteneala noastră se îndreaptă neputincioasă spre a desprinde marea-I personalitate de opera ce a creat.

Atât de identificată este această întrepătrundere între fânța Sa și

1. Apostolat Social vol. II, pag. 172.

opera Sa, înfăptuită în cei cinci ani, încât a vorbi de una, separat, este o imposibilitate, deoarece «Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian este marea personalitate a Bisericii Ortodoxe Române, care se împletește cu năzuințele poporului, fiindcă ceea ce a realizat în Biserică și spre binele obșteșc nu este ceva individual, ci are caracterul unor fapte isvorite din inepuizabile și salutare calități ce posedă și care cu necesitate slujesc nevoile sociale ale timpului de față».

Caracterizarea aceasta cuprinde în sine toată gama de năzuinți nobile din trecutul Inalt Prea Sfințitului Patriarh, depuse pentru binele poporului, precum și orientările și înfăptuirile ca Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, care au drept pecete: munca, dreptatea socială, ordinea legală, supunerea și mai presus de toate pacea, căreia i-a închinat și-i acordă o susținută preocupare.

Ascultăm, astăzi, după cinci ani de Patriarhat, dalta cuvântului Său luminos și răspicat în probleme de viață socială și bisericească și pătrundem tot înțelesul adânc al operei Sale legislative bisericești, normative și administrative și în formarea unei culturi teologice cu neapărată contingentă la viața socială actuală.

S'au încercat și cu alte prilejuri, a i se înfățișa personalitatea Sa măreată, scoțându-se în evidență inteligența și perspicacitatea Sa, înflăcăratul zel apostolic, simetric în cuvânt și faptă, dinamism, dărzenie în adevărurile netăgăduite și înzestrat cu o putere de întrepătrundere a marilor probleme cu caracter practic și social, om de acțiune adânc cugetată și fundamentată pe o experiență bogată de pastorație, cu caracter mai ales social.

Realizările înfăptuite în cei cinci ani de Patriarhat, în deobște cunoscutе celor ce urmăresc zidirea binelui obșteșc și puterea cuvântului Evangheliei, poartă pecetea caracterizărilor de mai sus.

Izvorul însușirilor personalității Sale, pe lângă o largă experiență pastorală și socială, rezidă în devotamentul Său pentru Biserică și popor, două realități, care atunci când îl cuprind în câmpul său de acțiuni, îl hotărăsc la acțiuni fericite, cu aplicările și rezoluțiile cele mai uimitoare țâșnite din sănătosul Său spirit practic. Practicitatea activității Sale, cu toate acestea, — nu se rezumă la un empirism intuitiv și de moment, ci se sprijină adânc pe principiile fundamentale ale Bisericii, în latura sa de acțiune în lume, precum și pe pârghiile unei sănătoase gândiri sociale. La cele mai complicate probleme de administrație bisericească, soluțiile date indică temeinicia unei conștiințe adânc ortodoxe, formată în spiritul curat al predaniilor sfinte neschimbătoare ale Bisericii și o recunoaștere profundă a realităților sociale.

Toate acestea au de suport concepția Sa înaltă despre Arhierie în Biserica Ortodoxă, căci «Să fii Arhieriu înseamnă să fii de aici înainte cel dintâiu dintre preoții tăi, să fii râvnita lor mildă de înțelepciune, pietate și sfințenie, sau după cuvântul Sfântului Apostol Pavel: «Să fii cel dintâiu, adevăratul model de imitat, cu cuvântul, cu petrecerea, cu dragostea, cu credința, cu curăția», (Timotei IV, 12) ²⁾ sau mai departe: «Mitra arhierască nu este numai un semn de podoabă și cinste, ci mai

2. Apostolat Social vol. II, pag. 22—23.

degrabă un simbol al tuturor renunțărilor, al cununei de spini a lui Hristos, căci apostolie înseamnă spirit de sacrificiu, după îndemnul Apostolului: «Priveghează în toate, îndură răul, fă lucrul Evanghelistului, slujba ta fă-o deplin». (II Timotei IV, 5) ³⁾.

Animat de această concepție paulină a Arhiereului lui Hristos, Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, mărturisind programul activității Arhieriei Sale, în cuvântarea la hirotonia în acest rang ⁴⁾, a făcut într-adevăr lucrul Evanghelistului, iar slujba Sa a făcut-o deplin.

A dat Bisericii rânduieli și norme legislative noi, înlăturând din cele vechi, și adăugând pe cele ce fuseseră date uitării, intenționat sau neintenționat, punând în valoare principiile fundamentale ale unui creștinism viu, activ și social. O învioreare sănătoasă a pătruns în toate mădularele Bisericii, dela amvon și catedră până la schitul cel mai tainic din munți, aceeași râvnă și zel, pentru lucrul bisericesc și dragostea de popor, se arată.

Două sunt principiile pe care marea Sa activitate s'a desfășurat în cei cinci ani de Patriarhat: Păstrarea în toată curăția a duhului creștin ortodox și unde lipsea reînvierea acestuia, în toate domeniile Bisericii; afirmarea unui democratism bisericesc descentralizat, cu un activism plin de abnegație și jertfelnicie pentru credință și binele poporului ⁵⁾.

Crezul mărturisit în realizările Sale este creiarea unui om nou prin Biserică și ca urmare concepția Sa eclesiologică este «o Biserică vie socială și activă» ⁶⁾.

În lumina celor de mai sus, încrustăm aici, cu titlul de generalitate, operele înfăptuite de Inalt Prea Sfinția Sa, în cei cinci ani de Patriarhat, nu numai în sensul evocativ festiv, ci și ca un imbold spre aspirațiuni și nobile năzuințe de viitor, pe care îl dorim cât mai luminos și plin de roadele credinței și faptelor bune sociale.

De fericitul Său nume se leagă astfel următoarele înfăptuiri:

1. Întărirea Bisericii Ortodoxe Române.
2. Reluarea legăturilor cu Bisericile Ortodoxe și în special cu cea rusă, pentru afirmarea unui creștinism autentic și activ în viața socială.
3. Stabilirea unor raporturi de respect și conlucrare între cultele din R.P.R., în vederea unei acțiuni social-morale și unitare în problema păcii.
4. Așezarea pe temei tradițional a structurii administrative a Bisericii Ortodoxe Române, operă realizată prin Statutul de organizare și regulamentele anexe.
5. Repunerea în canonicitate, în acțiune și funcțiune a Patriarhatului Bisericii Ortodoxe Române, cu toate drepturile și prerogativele ce-i incumbă.
6. Organizarea pe baze noi a învățământului religios.
7. Reorganizarea vieții monahale, pe temeiul tradițional al regulilor monastice și realităților sociale actuale.
8. O sporită și semnificativă activitate cărturărească a tipăriturilor de zidire sufletească, creștină și socială și de teologie ortodoxă activă.

3. Apostolat Social vol. II, pag. 23.

4. Apostolat Social vol. II, pag. 26.

5. Apostolat Social vol. II, pag. 36 s. q.

6. Apostolat Social Vol. II, pag. 172.

9. O mare grijă și temeinice îndrumări pentru păstrarea unui cult curat ortodox⁷⁾.

10. Afirmarea doctrinară și acțiune practică în cultivarea unui patriotism luminat și activ al Bisericii Ortodoxe Române, în lupta pentru pace.

Toate acestea duc la constatarea că înalta personalitate a Înalt Prea Sfințitului Patriarh oferă o pluralitate de însușiri rar întâlnită și pe care o sesizăm și în scrisul clar și luminos al Apostolatului Social, al pastoraletelor cu accent de adevăr nesdruncinat, al predicilor ocazionale, al cuvântărilor la instalări de Mitropoliți și Episcopi, al cuvântărilor la deschiderea instituțiilor școlare, la Comitetul Permanent de Luptă pentru Pace din R.P.R., la consfăturile cultelor, sau cu ocazia îndrumărilor administrative, oficiale și neoficiale.

Toate acestea sunt dovada operei unui Ierarh de mare prețuire și prestigiu, atât în Biserica Ortodoxă Română, cât și în întreaga Ortodoxie.

Cugetând asupra marelui Sale personalități și a înfăptuirilor din cei cinci ani de Patriarhat, preoțimea este încredințată că la cârma Bisericii Ortodoxe Române, fericit cărmuește Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, Patriarhul Bisericii active și sociale, iubitorul de popor și îndrumătorul unui spirit curat în Ortodoxia românească.

Dela această încredințare, preoțimea ia pildă și îndemn de un apostolat mai pronunțat și cu gând smerit și cucernic, cu recunoștință și într'un glas îi grăesc: **INTRU MULȚI ȘI FERICIȚI ANI STĂPÂNE, SPRE PĂSTORIREA TURMEI CREDINCIOASE ȘI BINELE POPORULUI ROMÂN.**

Preot **ALEX. PETCU**

7. «Glasul Bisericii» Nr. 5—7/952, pag. 265.

DUPĂ CINCI ANI

— Câteva crâmpie de viață —

Incerc să desprind din marea frescă a celor cinci ani de arhipăstorie, câteva crâmpie de viață și să le înrămez în veșmântul slovei, icoane văzute de departe cu ochiul curat al celui ce vrea să cunoască și nu poate păstra doar pentru sinc bucuria prilejuită de priveleştea marilor înfăptuiri.

I.P.S. Patriarh Justinian a împlinit cinci ani de când priveghează, din jețul celei mai înalte slujiri arhieresti, asupra destinului Bisericii Ortodoxe Române. A urcat acolo tânăr, anii săi numărând atunci ceva mai mult decât jumătatea vârstei bătrânului și înțeleptului Patriarh Nicodim. A urcat în vremuri de adânci prefaceri sociale, când țara trăia durerile nașterii sale spre o viață nouă, iar umbrele morții stăruiau încă sub cerul continentelor, pretutindeni. A urcat acolo știind uriașele sarcini ce-i stăteau în față — și a urcat senin și încrezător, alegând de bună voie calea aspră a luptelor și a sacrificiului.

A știut ce vrea, din ceasul începutului. A ști să intuești năzuințele mulțimii și a fi predestinat să le dai rost și împlinire, iată privilegiul sacru al oamenilor providențiali. Când preotul Ioan Marina pleca din Râmnicul Vâlcei pentru a deveni, rând pe rând: Arhiepiscopul, Mitropolitul și Patriarhul Justinian, în inima sa își făcuseră loc toate dorurile și aspirațiile clerului și turmei pravoslavnice din țara noastră. El știa ce gândește inima ortodoxă din Oltenia obârșiei sale; ce dorește sufletul moldovean din Principatul lui Ștefan Vodă; ce se ascunde sub fruntea Ardealului; ce nădejdi răscolesc ființa plugarului din șesul dunărean, a pescarului din Delta sau a păstorului muntean.

În fiecare an, de ziua aniversară a întronării, condeie pricepute și inspirate au descris truda și realizările Părintelui Patriarh Justinian. Cumpănind rosturile din ceasul întâi cu înfăptuirile din fiecare an, unanimitatea cronicarilor a putut să scrie încă de mult toate gândurile ce au fost îndeplinite. Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române este un «Patriarh al împlinirilor». Gândurile n'au fost puține și nici mărunte; țelurile au fost înalte, cereau timp, pricepere și perseverență pentru a putea fi îndeplinite; dar cel care spusese despre sine: «sunt un caracter eminentemente practic...», aparțin grupului de oameni la care gândul se exprimă pr'n acțiune», — arcul acesta întins nu și-a îngăduit odihnă și n'a dat genelor sale dormitar până ce n'a întrupat în faptă grăitoare toate gândurile și obiectivele

exprimate în ziua înălțării sale pe tronul patriarhal. Cei împreună-ostenitori cu Sanctitatea Sa vor înfățișa pe larg marile capitole ale acestei rodnice activități. Aci vor fi conturate doar câteva instantanee, prinse fugar din marginea staulului eparhial.

I.P.S. Patriarh Justinian și-a început viața publică prin a fi învățător, preot de sat și director de școală preotească. Petrecerea sa prin aceste locuri de muncă și de observație i-a dat puțința să cunoască în adâncime sufletul avântat al poporului nostru, marile sale posibilități creatoare, larga sa generozitate. Învățătorul și directorul de școală preotească și-au dat seama că printre odraslele noastre rurale se află tineri înzestrați cu alese însușiri sufletești: minți iscoditoare, sensibilități și talente artistice, vocații morale, — cari trebuiesc selecționați cu grijă și așezați în mediul cel mai potrivit dezvoltării lor integrale.

Școlile preotești au fost din totdeauna școli ale țărănimii, alături de cele pentru pregătirea învățătorilor. Spre ele s'au îndreptat copii din lumea satelor, luptând greu cu sărăcia, dar nebiruți de nimic în setea lor de cunoaștere și desăvârșire. Mulți — și poate din cei dotați — n'au avut norocul să se adape la izvoarele pure ale cărturăriei, doborâți de neajunsuri, lipsiți de îndrumare, aceste energii trebuitoare progresului științific, cultural și social, dar pierdute pentru totdeauna în anonimatul rural. Dacă la acestea adăugăm ambianța laică din Seminarii, climatul profan în care se pregăteau pentru sacerdoțiu viitorii slujitori, lipsa unei direcționări spirituale, — tabloul învățământului religios din trecut este zugrăvit în culorile adevărului, iar reforma inițiată de I.P.S. Patriarh Justinian își află cheia înțelegerii ei depline.

Școala teologică a devenit acum o școală a Bisericii. Programa analitică, recrutarea corpului profesoral, sistemul educației morale, toate acestea sunt de competența exclusivă a Bisericii. Clericii de mâine sunt introduși cu grijă în sanctuarul evanghelic și patristic, deprind de pe băncile școlii mânguirea instrumentelor lor de muncă pastorală, respiră tămâia serviciilor divine pe care vor avea să le săvârșească în parohii, sunt ținuți să-și verifice vocația sacerdotală prin dese examene de conștiință în fata duhovnicului, primesc Sfânta Cuminecătură potrivit Pravilei, trăiesc viața de obște.

Dar ce face constituie noutatea reformei este faptul că orice tânăr intră în școala teologică în urma recomandării Chiriarhului său, care îi și poartă de grijă, după aceea, tot timpul studiilor până la hirotonia sa. Prin aceasta, studentul în Teologie, selecționat după criterii etice și vocaționale, poate întârzia oricât în liniștea bibliotecii, poate uita de sine în dăruirea totală a ființei visului său religios, eliberat de grija zilei de mâine. El nu rătăcește prin lume, copil al nimănui, plimbându-și blazarea și foamea pe bulevardele metropolelor. El are un adăpost încălzit și luminat, o hrană caldă și substanțială, toate orânduite cu părintească dragoste de Arhipăstorul nostru, Prea Fericitul Patriarh Justinian. Sărăcia nu mai constituie astăzi un zid de nebiruit, care să întretaie calea spre învățatură

a tânărului teolog din această țară, frângându-i aripile elanurilor și visurilor; iar obținerea titlului academic de «licențiat în Teologie» nu mai înseamnă începutul unor noi suferințe și dezorientări, căci pe fiecare îl așteaptă locul său de misiune și de apostolat în largul viei Domnului. Șomajul tinerilor teologi rămâne o tristă amintire a trecutului.

Pe drumul îmbunătățirii condițiilor de studiu în Institutele Teologice din țara noastră mai sunt încă gânduri, care își așteaptă împlinirea. În primul rând așteptăm apariția manualelor unice, adevărate «compendii» de știință teologică, necesare nu numai studenților, dar și preoților. Cei dintâi vor putea să le dobândească gratuit; cei din urmă vor fi fericiți să și le dobândească, acoperind ei cheltuielile de imprimare pentru toate. Ne gândim apoi la posibilitatea ca fiecare student să primească gratuit îmbrăcămintea și încălțăminta trebuitoare în fiecare an, confecționate din produsele Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, și în Atelierele acestuia. Intrezăresc ziua în care studentul teolog va primi din mâna Ierarhului său, copleșit de emoție, îmbrăcămintă cuvințioasă, care să-i redea sentimentul demnității omenești și să-i spulbere din suflet orice complex de inferioritate.

Cel ce înveșmântează aceste rânduri a fost și el, cândva, în «Arcadia», fericitul tărâm al «republicii studentești». Dar pe atunci, zilele și nopțile noastre erau fără lumină și fără frumusețe. Arcadia noastră însemna o cameră mizeră de mahala și o hrană din spuza stelelor. Numai visul era frumos. Astăzi visul acesta s'a întrupat în realitate vie, pentru studenții noii generații.

Din multele înfăptuiri privitoare la preoțimea de mir, ochiul nostru reține numai două și le înfățișăm aci pentru nouitatea lor. Stăpânul și Patriarhul nostru n'a uitat nicio clipă că și El a fost preot de mir. Răspunderile acestei «armate de front» a Bisericii au fost totdeauna mari, iar viața clericului de mir n'a fost niciodată ușoară. Este un fapt al Istoriei, că Biserica neamului nostru a trăit prin râvna acestei preoțimi pentru «Casa Domnului», precum știut este iarăși că preoțimea aceasta a dus o viață grea și chinuită dealungul veacurilor, împărțându-se cu poporul încercările și suferințele acestuia.

Preotul de mir trebuie să fie neconținut în nemijlocită legătură cu turma sa, pentru a învăța, a conduce și a sfinți pe cei hărăziți lucrării sale pastorale și harice. Dar în vremea din urmă, în orașe mai ales, la bisericile cu mai mulți slujitori, comandamentul acesta rămăsese neîmplinit. Este vremea «preoților ajutători», un fel de «frați minori» ai parohului, cari n'aveau ascultări și răspunderi nici în «Sfânta Sfintelor», nici în largul cuprinsului parohiei. Situația aceasta, păgubitoare pentru Biserică și nedreaptă pentru o bună parte din preoțime, nu mai putea dura. Noul Statut pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, elaborat potrivit gândurilor și clar-viziunilor I.P.S. Patriarh Justinian, a pus capăt acestei stări de lucruri. Toți preoții unei biserici sunt acum egali, slujitori sfințiți ai aceluiași Altar, cu răspunderi împărțite în gospodărirea

parohială, și, mai ales, cu sector determinat în cuprinsul enoriei, pentru desfășurarea unei activități de durată, pastorală și catehetică. Minoratul preoțesc nu mai există. Drept urmare, zelul misionar al fiecăruia trebuie să sporească, căci «păstorul cel bun viața și-o pune pentru oile sale».

•

«Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați, și Eu vă voi da odihnă», zice Domnul. Las exegeților grija interpretării corecte a acestei duioase chemări a lui Iisus. Gândul meu aleargă departe: la Techirghiol, la Sinaia și Dragoslavele, la Cheia și Suzana, la Curtea de Argeș, — minunate și împodobite locuri pentru căutarea sănătății și aflarea unor ceasuri de adevărată odihnă, datorite preoțimii noastre de mir de către I.P.S. Patriarh Justinian.

Pentru cei împovărați de boală, Patriarhul nostru spune: «Veniți la Techirghiol!»; pentru cei osteniți de truda misiunii, Sanctitatea Sa grăiește: «Mergeți la Sinaia sau la Dragoslavele, la Curtea de Argeș, la Cheia sau Suzana!». Și astfel, preoțimea noastră își poate tămădui bolile, găzduită în lazaretul ei dela Bethesda acestei țări binecuvântate, — după cum își poate reîmprospăta energiile în casele de odihnă din mănăstirile mai sus pomenite. Se află acolo odăi spațioase, pline de lumină și de soare, înzestrate cu mobilier și rufărie. Oameni pricepuți pregătesc cele trebuitoare pentru hrană și o servesc în trapeză comună. Se respiră o atmosferă de familiaritate, un duh al frăției, se fac cunoștințe, se destăinuiesc experiențe, se leagă prietenii. Recunoștință aceluia din inima căruia au izvorât toate acestea!

•

I.P.S. Patriarh Justinian iubește copiii. De multe ori a chemat lângă sine pe copiii preoților din Capitală. Privindu-i atunci chipul înseninat și ascultându-i râsul plin de voieșie, era ușor să-ți dai seama că nimic nu poate bucura mai deplin inima bunului nostru Părinte, decât prezența copiilor. În clipele acelea, Sanctitatea Sa uita cu desăvârșire atributele și răspunderile patriarhicești și redevenea tată în înțelesul cel mai adânc și mai cuprinzător al acestui cuvânt.

A organizat pentru copiii slujitorilor bisericești din Capitală, în fiecare an, sărbătoarea datinilor și a Pomului de Crăciun. Au fost chemați la lucru, pentru aceasta, studenții Institutului Teologic, cari au pus în scenă «Vicleimul», iar corala Sfintei Patriarhii a intonat colindele tradiționale. Au cântat și copiii cântecele de Moș-Ajun. Patriarhul era fericit să-i asculte, le îngăna melodiile și le bătea ușor, cu toiagul, măsura. Și Inalt Prea Sfinția Sa era atunci un copil... «De nu vă veți întoarce ca să fiți ca pruncii, nu veți intra în împărăția cerurilor» — a spus Divinul nostru Mântuitor.

Toți copiii au primit daruri din sacul lui Moș Crăciun: costumase, rochițe, flanele, fulare, capușoane, cărți, caete, rechizite, bomboane, nuci și biscuiți. Niciunul n'a fost uitat, în catastivul «Moșului» era scris numele fiecăruia. Și fiecare, cu brațul încărcat de daruri, a sărutat, înfiorat,

dreapta Patriarhului Bisericii Ortodoxe Române, care i-a binecuvântat și i-a mângâiat. Vor putea ei uita, vreodată, această sărbătorească întâlnire cu Inalt Prea Sfinția Sa?

•

Sfârșim aci prezentarea instantanelor noastre. Crâmpiele acestea de viață au putut contura câteva laturi din profilul spiritual al Prea Fericitului nostru Patriarh Justinian. Pentru a le înțelege deplin înalta lor semnificație morală, trebuie amintit că toate aceste minunate înfăptuiri au fost înregistrate într'o vreme când Centrul Eparhial n'a mai stăpânit nici moșii, nici întinse domenii silvice, care să-i asigure un spor de venituri. Izvorul lor a fost doar inima generoasă și cuprinzătoare a Sanctității Sale, Patriarhul Justinian.

Și iarăși bine este a mărturisi că obiectele de îmbrăcăminte dăruite copiilor cu prilejul Pomului de Crăciun au fost confecționate în atelierile mănăstirești dela Agapia: au lucrat la ele mâinile curate și evlavioase ale cuvioaselor maici din chinovia «Iubirii», îndrumate și spre astfel de îndeletniciri de același suflu înnoitor, care a dus la reșezarea vieții monahale din țara noastră pe vechile ei temelii de «Rugăciune și Muncă».

Pentru toate acestea ne plecăm frunțile și aducem Arhipăstorului nostru o închinare smerită.

Pr. STAN DIMANCEA
Biserica Ieni — București

ÎNDRUMĂRI PASTORALE

SCHIȚE ȘI PREDICI

LA DUMINICA III DUPĂ RUSALII

Pentru aceasta nu vă îngrijiți, zicând: ce vom mânca, sau ce vom bea, sau cu ce ne vom îmbrăca... Că știe Tatăl vostru cel ceresc că aveți trebuință de toate acestea. Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate celelalte se vor adăo^{ga} vouă». (Matei VI, 31-33).

I.

«O adâncul bogăției și al înțelepciunii lui Dumnezeu» putem exclama și noi cu Sfintele Scripturi, privind comcara de idei, prea frumoasele căi pentru viața noastră și negrăita înțelepciune, ce cuprinde pericopa evanghelică din Duminica III-a după Pogorîrea Sfântului Duh.

Nu știi ce să admiri mai de grabă, în această pagină biblică: slova intr'aripată sau gândurile luminoase ce răsar din ea; plăcutul grai al Evanghelistului sau adâncimea de inspirație, de care a fost copleșit, când a scris sfintele rânduri, ce se citesc și astăzi depe amvon.

Tocmai pentru această varietate de idei și stilul metaforic, în care au fost îmbrăcate, au făcut ca nenumărate minți omenesti să se oprească asupra lor și să caute, cu tot dinadinsul, să prindă tâlcul cel adevărat al acestor minunate stihuri evanghelice. Unii, cu mai mult foc în inimă, s'au apropiat de adevărul acestor sfinte slove; alții cu prea mare încredere în lumina minții lor, s'au îndepărtat, poate fără voie, de adevărul și mântuitorul înțeles.

«Luminatorul trupului este ochiul; dacă ochiul tău va fi bolnav, tot trupul îți va fi întunecat»...; sau: «Nimeni nu poate sluji la doi stăpâni»...

lui Dumnezeu și lui mamona (avuției)»; sau: «nu vă îngrijiți pentru viața voastră ce veți mânca sau ce veți bea și nici pentru trupul vostru cu ce vă veți îmbrăca»; sau: «căutați mai întâi pe Dumnezeu și dreptatea Lui și toate celelalte se vor adăoga vouă» —, iată, atâtea idei și principii de viață, în fața cărora mintea omenească se poate ridica până la sublimitatea gândirii și inspirației divine sau poate cădea pe drum, fără să fi putut pătrunde în tainele înțelepciunii evanghelice.

De aceea, se cuvine să ne plecăm fruntea, în smerită rugăciune către atotputernicul Dumnezeu, ca să ne înmulțească puterile sufletești, pentru a tălmăci sensul adevărat al Sf. Evanghelii de astăzi. Să analizăm cu evlavie, ce vrea să zică Mântuitorul nostru Iisus Hristos, când ne îndeamnă «să căutăm împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și că celelalte se vor adăoga nouă». Că, adică, dacă ideea unei Pronii divine în lume, a unei «împărății a lui Dumnezeu» în suflete și dreptatea Lui, ne dispensează de griji ce trebuie să avem pentru viața și trebuințele de ordin fizic (hrana și îmbrăcămintea, de exemplu), pentru societatea omenească și creștinească în care trăim, sau dimpotrivă?

1. Este adevărat că noi, creștinii, socotim pe Dumnezeu, adâncul cel nepătruns al înțelepciunii, ca Ființă vie, care nu stă deoparte față de fapăturile Sale, după ce le-a creat, ci continuă, în chip nevăzut, Duh fiind, să-și îndrepte privirile cu grijă spre firea cuvântătoare și necuvântătoare. «Eu sunt calea, adevărul și viața», spune Mântuitorul, adică tot ce trăește în lume, oameni sau zidire necuvântătoare, primește viață dela El, izvorul cel neseecat al vieții.

Proniei divine, în atotștiința ei, nu-i scapă nimic din ce se întâmplă în cuprinsul și în viața universului văzut și nevăzut. Grăind cuvânt de învățătură Sfinților Apostoli, și prin ei și nouă, Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos li se adresează cu aceste cuvinte: «La voi și perii capului sunt numărați» (Mat. X, 30; Luca XXI, 18). Toată nădejdea noastră o punem în Dumnezeu (Ps. 146, 5), căci toate sunt dela El și prin El trăește «tot ce viază și se mișcă» în lume. Pronia divină călăuzește pașii omului dela leagăn până la mormânt și-i conduce nava vieții spre țărnul fericii de aici și din viața viitoare (Pilde XX, 24).

Domnul ocrotește pe cei buni și pe credincioșii Lui, în toată vremea. Psalmistul ne învață, în această privință: «Pentru că s'a lipit de Mine îl voi mântui; îl voi înălța, căci cunoaște numele Meu. Când mă va chema îl voi auzi; în ziua strâmtorării, voi fi cu el. Il voi mântui și cu cinste îl voi dăruia...» (Ps. 91, 14-16).

2. Când Mântuitorul ne grăește: «Nu vă îngrijiți pentru viața voastră ce veți mânca și pentru trupul vostru cu ce vă veți îmbrăca... Priviți păsările cerului, care nici nu seamănă, nici nu seceră, nici nu adună în magazii și, totuși, Tatăl vostru cel cereșc le hrănește», sau: «iar de îmbrăcăminte de ce vă îngrijiți? Priviți cum cresc crinii câmpului: nici nu torc, nici nu țes și, totuși, vă asigur că nici Solomon, în toată mărirea lui, nu s'a îmbrăcat ca unul din ei»..., nu cumva, prin aceste cuvinte, El ne îndeamnă să disprețuim viața și să privim cu brațele încrucișate la nevoile ei? Sf. Evanghelie și, deci, Biserica lui Hristos proslăvește viața și toate atributele ei. Ea socotește trupul ca templu ales al Duhului Sfânt, vrednic de toată grija omului. Trupul este locaș al sufletului și lu-

crarea de mântuire a vieții omenești nu se poate săvârși fără un trup sănătos. Trupul, în concepția noastră creștină, este locaș curățit prin baia Sf. Botez și-i sfințit de însuși Duhul Sfânt.

Sf. Apostol Pavel, adresându-se Corintenilor, le grăește: «Nu știți oare că voi sunteți templul lui Dumnezeu și că Duhul lui Dumnezeu sălășluște în voi? Dacă va strica cineva templul lui Dumnezeu, îl va strica Dumnezeu și pe el, pentru că locașul lui Dumnezeu este sfânt și sfinți sunteți și voi» (I Corint, III, 16-17). Cu alte vorbe, Apostolul neamurilor ne îndeamnă să ne ferim viața trupezască de orice necurăție, de duhul lăcomiei și de toată boala. Corpul vostru, sfințit de Duhul Sfânt, este vehicul prețuit al sufletului. Creștinul, care nu-l ocrotește și nu-l ferește de orice vătămare, se află pe o cale greșită și se rânduiește alături de unii rătăciți din primele veacuri creștine, care și disprețuiau într'atât trupul, încât, — dintr'o greșită înțelegere a lucrurilor —, îl lipseau până și de cele trebuitoare hranei și sănătății. Creștinii buni și cunoscători ai adevăratelor căi evanghelice nu pot urma niciodată exemplul rău al acestor nefericite excepții.

3. Că Biserica noastră Ortodoxă nu poate îngădui credințele fataliste, este faptul că ea îndeamnă pe om să-și organizeze cele trebuitoare vieții prin muncă și, în același timp, socotește lenea, ca un păcat de moarte. Dela început, omul a fost așezat de Ziditorul său în paradis, «ca să-l lucreze și să-l păzească» (Geneza II, 15). În pilda talanților, a lucrătorilor viei, a celor 10 fecioare, Mântuitorul scoate în evidență meritul celor ce muncesc, accentuând asupra calității muncii prestate și arată, apoi, cât de condamabilă este atitudinea celor leneși, care așteaptă totul dela Pronia divină sau dela semenii lor. Înțeleptul Solomon sfătuiește pe cel lenes să urmeze exemplul furniciei, grăind și pentru noi: «Du-te la furnică, leneșule; uită-te la hărnicia ei, și fă-te înțelept. Ea își strânge de cu vară hrana... Până când vei sta culcat, leneșule? Când te vei scula din somnul tău? Să mai dormi puțin, să mai încrucișezi puțin mâinile ca să ațipești! Și sărăcia vine peste tine ca un hoț și lipsa, ca un om înarmat» (Pilde VI, 6-11). Iar Sf. Apostol Pavel poruncește peste veacuri: «Cine nu vrea să muncească, nici să nu mănânce» (II Tes. III, 10), dându-se pildă pe sine, ca lucrător de corturi și ostenitor cu mâinile sale, pentru cele trebuitoare vieții de toate zilele. Biserica lui Hristos sfătuiește cu stăruință pe toți credincioșii săi «să lucreze în pace» (II Tesal. III, 12-13), ca să-și câștige pâinea zilnică și să poată să contribuie cu ceva la ridicarea celor ce sunt în lipsă (Efes. IV, 28). Munca, pentru bunul creștin, nu este numai o datorie sfântă, ci un imn de slavă, înălțat cu pietate lui Dumnezeu însuși. «Roagă-te și muncește!» Iată calea, pe care trebuie să pășească tot bunul creștin.

4. Atunci când Biserica ne sfătuiește să nu ne îngrijim de hrană, de îmbrăcăminte și toate cele trebuitoare trupului, trebuie să înțelegem că nu trebuie să ne lipim inima de toate acestea, făcând din ele însuși scopul vieții noastre, ceea ce ar însemna să devenim lacomi, răpitori, asupritori, răi, invidioși. Ea ne îndeamnă să ne ferim de abuzuri în folosirea bunurilor materiale și să reținem pentru noi, întotdeauna, numai rodul unei munci cinștite. Să nu ne robim banului și avuției nedrepte (lui «Momonă»). Să ne îngrijim, ca creștini, întâi de bogăția virtuților: drepta-

tea, pacea, libertatea, binele și fericirea tuturor oamenilor. Să fugim și chiar să luptăm împotriva nedreptății, a avuțiilor strânse prin asuprirea semenilor noștri. Sf. Apostol Iacob lovește cu bici de foc pe bărbații necinstiți și asupritori ai veacului acestuia (Iacob II, 6-7), fluturându-le înaintea ochilor toată nimicnicia unor bunuri strânse prin asuprirea celor săraci și prin răpirea rodului muncii lucrătorilor de sub patronajul lor. (Iacob V, 1-5).

Condamnarea strângătorilor de averi este clopotul de alarmă al Bisericii, prin care cheamă la realitate pe cei care dau cu ochii pe foc, pentru a strânge în mod nedrept, cât mai mult avuții pentru sineși și pentru satisfacerea tuturor pasiunilor lor trupești.

Prin aceasta Biserica cheamă de veacuri oamenii să înfăptuiască dreptatea socială, după care fiecare să-și poată exercita în libertate dreptul la muncă și să se bucure, în liniște, de rodul muncii sale, ceea ce se și înfăptuește în scumpa noastră țară. Nu slugi ale lui «Mamona», nu în slujba asupririi, ci în vârtelul lucrărilor pentru mai binele omenirii, — aceasta cer dela noi, credincioșii, Biserica lui Hristos.

De altă parte, acest «nu vă îngrijiți...» înseamnă: nu vă temeți de viață; nu fiți lași; nu vă fie teamă de firea înconjurătoare și de legele ei, ci luați-le în piept; luptați cu hotărâre pentru descoperirea tainelor naturii, în folosul tuturor; promovați adevărata știință, care urmărește ridicarea și fericirea omului; fugiți de falșii oameni de știință, care își cheltuesc puterile pentru a găsi mijloace de distrugerea vieții omenești și a bunurilor dăruite omului de Dumnezeu; fiți curajoși în fața greutăților vieții și biruiți-le prin voința voastră fermă, prin bogăția harului și a credinței voastre.

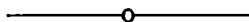
5. «Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate celelalte se vor adoga vouă» — este finalul pericopei evanghelice din Duminica III-a după Rusalii. Ce este această împărăție a lui Dumnezeu și dreptatea Lui», la care ne îndeamnă cu atâta căldură Biserica?

În lumina celor spuse până acum, omul este un colaborator al Divinității, pe calea mântuirii și fericirii lui. «Impărăția lui Dumnezeu», pe care o invocăm stăruitor în «Rugăciunea Domnească», este domnia binelui, a adevărului, a dreptății, a frăției între oameni și popoare, a dragostei de aproapele, a cumpătării în toate, a păzirii tuturor poruncilor Bisericii. Această «împărăție» este calea virtuții. În ea n'au ce căuta înșelătorii, răpitorii, asupritorii, nedreptii, ucigașii, viclenii, mincinoșii, clevetitorii, lacomi, leneșii, trădătorii, etc. (Galat. V, 19-21). În laturile ei, ca într-o cetate a conștiințelor curate, sălășluiesc numai oamenii faptelor bune, virtuozii. «Impărăția lui Dumnezeu» nu constă în vorbe deșarte, ci în faptele cele bune ale credinței, ale milei, ale dreptății și ale dragostei de aproapele (I Corint. IV, 20). «Nu tot cel ce-mi zice: Doamne, Doamne, va intra în împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui meu, care este în ceruri», ne învață Sf. Evanghelist Matei (Mat. VII, 21). În «împărăția lui Dumnezeu» au întâietate podoabele cele sufletești (Romani XIV, 17): «Sfințenia vieții, pacea și bucuria, care vin dela Duhul Sfânt».

Așa dar, în încheiere, Pronia divină ne îndeamnă să îndepărtăm dela noi credințele deșarte, să ne împodobim trupul și sufletul cu grijă crești-

nească; să ne lipim inima de binele și fericirea aproapelui; să fim lucrători sârguincioși în societate, pentru prosperitatea tuturor oamenilor; să iubim virtutea și să urim păcatul; să luptăm pentru domnia cinstei, a dreptății, a sfințeniei, a libertății în lume; să fim creștini buni ai Bisericii și cetățeni cinștiți și harnici ai Patriei noastre! Amin!

Preot CONST. STAIKU

LA DUMINICA A IV DUPĂ RUSALII

(Matei 8, 5, 13; Luca 7, 1—10)

I. Sf. Evanghelie ne-a înfățișat, azi, o impresionantă scenă, petrecută pe țărmul mării Tiberiadei, în orașul Capernaum, care reprezenta centrul activității propoveduitoare, desfășurată de Mântuitorul, în Galileea.

Precum s'a putut remarca, principalele personaje care apar în această scenă, sunt două: Mântuitorul și Comandantul militar din Capernaum, cunoscut sub numele de sutaș sau centurion, fiindcă unitatea militară pe care o comanda, era alcătuită din o sută de ostași și se numea, în limba latină, centurie.

Numele de sutaș sau centurion, ne este îndeobște cunoscut, prin faptul că îl întâlnim adeseori, nu numai în istorisirile evanghelice și în faptele apostolice, ci și în sinaxarele Bisericii și chiar printre numele sfinților din calendarul creștin ortodox.

Astfel este cazul «Sf. Mucenic Corneliu Sutașul», primul păgân care, împreună cu familia și toată casa lui, a primit botezul creștin dela Sf. Apostol Petru (Fapt. 10, 24)

Apoi e cazul «Sf. Mucenic Longin sutașul», care, având misiunea de a supraveghea executarea sentinței de moarte a Mântuitorului, mărturisise, în fața crucii Lui, credința că «Acesta a fost cu adevărat Fiul lui Dumnezeu» (Mt. 27, 54) și care, după aceea, a devenit creștin și a suferit moarte muncenicească; iar Biserica l-a trecut în rândul Sfinților, stabilind, ca dată pentru pomenirea lui, ziua de 16 Octombrie.

Ca și aceștia, sutașul din Capernaum, era străin de neamul iudeu și aparținea religiei păgâne. Cu toate acestea, el avea un suflet bun, animat de sentimente altruiste și pașnice, răspânditor de binefaceri și sincer admirator și sprijinitor a tot ce e frumos, drept și de folos obștească.

Nu se poate afirma cu certitudine că el devenise, după cum se crede, un prozelit, adică un adept al religiei mozaice, totuși el arătase multă bunăvoință și depusese multă stăruință pentru realizarea unei serii de prețioase înfăptuiri de interes public.

Printre acestea era și frumoasa sinagogă pe care o construise aci, cu propria lui cheltuială și străduință și despre care, chiar un edict al lui Cezar August, face o elogiioasă mențiune.

Dar nu faptele acestea formează principalul motiv, pentru care este pomenit el în paginile Sf. Evanghelii, ci admirabila lui ținută și comportare, în cadrul scenei ce ni s'a înfățișat și în care el dă la iveală o atât de viguroasă credință față de Mântuitorul și un suflet atât de ales, încât, prin credința și purtarea aceasta a lui, se înalță, cu cinste, alături de sutașii Longin și Corneliu, martiri ai primului secol creștin.

Cum s'a prezentat acest sutaș, în scena petrecută între el și Mântuitorul, auzirăm acum, din graiul Sf. Evanghelii. Totuși, pentru importanța deosebită pe care o are faptul acesta, este necesar să revenim asupra lui și să-l privim mai îndeaproape, spre a putea dobândi toate acele lămuriri complimentare, de cari avem nevoie, în orientarea vieții și a purtării noastre creștinești.

II. Cu sufletul său bun și plin de omenie, sutașul din Capernaum, era un adevărat părinte pentru subalternii săi. Sf. Evanghelie spune că el «ținea foarte mult» (Lc. 7, 2) chiar și la servitorul său, fapt cu atât mai meritos și mai laudabil, cu cât, din relatarea Sf. Evanghelist Matei, se vede că acesta era un biet sclav (δούλος); iar sclavii, mai ales la Greci și Romani, erau, în genere, tratați cu un atât de mare dispreț și cu o atât de neomenoasă cruzime, încât chiar Cicero, filosof și celebru orator, pe vremea aceea, a socotit necesar, într'o oarecare împrejurare, să-și ceară scuză că a avut slăbiciunea de a da atenție unuia dintre acești nenorociți.

Numitul sutaș privea deci, cu alți ochi, pe acești oameni cari aveau o soartă mai tristă decât aceea a animalelor.

III. În ultimul timp, centurionul auzise adesea vorbindu-se despre Iisus, despre sfințenia Lui, despre bunătatea Lui și despre minunile Lui, între cari se număra și recenta tămăduire a fiului unui alt ofițer din Capernaum (In. 4, 46-53).

Și fiindcă Iisus venea foarte des la Capernaum și uncori rămânea aci mai multe zile, el L-a întâlnit din când în când, pe străzile acestui oraș și a avut chiar prilejul să-L audă predicând și să admire cutremurat de emoție, atât cuvintele Lui, pline de cerească mireasmă, cât și înfățișarea și ținuta Lui, în cari demnitatea, simplitate și blândețea se îmbinau într'o dumnezească măreție.

Astfel cunoscuse el pe Iisus, care îi inspirase o excepțională stimă și îi sădise în inimă convingerea că este o personalitate extraordinară, care, prin puterea Sa tămăduitoare și prin înaltele Lui însușiri, depășește pe toți oamenii și care, la nevoie, poate salva pe cineva, din cea mai grea primejdie.

Cu aceste vii impresii și cu aceste puternice convingeri în suflet el se mulțumise să respecte și să admire, în tăcere și de la distanță, pe Iisus, fără a cuteza să se apropie mai mult și să intre în legătură personală cu Dânsul.

Ingrozitoarea boală, care lovise pe neașteptate pe servitorul său, îi impunea însă acum să iasă din rezerva în care se complăcuse până aci. Trebuia să apeleze la Iisus ca la uncul salvator.

Dar, deși credința lui în puterea salvatoare a lui Iisus era de neclintit și cu toate că hotărârea lui de a-și salva slujitorul, era de neînfrânt,

totuși bunul lui simț și marea lui considerație pentru Iisus, îl punea într'o sericasă încurcătură.

El știa că Iudeii considerau contactul cu un păgân drept o întinare (Fapt. 10, 28) și că, mai ales, era socotită ca întinare, intrarea în casa unui păgân (In 18, 28; Fpt. 11, 3). Având în vedere deci că Iisus aparținea neamului iudeu, își închipuia că și El împărtășea aceleași concepții exclusiviste față de păgâni și că practica aceleași scrupuloase rezerve, în raporturile cu ei. Din punctul acesta de vedere deci, centurionul nu cunoștea încă destul de bine pe Iisus. Nu știa că acesta venise în lume tocmai pentru a uni inimile oamenilor, peste granițele formate de considerațiile de neam, rasă ori clasă socială și că, pentru El, conta în primul rând valoarea personală a individului, iar nu rasa ori neamul din care făcea parte.

Dar mai era încă ceva. Considerația și respectul ce i-l inspirase Iisus, nu-i îngăduiau să socotască pe Marele Propoveditor, drept un simplu tămăduitor ocazional, sau drept un oarecare producător de fenomene spectaculoase, gata a satisface cererea oricărui curios sau doritor de a înregistra fapte senzaționale.

El înțelegea că pentru a obține un dar excepțional, trebuie să-l și meriți într'un chip oarecare. Altfel, un demers de acest fel n'ar însemna decât un gest hazardat, o pretenție deplasată.

Și din acest punct de vedere, onestul centurion nu se înșela. Probă categorică, în privința aceasta, avem cazul femeii samarince (Mt. 15, 21-28), precum și scrupuloasa atenție pe care Mântuitorul a recomandat-o ucenicilor Săi, cu privire la distribuirea cereștilor daruri, zicând: «Nu aruncați mărgăritarele voastre înaintea porcilor» (Mt. 7, 6).

Datorită deci înaltei sale considerații pentru Iisus și ajutat de onestitatea și bunul său simț, centurionul a reușit să găsească cel mai indicat procedeu, pentru cazul de față. El a reușit să dea la iveală o purtare și o ținută investmântate într'o atât de splendidă aureolă de credință și modestie, încât apare cu adevărat vrednic să adreseze apelul său Mântuitorului. Iar valoarea excepțională a credinții și modestiei, manifestate de el, cu prilejul acestui apel, constau în faptul că el a socotit pe Iisus apt a produce tămăduirea numai printr'un singur cuvânt, fără să vină la holnav; iar pe sine s'a socotit cu totul inapt de a primi în casa sa, pe Marele Tămăduitor.

IV. Așa ne înfățișează faptul Sf. Evanghelist Matei, care, potrivit metodei sale proprii, de a prezenta faptele în mod sintetic și general, trece sub tăcere, unele amănunte. Sf. Evanghelist Luca însă, completează această importantă istorisire, adăogând o serie de prețioase amănunte, datorită cărora, frumusețea morală în care apare îmbrăcat demersul centurionului, capătă o strălucire și mai impresionantă. Sf. Evanghelist Luca, specifică anume, că acesta n'a cutezat să apeleze direct la ajutorul lui Iisus, ci printr'o deputație formată din bătrânii Iudeilor din Capernaum.

Aceștia, prezentându-se în fața lui Iisus, I-au înfățișat tragicul caz al servitorului, pentru care centurionul solicită tămăduirea. Iar spre a justifica atât intervenția și rugămintea lor, în favoarea unui om de alt neam și de altă credință, cât și socotința lor că acest om merită să fie ajutat, ei au dat între altele, următoarele referințe favorabile pentru el,

zicând: «Vrednic este el de acest ajutor, fiindcă iubește poporul nostru și ne-a zidit biserică» (Lc. 7, 3).

Ambasada aceasta a centurionului, a produs lui Iisus o ducioasă bucurie. Lui Iisus i se prezenta acum un caz în care se reflectă iubirea și ajutorarea semenilor mai presus de considerațiile de neam și de credință, precum și justa recunoaștere a meritelor, reciproca ajutorare și modestia în cea mai autentică a ei înfățișare.

Era un caz care reprezenta o minusculă și rudimentară imagine evocatoare a unui colțisor din împărăția lui Dumnezeu. Era, în sfârșit, unul dintre acele cazuri, cari reflecta, într'o carecare măsură, sublimul, fiindcă poartă în ele, în mod vizibil, amprenta împărăției cerurilor și în care, elementul supranatural găsește teren propriu pentru manifestare, minunea găsește mediul corespunzător, găsește rațiunea ei de a fi, găsește condițiunea în care ajutorul divin supranatural este îndreptățit și meritat.

Deaceea Mântuitorul, având în vedere această situație și cunoscând prin dumnezeasca Lui previziune, sufletul centurionului și ceea ce avea să urmeze, a pornit, împreună cu delegația, spre casa acestuia, pentru a-i împlini rugămintea.

Probabil că, între timp, c'neva a anuțat pe centurion că Iisus a pornit spre dânsul și că urmează să sosească în curând.

Vestea aceasta l-a uluit complet, fiindcă el nu se așteptase ca Iisus să vină personal în casa sa spre a-i împlini rugămintea, ci socotise că va produce tămăduirea, printr'o simplă dispozițiune suverană, dată fără a mai veni la fața locului. Deci văzând că lucrul se petrece altfel, a trimis imediat pe câțiva prieteni ai săi, în întâmpinarea Mântuitorului, spre a-l aduce la cunoștință această credință a lui, prin următoarele cuvinte: «Doamne, nu te osteni, căci nu sunt vrednic să intri sub acoperământul meu. Deaceea nici pe mine nu m'am socotit vrednic a veni la Tine. Ci zi numai un cuvânt și se va vindeca servul meu».

Prin aceste cuvinte, centurionul arată o excepțională modestie și un adânc respect față de Mântuitorul și totdeauna, o desăvârșită credință, în puterea Lui de a efectua o minune, printr'un simplu act de voință. Cu chipul acesta el atribuia lui Iisus puterea dumnezească, în care, voința, cuvântul și fapta, se ident'fică în așa măsură, încât este suficient să voiască sau să poruncească ceva, pentru ca lucrul să se înfăptuiască imediat.

Credința aceasta, exprimată de centurion, era într'adevăr, un rar și prețios model de credință în puterea dumnezească, deaceea Mântuitorul a ținut neapărat s'o elogieze în mod public, adresând mulțimei, care era de față, următoarele cuvinte: «Adevăr grăesc vouă: nici în Israel n'am aflat atâta credință».

V. De remarcat este, în cazul sutașului din Capernaum, că admirabila lui credință, elogiată de Mântuitorul, nu apare singură ci întovărișită de un altruism și o mărinimie, cari impresionează, precum și de o cinste și modestie, cari uimesc.

Faptul acesta arată că între aceste mari virtuți, între aceste alese însușiri sufletești, există o firească înrudire sau afinitate; există o strânsă legătură organică, o strictă corelație; așa încât, prezența uneia dintre

aceste virtuți, indică și existența celorlalte; iar lipsa uneia denotă și lipsa celorlalte.

La acest adevăr se referă dumnezeieștile cuvinte cari spun că «o credință fără fapte bune este moartă» (Iacob 2, 26), că «nu se pot culege struguri din măracini...», și că «pomul bun face roade bune; iar cel rău face roade rele» (Mt. 7, 6-17).

Rezultă deci că nu poate fi vorba de o adevărată credință, acolo unde nu e în același timp și bunătate, altruism și modestie. Ea nu poate exista acolo unde se manifestă trufia, disprețul și asuprirea față de ceilalți oameni, nici acolo unde, în locul dușoșiei umanitare, alinătoare a suferințelor omenești, tronează cruzimea sălbatică ce tinde să agraveze aceste suferințe și în loc de salvarea vieților, face eforturi pentru distrugerea lor în masă, prin desănușuirea de războaie cotropitoare și folositoarea de mijloace criminale. În sfârșit, nu poate fi vorba de o veritabilă credință, acolo unde stăruie orgolooasa pretenție că anumite rase de oameni, anumite națiuni și popoare au dreptul la privilegii excepționale, în detrimentul celorlalți.

Cuvintele Mântuitorului arată clar că dacă, oamenii cu asemenea fapte și porniri, pretind, în același timp, a face parte dintre «fiii împărăției» cerurilor, adică din lumea credincioșilor, apoi ei sunt acei «fii» condamnați la excluderea din această împărăție a luminii, pentru a se sălășlui «în întunericul cel mai din afară», în acel mediu propriu răutății și durerii, care produce «plângere și scrâșnire de dinți»; în timp ce, în locul lor, vor veni din largul lumii, «dela Răsărit și dela Apus», alții cari, prin faptele și purtarea lor, vor produce acele roade cari sunt proprii acestei împărății (Mt. 21, 43).

Dar sutașul din Capernaum poate fi și pentru noi, exemplu vrednic de urmat. Biserica, prin Sf. Ioan Hrisostom, ne-a și indicat acest lucru, mai ales în ceea ce privește modestia lui, plină de respectuoasă considerație față de Mântuitorul.

În vederea aceasta, în rugăciunile sfintei împărății, ea a consacrat pentru totdeauna, memorabilele lui cuvinte: «Doamne nu sunt vrednic să intri sub acoperământul meu».

Să ne însușim deci, bunătatea, altruismul și smerenia lui. Să avem ca și el acel puternic elan de «credință vie», care să facă din inimile noastre, altar al iubirii de Dumnezeu și de aproapele; altar al adevărului, dreptății și păcii; iar din viața noastră să facă paradisiac ogor, roditor de fapte bune, de acțiuni altruiste și de realizări, închinat binelui obștesc.

Printr'o asemenea viguroasă credință și prin asemenea fapte, săvârșite în duh de frățescă iubire și de cinstită cooperare, cu semenii noștri, ne vom arăta vrednici părtași ai comuniunii universale și vom dobândi dreptul de a fi laolaltă «cu Avraam, Isaac și Iacob, în împărăția cerurilor», unde sălășluiește viața veșnică și fericită. Amin.

Pr. C. MOTRONEA

LA DUMINICA V DUPĂ RUSALII

Printre nenumăratele minuni, pe care le-a săvârșit Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, în timpul cât a petrecut laolaltă cu oamenii, este și aceea întâmplată în ținutul Gherghesenilor, pe care ne-o istorisește Sfântul Evanghelist Matei: vindecarea a doi demonizați.

Este vorba despre doi oameni, al căror trecut nu-l cunoaștem și despre cari Sf. Evanghelist Matei ne spune numai că, stăpâniți de această boală, locuiau prin morminte, că erau groaznici la înfățișare și atât de răi, încât nimeni nu se încumeta să treacă prin locul acela în care se găseau ei. Vor fi plecat ei de bună voie dintre concetățenii lor, din comunitatea Gherghesenilor, sau aceștia, văzându-i stăpâniți de demoni îi va fi alungat dintre ei, luându-și față de ei toate măsurile de apărare, ca și în cazul celor leproși? Nu putem cunoaște cu exactitate. Ceea ce putem, însă, bănuși este că răutatea lor împotriva oamenilor singuratici, cari treceau pe acolo era cu atât mai mare, cu cât ea era sporită cu înclinarea de răzbunare împotriva comunității omenești în general.

Dacă istorisirea evanghelică despre minunea vindecării acestor doi demonizați nu ne-ar înfățișa o seamă de fapte obiective, care să ne îndrepteze că cei doi nefericiți erau cu adevărat stăpâniți de demoni, am fi înclinați să credem că ar fi vorba doar de doi simpli nebuni, ajunși în faza critică de furie. Căci medicina modernă nu cunoaște o asemenea boală. Pe de altă parte, dată fiind starea cu totul nedezvoltată a medicinei din antichitate, turburările psihice, a căror consecință este starea de alienație mintală, adică de nebunie, se va fi putut ușor confunda cu o stare de posesiune demonică. Deaceia, nu au lipsit oameni cari, pornind dela faptul că sugestia și hipnotismul sunt întrebuițate uneori cu rezultate pozitive în tratamentul stărilor de alienație mintală, au căutat să reducă minunea vindecării celor doi demonizați, susținând că ei au fost doar simpli alienați mintal și că Domnul i-a vindecat prin sugesție.

Dar boala de care sufereau cei doi oameni despre care ne vorbește Sf. Evanghelist Matei era mult mai gravă. Demonii puseseră stăpânire pe ei, torturându-i și pe ei și făcând prin ei mult rău și altora. Lucrul acesta iese cu toată puterea în evidență, din istorisirea evanghelică.

Astfel, dacă toți evitau calea care ducea pe lângă mormintele în care se adăposteau cei doi demonizați, Mântuitorul Iisus Hristos, însoțit de Ucenicii Săi, pornește cu deplină cunoștință de cauză pe calea aceea. Demonizații îl zăresc din depărtare și nu numai că nu se încumetă să-l facă vreun rău, ci-L întâmpină strigându-l: «Ce este nouă și Ție, Iisuse Fiul lui Dumnezeu? Ai venit aici ca să ne chinuești mai înainte de vreme?».

Cuvintele acestea ne arată că nu cei doi demonizați grăiau aceste lucruri, ci demonii cari erau cuibăriți în ei. Cei doi nefericiți nu aveau de unde să cunoască pe Mântuitorul Iisus Hristos, deoarece după câte se pare, ei trăiau de multă vreme în acele morminte, iar Mântuitorul era doar în trecere prin ținutul Gherghesenilor. Și chiar dacă ar fi auzit despre Dânsul, mai înainte de a se fi îmbolnăvit, dacă L-ar fi cunoscut ca prooroc și binefăcător al mulțimilor celor suferinde și năpăstuite, nu L-ar fi putut întâmpina acum cu aceste cuvinte. Mântuitorul nu a venit să

amărască și să chinuiască pe nimeni dintre oameni. Dimpotrivă, El a venit și a adus oamenilor bucuria vieții, încrederea și nădejdea într'o viață mai bună. El a dăruit tuturor odată cu sănătatea sufletească și sănătatea trupească, odată cu încrederea într'o viață mai bună și puterea de a ajunge la ea și calea prin care să o ajungă. Deaceea, cuvintele cu care Il întâmpină cei doi demonizați nu sunt cuvintele celor doi oameni nefericiți, cari I-au ieșit înainte, ci cuvintele demonilor cari puseseră stăpânire pe ei și cari le nimicise cu totul voința și puterea de discernământ omenească.

Istorisirea evanghelică ne spune mai departe că, la o depărtare oarecare de locul unde s'a întâmplat întâlnirea Mântuitorului cu cei doi demonizați se găsea o turmă de porci, cari pășteau pe câmp și că «demonii L-au rugat pe El, zicând: Dacă ne scoți (din acești oameni), îngăduie-ne să ne ducem în turma aceea de porci». Mântuitorul le-a îngăduit aceasta. Demonii au intrat în turma de porci, cari s'au repezit la vale și s'au înecat în mare. Păzitorii porcilor, privind cu spaimă la această întâmplare s'au dus în cetate și au spus celor ce acolo, cari au ieșit cu toții în întâmpinarea lui Iisus și L-au rugat să plece din ținutul lor, înspăimântați fiind ei înșiși de cele întâmplate.

Sunt o seamă de lucruri în istorisirea evanghelică pe care avem datoria să le înțelegem așa cum trebuie. Deaceea vom stăruî puțin asupra lor, căutând să înlăturăm greutățile din calea tuturor celor plini de dorința vie a asculta și înțelege cuvântul lui Dumnezeu.

Dacă am urmări cu atenție toate celelalte vindecări săvârșite de Mântuitorul Iisus Hristos, pe care ni le-au transmis Sf. Evanghelii, am observa că de fiecare dată, Mântuitorul întreba pe cel bolnav: «Vrei să te faci sănătos?» și numai la un răspuns afirmativ din partea acestuia Mântuitorul îl vindeca. Vindecarea trupească, întocmai ca și vindecarea sufletească, adică scăparea omului din robia păcatului și mântuirea lui nu se săvârșește fără dorința și fără voia omului. Darurile și binecuvântările lui Dumnezeu se găsesc la îndemâna noastră a tuturor. Este destul să credem în puterea Lui cea mare și să-I cerem cu credință cele de care avem nevoie și vom auzi îndată dela El: «Fie ție după credința ta». Fără dorința noastră aprinsă de a ne împărtăși din darurile lui Dumnezeu, care ne stau la dispoziție în Sf. noastră Biserică, aceste daruri rămân ca o comoară ascunsă, iar noi nu ne alegem cu niciun câștig sufletec. Însăși participarea noastră la Sf. Slujbă, dacă nu este făcută cu dorința vie de a deveni mai buni, mai bineplăcuți lui Dumnezeu, de a ne apropia mai mult de Domnul și de a căuta să trăim ca niște copii adevărați ai Lui, este lipsită de sens. Deaceea și Sf. Ioan Gură de Aur, atrăgea atenția credincioșilor din vremea sa, zicându-le: «In zadar se aduce (în biserică) jertfă zilnică, în zadar ne-am mai găsit înaintea altarului, dacă nu este nimeni care să se împărtășească».

Observăm, însă, că cei doi nefericiți demonizați, pe care i-a vindecat Mântuitorul în ținutul Gherghesenilor, au primit vindecarea, din partea Domnului, fără ca ei să o fi cerut de mai înainte și fără ca să o fi dorit cu înflăcărare. Ce vom zice despre aceasta? Vindecă, oare, și mântuiește Domnul pe oameni și cu deasila? Nicidecum! Cei doi nefericiți oameni, pe care demonii puseseră stăpânire, se găseau în neputință de a-și mai

da seama de ei. Nu mai erau stăpâni pe voința lor, nu mai erau în stare de a-și exprima nicio dorință proprie. Ei deveniseră prada duhurilor celor rele, care se serveau de ei întocmai ca de niște instrumente, pentru a-i tortura și pe ei și pentru a lucra răul și printre ceilalți oameni. Domnul nu vine în întâmpinarea lor, ci a demonilor cari se cubăriseră în ei. Cei doi nefericiți nu-L cunosc pe Domnul, dar demonii cari erau în ei îl recunosc și-L mărturisesc îndată ca Fiul al lui Dumnezeu. Mântuitorul Iisus Hristos venise în lume ca să scape pe oameni din robia păcatului și a diavolului. În persoana celor doi demonizați se oglindește întreaga omenire de până la venirea Mântuitorului Hristos, iar smulgerea lor din ghiarele demonilor și alungarea demonilor din ei este oglinda mântuirii întregului neam omenesc din robia păcatului și a diavolului, care avea să se săvârșească prin Jertfa Mântuitorului de pe cruce, jertfă ce avea să aibă loc puțin mai târziu. Mărturisirea pe care o fac demonii la vederea Mântuitorului Iisus Hristos: «Ce este nouă și Ție, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu? Ai venit aici ca să ne chinuești mai 'nainte de vreme?», este interpretată de Sf. Părinți în sensul că demonii se așteptau la pedeapsă din partea lui Dumnezeu numai la sfârșitul lumii, iar nu și acum «mai 'nainte de vreme».

Pentru ce au cerut demonii să fie lăsați să intre în turma de porci și pentru ce a îngăduit Mântuitorul aceasta, El, care știa de mai înainte cele ce aveau să urmeze? Demonii au cerut aceasta cu intențiunea ca, alungați din cei doi nefericiți oameni, să mai poată face totuși încă un rău și să mai poată produce încă o pagubă oamenilor, iar Mântuitorul le-a îngăduit aceasta, pentru ca să facă pe toți să înțeleagă că, ori unde s'ar găsi și în orice împrejurări, demonii nu produc decât rău și pagubă oamenilor și să atragă și mai mult atențiunea celor cari vor lua aminte la această întâmplare să se ferească, în orice fel, din calea demonilor, și să caute a nu avea în niciun fel de aface cu ei.

Istoria evanghelică ne spune mai departe că, auzind despre aceasta, cei din cetate au venit întru întâmpinarea Domnului și L-au rugat să plece din ținutul lor. Faptele întâmplare fuseseră atât de uluitoare, încât cei din cetatea Gherghesei auzind pe deoparte de vindecarea celor doi demonizați, iar pe de altă parte de înneccarea porcilor lor în mare, s'au îngrozit atât de mult, încât s'au temut să nu se abată asupra lor și alte nenorociri, scotind, probabil, pe Mântuitorul Iisus un mare vrăjitor. Ei nu cer dela El să-i despăgubească de paguba suferită cu înneccarea porcilor în mare, dar penitru că nu vor fi mai auzit până atunci despre Domnul, au găsit cu cale să se scape cât mai degrabă de El, rugându-L să plece din ținutul lor. Iar Domnul, care venise în primul rând la oile cele pierdute ale casei lui Israel, pornește de acolo, știind că a lăsat în cei doi oameni vindecați de El, pe cei mai înflăcărați propoveduitori ai Dumnezeirii Lui.

Minunea vindecării celor doi demonizați, în ținutul Gherghesenilor ne încredințează pe deplin de puterea dumnezeiască a Mântuitorului Iisus Hristos. Într'o împrejurare asemănătoare, când Mântuitorul vindecase pe un alt demonizat, fariseii, neputând tăgădui puterea cea mare a Mântuitorului, dar în același timp nevoind să-L recunoască drept Fiul al lui Dumnezeu, împrăștiaseră vorba că Mântuitorul scoate demoni «numai prin Beelzebul, domnul demonilor» (Matei XII, 24). Față de aceasta, Mân-

tutorul rostise cuvintele menite să vădească pe deoparte răutatea farișeilor, iar pe de altă parte să încredințeze și mai mult pe toți de Dumnezeu Lui. «Toată împărăția ce se desbină între sine, se pustiește și toată cetatea sau casa ce se desbină între sine, nu va sta. Și dacă Satana scoate pe Satana, s'a desbinat între sine, deci cum va sta împărăția lui? Și dacă Eu scot demoni prin Beelzebul, prin cine-i scot fiii voștri? Pentru aceasta ei vă vor fi judecători. Iar dacă eu scot demoni prin Duhul lui Dumnezeu, iată, împărăția lui Dumnezeu a ajuns la voi» (Matei XII, 25—28).

Intr'adevăr, împărăția lui Dumnezeu a fost adusă pe pământ de Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, care a învățat în același timp pe oameni cum să se roage și cum să se poarte, pentru ca această împărăție să sporească și să cuprindă în ea toate marginile pământului. Ea este împărăția păcii, a dragostei și a frățietății între oameni; împărăția în care fiecare dă semenului său ceea ce este al lui și nu caută să-i fure nici munca, nici agonista; împărăția în care dragostea de Dumnezeu se măsoară cu dragostea și cu jertfelnicia față de aproapele în suferință și în care toți oamenii trăiesc în bună înțelegere, întocmai ca niște fii și moștenitori ai lui Dumnezeu. Pentru înălțimea morală la care trebuie să se păstreze cel ce voiește cu tot dinadinsul să devină cetățean al împărăției lui Dumnezeu, împărăția aceasta se întinde numai cu greu în lume. Dar cel ce isbutește să devină cetățean al ei, atinge cea mai înaltă treaptă a trăirii: trărea în Dumnezeu, scopul și ținta ultimă a oricărui suflet credincios. El devine în același timp și un cetățean desăvârșit al lumii în care trăiește, pentru că loialitatea lui față de Stat și de conducătorii lui este pornită din convingere, iar nu din teamă. El este colaboratorul zelos și desinteresat al oricărei acțiuni menite să contribuie la împuținarea mizeriei și la realizarea unei stări mai bune, în care fiecare om să se simtă despoșărit de greutatele unui trai nevrednic de făptura și de demnitatea omului.

Din nefericire însă, cu toate că medicina modernă nu mai cunoaște boala demonizării, de care sufereau cei doi oropsiți, vindecați de Domnul, în ținutul Gherghesenilor, totuși, demonii mai fac ravagii și astăzi, torturând cu aceeași putere pe anumiți oameni, și prin ei făcând un rău imens tuturor. Ne-am obicinuit atât de mult cu demonizații veacului nostru, încât am și uitat să mai dăm bolii de care sufere ei, adevărata ei denumire. Căci, de ce sunt stăpâniți asupra popoarelor, călăii oamenilor pașnici, vânzătorii de vieți omenești, fabricanții de armament și ațățătorii la război, dacă nu de legheoane de demoni? Pentru că este cu neputință să fie omenească patima cu care unii caută să-și agonisească averi din suferințele semenilor lor și calculul rece cu care socotesc beneficiile imense pe care le-ar putea avea de pe urma distrugerii vieților nevinovate, orașelor, țărilor și popoarelor pașnice.

Demonizații din Gherghesa erau groaznici la înfățișare și atât de răi, încât nimeni nu cuteza să le stea înainte. Numai Mântuitorul Iisus Hristos vine cu curaj în întâmpinarea lor, alungă pe demonii din ei și îi vindecă, redându-i societății din care făcuseră și mai înainte parte, ca elemente pe deplin sănătoase și în stare să contribuie, prin munca lor, la progresul social. Demonizații secolului nostru, marii bogătași stăpâni-

tori de trusturi și doritori de dominație mondială sunt la înfățișare tot atât de aprigi, încât socot că nimeni nu le va putea sta în cale. Numai Frontul Mondial al Păcii, care reprezintă în ultimă analiză însăși voința Mântuitorului Iisus Hristos «Domnul Păcii», iese cu curaj întru întămpinarea lor. Și suntem siguri că, în cele din urmă, demonii din ei, cunoscând voia lui Dumnezeu, la strigătele după pace ale tuturor oamenilor cinstiți și doritori de bine din lumea întreagă, vor ieși din acești demonizați, se vor sălășlui în munții de armament îngrămădiți pentru distrugerea lumii și vor porni astfel în mare, eliberând omenirea de influența lor nefastă și dând putința celor ce mai suferă încă de boala de care sufereau cei doi nefericiți din Gherghesa, ca să devină oameni adevărați, spre slava lui Dumnezeu și binele omenirii.

Pr. GH. MURGOCI

LA DUMINICA VII DUPĂ RUSALII

(Matei IX, 27—35)

I. Frumoasa istorisire, pe care am ascultat-o azi din graiul Sf. Evanghelii, se referă la tămăduirea a doi orbi și a unui surdo-mut demonizat.

Este de remarcat, dela început, că chipul în care ni s'au înfățișat aceste două tămăduiri, se distinge printr'o serie de amănunte, pe cari nu le întâlnim decât numai la un limitat număr dintre multele și variatele tămăduiri, cari au fost săvârșite de Mântuitorul și cari, în marea lor majoritate, sunt pomenite numai în mod întâmplător în paginile Sfintei Evanghelii.

Faptul acesta denotă că aceste două tămăduiri, ca și acelea cari sunt istorisite într'un mod tot așa de amănunțit, au o importanță doctrinară deosebită, adică prin modul și împrejurările în cari s'au produs, ele dau la iveală anumite adevăruri de credință și de viață religioasă, menite să ne lumineze pașii pe calea mântuirii.

De aceea, este necesar să folosim acest prilej și să privim, cu atenția cuvenită, modul și împrejurările în cari ele s'au petrecut, spre a putea descoperi luminile indicate prin ele și a ne fi călăuzitoare în viață.

II. Cele două tămăduiri, de cari ne ocupăm acum, s'au produs în aceeași zi și în același loc, adică într'o casă din Capernaum, în care era găzduit Mântuitorul; iar împrejurările sunt următoarele:

Pe când Domnul se înapoia dela locuința lui Iair, unde salvase pe fiica acestuia, readucându-o dela moarte la viață, i-au eșit în cale doi oameni orbi, cari, cu glas tânguios, au pornit a se ruga zicând: «Miluește-ne Doamne, Fiul lui David!».

Era o scurtă și smerită rugăciune, prin care ei implorau mila și ajutorul Mântuitorului.

Ceeace doreau ei să capete dela Dânsul, nu era însă vreo modestă bucată de pâine sau câțiva bănuți, cum se întâmplă de obicei cu infirmii cerșetori. Ei doreau ca Mântuitorul să le dăruiască un lucru mult mai prețios. Voiau ca El să le dăruiască lumina ochilor; voiau ca El să-i scoată din nesfârșitul întuneric, în care îi cufundase orbirea și să le redea vederea, fără care se simțiau atât de nenorociți.

Dorința aceasta a lor se putea vedea din faptul că, în scurta lor rugăciune, ei atribuiau Mântuitorului titlul de «Fiul lui David», titlu care, în limbajul curent al vremii, însemna Mesia și pe care, credincioșii vechiului popor ales, îl rezervau aceluia personaj extraordinar care, potrivit prezicerilor profetice, avea să vină la ei pentru a-i scăpa din toate suferințele și nenorocirile lor.

Se vede deci că, acești doi orbi, nu erau străini de ideile și credințele cari circulau pe atunci cu privire la Mesia și mai ales, se vede că ei nu ignorau marea faimă răspândită în lume, cu privire la minunile și multele tămăduiri efectuate de Mântuitorul. Se vede, în sfârșit, că toate acestea le inspiraseră și lor, ca și multor altor contemporani ai lor, convingerea că Iisus este acel Mesia așteptat și despre care proorocul Isaia prezisese că va da «lumină orbilor și eliberare celor robiți» (42, 7).

Afară de acestea, e foarte probabil că ei aflaseră și de marea minune, pe care Mântuitorul o săvârșise acolo în apropiere și chiar în ziua aceea, prin învierea fiicei lui Iair.

Intemeiați deci pe toate aceste fapte, cari le inspirau convingerea că Iisus este Mesia și animați, în același timp, de dorința arzătoare de a recăpăta vederea, ei adresează Mântuitorului, rugăciunea lor, plină de credință și nădejde, zicând: «Miluește-ne Doamne, Fiul lui David!».

Mântuitorul însă n'a răspuns, în niciun fel, la cererea lor, ci și-a continuat drumul, părănd a nu le da nicio atenție. Totuși ei nu s'au descurajat, ci au pornit pe urma Lui, repetând mereu rugăciunea: «Miluește-ne Doamne, Fiul lui David!».

Spectacolul acesta a durat până când Mântuitorul a sosit acasă și a intrat înăuntru. Aci ei au intrat după Dânsul și au repetat din nou rugăciunea lor zicând: «Miluește-ne Doamne, Fiul lui David!».

De data aceasta, Mântuitorul, aflându-se un moment numai cu ei singuri, i-a întrebat: «Ce voiți să vă fac?». Iar ei au răspuns scurt și hotărât, ca și cum ar fi cerut cel mai ușor, cel mai simplu și cel mai firesc lucru din lume, zicând: «Doamne, să vedem». Adică: «Doamne, Te rugăm ca, prin puterea și bunătatea Ta, să ne dăruiești și nouă vindecare, ca să putem și noi să vedem». «Credeți că pot face Eu aceasta?», a întrebat Mântuitorul. «Da, Doamne», au răspuns ei.

În acest răspuns scurt și ferm, palpita atâta convingere atâta siguranță, atâta credință și atâta speranță, încât Mântuitorul, întinzând mâna Sa, le-a atins ușor ochii, zicând: «După credința voastră, să fie vouă!».

Atunci ochii lor s'au luminat, orbirea a dispărut și vederea le-a revenit; iar Mântuitorul concedindu-i, înainte de a se îngrămădi mulțimea, le-a recomandat să nu dea vâlvă în public cu privire la vindecarea lor.

De bună seamă că discreția aceasta, la care Mântuitorul ținea mult, în unele cazuri de acest fel, era unul dintre motivele pentru cari El n'a săvârșit această minune încă pe când se afla pe cale. Dar cu toată reco-

mandarea, ce El făcuse celor doi tătăduiți, inima acestora era inundată de o așa mare bucurie, încât ei nu se puteau abține de a povesti, măcar cunoscuților, despre marele și neașteptatul lor noroc, de a fi întâlnit pe Acela care dă lumină orbilor. Cu chipul acesta, vestea despre această minune s'a răspândit «în tot ținutul».

III. Dacă reflectăm puțin, asupra acestei prime părți din istorisirea evanghelică de azi, e cu neputință, să nu observăm că frumusețea ei, care ne umple inima de o adâncă emoție, se datorește, în primul rând, marelui bunătăți și dumnezeieștii puteri, care apar în persoana Mântuitorului; iar în al doilea rând, se datorește admirabilei comportări a celor doi orbi.

Intemeiați pe neșovăitoarea credință în puterea și bunătatea Mântuitorului, ei au implorat mila și ajutorul Lui, printr'o rugăciune stăruitoare și îndelung repetată.

Faptul acesta ne amintește cazul acelei femei hananeence, care implora mila și ajutorul Mântuitorului, pentru tătăduirea fiicei sale, rostind, ca și cei doi orbi, scurta rugăciune: «Miluește-mă Doamne, Fiul lui David!» (Mt. 15, 22). Ne amintește deasemenea că, credința acestei îndurerate mame și neobosita ei stăruire în rugăciune, s'au arătat atât de puternice, încât, deși ea era o femeie păgână, totuși Mântuitorul i-a zis: «O, femeie, mare e credința ta! Fie ție precum voești!». Și în acelaș ceas, fiica ei s'a tătăduit.

Prin urmare, aceeași credință puternică și aceeași neobosită stăruință în rugăciune, ca și la cei doi orbi, au determinat pentru hananeancă acelaș răspuns din partea Mântuitorului și au produs acelaș rezultat, adică împlinirea cererii, prin obținerea imediată a tătăduirii solicitată.

O astfel de manifestare religioasă, ne impresionează profund, fiindcă ea exprimă acea adâncă taină, care stă la temelia cultului religios și la care se referă Mântuitorul când zice: «Orice veți cere, când vă rugați să credeți că veți primi și se va da vouă». (Mc. 11, 24).

IV. Este momentul să ne întoarcem acum privirile și asupra tătăduirii surdo-mutului demonizat.

Pe acesta l-a adus în fața Mântuitorului, cineva din mulțimea care se adunase acolo, după plecarea foștilor orbi.

Tătăduirea s'a produs, îndată ce Mântuitorul a certat și a alungat duhul necurat, care stăpânea pe acest om, și după a cărui isgonire, acesta și-a recăpătat auzul și graiul, devenind perfect sănătos și normal.

Faptul acesta a impresionat atât de puternic mulțimea, adunată între timp aci, încât ea a izbucnit în exclamații declarând că «Niciodată nu s'a mai văzut ceva asemenea în Israel».

Printre cei de față, se aflau însă și câțiva dintre așa numiții «Farisei» și «învățători de lege», cari, stăpâniți de patima mândriei, ambiției și intereselor egoiste, voiau ca, numai ei să fie admirați și stimați și nu erau deloc dispuși să vadă cum fama și popularitatea Mântuitorului devine din ce în ce mai mare.

Plini de invidie pentru strălucitele lui succese, ei erau furioși de uimitoarea tătăduire a nenorocțului demonizat. Dorința lor de a fi fost ca tătăduirea aceasta să nu reușească pentru ca mulțimea să nu aibă motiv de admirație pentru Mântuitorul. Dar faptul totuși se produsese.

Minunea era evidentă și ei nu o puteau nega. Deaceea au încercat să micșoreze măcar valoarea ei, în ochii mulțimei, obiectând, ca și în alte cazuri de acest fel, că Iisus, «alungă demonii cu ajutorul căpeteniei demonilor».

Era o insinuare perfidă și calomnioasă, care pornea din josnicia lor egoistă și prin care căutau să înfățișeze pe Mântuitorul ca pe un simplu vrăjitor, adică o simplă unealtă a diavolului.

Astfel, oamenii aceștia egoiști, îngâmfaiți și plini de răutate, comiteau marele sacrilegiu de a atribui puterii diavolului, ceea ce trebuiau să atribuie puterii lui Dumnezeu. Fapta lor constituie acel groaznic păcat pe care Mântuitorul l-a numit «păcatul contra Duhului Sfânt» și despre care a spus că «nu se va ierta nici în veacul de acum, nici în cel viitor» (Mt. 12, 31).

Duhul Sfânt este «Duhul adevărului» (In. 15, 26) și al dreptății (Ef. 5, 9), este Duhul «dătător de viață» (Iez. 37, 14; Ps. 103, 30). El rodește dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, binefacerea, credința, blândețea, înfrânarea poftelor» (Gal. 5, 22).

A lucra deci, cu incorigibilă perversitate, contra adevărului, așa cum făceau fariseii și oamenii legii, vizați de Mântuitorul; a lucra în acest mod, contra dreptății, a păcii, a iubirii de oameni și a vieții acestora, însemnează a se face cineva părtaș al diavolului, care e «tatăl minciunii», vrăjmașul adevărului, «ucigaș de oameni» (In. 8, 44) și protector al morții și al robiei (Ebr. 2, 14-15); însemnează a lupta fățiș contra Duhului Sfânt, contra lui Dumnezeu (Fapt. 5, 3-4); însemnează a comite păcatul ce nu se va ierta niciodată.

V. Ca și la tămăduirea celor doi orbi, tot așa și la tămăduirea surdomutului demonizat, sunt de remarcat anumite fapte, cari se impun atenției noastre și cari deci nu pot fi trecute cu vederea.

Astfel, în primul rând este de remarcat aci faptul că, pentru însănătoșirea demonizatului, a fost de ajuns prezentarea lui în fața Mântuitorului. Adică și în cazul acesta, ca aproape în toate cazurile similare, Mântuitorul a produs vindecarea, în mod spontan, fără să aștepte rugăciuni și mărturisiri de credință.

Acest procedeu rapid și energic, se întemeiază pe următoarele două motive principale și anume: Primul motiv constă în faptul că duhul cel rău este vrăjmașul și asupritorul neamului omenesc, pe când Mântuitorul este binevoitorul și salvatorul lui. Duhul cel rău este acela care a adus oamenilor nenorocirile suferințele și moartea; iar Mântuitorul este Fiul lui Dumnezeu, care a venit la oameni ca să înfrângă pe acest vrăjmaș al lor, să-i scape de suferințele cauzate de el, și să le redea libertatea, viața și fericirea. Deaceea Mântuitorul nu putea tolera prezența acestuia în fața Sa, ci de câte ori acesta își făcea apariția, sub o formă sau alta, El îl alunga cu asprime; așa cum îl alungase pe muntele ispitirei zicând: «Piei Satano!» (Mt. 4, 10). În scurt: «Lumina nu îngăduie întunericul», ci îl alungă.

Al doilea motiv, constă aci, în faptul că Mântuitorul care a venit să se jertfească pe Sine spre a elibera pe oameni, nu putea suporta acea jalnică priveliște, în care omul, jefuit în chip samavolnic de fireasca lui

libertate și demnitate, apare supus acelor oribile torturi prin cari se caracterizează așa numitele «posesiuni demoniace».

Deaceea, oridecâteori, întâlnea asemenea cazuri, El acționa imediat pentru a scoate pe cm de sub o astfel de tiranie asupritoare și pentru a-i reda libertatea și demnitatea ce îi fuseseră uzurpate. Iar în vederea acestui scop, El a dat și ucenicilor Săi, puterea și îndatorirea de a face acest lucru.

În sfârșit, mai avem de remarcat aci, că așa numiții «farisei» și «învățători de lege», prin atitudinea lor plină de îngâmfare și de răutate, s'au arătat vrăjmași Mântuitorului și ostili acțiunii lui eliberatoare, ceea ce însemnează că ei preferau să se solidarizeze cu acțiunea duhului celui rău; iar nu cu aceea a Mântuitorului.

Nu este deci nicidecum o exagerare în faptul că, într'o altă împrejurare, Mântuitorul a numit pe acești de oameni, «fii ai diavolului», ceea ce însemnează că în lume sunt și oameni cari slujesc ca unelte ale diavolului, suprimând libertatea și încălcând demnitatea semenilor lor, aservindu-i intereselor lor egoiste, cauzându-le suferințe și nenorociri și deslănțuind asupra lor războaie cotropitoare, producătoare de chinuri, de moarte și dezastre. Spre deosebire de «fiii luminei» (Ef. 5, 8).

Asemenea oameni, se numesc, cu drept cuvânt, «fii ai întunericului», fiindcă apar înregimentați sub «puterea întunericului» (Colos. 1, 13), adică sub puterea Satanei (Fapt. 26, 18), funestul prinț al infernului, cu toate ororile și nelegiuirile lui, producătoare de permanente suferințe și de groaznice torturi.

VI. Ca încheiere la cele ce am putut remarca, în legătură cu istorisirea Evangheliei de azi, urmează să reținem următoarele exemple, menite a ne servi drept norme călăuzitoare în calea mântuirii.

Mai întâi, în ordinea faptelor menționate, urmează să luăm, în aleasă considerare, admirabilul exemplu pe care cei doi orbi ni-l dau cu privire la stăruirea în rugăciunea făcută cu neșovăitoare credință și pe care trebuie să ni-l însușim, cu toată inima, spre a avea bucuria împlinirii cererilor noastre juste și de folos, adresate lui Dumnezeu.

Iar în al doilea rând, se cuvine să reținem și să ne însușim dumnezeescul exemplu dat de Mântuitorul cu privire la prețuirea și susținerea libertății și demnității umane, precum și la detestarea acțiunilor de aservire, aservire și chinuire a semenilor noștri, de către duhul cel rău și de către uneltele lui omenești.

Potrivit acestui sublim exemplu, se cuvine nu numai a ne feri de a deveni noi înșine astfel de odioase unelte; ci și de a combate, în spirit creștin, cu toată hotărîrea și cu toată energia, acțiunile și procesele acestea nefaste, pe cari unii oameni le practică, sub inspirația duhului celui rău și cari sunt adânc dăunătoare, atât vieții și colectivității umane, în genere, cât și lor înșiși.

Să lucrăm, ca și Mântuitorul, pentru înlăturarea chinurilor și a suferințelor omenești, pentru extinderea dragostei, a buneii înțelegeri și cinstitiei cooperări între oameni și pentru deplina întronare a păcii în lume.

Să răspundem, deci acestei chemări prin executarea îndemnurilor ei spre a deveni vrednici cetățeni ai împărăției celei veșnice și fericite, Amin.

Pr. C. MATASA

LA DUMINECA VIII DUPĂ RUSALII

«Și luând cele cinci pâini și cei doi pești, a căutat spre cer, a binecuvântat, și frângând a dat Ucenicilor pâinile, iar Ucenicii mulțimilor. Și au mâncat toți și s'au săturat».

(Matei XIV, 19-20).

I.

Mântuitorul Hristos predicase aproape doi ani cuvântul cel nou și acura se afla în părțile Galileii. Iși desfășurase lucrarea Sa mântuitoare în mijlocul unei lumi care-L privea în chip deosebit. Nevoiașii, săracii, mulțimile robite și împovărate de suferință L-au întâmpinat cu dragoste fără margini, pe când mai-marii poporului L-au primit cu ură și cu gând vrăjmaș de a-L da morții. Oamenii din popor alergau după El, ca să le tămăduiască suferințele trupești și sufletești, să-i mângâie și să-i îmbărbăteze în mijlocul durerilor. Trecând la loc singuratic, la Răsăritul Tiberiadei și văzând mulțimile, care-L ajunseseră din urmă, însetate de «apa cea vie» a învățaturii Sale, «i se făcu milă de ele, — cum spune Evanghelistul — și le tămădui bolnavii». Era spre seară. Sf. Apostoli erau îngrijorați de mulțimile flămânde. Ei cer Domnului să le slobozească. Spre uimirea acestora însă, Iisus Hristos poruncește gloatelor să se așeze pe pașiște, ca să le hrănească, în chip minunat, prin binecuvântarea și înmulțirea celor cinci pâini și doi pești, pe care le mai aflase la cei de față. Ochii Domnului lăcrămau și mila Lui se revărsa peste mulțimile sărace și flămânde, după cuvântul Scripturii: «Deschide mâna Ta celui sărac și celui lipsit, care este în pământul Tău» (Geneza). «Imparte d'n pâinea Ta celor flămânzi și din hainele Tale celor goi» (Cartea Tobit, cap. IV, 16). «Căci îndurat și mult milostiv este Domnul» (Ps. 103, 8).

Hrana aceasta, pe care ne-o servește Domnul tuturor, prin Biserica Sa, este cuvântul Său, este harul Său din Sf. Taine, este Sf. Euharistie (Trupul și Sângele Său).

II.

1. Cea dintâi hrană, pe care ne-o oferă Mântuitorul nostru Iisus Hristos, în sfintele Sale locașuri de rugăciune, este învățătura Sa. Cuvântul Său, vestit de pe amvon, este ca o «pâine a vieții». Este adevărul dumnezeesc, pe care trebuie să-l cunoască toți cei care «s'au îmbrăcat în Hristos». Fără vestea cea bună a cuvântului lui Dumnezeu, nu poți să cunoști pe Domnul nostru Iisus Hristos și Biserica Lui. Fără cuvântul divin din Sf. Scriptură, nu e posibil să crezi în El, să-L iubești cu adevărat și să nădăjduiești în harul Său mântuitor. «Credința vine din predică auzită, iar predica este cuvântul lui Hristos», spune Sf. Apostol Pavel în scrisoarea către Romani (X, 17).

«Mergeți în toată lumea și predicați Evanghelia la toată făptura». grăește Mântuitorul către Sf. Apostoli și, prin ei, urmașilor lor, preoților de astăzi și de totdeauna.

Iisus Hristos și-a vestit cuvântul Său mulțimilor, în biserică (sinagoga de atunci), în casele oamenilor, pe cale, pe câmpie, la munte, în loc

pustiul sau chiar pironit pe Crucea Golgotei. Sf. Apostoli, după principiul Învățătorului, au predicat cuvântul Sf. Evanghelii «cu timp și fără timp», în locașurile de închinăciune, în văzul și auzul tuturor, în peșteri, în catacombe sau în temniță. Sf. Mucenici au vestit cuvântul Domnului până în clipa morții. Însăși jertfa lor pentru Hristos a fost cea mai elocventă predică despre Domnul și învățătura Lui.

Gloatele, despre care vorbește pericopa evanghelică de astăzi, au alergat să asculte «vestea cea bună» a lui Iisus, până în depărtări, pe căi obositoare, răbdând de foame și de sete, bătrâni împovărați de vârstă, bărbați gârboviți de boală, mame cu prunci în spate, copii îmbujorați de arșița soarelui.

Creștinii din vremea noastră, care se bucură de libertate religioasă deplină din partea unei conduceri populare înțelepte; care au sf. locașuri de închinare spațioase și numai la câțiva pași de casele lor, sunt oare cu același zel pentru Hristos și Sf. Evanghelie? Arde în sufletul lor același foc ca în inimile celor de lângă lacul Tiberiadei? Conștiințele lor sunt tot așa de luminate și îmbucurate de cuvântul Domnului, ca și ale mulțimilor din pustiul dela Răsărit de Ghenizaret? Iată întrebări la care trebuie să răspundem cu faptele noastre, după cum ne învață Sf. Apostol Iacob: «Fiți implinitori ai cuvântului, nu numai ascultătorii lui, amăgindu-vă pe voi înși-vă» (Iacob I, 22).

2. Dar Mântuitorul oferă nu numai hrana cuvântului Său, cuprinzând adevărul dumnezeescii Sale învățături, ci se dăruiește pe Sine, ospăț luminat în «Sfintele Sfinților». Trupul și Sângele Lui din Sf. Euharistie constituie «pâinea cea cerească», din care gustând credincioșii nu flămânzesc niciodată: «Eu sunt pâinea vieții. Părinții voștri au mâncat mană în pustie și au murit. Pâinea ce se pogoră din cer este aceea din care, de va mânca cineva, nu mai moare. Eu sunt pâinea cea vie, care s'a pogorit din cer. Cine mănâncă din pâinea aceasta, viu va fi în veci. Iar pâinea pe care voi da Eu, este Trupul Meu, pe care îl voi da pentru viața lumii... Cei ce mănâncă Trupul Meu și bea Sângele Meu, are viață veșnică și Eu îl voi învia în ziua cea de apoi. Căci Trupul Meu este adevărată mâncare și Sângele Meu adevărată băutură. Cel ce mănâncă Trupul Meu și bea Sângele Meu rămâne întru Mine și Eu întru el» (Ioan VI, 49-56). Deci, minunea săturării mulțimilor de lângă Ghenizaret închipuie agapa cea cerească, ospățul euharistic, pe care Iisus îl oferă lumii până la sfârșitul veacurilor, când grăiește prin gura Evanghelistului: «Luați, mâncați, acesta este Trupul Meu... Beți dintru acesta toți, acesta este Sângele Meu, al Legii celei noi, care se varsă pentru mulți, spre iertarea păcatelor» (Matei XXVI, 26-28).

Toate celelalte Sf. Taine ale Bisericii sfințesc pe credincioși și-i îndestulează cu toate darurile pământești. Firea însăși se sfințește prin harul lui Dumnezeu din Sf. Taine. Toți cei care ascultă și împlinesc poruncile Bisericii, pentru mai-binele lor, se hrănesc cu bucurie din rodirile cele bogate ale făpturii create de Dumnezeu. «De veți vrea și de mă veți asculta — ne făgăduiește Proorocul Isaia —, bunătățile pământului veți ospăta; iar de nu veți vrea și de nu veți asculta, răutatea vă va acoperi».

2. Privind spre cer, Mântuitorul binecuvintează înmulțirea pâinilor și a peștilor, ca să arate — cum ne încredințează Sf. Ioan Gură de Aur —,

cum că El din cer s'a pogorît și spre cer să înalțe pe toți cei ce vor crede și se vor boteza în numele Lui. Cel de o ființă cu Tatăl și cu Duhul Sfânt hrănește pe cameni din darurile Sale cele bogate: daruri duhovnicești și roduri ale firii materiale. Iisus Hristos nu desparte pe om de pământ, de universul material, când îl hrănește și-l sfințește prin harurile Sale, ci îi deschide cale de mântuire, la temelia căreia conștiința umană trebuie să zidească punte de credință și fapte bune, între pământ și cer.

De remarcat este faptul că, înmulțind pâinile și hrănind mulțimile, Mântuitorul se servește de Sf. Apostoli, ceea ce înseamnă că, pentru administrarea Sf. Taine, El rânduește o instituție nouă, ierarhia bisericească, Sf. Taină a preoției, prin care se împărtășește, din cele 12 coșuri rămase dela masa celor din pustiul Perek, ca dintr'o agapă a grației divine, toată suflarea creștinilor. Și dacă, totuși, în Biserica lui Hristos întâlnești, cum zice Sf. Ambroziu, și creștini flămânzind de darurile divine, se întâmplă acest lucru, pentrucă ei nu întind mâna spre Domnul și nu-și deschid porțile inimii, ca să păsească înăuntru Fiul lui Dumnezeu.

III.

Binecuvântați creștini! Privind cu ochii credinței noastre la hrănirea celor peste cinci mii de oameni, din preajma Tiberiadei, să ne apropiem și noi de masa dragostei lui Hristos, cu suflet luminat de învățăturile Sf. Evangheli și conștiința îmbunătățită de darurile lui Dumnezeu, oferite nouă prin cuvântul Său, prin Sf. Euharistie și prin toate celelalte Taine ale Bisericii. Să ținem seama că, din catalogul celor hrăniți de Domnul cu acel prilej, se amintește un număr: cinci mii de bărbați, deși acolo au fost de față și femei și copii. Așa dar, Mântuitorul vrea să ne spună că numai acei creștini, înveșmântați în haina bărbăției evanghelice, numai virtușii sunt deplin vrednici să primească din darurile cerești ale Bisericii. Debili, anemicii în credință și fapte bune, trebuie să năzuiască și să ajungă la desăvârșire, împlinind poruncile Bisericii. Să ne străduim ca hrana cerească și pământească a semenilor noștri să devină îndestulătoare. Să prețuim bunurile materiale și duhovnicești, în lumina învățaturii creștine. Să colaborăm, în mod sincer, cu toți oamenii de bine, la fericirea oamenilor, la bună-înțelegerea dintre ei și dintre toate popoarele lumii. Să contribuim, în mod sincer, prin munca noastră, prin priceperea și devotamentul nostru, să d'spară din lume cuvintele: bogat și sărac, ca astfel toți oamenii, fără deosebire, să se bucure în mod egal de darurile pământești și duhovnicești lăsate de bunul Dumnezeu. Amin!

Pr. S. CONSTANTIN

LA DUMINICA IX DUPĂ RUSALII

«Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?»
(Matei XIV, 31).

Sfinții Apostoli, pe cari Mântuitorul i-a chemat la Sine, pentru ca în timpul celor trei ani de activitate printre oameni să fie martori ai învățaturii și ai minunilor Lui, au fost și ei oameni, la fel cu noi. Cea mai mare parte dintre ei fuseseră pescari, cari trăiau și-și agonisneau pâinea întru sudoarea frunții lor, prinzând pește pe lacul Ghenizaretului. De aici a chemat Mântuitorul la apostolat pe Petru și pe Andrei, fratele lui, spunându-le să vină după El și-i va face «pescari de oameni» (Matei IV, 19), și tot de aici a chemat și pe Iacob și Ioan, fiii lui Zevedei. Cum și-au putut lăsa ei — la cuvântul Domnului — ocupațiunile lor de mai înainte, traiul lor tihnit, rudele, părinții și cunoscuții lor, pentru ca să urmeze pe Domnul, pe care până atunci nu-L cunoșteau, care nu a stat la tocmeală cu ei, care nu le-a vorbit despre o muncă hotărîtă pe care aveau să o facă și care, El însuși, spusese puțin mai târziu despre Sine că: «Vulpile au vizuini și păsările cerului cuiburi, dar Fiul Omului nu are unde să-și plece capul» (Matei VIII, 20), este ceva care întrece puterile noastre de înțelegere. Vor fi fost, desigur, și ei, ca toți ceilalți israeliți credincioși de pe vremea lor, plini de nădejdi mesianice; vor fi fost, desigur, și ei în așteptarea Celui prezis de Profeți. Dar cum au putut ei înțelege, într'o clipă, că Cel care-i chema acum la Sine era însuși Mesia? Nu, de așa ceva nu ar fi fost în stare! Judecata omenească nu putea pricepe că Cel ce-i chema la Sine era însuși Fiul lui Dumnezeu. Minunea transformării lor din pescari în Apostoli, căci și aceasta este o minune, se datorește numai glasului lui Dumnezeu, care a pătruns până în adâncul sufletelor lor și care i-a trezit, fără să-și dea seama, la o nouă viață.

În toate cele ce au urmat după această chemare, Petru, cel dintâi chemat la apostolat s'a arătat a fi cel mai plin de zel și de iubire față de Domnul, dintre toți cei doisprezece. Era, oare, aceasta o atitudine plină de recunoștință față de Domnul, pentru cinstea ce i-o făcuse de a-l chema pe el, cel dintâi, la apostolat? Sau Mântuitorul îl chemase pe el, cel dintâi, cunoscându-i sufletul lui înflăcărat și capabil de o dăruire totală? Adevărul este că în tot timpul cât s'a găsit în preajma Domnului, Petru a recunoscut și a mărturisit dragostea lui față de Domnul și credința lui în Dumnezeirea Mântuitorului, mult mai mult decât ceilalți Apostoli. Dacă, totuși, el nu a izbutit să-și păstreze până la urmă această dragoste și această încredere, aceasta se datorește faptului că voința credinciosului, câtă vreme nu este întreținută de flacăra celei mai desăvârșite încrederi în Dumnezeu, se arată slabă și neputincioasă.

Să căutăm, deci, să adâncim puțin starea sufletească a Sfântului Apostol Petru, pentru ca să ne dăm seama cărui fapt se datorează îndoiala lui cu privire la Domnul.

Nu odată, nu de două ori, ci de nenumărate ori a avut prilejul Sf. Apostol Petru să se convingă de Dumnezeirea Mântuitorului Iisus Hristos. Învățătura dumnezească ce ieșea de pe buzele Domnului, faptele minunate pe care le săvârșea la tot pasul, și mai presus de toate simță-

mântul acela deosebit de liniște, de odihnă sufletească, de mulțumire și de siguranță pe care-l aveau toți cei ce se găseau lângă El, erau dovadă că Mântuitorul nu era un om simplu și nici chiar numai un profet, ci Dumnezeu adevărat. Farmecul acesta îl prilejuia însă numai prezența Domnului. Așa se simțea cineva numai în preajma Lui. De aceea și Sfinții Apostoli erau nedespărțiți de El.

Este curios că cea dintâi îndoială a lui Petru, cu privire la Domnul s'a întâmplat chiar după una din minunile săvârșite de Domnul: sătura-rea, în pustie, a cinci mii de bărbați, afară de femei și copii, cu cinci pâini și doi pești. Astfel, Sfântul Evanghelist Matei ne istorisește că, după ce gloatele acestea, văzând intențiunea Domnului de a trece cu corabia de cealaltă parte a lacului Ghenizaret, s'au împrăștiat, Mântuitorul s'a suit pe munte să se roage, iar Ucenicii Domnului, pentru ca mulțimile să nu se mai adune din nou acolo, căci se înserase, au tras corabia în largul lacului. Vântul a început să sufle din ce în ce mai cu putere, iar valurile lacului să devină din ce în ce mai amenințătoare. Către miezul nopții, Ucenicii se luptau din răsuputeri cu valurile. Ei văd, însă, deodată, pe Domnul, la o oarecare distanță de corabia lor, umblând pe apă, ca pe uscat. Spaimă puternică cuprinde sufletele lor. Ei cred că este o arătare și încep să strige. Dar Mântuitorul le răspunde îndată: «Fiți curajoși, Eu sunt; nu vă temeți!» Inflăcăratul Petru văzându-L pe Domnul și auzindu-L grăind, zice: «Doamne, dacă ești Tu, poruncește-mi să vin la Tine pe apă!». Răspunsul Domnului nu întârzie: «Vino!». Petru sare din corabie, plin de curaj, începe să umble pe apă, întocmai ca pe uscat, și înaintează către Domnul. Dar deodată în sufletul lui începe să miștească îndoiala: «Dacă, totuși, nu este decât o arătare?», se gândește el. Deși a auzit glasul Domnului și L-a văzut îmbrăcat în lumină în faptul nopții, el pune la îndoială că înaintea lui ar fi cu adevărat Domnul; deși a ascultat porunca Lui și simte că merge pe apă, întocmai ca pe uscat, el cugetă totuși: «Dar dacă nu este Domnul?». Îndoiala lui face ca echilibrul sufletesc al încrederii lui în Domnul să șovăie, iar ca urmare Petru începe să-și piardă și echilibrul fizic pe valurile infuriate ale lacului și să se cufunde în apă. Cuprins de desnădejde, el strigă: «Doamne, izbăvește-mă!». Iar Atotmilostivul Dumnezeu îi întinde mâna plină de bunătate și-l ridică, muștrându-l cu blândețe: «Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?». Se urcă, apoi, împreună cu el în corabie și vântul se potolește.

Desigur că împrejurarea aceasta, ca și multe altele au fost în stare să întărească puternic credința lui Petru în Domnul. E doar atâta siguranță să se găsească cineva lângă Domnul! Niciun rău nu i se poate întâmpla. În această situație, dragostea cuiva față de Domnul prinde aripi; încrederea devine desăvârșită, iar voința stâncă de granit. De aceea, cu altă ocazie, când în preajma Patimilor Sale, Mântuitorul le spune Ucenicilor că se vor scandaliza cu privire la El, Petru sare ca mușcat de șarpe și zice: «Dacă toți se vor scandaliza cu privire la Tine, eu nu mă voi scandaliza niciodată!». Dar Mântuitorul îi zice: «Amin zic ție, că în noaptea aceasta, mai înainte de cântatul cocoșului, te vei lepăda de trei ori de Mine». Și inflăcăratul Petru nu ține seama de avertismentul Domnului... Voința lui hotărâtă și dragostea lui fierbinte față de Domnul îi

aduc pe buze cuvintele: «Chiar dacă va trebui să mor cu Tine, nu mă voi lepăda de Tine» (Matei XXVI, 33-35).

Ceea ce a urmat se știe destul de bine. Cel ce s'a declarat gata să moară odată cu Domnul, decât să se lepede de El, rămas singur, departe de Domnul, uită de jurământul făcut. Dimpotrivă, el se jură că nici măcar nu-L cunoaște pe Domnul. Dar cocoșul cântă și profeția Mântuitorului se adevărește. Petru abia acum își amintește de cuvintele Domnului și-l podidesc lacrimile. Se simte un nevrednic, până când, după Înviere, Mântuitorul îl reprimește cu aceeași dragoste de totdeauna în ceata Ucenicilor Săi, făcându-l ca printr'o întreită mărturisire de dragoste față de El, să-și ispășească întreita lepădare.

Firea înflăcărată a Apostolului Petru îl făcea pe acesta să ia cuvântul, cel dintâi, oricâteori Mântuitorul punea Sfinților Apostoli vreo întrebare. Astfel, odată, pe când Mântuitorul se găsea în părțile Cezareei lui Filip, a întrebat pe Ucenicii Săi: «Cine spun oamenii că sunt Eu, Fiul Omului?». Ucenicii au răspuns: «Unii zic că ești Ioan Botezătorul, alții Ilie, alții Ieremia, sau unul dintre Profeți». Atunci Mântuitorul i-a mai întrebat, voind să audă și mărturia lor: «Dar voi cine ziceți că sunt?». Și Petru, luând cuvântul cel dintâi, a zis: «Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu cel viu». Mântuitorul a fericit pe Petru pentru mărturisirea aceasta de credință, arătând că ea nu este o urmare a unei judecăți omenești, personale, ci o descoperire a Tatălui din Ceruri, după care a adăugat: «Și eu îți spun că tu ești Petru și pe această piatră voi clădi Biserica Mea și porțile iadului nu o vor birui. Și-ți voi da ție cheile împărăției cerurilor și ce vei lega pe pământ va fi legat și în cer și ce vei deslega pe pământ va fi deslegat și în cer» (Matei XVI, 13-19).

Nu este nevoie să stăruim prea mult pentru ca să înțelegem că precum, prin gura lui Petru, se face cunoscută, acum, nu numai credința lui, ci și a celorlalți Apostoli, în Domnul, căci Mântuitorul nu-l întreabă numai pe Petru, ci pe toți, iar Petru nu răspunde numai ceea ce crede el, ci ceea ce credeau toți, tot astfel și Mântuitorul dă tuturor, adresându-se lui Petru, puterea apostolicească de a lega și deslega.

Un joc frumos de cuvinte pe care-l face Mântuitorul între cuvântul «Petru» (numele Apostolului) și cuvântul «piatră» (așa numește Mântuitorul mărturisirea de credință în El, pe care i-o face Petru, în numele tuturor Apostolilor, mărturisire care stă la baza Bisericii creștine), a făcut pe unii dintre creștini, sub influența poftelor de dominație ale Papei dela Roma să susțină, în chip cu totul greșit, că Mântuitorul a dat, cu ocazia aceasta, lui Petru, o întâietate deosebită între ceilalți Apostoli, spunând că întemeiază Biserica creștină pe el, ceea ce este cu totul neadevărat. Mântuitorul nu a zis: «Tu ești Petru și pe tine voi clădi Biserica Mea», ci «Tu ești Petru și pe această piatră voi clădi Biserica Mea». Domnul nu a întemeiat Biserica Sa pe unul dintre Apostoli, și încă pe cel mai șovăitor dintre toți în clipele cele mari, ci a întemeiat-o pe credința în Dumnezeirea Sa a tuturor Sfinților Apostoli.

Căutând ca prin tot felul de interpretări și gândiri greșite să justifice pretenția papei dela Roma la dominația mondială, romano-catolicii mai pretind că primatul papal se justifică și prin aceea că Sf. Apostol Petru a păstorit la Roma, fiind cel dintâi Episcop al acelei cetăți și că, deci, papa este succesorul direct al Sf. Petru.

Câtă deșertăciune! Cât de mult se va fi întristând blândul și umilul Apostol al Domnului, Petru, privind din pridvoarele raiului la ceea ce vrea să facă din el Vaticanul! Primatul lui Petru în mijlocul Apostolilor, transmis prin succesiune directă papei dela Roma! Dar, după cum istoria Creștinismului nu cunoaște vreo întâietate a lui Petru în mijlocul celor doisprezece Apostoli, tot astfel nu cunoaște ca Petru să fi păstorit Biserica dela Roma. Și astfel, pentru ambiția deșartă a primatului papal, Trupul tainic al Domnului, care este Biserica creștină, a fost sfâșiat în două, iar Sf. Petru, Ucenicul înflăcărat al Domnului, care cu tot sufletul său devotat și înflăcărat a ajuns totuși să tăgăduiască pe Domnul și care, după pogorirea Sf. Duh, a propovăduit cu toată râvna pe Hristos cel înviat, este făcut de romano-catolici piatră de poticnire între credincioșii pentru cari s'a jertfit.

Indoiala lui Petru cu privire la Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos a fost cu puțință numai atâta vreme cât sufletul lui de om și ochii minții lui nu puteau înțelege cum Dumnezeu, pe care nimeni nu L-a văzut vreodată, se găsește în lume, în carne și oase. Prezența Mântuitorului înaintea lui înlătura necesitatea înțelegerii cu mintea a acestor taine. Atunci el îl simțea pe Dumnezeu. Deaceea se simțea în stare să meargă pentru El chiar și până la moarte. De îndată ce nu se mai găsea, însă, lângă Domnul, mintea lui omenească începea din nou să lucreze după calapodul omenesc și ca atare indoiala i se ivea din nou în suflet. Pânza de pe ochii lui sufletești a fost înlăturată însă definitiv, prin Pogorirea Sf. Duh, în ziua Cincizecimii. De acum înainte, sub lumina ce neinserată a Duhului Sfânt, el înțelege și cu mintea lui omenească pe Domnul. Deaceea flacăra din sufletul lui se reaprinde și crește vălvătaie, consumându-l întreg pentru Hristos. El iese plin de curaj în lume, propovăduiește pe Domnul, rabdă dojeni, muștrări și închisoare pentru El și pătimeste, în cele din urmă, moarte martirică pentru Domnul.

Trecerea lui așa de repede dela mărturisirea cu înflăcărare a Dumnezeirii Mântuitorului la tăgăduirea cu jurământ a Domnului, ca și încrederea în cuvântul Domnului și apoi indoiala de care a dat dovadă pe când umbla pe lacul Ghenizaretului, ne fac să vedem în Sf. Petru un suflet mare și capabil de orice jertfă, în cazul când este luminat de sus. De aceea și Mântuitorul l-a ales cu Ucenic al Său și de aceea el rămâne pentru totdeauna vildă de ce este în stare să realizeze ceva, când este călăuzit de Duhul Sfânt, pentru credința în Hristos. Exemplul râvnei pentru Domnul a Sf. Apostol Petru, iar nu ambiția primatului lui ar trebui să încălzească sufletele tuturor creștinilor adevărați, fie ei păstoriți sau păstori.

Când credința noastră în Dumnezeu și în Mântuitorul Iisus Hristos, datorită Duhului Sfânt care sălășluiește în Biserica creștină, ne scutește de îndoielile prin care a trecut Sf. Apostol Petru, avem un motiv în plus să râvnim la dragostea și încrederea lui în Domnul și să ne arătăm vrednici următori ai Lui, ca niște adevărați fii ai Tatălui din Ceruri, Căruia se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea, împreună cu Fiul și cu Duhul Sfânt în veci. Amin.

Pr. N. I. CONSTANTINESCU

LA SFINȚII ÎMPĂRAȚI CONSTANTIN ȘI ELENA

«Cel între împărați, apostolul tău Doamne, împărăteasca cetate în mâinile Tale o a pus, pe care păzește-o totdeauna în pace».

I. În cadrul pioasei solemnități, desfășurată acum aci, cuvintele acestea, prezintă o notă specifică, în ansamblul de imne, cari înveștmăntează ceremonialul liturgic al acestei Sărbători.

Desprinse din cuprinsul aceluiași imn, care, în limbajul bisericesc, se numește «troparul zilei», cuvintele acestea se referă la Sf. Constantin cel Mare, primul împărat creștin și — împreună cu Sf. Elena, maica sa — patron al creștineștei sărbători de azi.

Titlul de «apostol între împărați», care i se atribue în aceste cuvinte, precum și mențiunea că el a pus «împărăteasca cetate» în mâinile Dumnezeuului Păcii, dela care credincioșii solicită pentru ea pace, indică faptul că Sf. Constantin și Elena, sărbătoriți azi, sunt personalități de seamă a căror viață și acțiune în lume, a fost pusă de ei în slujba celor mai înalte idealuri ale omenirii, între cari figurează, în primul rând dreptatea, libertatea și pacea.

În adevăr, ctitorii sărbătorii acesteia, d'în ziua de 21 Mai, au slujit, cu credință și devotament, acestor idealuri și au produs mari și epocale realizări, în privința aceasta.

Pentru acest motiv, se cuvine să folosim prilejul de față, evocând faptele acestor două strălucite figuri ale Bisericii pentru ca, la lumina exemplului lor, să-ne putem orienta pașii, pe calea acelor mari idealuri ale vieții creștine.

II. Privită sub perspectiva istoriei și schițată în trăsăturile ei esențiale, situația acestor două personalități de seamă, din trecutul creștinătății, se prezintă sub următoarea înfățișare:

Fiu și succesor al coregentului Constantin Clor, care conducea partea de Nord-Est a imperiului roman, Constantin cel Mare învinge pe Maxențiu, rival al său la conducerea imperiului și aprig persecutor al creștinilor.

Apoi, împreună cu coregentul său Liciniu, dă în anul 313, la Milan, edictul prin care acordă toleranță religiei creștine, punând capăt înspăimântătoarelor masacre, la cari erau supuși adepții lui Hristos și readucând la lumina zilei, serviciul liturgic creștin, refugiat până atunci, în întunericul subteran al peșterilor, catacombelor și hrubelor tănuite.

După aceea, învinge pe Maximin, care conducea partea de răsărit a imperiului și care, desconsiderând edictul din Milan, continua persecuția împotriva creștinilor, ca și predecesorii săi Dioclețian și Galeriu. Iar în cele din urmă, înlătură și pe Liciniu, care devenind conducător al imperiului de răsărit, reîncepuse urmărirea și persecutarea creștinilor.

Rămas singur la conducerea imperiului, el îi stabilește capitala la Bizanț, pe care îl reînnoește și îl înfrumusețează numindu-l Constantinopol, adică cetatea lui Constantin, cetate în care el și-a desfășurat cea mai mare parte a activității, încheiată odată cu moartea sa, la anul 370 și închinată linștei și prosperității imperiului și Bisericii.

Astfel, el apare ca un neadormit și devotat străjer, care veghează asupra liniștei și propășirii lumii creștine, înfrângând și înlăturând rând pe rând pe toți persecutorii ei, statornicind pacea deplină a Bisericii creștine și a populației din sânul imperiului.

Realizările acestea, sunt atât de prețioase, încât dacă el s'ar fi limitat numai la aceste fapte, încă ar fi fost îndreptățit să poarte numele de Constantin cel Mare și să fie considerat ca o mare personalitate istorică, mai ales pentru Biserica creștină.

În adevăr, a lua apărarea celor asupriți și persecutați și a lupta pentru a le asigura liniștea și pacea, chiar împotriva prietenilor și a rudelor celor mai apropiate, cum a fost cazul lui Liciniu, cumnat al lui Constantin; a fi apt pentru săvârșirea unor asemenea acte de echitate morală și socială, este un merit de o excepțională valoare, pe care Constantin cel Mare și l-a asigurat în mod incontestabil.

Prin atitudinea și faptele sale, el a dovedit că este omul care prețuiește, respectă și apără libertatea și demnitatea umană; a dovedit că este altruistul care detestă și ia atitudine împotriva asupririi și persecuției, pornite mai ales împotriva celor slabi și lipsiți de apărare; a dovedit că este eroul care luptă și se străduiește pentru întronarea și asigurarea păcii.

Dar Constantin cel Mare nu s'a limitat la aceste admirabile manifestări, ci el a produs și alte multe realizări, de mare preț, în special pentru Biserica și creștinătate, pe care nu numai că a apărut-o împotriva asupritorilor, asigurându-i pacea definitivă; dar a și contribuit, în mod efectiv, la dezvoltarea, înflorirea și consolidarea ei.

În vederea aceasta, el a acordat, o atențiune și prețuire specială, celor ce se converteau la creștinism; cetățitorilor creștine le-a stabilit anumite privilegii; bisericilor le-a acordat dreptul de a primi legate și donațiuni; pe clerici i-a scutit de prestație și corvezi; creștinilor le-a încredințat funcțiuni de seamă; iar ca urmare a constatării că aceștia sunt de o curăție sufletească ireproșabilă și de o onestitate și corectitudine exemplară, el a încredințat episcopilor și rolul de a judeca procesele dintre împricinați.

Deasemenea, paralel cu sprijinul dat la construirea și înzestrarea bisericilor cu cele necesare cultului, el a luat măsuri pentru organizarea și dezvoltarea carității publice, creindu-se instituții de binefacere puse sub conducerea Bisericii și distribuindu-se celor săraci grâu, bani și pământ pentru cultură.

El s'a îngrijit chiar și de reproducerea cărților sfinte și de aplanarea controverselor religioase, în care scop intervenea personal pentru convocarea adunărilor bisericesti, între cari figurează și marea adunare ținută la Niceea în anul 325, cunoscută sub numele de «Intâiul Sinod Ecumenic», prima adunare la care a fost reprezentată Biserica creștină din toată lumea și la care s'a respins erezia lui Arie, stabilindu-se primele articole ale Crezului creștin.

Dar ocrotind și sprijinind religia creștină, el n'a încetat de a fi tolerant față de celelalte religii și culte din sânul imperiului, cărora le-a respectat totdeauna libertatea de a se afirma și manifesta, dovedind, până la capăt, o leală și perfectă atitudine față de sacrul principiu al libertății de gândire și exprimare.

Deși îndemna pe toți cetățenii să părăsească superstiția păgână și să treacă la creștinism, totuși el n'a întreprins nici o acțiune de constrângere în privința aceasta, ci dimpotrivă, pentru a evidenția respectul ce acorda libertății confesionale, el și-a păstrat titlul de «Pontifex Maximus», pe care l-a avut mai înainte, în cadrul cultului păgân. A dispus însă dărâmarea unor temple păgâne, în cari se efectuau ceremonii cultice imorale și deci dăunătoare vieții și ordinii sociale; iar obiectele și podoabele acestor temple, au fost folosite pentru construirea de biserici, în noua cetate a Constantinopolei și în alte părți.

În toate acțiunile sale, de mare importanță pentru interesul public general, Constantin cel Mare a fost conștiincios secundat de maica sa Elena, care a adus prețioasa ei contribuție pentru efectuarea lor.

În afară de acesta, împărăteasa Elena a întreprins și acțiuni personale prin care a adus însemnate servicii Bisericii și cultului creștin.

Astfel, în deplin acord cu fiul său, a pornit la anul 326, pe urmele Mântuitorului, la locurile sfinte, adică la Ierusalim și Betleem, spre a venera aceste urme, pe cari Dumnezeușul Propovăduitor al dreptății, păcii și iubirii, le-a lăsat în timpul activității Lui pe pământ.

La Ierusalim, prin inițiativa și stăruința ei, a fost găsită Crucea pe care s'a jertfit «Domnul Păcii» și pe care venerând-o, cu aleasă devoțiune, a așezat-o deasupra bisericii de acolo, ca semn al păcii dintre pământ și cer și al triumfului vieții asupra morții. Iar la Betleem, a pus de s'a construit biserica de deasupra peșterii, în care s'a născut Mântuitorul, stabilindu-și aci și domiciliul, unde și-a petrecut ultimii ani ai vieții — 326-330 —, în rugăciuni și meditații pioase, în acte caritabile și în neîncetată evocare a momentelor sfinte, pe care Fiul lui Dumnezeu le-a trăit în aceste locuri.

III. Ca să putem aprecia, într'o măsură cât mai justă, uriașa importanță și imensa valoare, pe cari le reprezintă toate aceste atitudini leale și extrem de favorabile, toate aceste acte de excepțional folos și toate aceste manifestări de adânc și sincer devotament, pe care Sf. Constantin și Elena, le-au dat la iveală, față de Biserică și creștinătate, să evocăm o clipă poziția, pe care o avea atunci creștinismul în lume.

Iată ce putem remarca, în primul rând, în privința aceasta.

Pe atunci Creștinismul reprezenta lumea celor cari purtau încă în suflet mărgăritarele cerești ale Evangheliei lui Hristos: iubirea de Dumnezeu și de aproapele, cultul adevărului și al dreptății, al libertății și al păcii; în scurt, idealurile sublime ale vieții superioare și demne.

În covârșitoarea lor majoritate, creștinii erau oameni simpli și fără cultură, disprețuiți și aserviți de păturile stăpânitoare ale societății; dar cu inimă curată și aprinsă de dorul pentru o viață nouă, omenească și demnă, în care să se răsfrângă razele cereștii împărății a lui Dumnezeu, unde sălășluiește «dreptatea, pacea, și bucuria în Duhul Sfânt» (Rom. 14, 17).

Alături de această lume modestă și simplă, disprețuită și perăcutată, atât în numele religiei, cât și al privilegiilor de clasă, era lumea păgână, reprezentată prin nobilime, prin clasele stăpânitoare, prin marii latifundiari, bancheri și negustori și prin deținătorii înalțelor funcțiuni din Stat, în fruntea tuturor fiind însuși împăratul, șef suprem al Statului,

factor cu puteri și drepturi aproape nelimitate, «Pontifex Maximus», adică mare preot al cultului păgân, șef religios, cu pretenții de a fi el însuși cînstit ca divinitate.

Deoparte deci, o viață petrecută în lux, desfrâu și orgii, puse sub directul patronaj al zeităților și practicate chiar în cadrul cultului păgân; iar de cealaltă parte o viață sobră, cinstită și virtuoasă; dar apăsată de lipsă, suferință și trudă istovitoare, prestată pentru asigurarea veniturilor și îmbogățirea clasei stăpînitoare.

Intre lumea păgână și lumea creștină, între păgânism și creștinism, nu existau posibilități de conciliere.

Este, în adevăr, grand'os faptul că, prin Sf. împărați Constantin și Elena, creștinismul devine, din religie interzisă și persecutată, o religie apreciată, ocrotită și sprijinită și ajunge a fi religia marelui imperiu roman.

Creștinismul merita atenția, ocrotirea și sprijinul acordat de Sf. împărați Constantin și Elena. El merita ca aceste două fețe împărătești să ia parte creștinilor, eliberându-i d'n temnițe și dela torturi. Merita să fie ajutat a-și organiza, a-și desvolta și a-și răspândi cultul, doctrina și principiile religios-morale. Merita ca Sf. Constantin și Elena, desprinzându-se din lumea celor bogați, puternici și asupritori, să renunțe la credința lor, caracterizată prin superstiție, falsitate și perversitate morală și să treacă de partea lui, de partea celor simpli, săraci și năpăstuiți și să împărtășească credința lor, întemeiată pe adevărul etern al viețuirii, în libertate și cooperare, în dreptate și pace.

În sfârșit, creștinismul merita ca, împăratul Constantin cel Mare să ridice sabia pentru a-l apăra împotriva împăraților persecutori și să devină el însuși împăratul creștinătății, primul împărat între sfinții Bisericii.

Toate acestea sunt atât de juste și atât de clare, încât gândirea noastră le înțelege perfect, le acceptă fără nicio rezervă și este în deplin acord cu ele.

Dar chestiunea aceasta mai are o latură, menită să deștepte în cugetul nostru, surpriză, uimire și nedumerire.

Dacă prima latură, pe care o privim pînă aci, reprezintă sublimitatea religiei creștine, sublimitate care o îndreptățește să fie apreciată și preferată în mod excepțional, a doua latură, de care e vorba acum, reprezintă justa apreciere pe care, Sf. împărați Constantin și Elena, au reușit s'o facă în privința aceasta.

Ori, referitor la această apreciere, se ivește următoarea firească întrebare. Cum au reușit aceste două persoane cu atribuții oficiale culminante în lumea păgână, să cunoască și să aprecieze exact înalta valoare a creștinismului? Apoi, ce i-a determinat să nu se limiteze la această simplă apreciere personală, ci să se angajeze, în chip efectiv în slujba religiei creștine, lucrând și luptând pentru triumful său în lume?

La prima parte a acestei întrebări, nici istoria nici tradiția nu ne dă vreo relatare, din care să rezulte ca Sf. Constantin și Elena, înainte de a se hotărî să treacă la creștinism, ar fi fost în legătură cu vreun misionar creștin, care să le înlesnească prealabila inițiere în doctrina evanghelică a lui Hristos.

Prin urmare, despre o cunoaștere intimă a acestei doctrine, de către acești foști corifei ai lumii păgâne, nu poate fi vorba și ca atare nu poate fi vorba nici de posibilitatea lor de a aprecia, pe această cale, valoarea religiei creștine.

Cu atât mai mult, nu se poate presupune că împăratul Constantin, împreună cu mama sa Elena, ar fi fost creștin, înainte ca el să sune treptele tronului imperial. E adevărat că, precum arată istoria, Constanțiu Clor, nu numai că n'a persecutat pe creștini, dar a căutat să frâneze, în partea imperiului, condus de el, furioasa persecuție deslănțuită de Dioclețian și Galeriu. Inșă tot atât de adevărat este că el n'a fost creștin, ci păgân, ceea ce denotă în mod sigur că și soția sa Elena și fiul său Constantin erau tot păgâni.

A presupune apoi că Sf. Constantin și Elena au putut aprecia valoarea religiei creștine, pe baza cunoștințelor generale, cari circulau în opinia publică a timpului, este deasemenea o imposibilitate.

Știrile cari circulau pe atunci, în lumea păgână, cu privire la religia creștină, se rezumau în acea formulă care o caracteriza drept «o superstiție nouă și răufăcătoare» («Superstitio nova et malefica». Suet. Nero 16), formulă care era menită să determine respingerea și condamnarea anticipată și fără cercetare, a acestei religii și care provoca încruntarea sprincenelor, mai ales, persoanelor însărcinate, în primul rând, cu menținerea ordinii în Stat, adică marilor conducători și împărați.

În consecință, orice presupunere că Sf. Impărați Constantin și Elena ar fi putut cunoaște și aprecia valoarea religiei creștine, pe calea ordinii naturale, adică pe baza unei instruirii și documentări primite dela oameni, este exclusă. Și totuși, chiar în ciuda acestei imposibilități, ei au ajuns la o atare apreciere.

Cum se explică deci faptul acesta? Nicidecum altfel, decât așa cum îl explică învățătura Bisericii, întemeiată pe mărturia istoriei și a tradiției creștine, care îl înfățișează ca pe un eveniment cu adevărat extraordinar, ca pe o minune asemănătoare aceleia care s'a petrecut cu Ap. Pavel și care din cel mai zelos persecutor al religiei creștine, l-a transformat în cel mai devotat și sârguincios slujitor al ei.

IV. De bună seamă că modul și împrejurările în care s'a produs acel eveniment hotărâtor pentru convertirea Sf. Impărați Constantin și Elena, au importanța și semnificația lor, pe care nu se cade a le trece cu vederea și deaceia, ne vom opri pentru o clipă și asupra acestui fapt, care se prezintă în chipul următor:

Crudul și ambițiosul Maxențiu, aprigul persecutor al creștinilor, se pregătea să atace cu război, pe Împăratul Constantin, spre a-l detrona, iar acesta era cu atât mai neliniștit și îngrijorat, cu cât adversarul său dispunea de o oaste mult mai puternică, înfățișându-se astfel ca un agresor foarte primejdios.

În starea lui de agitație sufletească, Împăratul Constantin, deși pe atunci el nu era creștin, se simția totuși, într'un chip oarecare, solidar cu creștinii, în fața lui Maxențiu, care era vrăjmașul lor comun.

Dominat de această stare de surescitare, el își frământa gândul cu felurite planuri, întrebându-se mereu cum ar putea să învingă pe acest rival.

Intr'o zi pe la amiază, în timp ce parcurgea un drum oarecare, depănând mereu în minte gândurile și planurile cari îl preocupau, în legătură cu lupta ce era silit să poarte contra lui Maxențiu, a văzut, la un moment dat, deasupra soarelui, o cruce strălucitoare purtând pe ea inscripția: «În acest semn vei învinge».

Această neobișnuită arătare, i s'a împlântat adânc în suflet. Înțelegerea bine că acesta e un semn ceresc și totdeodată un răspuns la întrebarea ce-l frământa. Știa de asemenea că semnul acesta era semnul creștinilor. Deaceia, se simția profund impresionat de acest fapt și își da chiar seama că cerul îi încredința o misiune și îi vestea o victorie.

Neștiind însă, ce anume urma să facă, în vederea aceasta, s'a sbătut ore întregi, asaltat de gânduri și obsedat de vedenia ce i se arătase, zburciându-se astfel, până noaptea târziu, când adormind a văzut în vis pe Hristos, care i-a spus că, semnul văzut de el pe cer, urmează să fie insigna pe care el și ostașii lui s'o poarte în lupta contra agresorului Maxențiu.

Spre a executa ceea ce i se recomandase în acest vis, el dădu imediat ordin să se facă un steag, în vârful căruia fu fixată o cruce; iar pe coiful și scutul său, precum și pe acelea ale ostașilor, fu deasemenea așezat semnul crucii.

Se înțelege că prima consecință produsă de această dispoziție, a fost înrolarea benevolă a unui mare număr de creștini în oastea lui. Toți aceștia erau animați de dorința de a apăra pe acest protector al lor, împotriva unui adversar, care era și dușmanul lor de moarte.

Datorită acestui fapt, Maxențiu se pomeni că are în față o oaste adversară atât de numeroasă, încât, orice curaj și orice speranță de izbândă îl părăsi și cuprins de panică și de teama că va cădea în mâinile rivalului său, a pornit o năpraznică retragere, atât de zorită și atât de dezordonată, încât, în vâlmășagul debandadei, el s'a prăvălit în apa Tiburului, care l-a înghițit; iar Constantin cel Mare, în fruntea oastei sale, cu chipul «Crucii» întră triumfător în Roma. Chipul crucii deci, triumfase și triumful împăratului Constantin era triumful Creștinismului. Vestea pe care cerul i-o încredințase și pe care Hristos i-a confirmase, era acum împlinită; iar el și mama lui erau de-acum ai lui Hristos; erau apostolii chemați direct de El, spre a sluji Bisericii Lui și a înălța religia Lui în viața lumii. Astfel au ajuns ei între apostoli, primind, ca și Pavel «chemare de sus», iar nu «dela oameni». Astfel au fost ei încununăți de Dumnezeu, spre a fi de-acum împărați creștini, ceea ce însemnează o încununare nouă, un mandat nou, un rol nou, pentru a cărui conștiințioasă împlinire, Hristos acordă și acea cunună pe care Apostolul Pavel (II Tim. 8, 4) o numește «Cununa dreptății»; Ap. Petru (I, 5, 4) o numește «cununa gloriei netrecătoare»; iar Ap. Iacob (I, 17) și Apocalipsul (II, 10), o numesc «cununa vieții».

«Sfinții de Dumnezeu încununăți și întocmai cu apostolii, împărați Constantin și Elena, s'au învrednicit de amândouă cununile acestea, fiindcă au răspuns la chemarea ce li s'a adresat de sus, și s'au desprins din lumea veche păgână, a celor egoiști, lași și îngâmfați, trecând de partea Jumei noi creștine, a celor modești, leali și altruști. Au părăsit pe bo-

gații împotmoliți în lux, desfătări și desfrâu, învîndu-se cu săracii împovărați de multe lipsuri; dar cu viață curată și cinstită. Ei au detestat pe puternicii asuprași și persecutori, luând apărarea celor persecutați și asuprași. S'au opus nedreptății și au sprijinit dreptatea; au alungat minciuna și au favorizat adevărul. În locul constrângerii au deschis drum libertății: în locul războiului au preferat pacea; iar prin legiuirile lor pentru ajutorarea orfanilor și văduvelor, pentru ocrotirea dreptului femeii și al copilului, pentru ușurarea condițiilor de muncă și trai a sclavilor și prizonierilor, pentru masele de muncitori săraci și pentru asigurarea păcii în tot cuprinsul imperiului, ei au produs, chiar în acea epocă a sclaviei, atâtea realizări, cu caracter progresist, cari le-au consacrat incontestabile merite în fața istoriei.

În scurt, sărbătorii acestei zile și-au însușit înaltele principii de viață ale doctrinei creștine și s'au străduit să le înlesnească pătrunderea și aplicarea în viața oamenilor și a societății umane, realizând maximum posibil, în condițiile vremurilor de atunci. Deaceia ei sunt nu numai făuritorii păcii pentru Biserica lui Hristos și susținătorii libertății cultelor religioase, ci sunt și ctitorii unei epoci, de proeminentă importanță în istoria omenirii, epocă pe care Biserica a numit-o «Sécolul de aur al Creștinismului».

Deaceia, cultul ortodox, într'unul din imnele sărbătoarei de azi, adresează Sf. Împărat Constantin următoarele cuvinte omagiale: «...Constantin de Dumnezeu încununat... ocrotitorule al săracilor și al văduvelor, adăpostitorule al celor smeriți și al celor simpli, îndreptătorule după adevăr al celor necăjiți și salvarea celor robiți!» (Stihira II-a de la Stihovărnă).

V. Pentru a vedea întreaga strălucire a meritelor acestor două ilustre figuri istorice, e necesar să privim viața și opera lor, nu numai în cadrul trecutului îndepărtat, ci și în lumina vremurilor de față.

Vom vedea atunci că aureola în care ni-i înfățișează istoria, tradiția și cultul creștin, devine și mai strălucitoare. Privindu-i în comparație cu suveranii și conducătorii creștini ai popoarelor vremii actuale, vom vedea că ei apar nu numai iluminați de nimbul sfințeniei, care îndreptățește pioasa cinstită ce le oferim; dar se înfățișează ca niște superiori cari depășesc, într'o înspăimântătoare măsură, pe aceștia, prin faptul că actualii suverani și conducători creștini sunt în cea mai mare parte, partizani ai războiului, ai asuprași și nedreptăților sociale; iar nu slujitor ai acelor idealuri creștine, cărora s'au dedicat sfinții sărbătoriți de azi și cari sunt idealurile adevăratei vieți, dorită de marea masă a omenirii, adică dreptatea, libertatea și pacea între oameni și popoare.

Astăzi imensele mulțimi ale populației pământului, își unesc glasurile într'o uriașă și impresionantă simfonie, din care se desprind, repetate în toate graiurile următoarele cuvinte: «Vrem pace și bună înțelegere, între oameni și popoare. Vrem dreptate socială și libertate pentru individ, popoare și națiuni. Vrem unire și cooperare frățască între toți pentru binele tuturor».

Dar vedem că suveranii creștini de azi, absorbiți de preocupările lor egoiste, rămân impasibili în fața acestei simfonii de glasuri, care face să vibreze întreaga atmosferă a globului.

Ei se arată astfel cu totul străini de marile principii creștine pe cari Dumnezeu le-a dat spre a fi puse în slujba omenirii și a căror aplicare omenirea o cere acum în mod insistent.

Glaserile cari răsună azi, cu putere de tunet și în infinite ecouri, în întreg cuprinsul lumii, pentru dreptate și pace, sunt o puternică și măreață reeditare a glasurilor cari au răsunat și pe vremea Sf. împărați Constantin și Elena. Ele răsunau atunci răsleț și timid, într'o murmurare aproape imperceptibilă și totuși acești Sfinți, n'au pregetat să le răspundă și să le satisfacă, în măsura puterilor lor și atât cât împrejurările de atunci îi putea ajuta în vederea aceasta.

Astăzi, glaserile acestea răsună tumultos și unitar, îmbinate într'o formidabilă simfonie universală, cerând dreptate și pace, adică bunurile firești destinate oamenilor de Dumnezeu, consfințite prin jertfa lui Hristos și propoveduite de Biserica creștină; dar actualii suverani și conducători creștini, continuă a favoriza nedreptatea și asuprirea, persecuțiile cu caracter rasial și ideologic, pregătirile de război și aservirea populațiilor lipsite de apărare, încălcarea libertății și suveranității micilor popoare și națiuni.

Ca și odinioară, Sf. sărbătoriți azi înțeleg, acceptă și sprijină mișcarea mulțimilor pământului, pentru dreptate și pace, iar noi suntem și vom fi imitatorii lor zeloși în această mișcare.

Deaceea, folosind prilejul sărbătoririi lor de azi, să invocăm împreună cu ei, însuși ajutorul lui Dumnezeu, prin smerita și călduroasa noastră rugăciune, inspirată de această sărbătoare și formulată în cuvintele imnelor ei sfinte care spun: «Cel între împărați, apostolul Tău, Doamne, împărăteasca cetate în mâinile Tale o a pus, pe care păzește-o totdeauna în pace... împreună cu întreagă lumea Ta... Căci tu ești Impăratul Păcii și ție slavă înălțăm... Amin».

Pr. C. MOISE
Sf. Vineri Nouă

EVENIMENTE ISTORICE

1 MAI, ZIUA INTERNAȚIONALĂ A SOLIDARITAȚII OAMENILOR MUNCII

Dela un capăt la altul al lumii, dela mărăța și nebiruita Uniune Sovietică și țările de democrație populară, țări în care se construște zi de zi o viață fericită și îmbelșugată pentru cei ce muncesc, până la țările Americii Latine și îndepărtată Alaska, la orașe și sate, în fabrici, pe șantiere și pe ogoare, oameni muncii au sărbătorit cu un nestăvilit avânt ziua de 1 Mai, ziua internațională a solidarității, ziua frăției muncitorilor din toate țările.

Ziua frăției celor ce muncesc s'a sărbătorit în acest an sub semnul unor puternice speranțe în instaurarea unei păci drepte și trainice în întreaga lume.

Consecvenți cu înalta principialitate căreia Uniunea Sovietică i-a stat credincioasă în tot decursul istoriei sale, și în această primăvară plină de nădejdi pentru întreaga suflare omenească, oamenii sovietici — prin glasul frunțașilor lor — pășesc cu fermitate în fruntea popoarelor care luptă pentru apărarea unei păci durabile în întreaga lume. Cuvântul limpede rostit de G. M. Malencov, Președintele Consiliului de Miniștri al Uniunii Sovietice, cu ocazia funeraliilor lui Iosif Vissarionovici Stalin, este lămuritor în această privință.

«Noi suntem — a spus el — slujitorii credincioși ai poporului, iar poporul vrea pace, urăște războiul. Să fie sfântă pentru noi toți dorința poporului de a nu îngădui vărsarea sângelui a milioane de oameni și de a asigura construirea pașnică a unei vieți fericite».

Având la bază ideia stalinistă a încrederii reciproce, prieteniei și deplinei egalități în drepturi a tuturor statelor — mari și mici — politica externă a Uniunii Sovietice urmărește fără șovăire rezolvarea tuturor neînțelegerilor și problemelor litigioase pe cale pașnică, pe calea colaborării între statele interesate. Această tendință nestăvilită spre pace a Uniunii Sovietice este demonstrată fără posibilitate de discuție de acte concrete, acte pozitive, cum sunt: sprijinirea propunerilor formulate de guvernul Republicii Populare Chineze și guvernul Republicii Populare Democrate Coreene pentru încheierea păcii în Coreea, formularea de către Uniunea Sovietică a unor propuneri precise în legătură cu transforma-

rea Germaniei într'un Stat unit, democratic și iubitor de pace. Dorința sinceră de pace a Uniunii Sovietice este mărturisită și prin străduințele neconținute pe care le face Statul Sovietic, pentru pace, în toate împrejurările, străduințe care constă în deosebi în a determina celelalte state de a conveni că Organizația Națiunilor Unite trebuie să devină însăfârșit ceea ce trebuia să fie încă dela data înființării ei: o organizație care să lucreze exclusiv pentru întărirea păcii și securității internaționale.

Năzuințele sincere de pace ale Uniunii Sovietice au fost decurând expuse cu toată limpezimea de ziarul « Pravda », prin articolul de fond în legătură cu discursul președintelui Statelor Unite ale Americii, Eisenhower.

În acest articol de fond, care a exprimat voința de pace a tuturor oamenilor cinștiți din întreaga lume, se spune: « Politica dusă de Uniunea Sovietică nu poate să fie contrară intereselor altor state iubitoare de pace. Ea corespunde năzuințelor tuturor statelor care sunt gata să contribuie la dezvoltarea colaborării internaționale, fără deosebire de sistemul social. Această politică a U.R.S.S., este totodată expresia celor mai profunde năzuinți ale poporului nostru către întărirea păcii generale ».

Atitudinea categorică a Uniunii Sovietice în problema păcii, a polarizat voința întregii omeniri cinșite, voință care s'a manifestat cu vigoare în preajma zilei de 1 Mai, ziua internațională a solidarității celor ce muncesc. În țările capitaliste și coloniale, popoarele au sărbătorit această zi luminoasă sub semnul luptei pentru independența națională, pentru apărarea drepturilor lor. În Germania, muncitorii din numeroase industrii au manifestat în ziua de 1 Mai sub semnul luptei pentru unitatea Germaniei și pentru apărarea păcii. În India, Congresul sindicatelor a publicat cu ocazia zilei de 1 Mai, un apel prin care a chemat întreaga muncitorime și țărănime să lupte pentru satisfacerea revendicărilor lor, pentru o viață omenească. Pretutindeni, în toate colțurile lumii, luptă pentru așezarea unei păci drepte și pentru cucerirea unei vieți mai bune, a luat un avânt nemai întâlnit.

În țara noastră, oamenii muncii au întâmpinat ziua internațională a muncii în condițiile creșterii avântului pentru îndeplinirea planului cincinal în patru ani, acesta fiind cel mai indicat mod prin care se putea demonstra voința lor hotărâtă de a-și construi o viață îmbelșugată și fericită și de a contribui prin fapte efective la menținerea și consolidarea păcii.

Oamenii muncii din țara noastră, luptători activi pentru pace, au întâmpinat ziua de 1 Mai cu noi și noi succese în producție, prin producerea de bunuri tot mai multe și de tot mai bună calitate, conștienți că fiecare victorie a lor contribuie la întărirea forțelor păcii de pretutindeni.

În Capitala Patriei noastre, sărbătorirea zilei de 1 Mai, ziua frăției muncitorilor din întreaga lume, s'a desfășurat în cadrul unei mărețe demonstrații.

În tribuna centrală, ridicată în piața Stalin, au luat loc conducătorii iubiți ai poporului nostru, în frunte cu Președintele Consiliului de Miniștri — Gheorghe Gheorghiu-Dej, precum și numeroși oaspeți sosiți de peste hotare.

La invitația Consiliului Central al Sindicatelor, au sosit numeroase delegații, între care: delegația Federației Sindicale Mondiale, delegația

Sindicatelor Sovietice, delegația Sindicatelor din R. P. Chineză, delegația oamenilor muncii din Anglia, delegația sindicatelor bulgare, delegația sindicatelor cehoslovace, delegația sindicatelor din R. D. Germană, delegația Congresului Național al Sindicatelor din India, delegația sindicatelor din R. P. Mongolă, delegația Centralei Unitare a Sindicatelor din Olanda, delegația sindicatelor ungare, etc.

La invitația Uniunii Femeilor Democratice din România, au sosit de de peste hotare: delegația Adunării Naționale a Femeilor din Anglia și delegația femeilor din Olanda.

Au mai fost prezenți oaspeți streini, reprezentând Federația Mondială a Tineretului Democrat și Comitetul internațional de pregătire a celui de al IV-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților pentru Pace și Prietenie dela București și alții.

O mare mulțime de invitați: muncitori stahanoviști, țărani frunțași ai gospodăriilor colective, tehnicieni, savanți și cărturari, oameni ai artelor și literelor, distinși în muncile lor, au luat loc în tribunele din piața Stalin.

Meetingul s'a deschis în sunetele imnului R. P. R. și ale imnului partizanilor păcii.

Luând cuvântul în numele Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român și al Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Române, Dl. Chivu Stoica, membru în biroul politic al C.C. al P.M.R., și Vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, a exprimat dorința poporului nostru de a apăra pacea și de a colabora cu toate popoarele și a construi cu avânt socialismul. El a spus, între altele: «Popoarele urăsc războiul și cer din partea guvernelor acte concrete pentru lichidarea încordării internaționale, pentru stabilirea unor relații de colaborare prietenească între popoare, pentru încheierea unui Pact al Păcii... Poporul Român își consacră forțele uriașei opere de construcție pașnică a vieții noi. El este hotărât să contribuie activ și de acum înainte la întărirea păcii și securității internaționale».

Massele participante la demonstrație au răspuns cu îndelungate și călduroase ovații și aplauze cuvântării rostite de reprezentantul Partidului și Guvernului.

A urmat apoi marea demonstrație de 1 Mai a oamenilor muncii din Capitală.

În valuri nesfârșite, s'au perindat prin fața tribunelor zecile de mii de oameni, pe ale căror fețe se putea ceti bucuria de a trăi în țara nouă care acum se construiește și mândria de a se număra între oamenii din întreaga lume care luptă hotărât pentru pace.

Ei au manifestat îndelung, cu toată dragostea și căldura pentru realizările minunate care răsar neconținut în țara noastră, ca rezultat al muncii lor nestăvilită și pentru bunul cel mai de preț al omenirii: pacea.

Prin marea lor demonstrație, ei au cinstit deasemenea pe toți acei semenii ai lor, care — frunțași în munca ce se desfășoară fără răgaz în uzine, pe ogoare, pe șantiere, în institute și școli și în laboratoare — poartă cu adevărat numele de constructori ai vieții noi fericite și îmbelșugate și, prin aceasta, pe acela de apărători ai Păcii.

Ziua de 1 Mai, ziua frăției oamenilor muncii a constituit și pentru clerul Bisericii Ortodoxe Române prilejul cel mai potrivit de a arăta că el este alături de poporul muncitor și că prin justa îndeplinire a sarcinilor sale, precum și prin sprijinul dat, în cadrul acțiunilor obștești, el a înțeles să pună umărul la realizarea măreții construcției a vieții celei noi, construcție a păcii.

«Glasul Bisericii»

1 MAI LA INSTITUTUL TEOLOGIC UNIVERSITAR DIN BUCUREȘTI

Sute de milioane de oameni au sărbătorit cu o deosebită înflăcărare ziua de 1 Mai, ziua solidarității internaționale a oamenilor muncii, în condițiile luptei mereu crescânde pentru menținerea și consolidarea păcii, pentru întărirea prieteniei între popoare.

La entuziasmul unanim al oamenilor muncii s'a adăugat și cel al slujitorilor Bisericii noastre ortodoxe, întrucât și unii și alții urmăresc aceleași țeluri, având revendicări și dorințe comune: dreptatea, libertatea, pacea și viața fericită.

Astfel, Institutul Teologic Universitar din București, școala de pregătire și îndrumare a clerului ortodox, a luat parte cu firească îndreptățire la sărbătorirea zilei muncitorimii de pretutindeni.

În ziua de 1 Mai, într'o atmosferă de mare entuziasm și în cadrul unui program festiv a vorbit P. C. Diacon Prof. **Emilian Vasilescu** despre marea însemnătate a acestei zile, despre muncă, despre superioritatea regimului socialist, despre realizările mărețe ale regimului nostru de democrație populară cu ajutorul multilateral și desinteresat al Uniunii Sovietice, și mai ales despre voința și lupta oamenilor muncii de a menține și consolida pacea în lume.

Au luat parte toți membrii corpului didactic al Institutului, personalul de conducere, studenții și cei peste 200 de preoți din cuprinsul Mitropoliilor Ungrovlahiei, Moldovei și Olteniei, care urmează cursurile de îndrumare pastorală și socială, în cadrul celei de a XVI-a serii.

După înțonarea imnelor de Stat ale Uniunii Sovietice și Republicii Populare Române de către corul studenților și după rostirea unui cuvânt introductiv de către P. C. Pr. Conferențiar **Alexandru Ciurea**, spiritualul Institutului, i s'a dat cuvântul P. C. Păr. Prof. **Emilian Vasilescu**.

Subliniind dintru început că «școala noastră se simte vibrând la unison cu milioanele de oameni ai muncii, care își manifestă astăzi, în toate țările, bucuria pentru izbânzile reputate și hotărîrea de a realiza un viitor mai bun», a concretizat apoi atitudinea Bisericii față de muncă și față de regimul socialist și realizările lui. «Conștiința noastră creștină nu poate să nu svâcnească atunci când milioane de oameni ai muncii,

conștiinți de adevăratele cauze ale mizeriei în care s'au sbătut până acum și de mijloacele prin care se poate schimba fața urfîtită a lumii, își încordează puterile într'un uriaș efort constructiv, se organizează, clădesc uzine și fabrici, își perfecționează mijloacele de muncă, se întrec vitejește în a da un randament cât mai ridicat, pentru ca să asigure astfel bunăstarea, liniștea și fericirea lor și a familiilor lor».

După ce a arătat starea de mizerie în care se găsesc muncitorii din țările capitaliste, conferențiarul a scos în evidență starea înfloritoare din Uniunea Sovietică, din China și din țările de democrație populară.

«În țara noastră, sărbătorirea zilei de 1 Mai; prilejuește și anul acesta un îmbucurător bilanț al realizărilor poporului nostru; un bilanț de încredere, bărbăție și forță; bilanț al unor mari și strălucite succese pe frontul unei vieți mai bune și mai fericite».

A reliefat de asemenea și însemnătatea zilei de 1 Mai ca zi mobilizatoare pentru lupta «sub steagul unității popoarelor iubitoare de pace, pentru terminarea războiului din Coreea, pentru întărirea și salvarea păcii». «...Războiul, — a spus în continuare părintele conferențiar, — este o crimă de lese-umanitate, oricâte justificări ar căuta să-i găsească cei care vor să-l deslănțue. Conștiința creștină are oroare de sânge și popoarele înseși sunt încredințate astăzi că din războaie ies păgubiți atât învinși, cât și învingătorii».

Inchicind, Părintele profesor Emilian Vasilescu a spus: «Noi, cei adunați aici, clerici, profesori și studenți în teologie plecați din popor, avem misiunea de a ne întoarce în mijlocul credincioșilor noștri dela sate și orașe, pentru a-i ajuta să-și facă o viață mai bună și mai frumoasă... A lupta pentru interese străine de sufletul poporului credincios, înseamnă a trăda spiritul creștinismului și a răstigni pentru a nu știu câtă oară pe Hristos, care n'a venit să atățe la războaie de cucerire și asupra, ci la războiul cel aprig al duhului împotriva împărăției lui Satan și a slujitorilor lui credincioși, de ieri și de azi...»

Noi suntem lângă aceia care vor să întemeieze o lume nouă, a celor ce muncesc și cred în binefacerile păcii și ale culturii...».

Festivitatea s'a încheiat cu întonarea Imnului Partizanilor Păcii.

T. N. M.

ZIUA VICTORIEI ȘI A INDEPENDENȚEI

S'au împlinit 8 ani decând, la 9 Mai 1945, 30 de salve de artilerie trase de 1000 de tunuri salutau la Moscova, în numele întregii Patrii socialiste, vitezele Armatei Sovietice, care înălțaseră steagul victoriei deasupra Berlinului, punându-se capăt celui mai monstruos flagel, ce se abătuse vreodată asupra omenirii — Fascismul hitlerist.

Măreța victorie dela 9 Mai 1945 simbolizează triumful unei arzătoare năzuințe a oamenilor, triumful libertății asupra tiraniei fasciste,

salvarea civilizației. Infrângerea imperialismului german de către Uniunea Sovietică a dat posibilitate multor popoare, printre care ne numărăm și noi, să-și ia soarta în propriile lor mâini, să pornească la construirea unei orânduiri drepte, spre care năzuiau de secole. Drapelul libertății și al păcii flutură astăzi pe o pătrime din suprafața globului pământesc.

Popoarele lumii au fost însuflețite de nădejdea că, după terminarea războiului, vor fi create temelile unei păcii trainice și îndelungate în lumea întreagă. Ele au fost dezamăgite însă, asistând la manifestarea a două politici și două tendințe pe arena internațională: de o parte țările din lagărul păcii, în frunte cu Uniunea Sovietică, în care toate forțele sunt închinată muncii constructive pentru vindecarea rănilor războiului, pentru dezvoltarea economiei naționale și înflorirea culturii, pentru îmbunătățirea neconținută a vieții oamenilor, iar de altă parte, lagărul țărilor occidentale în frunte cu Statele Unite ale Americii, unde în multe privințe se merge pe calea dinainte de război, urmărindu-se țelurile irealizabile ale cuceririi dominației mondiale, prin subjugarea și asuprirea popoarelor.

Dar popoarele lumii sunt înrolate astăzi în frontul luptei pentru pace, care se găsește în plină și puternică dezvoltare.

Alături de toate popoarele iubitoare de pace, poporul nostru muncitor își consacră toate forțele marii opere de construire a unei păci trainice în lume, triumfului politicii de colaborare internațională.

Pentru poporul nostru, ziua de 9 Mai are și o altă semnificație. Cu 76 de ani în urmă, cu ajutorul poporului rus, România a fost eliberată de sub jugul turcesc, dobândind independența ca Stat. Dar burghezia și moșierimea din trecut au dat țara pe mâinile imperialiștilor englezi, americani, germani, și numai datorită victoriei Uniunii Sovietice asupra Germaniei fasciste, poporul român a putut să-și cucerească adevărata independență națională și de Stat.

Prin jertfele de sânge comune, românești și rusești, războiul pentru neatărnare din 1877 constituie un importantinel în lanțul care a unit printr'o prietenie veșnică poporul român și marele popor rus.

Datorită independenței dobândită la 1877 de poporul român «prin jertfele aduse de ostașii noștri, înfrățiți pe câmpiile Bulgariei cu oștile rusești», — cum sublinia înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian în ședința Sf. Sinod din 25 Februarie 1950, cu prilejul sărbătoririi a 25 de ani dela întemeierea Patriarhiei Române —, Biserica Ortodoxă Română și-a dobândit și ea autocefalia, în 1885, însă abia «în zilele în care poporul însuși, bunul și înțeleptul nostru popor, a luat în propriile-i mâini cârma destinelor sale, a sunat ceasul împlinirii vechilor năzuințe ale Bisericii Ortodoxe Române. Conștient că nu poate fi liber un popor care asuprește pe altul, poporul român — care a îndurat atâtea asupriri dealungul sbuciumatei sale istorii — a înscris, în legea de căpătâi a Statului nostru principiul deplinei libertăți religioase» (I.P.S. Patriarh Justinian, în aceeași cuvântare, menționată mai sus).

Autocefalia Bisericii noastre Ortodoxe, recunoscută de formă în 1885, ca o consecință a independenței de Stat din 9 Mai 1877, n'a fost dobândită de fapt decât după eliberarea țării noastre de către Armatele Sovietice.

De aceea, datoria tuturor slujitorilor Altarului este de apăstra și de a apăra libertățile cucerite prin strălucita victorie dela 9 Mai 1945, luptând pentru pace, pentru un viitor fericit, așa cum învață și îndeamnă și Biserica noastră Ortodoxă, prin doctrina și prin Ierarhii ei.

REDACTIA

9 MAI LA INSTITUTUL TEOLOGIC UNIVERSITAR DIN BUCUREȘTI

Ziua de 9 Mai, ziua aniversării istoriceii victorii a Uniunii Sovietice asupra fascismului german în cel de al doilea război mondial și a proclamării independenței de Stat a României, a fost sărbătorită la Institutul Teologic de grad Universitar din București cu un deosebit entuziasm, în prezența membrilor Corpului Didactic, a studenților și a celor peste 200 de preoți care urmează cursurile de îndrumare pastorală și socială în seria a XVI-a.

După întonarea imnelor de Stat, R. P. R. și U. R. S. S., de către corul studenților, P. C. Diac. Prof. N. I. Nicolaescu, Director de studii, a dat cuvântul P. O. Conf. Pr. Al. I. Ciurea, care a vorbit despre 9 Mai, Ziua Victoriei asupra fascismului, Ziua independenței noastre de Stat, garanția păcii viitoare.

Precizând mai întâiu dubla semnificație istorică a zilei de 9 Mai, Păr. Conferențiar Al. Ciurea a arătat, că la 9 Mai 1877 noi am dobândit pentru prima dată independența de Stat, deși numai formală, întrucât adevărata independență, reală și efectivă, — ideal scump și vechi de multe secole, ideal dorit cu înflăcărare de multe generații premergătoare nouă, ideal mareț pentru care poporul și mai ales clasa muncitoare, a luptat și a sângerat, — n'am dobândit-o decât la 23 August 1944, când am fost eliberați pentru totdeauna de sub jugul fascismului și al imperialismului.

După ce a arătat împrejurările istorice în care s'au desfășurat evenimentele dela 1877, conferențiarul a subliniat că țara a devenit într'adevăr independetă față de nesătosul imperiu Otoman, dar de atunci înainte ea n'a făcut altceva decât să-și schimbe stăpânul, fiind transformată într'un fel de semi-colonie a statelor capitaliste din Occident. Politica noastră externă, a fost dirijată dela distanță de undele dorințelor marilor capitaliști occidentali, aliați cu cei din lăuntru, iar economia țării a ajuns la cheremul așa zișilor experți.

Impotriva acestei nefericite situații s'au ridicat însă cu timpul păături largi ale poporului, sătule de mizeria în care le ținea această robie modernă. În anii ce au urmat, muncitorimea s'a desvoltat tot mai mult, i-a

crescut conștiința de clasă și și-a făurit partidul ei de avangardă, acea forță capabilă să organizeze și să ducă la izbândă lupta masselor largi împotriva robiei imperialiste.

Sdrobirea Germaniei hitleriste și nimicirea fascismului retrograd și antiuman de către armata Sovietică eliberatoare, a creat realitățile pe care le cunoaștem cu toții, și astfel, ziua de 9 Mai 1945, Ziua Victoriei, a devenit pentru toate popoarele dornice de pace și de libertate, de o viață liniștită și fericită, hotar de eră nouă.

Fără victoria Armatei Sovietice, pe al cărei stindard este înscrisă lupta pentru libertatea și independența tuturor popoarelor, lupta împotriva exploatării omului de către om, lupta pentru pace și bună înțelegere între oameni, n'am fi putut avea adevărata independență de Stat, de care ne bucurăm astăzi.

Slujitorii altarelor, cetățeni cinstiți și loiali ai Republicii noastre Populare, nu se pot separa de poporul muncitor din care se trag și cărui vor să-i slujească, și de aceea, bucuria poporului este și bucuria lor.

Dar noi, preoții ortodocși, mai avem și alte motive să ne bucurăm astăzi împreună cu poporul. După proclamarea independenței de Stat, ne-a venit și independența bisericească, ce fusese decretată principial încă de pe vremea lui Cuza Vodă, prin legea din 1864. Datorită acestui fapt, Mitropolitul Calinic Miclescu, considerând autocefalia Bisericii noastre ca o stare de fapt, a procedat, la 25 Martie 1882, la sfințirea Sf. Mir, în Catedrala Mitropoliei din București, lucru pe care nu-l mai făcuse nimeni niciodată la noi, și care a provocat oarecari obiecțiuni din partea Patriarhiei Ecumenice. În cele din urmă însă, Patriarhul de Constantinopol, prin Tomos-ul din 1885, a recunoscut autocefalia Bisericii Ortodoxe Române. Autocefalia este deci o consecință imediată a independenței noastre de Stat.

O altă consecință, mai târzie, dar de o mai mare importanță, este ridicarea Bisericii Ortodoxe Române la rangul de Patriarhat, în anul 1925.

Dar independența reală a Bisericii noastre n'a fost înfăptuită decât după eliberarea dela 23 August 1944, datorită glorioasei Armate Sovietice, făuritoarea strălucitei victorii dela 9 Mai 1945.

Având independența și suveranitatea națională, având neatârnrarea externă și internă, având libertățile și drepturile de care se bucură poporul nostru astăzi, un singur lucru mai trebuie: PACEA, pacea trainică, spre a ne bucura din plin de toate rezultatele muncii cinstite, izvorul fericirii tuturor. Și 9 Mai reprezintă pentru noi chezașa sigură să pacea va fi salvată, că lumea păcii va câștiga pacea lumii.

La sfârșit a luat cuvântul P. C. Diac. Prof. N. I. Nicolaescu, Director de studii la Institutul Teologic, subliniind vrednica activitate desfășurată în domeniul bisericesc, datorită deplinilor libertăți acordate în urma măreței victorii din 9 Mai 1945. O dovadă exemplificatoare o avem acum, prin înălțarea Bisericii surori bulgare la rangul de Patriarhie, eveniment care se va înscrie în istorie mâine (10 Mai), la care participă și o delegație a Bisericii noastre, în frunte cu înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian.

Zeci de ani Biserica Bulgară a fost desconsiderată de Patriarhia ecumenică din Constantinopol, fiind socotită schismatică; astăzi, bucurându-se de toată libertatea, ea se înalță la cea mai înaltă treaptă de organizare, ceea ce n'ar fi putut face fără victoria de acum 8 ani.

Festivitatea s'a încheiat prin intonarea imnului Partizanilor Păcii.

T. M. MANOLACHE

PĂDURILE, BUN COMUN AL ÎNTREGULUI POPOR

Pădurile reprezintă una din cele mai de seamă bogății ale Patriei noastre. Ele sunt podoaba munților noștri, frumusețea dealurilor noastre, mândrețea șesurilor noastre, cheazășia bunei rodiri a câmpurilor noastre.

Poporul nostru muncitor iubește pădurea cu duioșie: o alintă în doinele sale, o face să freamăte în cântecele sale haiducești, o mângâie în versuri populare, o îmbracă în tainic veșmânt în basmele și poveștile sale.

De pe loitra carului, la cositul fânului, la coarnele plugului, la plivitul holdelor, țăranul nostru cântă: «Pădure, dragă pădure»; «Codrule, codruțule, ce mai faci, drăguțule»; «Crești pădure și te'ndeasă, numai loc de casă-mi lasă»; «Codru-i frate cu românul, dar nu-i frate cu hainul»; «Pădure și iar pădure, cum mai cântă cucu 'n tine, de crește inima'n mine», etc., etc.

Pădurea, pentru poporul nostru muncitor, este o ființă vie, o ființă dragă, apropiată, cu care și-a împletit durerile negrului trecut de asuprire și înrobire, cu care-și cântă biruințele sale de azi și zările înșorite ale zilei de mâine.

De aceea, recenta Hotărîre a Consiliului de Miniștri, privitoare la organizarea «Lunii Pădurii», a avut ecouri puternice în masele largi ale poporului nostru muncitor.

Această Hotărîre pune, desigur, în fața oamenilor muncii dela sate și dela orașe sarcina: «de a participa la acțiunea patriotică pentru refacerea pădurilor, împădurirea terenurilor degradate, plantarea perdelelor forestiere, crearea pădurilor de interes social, plantarea arborilor și pomilor fructiferi dealungul căilor de comunicație, în parcuri, în grădini, în curțile școlilor, etc. —, aceasta fiind în interesul dezvoltării economiei naționale și al ridicării bunei stări a celor ce muncesc».

Grija deosebită a ocârmuirii noastre de pădurile Patriei — această mare bogăție a poporului nostru —, trebuie prețuită după cuviință. Pentru întâia oară în istoria noastră, Guvernul țării face o problemă de Stat din problema regenerării pădurilor. Și firesc este acest lucru, deoarece conducătorii de azi ai țării sunt cei mai buni fii ai poporului, aleși de popor și puși de popor în fruntea gospodăriei țării. Guvernele reacționare și

exploatoarele de altădată, nu-și puteau pune asemenea probleme: ele nu erau alese de popor și, deci, nu slujeau năzuințele poporului.

«In trecut, proprietarii de păduri, industriașii forestieri, urmărind un profit cât mai mare, au distrus, jefuit și degradat pădurile. In sectorul forestier, mai mult decât în oricare alt sector economic, capitalistul nu era interesat să facă investiții pentru refacerea pădurilor, deoarece aceste investiții nu puteau să-i aducă un nou profit decât peste zeci de ani. In goană după un profit imediat și cât mai mare, capitaliștii nu pridideau să despoaie fără rușine pădurile ncastrate. Capitaliștii, moșierii și chiaburii cultivau în sânul masselor o atitudine de dispreț și nepăsare față de pădure. «Cad pădurile pe noi», «Pădurea din ce o tai, de aceea crește» — spuneau ei, tăind și jefuind pădurile. In urma exploatărilor prădalnice, munții rămăneau desgoliți ca munții Vrancei, Buzăului, Apusenii și alții. Terenurile, mai înainte acoperite cu copaci, începeau să fie brazdate de torenți, se transformau în râpe, straturi de pământ fertil erau măturate de ape, terenurile agricole aflate mai jos erau inundate cu bolovani, pietriș și cu aluviunile aduse de torenți. Odată cu degradarea solului, avea de suferit și debitul apelor. «Pădurile nasc râurile», spune poporul. După tăierea pădurilor din bazinele de formare, râurile, care mai înainte aveau un debit constant de apă, își lărgeau albia în timpul primăverii, inundând terenurile agricole și degradându-le, ca în timpul verii să sece».

Și aceasta nu este totul. D'n cauza tăierii intensive și fără nicio socotală a pădurilor, de oriunde, chiar și a pădurilor de protecție de pe malurile apelor, — ani în șir, ape ca Mureșul, Oltul, Argeșul «au provocat inundații de mari proporții, distrugând căi de comunicație, culturi agricole și așezări omenești». Vânturile secetoase — neîntâlnind în calea lor pădurea, care să le umezească și să le frâneze —, uscau ogoarele și distrugeau recoltele.

Pentru a ne da seama ce rol binefăcător îndeplinesc pădurile, este de ajuns să amintim că — după cercetările științifice — un singur stejar, în timpul unei veri călduroase, transpiră până la 10.000 litri de apă. Considerabilă este, așa dar, contribuția pe care sutele de milioane de arbori o pot da pentru asigurarea umidității necesare recoltelor. «Fiecare arbore funcționează ca o adevărată pompă, care aduce apa din adâncuri».

Exploatarea nemiloasă și mișelnică a pădurilor a dus, în chip firesc, la ruina și sărăcirea populației din regiunile respective. «Regiuni cunoscutе sub denumirea de «Țara Vrancei», «Țara Moșilor», etc., arătau limpede, cu câțiva ani în urmă, în ce situație jalnică adusese regimul burghezo-moșieresc, și populația și solul acestor regiuni». Cine nu știe că Moșii — «fala muntilor», cum erau numiți —, ajunseseră într'o stare de mizerie vecină cu disperarea? Jalea lor și-au tradus-o în cântece de pribegie: «Munții noștri aur poartă, noi cerșim din poartă'n poartă... Hi la deal și hi la vale, că n'am nimic de mâncare...».

Exploatarea de jaf a pădurilor a lăsat urme grele pe regiuni foarte întinse. «Lipsa scutului apărător al pădurilor a favorizat formarea unei suprafețe de 700.000 ha. de terenuri degradate și 2.300.000 ha. în curs de degradare, răspândite pe întreaga suprafață a țării».

Dar acestea aparțin trecutului apăsător pentru totdeauna. Astăzi, regimul nostru democrat-popular — care a adus schimbări radicale în toate ramurile economiei naționale pentru a asigura bună-starea oamenilor muncii —, vedește o concepție nouă și sănătoasă și în ceea ce privește grija de păduri, acest bun al întregului popor.

Președintele Consiliului de Miniștri Gheorghe Gheorghiu-Dej, a spus, în legătură cu această problemă, următoarele: «Trebuie dată o deosebită atenție pădurilor, având în vedere marele rol pe care îl joacă în economia țării, atât ca element de apărare a culturilor contra secetei, cât și ca rezervor însemnat de materie primă pentru industria forestieră, a celulozei și a hârtiei».

Zeci de mii de muncitori silvici, ingineri și tehnicieni din silvicultură lucrează cu avânt pe tot întinsul țării. «Pentru refacerea patrimoniului forestier distrus, s'au reimpădurit în primii trei ani ai Cincinalului sute de mii de hectare, ceea ce reprezintă mai mult decât în 25 de ani sub regimul capitalist. S'au început lucrări pentru combaterea eroziunilor terenurilor în Vrancea și în alte părți, precum și pentru stăvilirea puhoaielor și torenților în valea Buzăului, Valea Prahovei, Valea Bistriței, Valea Ampoiului, etc.».

O muncă uriașă s'a depus și în regiunea Dobrogei. «Perdelele forestiere, plantate în numai trei ani, puse cap în cap, ar avea o lungime de 2.000 km. și ar lega Bucureștiul de Moscova. Aceste perdele vor împiedeca seceta, vânturile și furtunile de nisip și vor contribui la schimbarea climei dobrogene, la transformarea Dobrogei dintr'o regiune înapoiată și secetoasă, într'o regiune înfloritoare».

Ritmul de împădurire a crescut furtunos pretutindeni, ajungându-se ca în anul 1953 să fie plantată o suprafață de trei ori mai mare decât în anul 1948. Mai mult: pădurile fiind declarate prin Constituție bun al întregului popor, «Guvernul a trasat ca sarcină să se delimiteze pădurile, încă în cursul acestui an, după rolul lor funcțional: păduri de protecție a apelor, a solului, a orașelor, a centrelor muncitorești, etc., și păduri cu scop de producție».

Se muncește, așa dar, intens, sistematic și planificat. Dar mai este, totuși, încă mult de făcut, pentru a vindeca toate rănila lăsate de stăpânirile exploatare ale trecutului. Marile suprafețe goale, moștenite dela vechile guvernări burghezo-moșieresti, trebuiesc grabnic împădurite, pentru a evita astfel pierderea în fiecare an a milioane de metri cubi de material lemnos și degradarea a întinse terenuri productive.

Importanța și urgența lucrărilor de reimpădurire a vastelor suprafețe devastate în trecut, nu poate scăpa niciunui om de bună credință, niciunui om cu dragoste de țară și de popor. Trebuiesc mobilizate toate elarurile, toate forțele, toate brațele de muncă disponibile pentru îndeplinirea acestei sarcini de importanță majoră.

Alături de tehnicienii, maștrii, inginerii și muncitorii silvici, alături de comitetele executive ale Statului Populare, preoțimea noastră trebuie să-și facă o datorie patriotică din a îndruma cu cuvântul, cu sfatul și cu exemplul personal, pe credincioșii noștri, să-și dea tot aportul lor la această acțiune binefăcătoare pentru Patrie și poporul muncitor.

Preoțimea noastră — trăgându-se din popor și trăind în mijlocul lui — știe că poporul nostru iubește cu duioșie pădurile. Oamenii trebuiesc doar făcuți să înțeleagă însemnătatea și urgența problemei, pentru ca avântul lor în această lucrare să pornească în mod spontan. Dacă fiecare tânăr, fiecare vârstnic, fiecare bătrân și fiecare copil ar planta un singur puet, oricâteori are timp disponibil, sute de milioane de arbori și pomi fructiferi ar prinde viață în fiecare an. Să ne facem, deci, o datorie nu numai patriotică, ci și o datorie de conștiință, din a sădi fiecare dintre noi câți mai mulți arbori. O înțeleaptă vorbă din bătrâni spune: «Cine în viața n'a sădit măcar un singur pom, acela nu e om!»

Dar mai este ceva de făcut, în legătură cu această problemă. Trebuie sporită grija pentru terenurile împădurite. Din cauza neglijenței și a lipsei de vigilență, se mai întâmplă încă numeroase incendii, delictе, degradări de păduri prin pășunat abuziv, etc. «In anul 1952, pierderile de pueți plantați, datorită pășunatului abuziv, s'au ridicat până la 8% din suprafața totală plantată». Acestea sunt fapte foarte grave, în care, nu de puține ori, sunt amestecate mâinile vrăjmașe ale dușmanilor bunei stări a poporului nostru, dușmani cari din umbră încearcă să pună piedici mesului nostru biruitor, spre viitorul însoțit pe care ni-l făurim.

Și asupra acestor lucruri, preoțimea noastră trebuie să atragă luarea aminte a credincioșilor noștri.

Pădurile sunt un bun al întregului popor!

Acțiunea pentru refacerea pădurilor este o măreață operă patriotică, la înfăptuirea căreia clerul și credincioșii noștri trebuie să participe cu toată inima și cu tot avântul.

Poporul nostru muncitor — pentru întâia oară stăpân deplin pe destinele sale, făuritor el însuși al viitorului său fericit — va duce la bun sfârșit și această sarcină populară, a cărei importanță pentru economia noastră națională, el o simte cu inima, o înțelege cu mintea și o traduce în viață cu brațele.

În acțiunea aceasta, ca și în toate celelalte îndatoriri cetățenești, preoțimea noastră să-și amintească mereu îndemnul părintesc al Inalt Prea Sfințitului nostru Patriarh Justinian:

«Mergeți cu poporul, ca să nu rătăciți drumul».

Diac. IORDAN NICOLESCU

PROBLEME ACTUALE

EXPOZIȚIA DELA ROMA

Așa zisa «cruciadă» a Vaticanului împotriva popoarelor iubitoare de pace și progres, pentru a găsi răsunset în rândurile credincioșilor din Apus, avea nevoie de un temel religios. Scribii papalității n'au șovăit să-l născocească: prigoana religioasă în statele democrat. Și, fiindcă nu se putea face dovadă cu vreun fapt concret că libertatea de manifestare a credinței ar fi îngrădită în vreun fel, în țările unde suflă duh înnoitor în toate laturile vieții obștești, ziarele și revistele reacționare din Apus se mărgineau să facă afirmațiuni generale în această privință. Uneori s'a vorbit despre dărâmări de biserici; alteori s'a spus că slujitorii altarelor ar fi schingiuiți, ori credincioșii ar fi împiedicați să participe la slujbele religioase.

Asemenea născociri fiind mereu desmințite, nu numai de declarațiile reprezentanților Cultelor religioase din statele de democrație populară, dar și de știrile pe care oaspeții apuseni care au cercetat aceste state, le-au dus cu ei în țările din Apus, au determinat reacțiunea catolică să caute mijloace mai convingătoare pentru sprijinirea propagandei ei. Astfel, asociindu-se acțiunii imperialiștilor de defăimare, cu documente așa zise concrete, a statelor democrat, cercurile reacționare ale Vaticanului și-au dat obolul lor în plăsmuirea unor dovezi care ar oglindi, chipurile, împiedicarea manifestării credinței religioase în țările de democrație populară.

Dându-și seama, în cele din urmă, că popoarele nu se lasă ușor convinse numai cu vorbe, oricât de frumoase sau mișcătoare ar fi ele, reacțiunea italiană s'a hotărât să înfățișeze probe vădite pentru a arăta, fără nicio putință de tăgăduire, că în statele democrat din Răsărit nu există niciun fel de libertate. În acest scop, o expoziție cu panouri după fotografii luate, așa zicând, «la fața locului», a fost purtată, începând cu luna Februarie a. c., în cele mai de seamă orașe ale Italiei. Mai târziu, la 7 Mai a. c., expoziția aceasta a fost inaugurată în clădirea gării centrale din Roma, în prezența subsecretarului de Stat Giorgio Tupini.

Orbiți de ura lor înverșunată împotriva popoarelor pașnice care merg cu pași hotărâți pe calea progresului social, alături de U.R.S.S., organizatorii expoziției dela Roma, fără a cruța n'nic, au făcut tot ce le-a stat în putință pentru a produce dovezi concrete despre mult trâmbițata de ei viață nenorocită și lipsită de libertăți în țările de democrație populară. Astfel, pe un panou, așezat la loc de cinste, se putea vedea chipul încrunțat al unui «agent polonez»; în altă parte era înfățișat ca «sclav» un «exponent al clasei mijlocii»; dincolo, un grup de «copii sovietici flămânzi»; mai departe, un «zidar ungar» în zdrențe; un tablou executat, chipurile, de către desenatorul sovietic Coroșov înfățișa «viața în mizerie dintr'un lagăr de concentrare»; pe alt panou se vedea chipul unui «preot persecutat dincolo de cortină», și așa mai departe.

Pentru asigurarea succesului acestei expoziții, presa italiană reacționară își luase sarcina să o popularizeze și, în deosebi, să o susțină. Astfel, *Il Messagero* o înfățișa ca o «documentare precisă și impresionantă a felului cum se desfășoară viața dincolo de cortină», iar *Il Momento* se străduia să convingă pe cititorii săi că «fotografiile reproduse au fost luate, cu riscuri enorme, de către un fotograf care a circulat pe străzile din Sofia, Budapesta, Praga, București și Moscova, într'un automobil cu perdelele coborâte». La rândul său, secretarul de Stat Tupini, ca delegat al guvernului italian, a declarat, fără înconjur, că expoziția se întemeiază pe «documente».

Față de asemenea răspândire de știri calomnioase, în Italia, poporul român nu putea rămâne nepăsător. Prin glasul Ministerului Afacerilor Externe al R.P.R., Guvernul nostru a protestat, cu energie, în ziua de 16 Mai a. c., împotriva așa ziselor «expoziții care abundă în documente și cifre născocite, urmărind să prezinte, în mod falsificat și denaturat, adevărata stare de lucruri din România, în scopul evident de a încerca inducerea în eroare a opiniei publice italiene asupra realităților și progreselor realizate în Republica Populară Română».

În timp ce poporul nostru își exprima, în acest fel, protestul său față de guvernul din Roma, opinia publică italiană era informată asupra valorii «documentelor» lui Giorgio Tupini. Ziarul *Unita* a făcut dovada că fotografiile luate, chipurile, «cu riscuri enorme» în țările democratice și folosite pentru alcătuirea panourilor expoziției guvernului italian, fuseseră executate în atelierul fotografului Meldolesi din Roma. Astfel, panoul care înfățișa pe «agentul polonez» nu era decât reproducerea unei fotografii mărite a operatorului fotograf Alfredo Nardeschia din Str. Due Macelli Nr. 97, iar sclavul «exponent al clasei mijlocii» nu era altcineva decât Dionisi Judicone, un cetățean pașnic domiciliat tot în Roma, str. Germano Someiller Nr. 25. Deasemenea, tabloul «zidarului ungar» reproducea chipul speakerului dela postul de radio italian, Giovanni Battista Arista, iar panoul care reprezenta pe «copiii sovietici flămânzi» nu era decât reproducerea unei fotografii mărite a unui grup de copii, printre care Guido Maribitti din satul Aquilia din apropierea Romei și-a recu-

noscut pe propriul său f.i.u. S'a dovedit, deopotrivă, că tabloul desenatorului sovietic Corolov, care înfățișa «viața de mizerie dintr'un lagăr de concentrare» este, de fapt, «opera» unui desenator dela bine cunoscuta Actio Catholica din Roma; iar «preotul persecutat d'ncolo de cortină» nu este altcineva decât un biet preot italian, care locuiește pe str. Luchese din Roma.

În urma demascării acestor inscenări, poporul italian și-a manifestat indignarea sa adâncă față de conducătorii săi, răspânditori de minciuni, calomnii și falsuri. Numai rețelele de sârmă ghimpată, care apărau pa-nourile executate după fotografiile trucate, au putut opri pe vizitatorii expoziției să le sfâșie, în momentul când Meldolesi făcea cunoscută capcana în care fusese tărit pentru a executa asemenea fotografii. În această situație, chiar marile ziare ale burgheziei din Roma și din provincie au fost silite să recunoască «uşurința» de care au dat dovadă organiza-torii expoziției. Încercarea subsecretarului de Stat Tupini de a scăpa de răspundere, aruncând vina pe subalternii săi, departe de a potoli indig-narea poporului, a sporit și mai mult neîncrederea generală în actele guvernului dela Roma.

Italianii progresiști, prieteni ai popoarelor d'in statele de democrație populară, nu s'au mulțumit, însă, cu această izbândă. După spulberarea minciunii, ei au început o acțiune mai sporită de răspândire a adevărului cu privire la stările noi care domnesc în țările care urmează calea luminoasă deschisă de U.R.S.S.

Cu multă bucurie, cititorii ziarelor democra-te italiene dobândesc, acum, știri amănunțite despre marile realizări ale popoarelor din Răsă-ritul Europei; dovezi concrete despre viața frumoasă, în statele de demo-crație populară, găesc ei, în zilele de față, nu în expoziția lui Tupini, ci în cealaltă parte a gării din Roma, sub zidurile milenare ale Thermelor lui Dioclețian. În expoziția organizată acolo, în urmă, de către asociațiile culturale democra-te din Roma, mii de cameni ai muncii din Italia privesc, acum, cu multă luare aminte, fotografiile care arată, în mod amănunțit și documentat, marile realizări ale Uniunii Sovietice și ale statelor de democrație populară.

Prof. JUSTIN MOISESCU

VATICANUL ANTIPROGRESIST

Afirmația că papalitatea face parte dintre «Puterile bătrânei Europe», este astăzi o certitudine. Nimeni nu se mai poate îndoi că, prin toate mijloacele, papalitatea a luptat și luptă împotriva oricărei mișcări care urmărește progresul omenirii.

Atunci când omenirea se zbătea să scape din ghiarele feudalismului, papalitatea s'a așezat de-a-curmezișul acestui drum. Marile latifundii pe care le posedă Biserica Romano-Catolică și posibilitatea unui trai de huzur, determina pe «vicarii lui Hristos» să lupte împotriva mișcărilor populare care cereau dreptul la viață pentru cei mulți și oropșiți.

Burghezia, care «a făcut din demnitatea personală o valoare de schimb», a fost prietena susținută cu toate forțele de papalitate, deși ea cunoștea destul de bine că, până și preotul era transformat de burghezie într-o unealtă servilă a interesele ei. Brutalitatea și conținutul gol al unui regim burghez plăceau papalității, prin faptul că aceasta îi dădea posibilitatea de a pescui în ape turburi. Libera concurență, afișată de burghezie, convenea papismului, pentru că avea nevoie de o dominație economică producătoare certă a unor imense bunuri la care nu contribuia decât cu produsul muncii altora, cu capitalul. De aceea s'a spus că religia este pentru un proletar o «prejudecată burgheză», pentru că în spatele afișajului religios papal, se ascund «interese burgheze». A declarat, de altfel, mai târziu, monseniorul Seipel — conducătorul de fapt al Austriei și inițiatorul tuturor planurilor de dominație catolică a Europei — că «Biserica Romano-Catolică nu poate trăi decât într-un regim capitalist».

Când oamenii de tip nou, care aveau «superioritatea înțelegerii limpezii a condițiilor, a mersului și a rezultatelor generale ale mișcării proletare», s'au ivit și au luat în propriile lor mâini conducerea maselor populare, papalitatea a trecut la o ofensivă directă și la o serie de sofisme pe care le-a difuzat cu caracterul formal de «cuvânt divin», prin așa numitele enciclicli.

Prin enciclicli, papii și-au vărsat toată ura față de ridicarea poporului.

Dacă până la o anumită dată Vaticanul nu-și spusese cuvântul, cu privire la mișcarea muncitorească, începând cu anul 1864, el este consecvent pe linia loviturilor împotriva ridicării omului la adevărata demnitate de om.

Și în alte timpuri Vaticanul s'a situat pe poziția de luptă contrară intereselor mulțimii. Astfel, deși feudalismul decădea, Vaticanul își apăra pozițiile reacționare. Vaticanul nu devine forța conducătoare a capitalismului, însă este un sprijin puternic al acestuia. Prin capitalul plasat în diferite întreprinderi, Vaticanul devine o putere economică mondială și pentru menținerea acestei poziții trece totdeauna de partea reacțiunii, sub orice formă s'ar prezenta: liberalism, capitalism, fascism, imperialism, ș.a., urmărindu-și cu perseverență scopul ultim: dominația politică a omenirii. De aceea nu este de mirare că astăzi centrul de gravitație al Vaticanului, atât din punct de vedere economic cât și spiritual, este America imperialistă, pentru că acolo este și centrul reacțiunii mondiale.

Reușind să-și creieze o falsă aureolă de sfințenie printre naivi, Vaticanul, prin nenumărații săi papi, a emis enciclicli peste enciclicli, în care și-a spus cuvântul hotărât împotriva libertății de conștiință și a progresului omenirii. Astfel, în 1791, Pius al VI-lea decreta că «dreptul de a gândi, de a spune, de a scrie și de a tipări orice, e un drept monstruos», iar Grigorie al XVI-lea în enciclica «Mirari vos», din 1832, decreta: «Maximă falsă și absurdă, mai bine zis delirul care spune că trebuie procurată și garantată fiecăruia libertatea de conștiință». Același Grigorie al XVI-lea condamnă păreriile lui Lamennais, fără să-l numească, astfel: «Una din cauzele cele mai fecunde ale tuturor nenorocirilor Bisericii este indiferentismul, această funestă părere care mărturisește că toți credincioșii sunt buni pentru mântuirea veșnică, cu condiția ca purtările să le fie reglementate după dreptate și ones-

titate. Aceasta este sursa corupătoare care generează părerea absurdă după care oricine trebuie să-și revendice pentru orice lucru libertatea de conștiință. Această greșeală desgustătoare pregătește calea libertății de opinie, îmbăcșită și necumpătată...». Când Lamennais trece la atac direct, făcând un rechizitoriu arzător regilor și papalității, apolgiind revoluția, prin lucrarea sa «Paroles d'un croyant», Grigorie al XVI-lea îl condamnă prin enciclica «Singulari nos», din 22 Iunie 1834, afirmând din nou lupta Vaticanului împotriva libertății de gândire.

Pius al IX-lea se situează și el pe linia antiprogresistă. Astfel, printr'un «Syllabus», din 8 Decembrie 1864, Pius al IX-lea condamnă pe toți acei care ar mărturisi că: Biserica nu are dreptul de a întrebuița forța; că Biserica n'are dreptul de a cuceri și poseda averi; că pretențiile pontifilor romani au dus la divizarea Bisericii în orientală și occidentală; că autoritatea laică poate împiedica pe Episcopi și credincioși să comunice liber cu pontiful roman; că pontiful roman poate și trebuie să se împace și să se pună de acord cu progresul și civilizația modernă.

Pe aceeași linie anti-progresistă se va situa Vaticanul și în secolul al XX-lea, când prin «Motu proprio», din 1903, al papei Pius al X-lea, va decreta: «Este conformă cu ordinea stabilită de divinitate ca să fie în societatea umană prinși și supuși, patroni și proletari, bogați și săraci, savanți și ignorați, nobili și plebei, care, legați cu toți de o dragoste comună, trebuie să se ajute unii pe ceilalți, ca să-și ajungă scopul ultim în ceruri»; iar «scriitorii catolici, susținând cauza proletarilor sau săracilor, să se păzească de a întrebuița cumva un limbaj care să poată însufia poporului aversiune pentru clasele superioare ale societății. Să nu pomenească de revendicări și de dreptate, atunci când e vorba doar de caritate, adică de miștonia pe care Vaticanul o imparte celor oropsiți; ca un «dar» care provine de altfel din munca exploatăată.

Pius al X-lea va scrie din nou împotriva drepturilor poporului, în 1910, când va numi progresismul «o oarecare democrație care ajunge până la acel grad de perversitate, încât atribuie în societate suveranitatea poporului». Caracterizarea precisă anti-progresistă a Vaticanului o găsim, la Pius al X-lea, în următoarea împrejurare: prin așa zisa tendință de la Colonia, cardinalul Fischer admitea ca sindicatele să devină interconfesionale, adică să cuprindă nu numai catolicii, ci și muncitori de alte convingeri religioase. Omul Vaticanului, cardinalul Kopp, Episcop de Breslau, se ridică furtunos pentru menținerea sindicatelor «confesionale». Pius al X-lea dădu atunci publicității enciclica «Singulari quodam», din 24 Septembrie 1912, prin care nu admite decât sindicate confessionale, iar în Italia dispune ca orice organizație sindicală să fie sub conducerea directă a Episcopului.

Este evident că, prin astfel de atitudini, Vaticanul și-a depășit caracterul de foră spiritual, devenind un centru politic, uzând de atari mijloace. Extinzându-și activitatea, în special la probleme de ordin economic și politic, Vaticanul a devenit astfel unul din centrele reacțiunii mondiale. Luându-și titlul de Stat papal, Vaticanul a intrat definitiv pe arena politică. Actuala formă statală a Vaticanului datează din Februarie 1929, când Pius al XI-lea încheie concordatul cu Statul fascist, pe care-l ocrotește și-l ajută sub toate formele, primind în schimb de la acesta, cu titlu de despăgubiri, 750.000.000 lire numerar și un miliard lire în rente de Stat.

Este necesar să amintim că, luptând împotriva progresului, Vaticanul a înființat în 1571 «Congregația Indexului», pe care o reorganizează în 1897 Leon al XIII-lea. În Indexul publicat la 1900 se găsesc operele autorilor cu renume mondial: Leibnitz, Flaubert, Kant, Milton, Spinoza, Des.artes, Heine, Pascal (care spusese: «Nu e nimic mai rău decât lezuți», vorbind de «odium theologicum»), Hugo, Rousseau, Bacon, ș. a.

Enciclicile mai importante prin care Vaticanul a atacat progresul, sunt următoarele:

«Mirari vos» — 15 August 1832.

«Singulari nos» — 22 Iulie 1834.

- «Qui pluribus» — 9 Decembrie 1846.
 «Quibus quantisque» — 20 Aprilie 1849.
 «Nosçits et nobiscum» — 8 Decembrie 1849.
 «Quanto conficamur maerore» — 10 August 1863.
 «Singulari quadam» — 9 Decembrie 1864.
 «Quanta Cura» — 3 Decembrie 1864.
 «Quod Apostolici muneris» — 28 Decembrie 1878.
 «Arcanum» — 10 Februarie 1880.
 «Diturnum illud» — 29 Iunie 1881.
 «Immortale Dei» — 1 Noembrie 1885.
 «Libertas» — 20 Iunie 1888.
 «Sapientiae Christianae» — 10 Ianuarie 1890.
 «Rerum novarum» — 15 Mai 1891.
 «Graves de communi» — 18 Ianuarie 1901.
 «Motu proprio» — 18 Decembrie 1903.
 «Lamentabile» — 4 Iulie 1907 (decret împotriva modernismului).
 «Pascendi Domini gregis» — 7 Septembrie 1907.
 «Singulari quodam» — 24 Septembrie 1912.
 «Ubi arcano» — 23 Decembrie 1922.
 «Alocuție» — 18 Decembrie 1924.
 «Paterna sane» — 2 Februarie 1926.
 «Misericentissimus Redemptor» — 8 Mai 1926.
 «Divini Illius Magistri» — 31 Decembrie 1929.
 «Casti conubii» — 31 Decembrie 1930.
 «Quadragesimo anno» — 15 Mai 1931.
 «Caritate Christi» — 3 Mai 1932.
 «Acerba animi» — 29 Septembrie 1932.
 «Dilectissima Nobis» — 3 Iunie 1933.
 «Ad Catholici Sacerdotii» — 1935.
 «Alocuție» — 15 Mai 1936.
 «Mit brennender Sorge» — 14 Martie 1937.
 «Divini Redemptoris» — 19 Martie 1937.
 «Summi Pontificatus» — 20 Octombrie 1939.
 «Decret» — 1949 (referitor la alegerile din Italia și la poziția catolicilor față de comuniști).

Vom analiza pe scurt conținutul câtorva enciclici dintre cele enumerate, pentru a vedea caracterul anti-progresist al Vaticanului.

«RERUM NOVARUM».

După cum mărturisesc unii «doctrinari» ai teoriilor sociale ale Vaticanului, enciclica «Rerum novarum» dată de Leon al XIII-lea la 15 Mai 1891, «n'a făcut decât să reînnoiască tradiția evului mediu», tradiție care corespundea intențiilor papalității de a domina lumea. Pentru acești «doctrinari», antagonismul din ce în ce mai ascuțit, dintre proprietari și neproprietari, capitaliști și necapitaliști, patroni și muncitori — care se adâncea datorită idelilor progresiste din secolul al XIX-lea — era o problemă simplă, provenită din «chestiunea socială», pe care papalitatea credea că a rezolvat-o prin enciclica «Rerum novarum». Una dintre cauzele care determină deci Vaticanul să rezolve această problemă ar fi egalitatea drepturilor dintre oameni, lucru bun în sine, spun «doctrinarii», însă neconvenabil pentru Vatican, deoarece această egalitate a determinat clasa muncitoare să nădăjduiască în triumful egalității economice dintre oameni, «lucru imposibil de realizat», dar care, după cum vedem astăzi, fără să țină seama de întoarcerea la evul mediu preconizată de Vatican, s'a realizat în multe state. «Durerea» față de loviturile primite de clasa

muncitoare dela liberalismul secolului al XIX-lea, este afirmată de Leon al XIII-lea prin regretul că vechile corporațiuni medievale au fost desființate.

Sunt două curente sociale, pe care le atacă «*Rerum novarum*»: liberalismul — care, în condițiile secolului al XIX-lea reprezenta totuși un progres — și socialismul, care prezenta teoretic și practic toate posibilitățile de a duce omenirea pe drumul adevăratului progres și civilizație, dând soluția rezolvării problemei muncitorești, adică a înlăturării exploatarei. Socialismul însă a fost și este socotit un dușman periculos al Vaticanului pentru că, după cum se exprimă Leon al XIII-lea în «*Rerum novarum*», a stârnit mânia săracilor împotriva bogaților — pe care, deci, îi apără —, socialiștii «pretinzând că orice proprietate a bunurilor particulare trebuie să fie suprimată, că bunurile fiecăruia trebuie să fie comune tuturor și că administrarea bunurilor trebuie să revină colectivității sau Statului».

Între aceste două sisteme politice, însă cu tendința împotriva socialismului, «*Rerum novarum*», așează «doctrina catolică» despre politică, în sensul stabilirii unei conciliațiuni și a unui echilibru. Baza echilibrului ar constitui-o dreptatea și caritatea, caritate în înțelesul idealist al cuvântului. Ura Vaticanului împotriva socialismului este atât de mare, încât «doctrinariii» nu admit nici expresia de «socialism catolic», ci numai pe cea de doctrină catolică. Astfel, în programul congresului dela Roma, din Februarie 1894, deci numai la trei ani după apariția enciclicii «*Rerum novarum*», Toniolo, ferventul apărător al principiilor reacționare ale Vaticanului, se exprimă: «Însuși numele de socialism catolic pe care noi îl dăm câteodată, este o batjocură cruntă; noi îl repudiem pentru că socialismul este negarea esențială a Creștinismului și programul său este antiteza programului nostru. Socialismul este ateu și noi suntem religioși; socialismul distruge proprietatea individuală și noi vrem s'o eliberăm și s'o înmulțim».

Doctrina socială a Vaticanului este oare rezultatul unor frământări? După felul cum se pun problemele sociale de către Vatican și din mărturisirea chiar a catolicilor, rezultă că această pretinsă doctrină socială este izvorită din mințile unor oameni care se înfricoșau la apariția socialismului înnoitor, pentru că își apărau propriile lor averi și doreau să opună socialismului false idei sociale, să atragă mulțimile pe un drum greșit. Adevăratul inițiator al mișcării sociale catolice a fost baronul Emmanuel de Ketteler, paroh de Holstein în 1846, deputat de Tecklenburg în Dieta dela Frankfurt în 1848, și Episcop de Mainz în 1850-1877. Trăind în mijlocul populației industriale, el a cunoscut problemele care o preocupau, însă a căutat să pună de acord principiile sociale cu doctrina lui Toma d'Aquino. Ketteler a dat catolicilor programul economic, fiind astfel precursorul învățăturilor din «*Rerum novarum*», pentru alcătuirea căreia Leon al XIII-lea a folosit acest program. Ketteler a inspirat programul său social partidului catolic de centru din Germania, care a izbutit să determine Reichstag-ul să voteze, după 1877, un însemnat număr de articole, cuprinse în programul lui Ketteler. La 6 Mai 1891, deci cu câteva zile înainte de apariția enciclicii «*Rerum novarum*», la raportul abatelui Nitze, Reichstag-ul a adoptat diverse dispozițiuni, care erau cuprinse în programul social catolic.

În Franța, promotorii mișcării sociale catolice sunt tot marii latifundiari: Frederic Le Play, Vicontele de Melun, Conte de Mun, Marchizul du P. n Chambly, ș. a. În 1875 ei își răspândeau programul social prin revista «*L'Association catholique*», cât și prin așa numitele «cercuri sociale», care au dat naștere unei școli sociale ale cărei doctrine au fost confirmate în mare parte de enciclica «*Rerum novarum*».

În Austria, mișcarea socială catolică are în frunte pe: Baronul de Vogelsang, Conții Kuefstein, Blome, Belcredi și Prințul Liechtenstein.

Datorită acestor frământări din lumea catolică, s'a înființat la Roma un centru de studii sociale, sub conducerea viitorilor cardinali Iacobini și Melmillod, cu colaborarea catolicilor italieni și austriaci... În 1884 acest centru de studii se mută la

Freiburg în Elveția, sub numele de «Uniunea dela Freiburg», Uniune care discuta problemele sociale, redacta memoriile și concluziile, inspirându-se din Toma d'Aquino, după exemplul lui Ketteler. Leon al XIII-lea, studiind aceste concluzii, s'a servit de ele pentru redactarea enciclicii «*Rerum novarum*», iar după apariția enciclicii, mișcarea socială catolică ia un mare avânt în Belgia, Olanda, America, Spania, Italia ș. a.

Este linpede deci că Leon al XIII-lea, inspirându-se dintr'o doctrină făurită de conți, marchizi și episcopi, nu putea să afirme decât că «proprietatea particulară» este pentru om un drept natural și permanent, și că de aici derivă și dreptul de moștenire și de a transmite această moștenire copiilor săi, aceasta în vederea faptului să societatea familială ar avea prioritate față de societatea civilă, colectivă, prioritate logică și reală, și mai ales pentru că individul a existat înainte de a fi Statul.

Desigur, Leon al XIII-lea vorbește de proprietatea latifundiară, pe care voia s'o păstreze și nicidecum de mica proprietate a mulțimilor de credincioși catolici, care mureau în mizerie, sau pe moștile întinse ale cardinalilor, conților și marchizilor.

El lupta împotriva sistemului social st, cel mai logic și mai practic sistem politic de conviețuire umană, după cum ne dovedește experiența din U.R.S.S.

Cine poate rezolva însă acest conflict dintre bogați și săraci, dintre exploatați și exploatați? Bazat pe aceleași principii anti-progresiste, Leon al XIII-lea spune: «În ultim loc, patronii și muncitorii, ei înșiși pot ajuta mult la rezolvarea problemei sociale prin toate mijloacele capabile să ușureze în mod eficace lipsa și să apropie cele două clase», adică a celor ce muncesc și a celor ce trădăvesc.

Pentru că intenția Vaticanului era de a nu da o rezolvare definitivă problemei muncitorești, ci de a o canaliza pe un drum greșit al sindicalizării confesionale și a protejării bogaților, Leon al XIII-lea se exprimă intenționat confuz, astfel: «Într'adevăr, este greu de a preciza cu justețe drepturile și datoriile care reglementează relațiile dintre bogați și proletari, capitaliști și muncitori», pentru ca tot el să afirme, în aceeași enciclică, că atunci când e vorba de condițiile clasei muncitoare, el abordează subiectul «în toată plenitudinea dreptului nostru» și pune în evidență «principiile unei soluții conforme cu adevărul și echitatea», fără însă să se poată vedea de undeva din cuprinsul enciclicii adevărul și echitatea, ci numai «colaborarea» dintre exploatați și exploatați.

Acestea sunt ideile sociale ale «doctrinei catolice» despre construirea unor orânduri noi, pe care Vaticanul le-a difuzat cu multă gălăgie și «desinteres», în dorința de a pune în practică întunericul social al evului mediu, când papii cucereau teritorii, duceau războaie, robeau lumea și exploatau prejudecățile religioase.

Stabilind așa numita doctrină catolică, pe temeiul unei false logici a dreptului divin de conducere a lumii, Vaticanul, prin glasul lui Leon al XIII-lea din «*Rerum novarum*», n'a făcut altceva decât să pună în practică dorința nestrămutată a marchizilor, baronilor și tuturor latifundișilor de a ține lumea în întuneric și de a vorbi cu minciuna că munca și capitalul, exploatatul și exploatațul, pot conviețui în pace. Pe de o parte aceste gânduri nu s'au realizat, și se poate constata că cele două clase nu pot conviețui în pace, iar pe de altă parte, situându-se pe poziția revenirii la stările evului mediu, Vaticanul și-a arătat nu iubirea față de om, ci ura față de el, așezându-se cu toate puterile și armele împotriva progresului și deci împotriva pășirii continui a omenirii spre o viață mai bună.

«*Rerum novarum*» rămâne pentru toate timpurile cartea neagră a tuturor monstruozițităților sociale papale, în numele cărora o armată întreagă de simbriași au pornit la luptă împotriva istoriei și a omenirii. Conținutul ei stă la baza «acțiunilor sociale» catolice, care au mistuna de a produce confuzii în lumea muncitorilor și de a urmări diabolic ținta îndepărtată a dominației lumii, prin capital și exploatare.

«QUADRAGESIMO ANNO».

Cu ocazia împlinirii a 40 de ani dela apariția enciclicii «*Rerum novarum*», la 15 Mai 1931, Vaticanul, prin glasul lui Pius al XI-lea, a dat lumii o nouă enciclică, bazată pe aceleași principii anti-progresiste, intitulând-o «*Quadragesimo anno*». După cum mărturisește exegetul enciclicii «*Quadragesimo anno*» nu aduce nimic nou față de «*Rerum novarum*». De altfel, «*Quadragesimo anno*» poate fi numit un ecou al literaturii episcopale catolice, apărută pe marginea «doctrinelor» din «*Rerum novarum*», doctrină pe care au adaptat-o după situațiile din diversele țări pe care le conduceau, urmînd — întru totul — deciziile și gândirea Sf. Scaun.

«*Quadragesimo anno*» are înaintea sa o literatură extrem de bogată, căci din 1891 și până în 1931, Germania, Austria, Belgia, Canada, Spania, Statele Unite, Franța, Anglia, Irlanda, Italia, Luxemburg, Polonia, Elveția, Cehoslovacia, Congo-Belgian ș. a. au fost inundate de pastorale, scrisori, studii referitoare la «doctrina» socială catolică, pe care episcopatul catolic a adaptat-o fără însă s'o schimbe, pentru că, după cum spunea Pius al XI-lea în «*Alocuția*» dela 15 Mai 1926, «condițiile sociale se transformă, doctrina Bisericii însă nu se schimbă, ea adaptează aplicările circumstanțelor».

La data când apare «*Quadragesimo anno*», Acțiunea Catolică luase un mare avânt. Ideile anti-progresiste din «*Rerum novarum*» fusese răspândite prin puterea episcopatului pretutindeni, pentru că acea enciclică fusese adresată în mod special episcopatului. «*Quadragesimo anno*» adresându-se credincioșilor de pretutindeni, aceștia o primeau pentru că erau deja pregătiți pentru falsă interpretare pe care Vaticanul o făcea evoluției societății umane. De aceea vom vedea în cuprinsul enciclicii «*Quadragesimo anno*», că numele lui Leon al XIII-lea apare în fiecare frază și citatele din «*Rerum novarum*» sunt așezate cu mult lux de interpretare.

Pius al XI-lea, bazat pe doctrina lui Leon al XIII-lea, vrea să facă «procesul socialismului», să indice rădăcinile turburii ale societății și să arate singura cale posibilă către o salvatoare restaurare a societății prin reforma religioasă a moravurilor. Dar privitor la această reformă a moravurilor — care în fond nu urmărea decât acaparea puterii politice lumești și instaurarea forței Vaticanului la conducerea lumii —, găsim citați pe catolicii «cei mai distinși care au exercitat o influență considerabilă în țările lor», adică pe cei mai dibaci lezuți care au împiedecat progresul și au susținut reacțiunea capitalistă sub toate formele: Seipel-Austria, Koroketz-Jugoslavia, Nolens-Olanda, Wass-Ungaria, Brauns-Germania, Rutten-Belgia, Kaas-Germania ș. a., care au avut rosturi politice importante și au acționat pentru o nouă societate în spirit catolic, ei fiind exponenți al «acțiunii catolice».

În «*Quadragesimo anno*», capitalul și munca sunt probleme rezolvate în sens retrograd, conform «doctrinelor sociale» și de aceea Pius al XI-lea recomandă că munca și capitalul trebuie să se asocieze, pentru că nici unul nu poate realiza nimic fără concursul celuilalt.

Pius al XI-lea găsește nejustifcate pretențiile capitaliștilor și tot atât de «nejustificate» le socotește și pe ale muncitorilor, care cer «socializarea mijloacelor de producție» și propune ca principiu al unei bune repartiții, de a se da fiecăruia ceea ce-i revine, însă fără să arate și criteriile după care ar trebui să se facă această repartiție.

Restaurarea ordinii sociale este văzută de Pius al XI-lea prin aceeași prismă a înaintașului său, adică prin unirea muncitorului cu capitalistul, prin coordonarea «eforturilor» lor, însă în cazul când muncitorul este nemulțumit greva este interzisă, iar dacă «părțile» nu sunt de acord, autoritatea e cea care intervine, adică Statul capitalist, care va rezolva conflictul în favoarea exploatatorului.

Datorită faptului că socialismul tinde la desființarea proprietății particulare burgheze, în beneficiul colectivității, Pius XI îl numește partid al violenței, care, acolo unde a luat puterea în mână, se poartă sălbatec și inuman. Astfel de concluzii false despre regimul socialist nu putea izvorî decât din mintea lui Pius al XI-lea, care,

din Varșovia unde era reprezentant al Vaticanului, a dus o campanie furibundă împotriva Uniunii Sovietice.

Deși Vaticanul a vorbit de concilierea dintre capital și muncă de repetate ori, în ce privește împăcarea dintre credinciosul catolic și socialism, el se exprimă: «Ni-meni nu poate fi în același timp bun catolic și adevărat socialist», printrucă «concepția sa despre societate este cum nu se poate mai contrară adevărului creștin», iar «cei care vor să facă printre socialiști operă de apostoli, trebuie să mărturisească adevărurile Creștinismului în toată plenitudinea și integritatea lor, deschis și sincer, fără nicio complezență pentru greșeală, adică să fie membri ai acțiunii catolice, sindicaliști de formă.

Pentru a remedia — adică a înfrâna mișcarea muncitorească în tendința ei spre progres —, Pius al XI-lea nu vede alt mijloc decât refacerea sufletească a muncitorimii și omenirii prin «exerciții spirituale», cărora apoi să-i promită fericirea de dincolo și s'o mângâie cu binecuvântări pentru mizeria din această lume, mizerie patronată chiar de Vatican în multe sale întreprinderi, producătoare de multe venituri de la spinarea exploataților. De aceea și acordă Pius al XI-lea «părintească binecuvântare apostolică» muncitorilor și patronilor creștini.

«MIT BRENNENDER SORGE».

Odată cu victoria nazismului și fascismului, Vaticanul lasă deoparte «doctrina» și aplică diplomația. El nu mai pleacă dela doctrina socială catolică, ci culege și aplică ceea ce a preconizat cu mulți ani înainte: sistemul de a conduce statele prin diplomația instalată în diferite țări, și mai ales în cele naționaliste, ale căror sisteme erau prevăzute și preferate pentru ținta urmărită.

La 14 Martie 1937, Pius al XI-lea dă o enciclică intitulată «*Mit brennender Sorge*».

Această enciclică definește cum nu se poate mai bine atitudinea politică incorectă a Vaticanului față de interesele poporului german. Este, poate, cea mai apoasă dintre enciclicile, izvorită din ipocrizia de a se da impresia catolicilor germani că se ocupă de soarta lor, cu toate că «Vicarul lui Hristos» afirmă că «cuvenita sinceritate a oficiului Nostru apostolic, plin de răspundere, precum și dorința de a vă înfrunța atât vouă, cât și întregii creștinătăți adevărați în cruda lui goliciune», l-a îndemnat să scrie această enciclică. Încercând să se «scuze» pentru ce a încheiat concordatul cu Hitler, Pius al XI-lea nu vorbește decât vag de «persecuțiile» nazismului. Rasismul este amestecat cu panteismul. Dar, de această sîncie, adică de nazism, pe care nu-l numește, nu se poate scăpa și nici nu poate fi înlăturat decât dacă printru alte mijloace, catolicii germani nu-și vor păstra credința în primat; «credința în Biserică — scrie Pius al XI-lea — nu se va păstra curată și neîntinată, de nu va fi sprijinită de credința în primatul Episcopului Rome!... Așa dar, laolaltă stau, într'o strânsă legătură, credința în Hristos, cu aceea în Biserică și Primat». Deci în loc de panteism li se recomandă germanilor popolatRIA.

Pius al XI-lea nu uită să vorbească de «școala confesională» — motiv pentru care există o aparentă ceartă între Vatican și Hitler —, și nici să amintească încă odată în chip iezuitic, că «fiestecare vorbă din enciclica de față cântăritu-o-am Noi cu cântarul adevărului, dar totdeodată și cu acela al iubirii. Nu voiam, ca printr'o nepotrivită tăcere, să ne facem părtași, nici la vina l'psei de lămurire, nici la împlerirea, prin asprime netrebucioasă, a inimii vreunui din cei care cred în răspunderea Noastră păstorească, și pentru care nu poate fi mai mă iubirea noastră părintească, din pricină că azi pritegesc pe căi de rătăcire și înstrăinare».

«DIVINI REDEMPTORIS».

La cinci zile după enciclica «*Mit brennender Sorge*», deci la 19 Martie 1937, același papă Pius al XI-lea, din motive pe care le vom vedea, dă o nouă enciclică: «*Divini Redemptoris*».

Dacă enciclica «*Mit brennender Sorge*», era apoasă și fără conținut precis la adresa nazismului, «chemarea vicarului Domnului nostru Isus Hristos — cum îi plăcea nunțului Andrea Cassolo să numească enciclica «*Divini Redemptoris*» — este cât se poate de vehementă. Această atitudine este nu numai o consecvență a Vaticanului pe linie anti-progresistă. Ea constituie și o pornire plină de ură, care stăruia în inima fostului cardinal Ratti, de pe când era la Varșovia și care devenise apoi Pius al XI-lea, supranumit și papa diplomat.

Ce-l durea mai mult pe Pius al XI-lea și socotea drept pericol, era faptul că socialismul din U.R.S.S. «țintește să răstoarne rânduiala socială», «rânduială» care conținea și «ordinea» latifundiară și capital stă a Vaticanului. Astfel, Pius al XI-lea nu neagă mersul său pe linia condamnării progresului, amintind că se află pe drumul croit de Pius al IX-lea, care pornea în «Syllabus»-ul d n 1864 în contra «nefastelor doctrine a așa zisului comunism, pe deplin contrară însuși dreptului natural și care, odată admisă, va duce la ridicola răsturnare a drepturilor, a lucrurilor, a proprietății tuturor și însuși a societății omenesti». Deasemenea nu neagă că până la 19 Martie 1937, el s'a mai adresat lumii fixându-și poziția anti-progresistă prin: «*Alocuție*», — 18 Decembrie 1924, «*Miserentissimus Redemptor*» — 8 Mai 1926, «*Quadragesimo anno*» — 15 Mai 1931, «*Caritate Christi*» — 3 Mai 1932, «*Acerba Animi*» — 29 Septembrie 1932, și «*Dilectissima Nobis*» din 3 Iunie 1933.

Deși Pius al XI-lea recunoaște că ideile progresiste prind, «în special într-un timp ca al nostru, când în urma unei defectuoase distribuțiuni a bunurilor din această lume, rezultă o mizerie neobișnuită», totuși caută să combată societatea fără clase, egalitatea drepturilor dintre oameni, familia, emanciparea femeii, dreptul de educație al comunității, repartitia bunurilor conform principiului «de la fiecare după capacitățile sale, fiecărui după trebuințele sale», înlăturarea stăpânirii capitaliste, etc. Pius al XI-lea recunoaște că această «eroare conține și un dram de adevăr», și că ea «seduce chiar și spiritele de elită», însă aceasta o pune pe seama «sireteniei» cu care luptă comunismul și nu mai revine la cele spuse la început, că totul se datorește mizeriei în care a fost adusă omenirea de către o societate putredă, cadusă de capitaliști. Mila Vaticanului este atât de «sensibilă», încât Pius al XI-lea afirmă: «Noi ne gândim cu deosebită afecțiune sufletească la popoarele din Rusia și Mexic» și la «prea iubita Noastră Spanie», însă nu se gândește deloc la șomerii din America și Europa, la infomeții din Orient sau la chinuții Abisineni, orânduind capital stă fiind socotită de Vatican ca cea mai avansată.

Confundând voită doctrina Bisericii lui Hristos cu părerile și interesele personale de îmbogățire ale papilor și cardinalilor, Pius al XI-lea persistă în anti-progresism și afirmă în enciclică: «Societatea este un mijloc natural de care omul poate și trebuie să se servească pentru realizarea scopului său, fiind societatea pentru om, iar nu invers»; «propășirea sănătoasă trebuie să fie reconstituită după adevăratele principii ale unui corporatism sănătos».

Trăind la «remedii și mijloace», pentru a nu pătrunde mai adânc în lume ideea progresului propovăduită de comunism, Pius al XI-lea recomandă: prămenirea vieții creștine, pe care Vaticanul n'a practicat-o niciodată; lepădarea de bunurile pământești, în timp ce Banca Sf. Spirit lucrează intens; caritate creștină, pe care o aruncă muncitorilor ca unor cerșetori, etc.

Papa este nevoit să recunoască «greșeala» unor «patroni și industriași creștini», care s'au purtat rău cu muncitorii, însă nu pentru că au exploatat, ci pentru că «s'au arătat până azi adversarii unei mișcări muncitorești, recomandate de noi înșine», adică a sindicatelor catolice și a corporatismului italian. Tot el afirmă pe nedrept că, «nu este adevărat că toți ar avea drepturi egale în societatea civilă și că nu există o ierarhie legitimă».

Deasemenea Pius al XI-lea cere tranzațiuni între patroni și muncitori, când spune: «dar și lucrătorii să-și amintească de îndatoririle lor de caritate și justiție față de patroni și să fie convinși că prin acestea își apără mai bine propriile lor interese», și cere întoarcerea la evul mediu, prin crearea «unui corp de instituțiuni

profesionale și inter-confesionale care, întemeiate pe baza solidă a învățaturii creștine, să formeze, potrivit diferitelor împrejurări de loc și timp, ceea ce altă dată se numeau corporațiuni». Pentru atingerea la acest scop este însă necesar ca «mințile să fie conduse de lumina sigură a doctrinei catolice», care poate să facă propuneri nimerite și folositoare pentru a zădărnici uneltirile și înșelăciunile comunismului, prin care acesta ar reuși să momească nu puțini oameni de bună credință».

Cei chemați să ajute Vaticanul în această luptă împotriva progresului sunt preoții catolici, pe care li îndeamnă să meargă printre muncitorii săraci, «deoarece din mizeria de care aceștia suferă născocesc (agitatorii) ușor o cauză, prin care li atâță la invidie împotriva bogăților și-i îndeamnă să ia cu forța ceea ce ei cred că le este refuzat pe nedrept de soartă». Dar sprijinul cel mai mare, pentru a lupta împotriva muncitorilor, este solicitat din partea «iubiților noștri fii laici, care se luptă în rândurile Acțiunii Catolice, atât de dragă Nouă», acțiune catolică adevărată coloană a cinea a iezuitismului papal, armata de șoc pentru divizarea mișcărilor muncitorești din lumea întreagă.

Deși, după cum am văzut, Pius al XI-lea se exprimase împotriva luptei de clasă, totuși cere ca organizațiile pe clase să introducă ordine în societate, muncitorii catolici să-i aducă pe cei «exasperați la calea adevărului, toți catolicii să trăiască în bună înțelegere, «însuși Statul creștin trebuie să colaboreze în mod pozitiv la această acțiune spirituală a Bisericii», și va trebui să procure «muncă în special capilor de familie și tinerilor».

Toată această campanie anti-progresistă și anti-sovietică, Pius al XI-lea a pus-o «sub cereasca oblăduire a Sfântului Iosif, puternicul protector al Bisericii», care a devenit icoana acțiunilor catolice anti-muncitorești. Asociațiile religioase catolice puse sub patronajul Sf. Iosif, poartă amprenta planului de subminare a acțiunilor progresiste din lumea întreagă și mai ales de subminare a mișcării muncitorești din U.R.S.S.

«SUMMI PONTIFICATUS».

După Pius al XI-lea, Vaticanul intră sub conducerea unui diplomat de carieră, Eugenio Pacelli, cunoscut ca agent diplomatic la München și Berlin și apoi ca secretar de Stat al Vaticanului — conducătorul politicii externe catolice — care ia numele de Pius al XII-lea.

Prima enciclică dată de Pius al XII-lea este intitulată «*Summi Pontificatus*» și poartă data de 20 Octombrie 1939.

«Indurerat» de situația «turmel», Pius al XII-lea îi aduce la cunoștință «blagoslovita înțelegere dela Lateran» — Concordatul cu Italia fascistă —, bucurie diplomatică pe care o descrie astfel: «Dar în chip deosebit dorim să arătăm mulțumirea sufletului Nostru pentru semnele de cinste ce ne-au venit dela împărați, regi, ocârmuitori de state și autorități publice ale națiunilor, cu care Scaunul Apostolic se găsește în legături de prietenie. În numărul acestor națiuni... cu bucurie deosebită, amintim de Italia... care în urma providențialei înțelegeri din Lateran, ocupă un loc de cinste în șirul statelor reprezentate oficial pe lângă Papa dela Roma. Din această înțelegere, ca un revărsat de zori s'a ivit pacea bisericească și politică, pacea lui Hristos redată Italiei... Această nouă orânduire a lucrurilor în cele duhovnicești și politice, pricinuită și pecetluită în fața Italiei și a întregii lumi catolice, de această înțelegere, vrednică de o amintire deapururi netrecătoare, niciodată nu ni s'a părut mai măreață și unificatoare ca atunci când din loja bisericii Vaticane, deschizându-Ne și ridicându-Ne întâia dată mâinile, am binecuvântat Roma, scaunul papalității, iubitul oraș al nașterii Noastre, Italia împăcată cu Biserica și cu toate popoarele pământului».

Este știut că în acea vreme Italia era fascistă și mergea pe drumul războiului imperialist. Lauda lui Pius al XII-lea față de regimul fascist este în contradicție cu pretențiile condamnării ale nazismului din «*Mein brennender Sorge*», a lui Pius al

XI-lea. În fond, Vaticanul se afla pe linia duplicității, adică numai formal condamna nazismul, creînd de ochii lumii un conflict cu Hitler, pentru că despre soarta nenorocită a Poloniei, Pius al XII-lea amintește vag: «Când scriem aceste rânduri, Venerabili Frați, Ni se aduce îngrozitoare veste că a izbucnit războiul, pe care am încercat atîta să-l înlăturăm»; gîndindu-se la grozăviile războiului, «condeii aproape se oprește», Polonia, această victimă a rasmului, fiind dată de papă în grija Născătoare de Dumnezeu și a ajutorului creștinilor, și nici de cum încercînd să înlătore războiul.

Dar Pius al XII-lea vrea să împace nazismul cu Creștinismul. El nu-l numește nazism sau fascism, ci îl spune «dragoste firească de țară», în numele căreia, după cum știm, s'au înălțat cuptoarele de la Maidanek, Auschwitz, Belsen, ș. a. Din toată «apostoliceasca sinceritate», de care face paradă Pius al XII-lea, nu rămîne valabil decît textul că Vaticanul nu încearcă să conducă direct statele, ci să lase pe alții să conducă, iar el «mai curînd să le sprijinească», așa cum de altfel și făcea, sprijinind pe Hitler, Mussolini, Franco ș. a.

«DECRETUL» DIN 30 Iunie 1949.

După 1937 Vaticanul nu a încetat să lupte împotriva mișcărilor progresiste. Această luptă a fost dusă prin «inofensivele» cuvîntări ale lui Pius al XII-lea și ale diferiților cardinali, printre care un loc de frunte îl ocupă Spellman, după cum se presupune, viitorul papă.

Acțiunea antiprogresistă a Vaticanului culminează cu «Decretul» din 30 Iunie 1949, cînd Pius al XII-lea excomunică pe orice catolic care aderă la comunism, cît și pe cei care «publică, răspîndesc, scriu sau citesc cărți, reviste și tratate care sprijină doctrina sau acțiunea comuniștilor». Conținutul «Decretului» consună cu afirmațiile făcute în 1894, la Roma, de Toniolo, afirmații despre care am amintit.

La început, «Decretul» a avut caracter general, adică s'a adresat catolicilor din toată lumea. Mai în urmă, Vaticanul l-a impus numai catolicilor din țările capitaliste, «dispensînd» de aceste obligațiuni pe catolicii din U.R.S.S. și din țările de democrație populară.

Întreagă această atitudine anti-progresistă a Vaticanului se datorește atașamentului său față de o lume care apune, a jafului și exploatării, fără să țină seama de lupta și de mersul continuu al omenirii spre noi cuceriri și noi orînduiri sociale. Convingerea intimă a conducătorilor Vaticanului a fost și a rămas, că numai într-o lume înapoiată și într'un regim de cruntă exploatare își poate impune părerile și se poate face auzit. De aici și sprijinul pe care Vaticanul l-a acordat permanent regimurilor dictatoriale fasciste și imperiale.

Strîngînd apoi averi considerabile, Vaticanul s'a văzut nevoit să-și apere capitalul și să încheie cartel cu capitalismul mondial. Progresul, ca și orice mișcare progresistă, prezintă pentru Vatican un imens pericol material. Pentru a-și păstra intact patrimoniul provenit din exploatare și pentru a și-l înmulți, papii nu s'au dat în lături de a încheia prietenii politice și comerciale chiar cu necredincioșii.

În special după primul război mondial, Vaticanul a stabilit strînse legături cu mișcările șovine. Pentru Pius al XI-lea, Mussolini, acest teoretician al fascismului era «un om trimis de Providența divină» și tot așa de providențial erau: Windhorst, Lieber, Gärtling, Böttlinger, Seipel, Seiss Inquart, Tisso, Franco, Primo de Rivera, Gill Rob'es, Dollfuss, Calvo Cotello, Hitler, von Papen, Haas, Leon Degrelle, Bruening, Pétain, De Gasperi, Bidault, De Gaulle, Giannini, Mindzenty, Beran, Pacha, Marton, Airon ș. a., care au luptat sau care mai pot lupta împotriva progresului omenirii.

Creștinocios Vaticanului, episcopatul catolic german se exprima astfel la 3 Ianuarie 1937: «Episcopii germani socotesc de datorie lor să-l sprijine pe Cancelarul de Stat în lupta lui, prin toate mijloacele pe care Biserica le pune la dispoziția lor. Noi, catolicii, cu toată neîncrederea care există față de noi, suntem gata să-l sprijinim».

jinim pe Führer în lupta lui contra bolșevismului și în toate celelalte scopuri drepte pe care și le propune.

După crimele săvârșite în Spania de Franco, Pius al XII-lea care se arăta «îndurerat» de soarta Poloniei dăstrusă de nazism și pe care o lăsa în seama Sfintei Fecioare, trimite un mesaj spaniolilor franchiști și clerului șovin, în care spune: «Drept cheazăie a bunăvoinței fără margini a Prea Curatei Fecioare și a Apostolului Iacob, patronii Spaniei, și a marilor Sfânti Spanioli, vă dăm vouă, fiilor noștri dragi din Spania catolică, Conducătorului de Stat și guvernului lui glorios, episcopatului plin de zel și clerului plin de abnegație, ca și tuturor credincioșilor, binecuvântarea noastră apostolică». Ce apărase episcopatul spaniol? Marile latifundii și Bănci papale. Drept rezultat al sprijinului acordat lui Franco, Catolicismul a fost decretat religie oficială, singura autorizată și adevărată, iar «libertatea de conștiință» a altor Culte trimisă în pușcării. Același Franco, spunea despre prietenia lui cu Hitler, pe care Vaticanul pretinde că l-a condamnat în «*Mit brennender Sorge*»: «Dacă drumul spre Berlin ar fi fost primejduit, nu numai o singură divizie spaniolă ar fi participat la luptă, ci ar fi sărit în ajutor un milion de spanioli». Este evident că Franco nu s'ar fi exprimat astfel dacă n'ar fi avut învoirea Cardinalului Goruna, conducătorul din umbră al tuturor acțiunilor franchiste.

Italia fascistă și cea neo-fascistă se află sub ochiul direct al Vaticanului și a fost ținută sub călcâi pentru a da un exemplu celorlalte țări catolice, de felul cum trebuiesc opriți credincioșii catolici să nu participe la viața publică. Încă din vremea lui Leon al XIII-lea, Italienii au simțit ce înseamnă «libertatea de gândire» prin oprirea lor de a participa la vot, astfel că blestemele lui Pius al XII-lea din 1949 nu sunt noutăți pentru «fericiții Italieni» care își vând copiii în piețe. Ei erau îndemnați să-l sprijine pe Mussolini și să moară pentru el, pentru că «prin înțeleptele sale fapte, a îmbunătățit situația țării, ridicându-i și prestigiul personal în lumea întreagă». Când fascismul se cărâma sub loviturile frontului răsăritean, Vaticanul trece de partea monarhiei pe care o crede tare, și când aceasta se prăbușește, împinge în fruntea treburilor pe De Gasperi, fost bibliotecar la Vatican, creindu-i un partid «democrat», de pe urma guvernării căruia copiii italieni — în mod sigur catolici — sunt vânduți în târguri ca vitele. Nu se poate spune că «mila» Vicarului lui Hristos nu se revarsă din destul și «democratic» peste «fericita Italie». Până a se ajunge la «partito popolare italiano», Vaticanul, pentru a câștiga puterea de Stat, a hotărât pe credincioșii săi «ne eletti, ne elettori», ceea ce a constituit «un plebiscit național de devotament față de papă». Acesta a fost preludivul excomunicărilor din 1949 pentru cel ce ar adera, într-o formă oarecare, la mișcarea progresistă.

Colaborarea cu nazismul a fost deasemenea tot atât de efectivă ca și cu fascismul. Hitler a venit la putere cu ajutorul partidului catolic «de centru» și încheie Concordatul cu Vaticanul. În urma dispozițiilor Vaticanului, cardinalul Bertram, în numele Bisericii Catolice Germane scrie lui Hitler că episcopi «sunt bucuroși să-i exprime cât mai curând urările lor de bine și bunăvoința lor de a colabora cu guvernul cel nou, în deplină măsură cu puterea ce o dețin».

Acestea sunt colaborări și nici decum condamnări ale unor regimuri care au adus întunericul și nu lumină națiunilor.

Istoria contemporană este plină de exemple sigure ale colaborării Vaticanului cu mișcările reacționare. De asemenea tot atâtea exemple pot fi găsite și se poate constata că Vaticanul luptă împotriva progresului omenirii.

Din enciclicile analizate se vede clar că nici pe departe nu poate fi vorba de contingente între Vatican și progresul omenirii. Lupta Vaticanului se concentrează într'un singur punct: întuneric peste tot, pentru a putea domni ca în evul mediu.

Pr. I. MARGINEANU

CONSIDERAȚIUNI ASUPRA ORIGINII ȘI COMBATERII SUPERSTIȚIILOR, OBSCURANTISMULUI, BIGOTISMULUI, FANATISMULUI ȘI FATALISMULUI

Între multe și diferitele probleme, care impun o vigilență ascuțită din partea preoțimii ortodoxe, este și problema combaterii superstițiilor, obscurantismului, bigotismului, fanatismului și fatalismului. În această direcție, acțiunea preoțimii nu trebuie să înceteze decât odată cu dispariția acestor manifestări morbide. Succesele întâmplătoare, lupta slab susținută, localizarea și lichidarea numai a unora dintre ele atrage, după cum e și normal, întârzierea lor și lăstărirea altora, rădăcinile superstițiilor fiind adânci în fertila sol a ignoranței.

Această problemă face parte din preocuparea permanentă a Cursurilor de îndrumare misionară și socială a preoțimii ortodoxe. În cadrul acestor cursuri s'au ridicat cele mai interesante întrebări în legătură cu combaterea practică a superstițiilor în parohie; s'au identificat cele mai bizare forme de manifestare a lor; s'au instat asupra aspectelor sub care ele se prezintă în mediul rural și urban și s'au dat soluțiuni fericite în majoritatea cazurilor. Roadele acestei combateri neodibnite a superstițiilor s'au putut culege de acei preoți merituoși, care, aplicând principiile juste ale învățături ortodoxe, și-au plivit ogorul lor duhovnicesc de aceste buruiene vătămătoare.

Creдем, totuși, necesară, în urma acestor discuțiuni din cadrul seminarelor practice dela Cursurile de îndrumare, o sintetizare a constatărilor noastre cu privire la originea și combaterea superstițiilor, spre a veni în ajutorul acelor preoți, care duc o campanie viu susținută împotriva lor. Observând, că mijloacele de combatere, expuse în cele următoare, au fost aplicate de mulți confrați întru apostolat și verificate practic în cele mai diferite parohii, suntem încredințați că ele vor fi spre folos și altora.

*

Superstițiile se nasc din ignoranță. Credinciosul nu cunoaște în adâncul lor lucrurile, nefiind lămurit asupra cauzalității lor naturale, ceea ce-l determină a crede în puteri ascunse, misterioase, care-i sunt favorabile sau defavorabile. Un rit bisericesc neînțeles de credincios, un obiect, un loc, o zi anumită, o persoană cultică sunt pentru credinciosul naiv și ignorant prilejuri prielnice pentru a da naștere la fel de fel de credințe deșarte. Orce înțrece puterea de înțelegere a credinciosului ignorant devine un teren fertil pentru nașterea celor mai bizare superstițiuni. Din acest punct de vedere superstițiunile nu aparțin numai trecutului, ca manifestări morbide, care s'au produs numai odată, ci ele se produc și se propagă în mijlocul credincioșilor noștri și astăzi, dacă nu sunt stărpite cauzele lor.

Preotul conștient va ști, astfel, dela început că țarina fertilă a superstițiilor este ignoranța și va lupta din toate puterile împotriva ei. Învățătura ortodoxă va fi, de aceea, luminos și exact predată credincioșilor, urmărindu-se limpezirea tuturor chestiunilor doctrinale. Orice nelimepzire atrage după sine greșeli; orice ignorare a adevărului religios atrage după sine superstiția. Când credinciosul cunoaște exact temerile ortodoxe de credință, el nu este silit a recurge la explicări personale sau la rezolvări superstițioase.

Prilejurile pentru credincioșii noștri sunt destule pentru a se folosi de imaginația lor, înveșmântând lucrurile, evenimentele și fenomenele naturale în cele mai strălucitoare sau mai posomorite haine. Nașterea, botezul, nunta și moartea sunt tot atâtea prilejuri din viața fiecărui dintre noi, care sunt îmbrăcate în tradițiile de veacuri ale poporului nostru. Pe lângă partea folclorică pozitivă, la care a colaborat genul popular, există însă și partea negativă superstițioasă, care însoțește

aceste evenimente. Nașterea cu ursitoarele, nunta cu farmecele, moartea cu poezurile și vămile varsă mult fatalism, bigotism și obscurantism în sufletele credincioșilor noștri.

Ursitoarele hotărăsc asupra vieții celui nou născut. După concepția superstițiosului, nimeni nu poate schimba soarta pecetluită în cartea vieții de aceste ursitoare, închipuite ca niște femei bătrâne. Farmecele determină, apoi, traiul tinerilor însurățel. Rudele din partea miresei fac farmece în folosul ei, celelalte rude în folosul mirelui. De aceste farmece depinde fericirea casnică a însurățelilor și nu de înțelegerea și armonia plină de dragoste dintre ei! Moartea, în sfârșit, este inconjurată și însoțită de cele mai multe superstițiuni. Caracterul ei tragic și ireparabil a determinat generarea și circulația lor la toate popoarele.

Credincioșii, care însoțesc aceste evenimente naturale din viața noastră cu fel de fel de superstițiuni, dovedesc că ignorează legile elementare ale vieții și ale morții. Exact așa se întâmplă și cu ignorarea legilor naturii, când credinciosul ignorant n-are explicația științifică a fenomenelor electrice, neputându-și explica tunetul, fulgerul, și trăsnetul, ceea ce-l determină să recurgă la puteri misterioase. Cu atât mai mult nu-și poate explica un astfel de credincios ignorant izbucnirea unui vulcan, un cutremur de pământ, ivirea unei comete, o inundație catastrofală sau o secetă de mari proporții.

Și în aceste cazuri, în care înlanțuirea cauzalităților naturale dă explicația justă a acestor fenomene, credinciosul ignorant caută puteri ascunse și misterioase, iar imaginația sa lucrează, generând bogata floră a superstițiilor. Asemenea puteri ascunse au fost apoi identificate de superstițioși în cele mai diferite lucruri, iar uneori individualizate și personalizate. Așa au apărut știtele, mamele pădurii, strigoi, ielele, vârcolacii, solomonarii, etc., de a căror influență nefastă se tem superstițioșii, folosind împotriva lor conjurația. Tot din această temere bolnăvic oasă a unor astfel de credincioși ignoranți s'a născut magia neagră, cu practici dintre cele mai obscure și sălbatice, care merg până la vărsarea de sânge, spre a înlătura de deasupra capului cuiva primejdia existentă numai în mințile infierbântate ale superstițioșilor.

Datoria preoțimii ortodoxe este, astfel, de a lupta fără odihnă împotriva ignoranței, căci odată cu dispariția ignoranței dispare și solul fertil, în care se înrădăcinează superstițiile și din care-și sug seva existenței lor parazitare. Preoțimea trebuie să știe că superstițiile se nasc și se răspândesc acolo unde nu se exercită datoria de a învăța doctrina ortodoxă în toată puritatea și exactitatea sa. *Mulțimea superstițiilor și superstițioșilor dintr-o parohie este un certificat edificator pentru activitatea duhovnicească a preotului.*

Preotul trebuie să fie conștient că nu poate niciodată pactiza cu ignoranța și cu superstiția, crezând că-și întărește poziția sa proprie. Este cea mai greșită rezolvare a problemei. Ignoranța și superstiția șubrezesc și macină temelia doctrinală a creștinismului și preotul are datoria de a lupta fără cruțare împotriva lor. Altfel aliatul său aparent se transformă mai târziu în dușmanul său cel mai periculos, care-i amenință însăși existența.

Preotul va explica, astfel, doctrina ortodoxă în amănunt, sesizând el însuși chestiunile necunoscute sau problemele obscure. El va lămuri adevărurile de credință în legătură cu toate evenimentele din viața omului, înlăturând superstițiile. Unde problema va cere și explicații științifice, preotul nu va pregeta să explice fenomenele meteorologice, seismice, geologice, etc., cuvântul său având deosebită greutate înaintea credincioșilor.

Un tact deosebit pastoral va feri preotul de greșeli, jigniri, rezolvări radicale și autoritare. O metodă nepotrivită poate avea ca rezultat tocmai contrarul... Preotul va cerceta fiecare caz în parte, căutând să nu lovească susceptibilitatea credinciosului, ci să-l lămurească și să-l convingă. Numai atunci a izbutit, când credinciosul s'a lămurit și pleacă dela scaunul lui duhovnicesc, convins și gata orișănd de a lupta și el împotriva superstițiilor.

Superstițiile vor fi combătute, astfel, dela caz la caz. Sunt o seamă de reminiscențe superstițioase în sufletul unora, pe care le înlăturăm ușor din circulație, dacă le explicăm proveniența. Această metodă este ușoară și edificatoare.

Teama de a nu fi al 13-lea la masă, vine dela faptul că al 13-lea la masa Cinei celei de taină a fost trădătorul Iuda. Purtarea amuletelor aducătoare de noroc se păstrează din concepțiile vechi religioase fetișiste și totemiste, după care anumite obiecte sau animale aveau puteri misterioase. Evitarea superstițioasă a unor animale sau semnificația lor magică își au originea în adorarea lor la unele popoare vechi; așa au fost acorate următoarele animale: calul, pisica, crocodilul, etc.

Aceste reminiscențe pot fi, astfel, ușor combătute și eliminate din viața religioasă a credincioșilor. Cu o deosebită atenție însă se va proceda cu superstițiile organizate, care au propagatori în mediul rural și urban. Intre ele sunt bine cunoscute: descântecul de legat și deslegat, farmecele, leacurile băbești, datul în bobă, cititul în cărți de joc și în zodii, etc. Aceste superstiții sunt mai ales răspândite în mediul rural și sunt practicate de «babe meștere» și de «zodieri».

Preotul va identifica aceste superstiții în parohia sa și le va combate cu hotărâre. Va arăta neseriozitatea unor astfel de practici și va lămuri credincioșii asupra acelor șarlatani, care pretind că pot citi viitorul în bobă, în cărți de joc, în zodii și în gromovnic. Sarcina preotului este ușoară și ea poate fi adusă la îndeplinire prin predică, prin convorbiri directe și prin conferințe.

În mediul urban bântuesc aceleași superstiții ca și în mediul rural, numai că se ascund sub nume pompoase: chiromanție, oniromanție, astrologie, spiritism, etc. Și aceste superstiții pretind că pot citi viitorul din liniile mâinii, din invocarea spiritelor celor morți, din explicarea viselor, din stele și din astre...

Fiecare superstiție din cele citate mai sus merită o predică specială din partea preotului, în care să fie arătată toată falsitatea acestor credințe deșarte. Sarcina, și din acest punct de vedere este ușoară, căci viața credinciosului nu este legată de liniile mâinii, mersul astrelor, explicarea viselor, chemarea spiritelor, etc. Preotul va lămuri pe credincioși asupra legii biologice a semnelor; el va vorbi despre univers și legile lui, despre fenomenul morții, etc., și va destăra pe credincioși de aceste credințe false.

Metoda sa va fi diferită și în privința elementului uman. El va observa că este o mare deosebire între propagatorul de superstiții, care înșală și superstițiosul naiv, care este înșelat. Propagatorul de superstiții (baba meșteră la ghicit și descântat, chiromantul, necromantul, astrologul, spiritistul, etc.), nu crede în ceea ce practică, dar are interes să creadă alții, fiindcă ignoranța și eroarea sunt sursele lui de câștig. Înșelatul naiv n'are niciun interes material; el caută soluții unor probleme ce-l preocupă și cade în mrejele acestor impostori. Cel dintâi sunt interesați; el face din preziceri, leacuri, descântece, etc., un monopol al lor; ceilalți n'au niciun folos și sunt terorizați de credințele lor false și de amenințările pe care le strecoară în sufletele celor dintâi.

Tratamentul este, de aceea, diferit. Propagatorii de superstiții trebuiesc vădiți, izolați și făcuți inofensivi; înșelații trebuiesc vindecați și desbărați de temeri, de groază, de coșmare, etc.

Așa s'a procedat în cazul semnelor și aparițiilor pe geamuri și efectul a fost salutar. Preotul conștient a sesizat îndată neadevărul și falsul și a dat remediu necesar, ceea ce a determinat eliminarea din circulație a acestor manifestațiuni nesănătoase.

Când îți cunoști dușmanii, știi cu cine ai de dat lupta! Dușmanii trebuiesc cunoscuți și superstițiile sunt cel mai feroac dușman al religiei, al culturii și al progresului. Superstițiile țin în loc desvoltarea normală a credincioșilor noștri. Ele varsă neîncredere în sufletele lor, oprindu-i de a se adăpa la izvoarele luminii și adevărului. Superstițiosul se teme de orice întrece puterile sale de înțelegere; e sceptic și

neîncredător... E destul să fie al 13-lea la o masă și chipul lui se tulbură; e destul să-i cânte cucul din spate și are presimțiri rele întregul an....

Lupta trebuie, de aceea, dusă fără cruțare, până la exterminarea ultimei buruieni de pe ogoarele duhovnicești ale Bisericii. Atunci lumina și adevărul vor ferici pe cei ce sunt stăpâniți de întuneric și eres, descătușând pe superstițioși din lanțurile robiei ignoranței.

*

Superstițiile merg, însă, mână în mână, și cu alte manifestări retrograde și nesănătoase din punct de vedere religios; ca: bigotismul, obscurantismul, fanatismul și fatalismul. Superstițiosul este bigot, practicând o devoțiune strâmtă și neinteligentă; el este obscurantist, iubind obscuritatea și ferindu-se de lumina adevărului; el este fanatic, apărându-și cu oarbă și instinctuală inverșunare credințele sale false; el este fatalist crezând în destin și în ursită și fiind paralizat de hotărârile irevocabile ale ursitoarelor, etc.

Preotul, care combate superstițiile, nu va ignora nici celelalte manifestări retrograde ale fenomenului religios. Aici stă legea principală a combaterii superstițiilor: toate manifestările retrograde și nesănătoase trebuiesc combătute odată cu superstițiile, altfel cele din urmă iăstăresc pe cele dintâi și buruienile cuprind iarăși întreg oroul.

Bigotismul este atitudinea de devoțiune strâmtă și neinteligentă a credinciosului ignorant și cu mintea întunecată. Bigotul nu cugetă și acceptă tot atât de ușor doctrina adevărată religioasă, ca și pe cea falsă. El nu iese dintr'o mulțime de practici învecitate, obscure și superstițioase, ceea ce determină diformarea concepției sale religioase. De obiceiul bigotii sunt cultivatorii și propagatorii cei mai fervenți ai superstițiilor, pe care nu le deosebesc de adevărata doctrină. De aceea bigotilor trebuie să li se vorbească nu numai pentru inimă, ci și pentru minte, spre a-i desbăra de atitudinea și deprinderile lor.

Obscurantismul este denumirea pe care liberalii au dat-o, sub Restaurație, acelor doctrine care combăteau ideile înaintate, ieșite din mișcarea dela 1789. Cu vremea această denumire a fost atribuită tuturor acelor curente, care se arătau dușmănoase lumii rațiunii și se complăceau în ignoranță. Obscurantismul religios, deci, favorizează ignoranța, din care generează toate superstițiile și se opune culturii și progresului. În acest scop, obscuranțiștii învață că viața este plină de puteri ascunse, misterioase, favorabile sau defavorabile omului, care trebuiesc conjurate prin diferite practici magice. Obscurantismul merge, mână în mână, cu magia, vrăjitoria și ocultismul.

Obscurantismul este, astfel, o atitudine religioasă falsă, după care viața este plină de puteri ascunse. Obscurantismul nu numai că crede el în aceste puteri, dar explică toate fenomenele numai prin prisma lor și propagă mai departe aberațiile sale religioase. Obscurantismul înflorește, crește și se dezvoltă în întuneric (de aici: obscur) și ignoranță. Dacă i se ia acest sol fertil, el este obligat să dispară.

Fanatismul este o altă atitudine religioasă, greșită, care constă în apărarea plină de zel a unei idei sau învățăături, mergând uneori până la vărsarea sângelui său sau al altora. Fanatismul este identic cu amuțirea vocii rațiunii, cu orbirea ochilor minții. În asemenea cazuri nu contează nimic decât arderea în slujba acelei idei, cu pericolul oricăror dezastre. Fanatismul a însângerat multe pagini ale istoriei și a pricinuit multe victime. Deosebit de virulent este fanatismul religios, atunci când este folosit în persecuțiile confesionale sau rasiale. De aceea mintea credincioșilor trebuie lămurită, că nu în vărsarea de sânge și în fanatismul orb stă esența și specificul fenomenului religios, ci în libertate și în convingere personală.

Fatalismul, în sfârșit, este o concepție religioasă retrogradă, după care omul ar fi înălțuit de puterea divină într'un mod absolut, fără să poată face nicio mișcare de eliberare. Fatalismul învață, deci, o atitudine pasivă în fața vieții, care nu

poate fi stăpănită și cucerită de om. Un pesimism neguros copleșește pe fatalist, care nu se oate scutura din cătușele unei persecuții divine generalizate. Dumnezeu fatalistului este un tiran nemilos, iar omul este un sclav cu libertatea volii desființată.

Impotriva acestor susțineri fataliste, însă, credinciosul este liber și acționează liber, imprimând pecetea personalității sale tuturor acțiunilor. Iată, deci, în adevărata lumină și concepțiile retrograde ale bigotismului, obscurantismului și fatalismului. Așa vom înțelege de ce combaterea lor trebuie să se facă deocădată cu combaterea superstițiilor, altfel din ele vor genera noi și noi superstiții.

O atitudine fermă și constantă împotriva acestor concepții retrograde religioase va avea roade bogate. Superstițiile vor stagna, apoi vor dispărea cu totul. Credincioșii noștri vor fi lămurii asupra temeiului de credință și vor înceta și ei a mai practica diferite credințe false, care se nasc numai din ignorarea învățăturii ortodoxe.

Pr. Prof. PETRU REZUȘ

B I B L I O G R A F I E

LIVIU STAN, *Superstițiile și obscurantismul mistic*, în *Studii Teologice*, An. II, Nr. 3—6/1950.

E. VASILESCU, *Religie, superstiție, ocultism, spiritism și teosofie*, Ibidem, An. I, Nr. 5—6, 1949.

H. COJOCARU, *Legislația canonică a Bisericii Ortodoxe față de superstiții, magie, vrăjitorie și obscurantism*, Ibidem.

T. M. POPESCU, *Creștinismul nu este învățatură secretă și magică*, Ibidem.

P. REZUȘ, *Superstițiile și combaterea lor*, Ibidem, an. II, Nr. 9-10, 1950, etc.

PENTRU APĂRAREA PĂCII

SLUJIND NECONTENIT CAUZA SFÂNTĂ A PĂCII

Indemnuri și învățăminte pentru cler și credincioși, dela lucrările Sfântului Sinod și ale Adunării Naționale Bisericești.

Slujitorii altarelor ortodoxe și obștea noastră credincioasă așteaptă întotdeauna cu fiiască bucurie sesiunile celor două foruri supreme ale Bisericii — Sfântul Sinod și Adunarea Națională Bisericească —, deoarece din lucrările lor desprind mereu cuvânt de învățătură, de povățuire și de indemn pentru călăuzirea pașilor lor pe căile slujirii devotate a lui Dumnezeu, Patriei, Poporului și Păcii.

Sesiunile de lucru ale Sfântului Sinod și Adunării Naționale Bisericești dintre 6—8 Iunie a. c., s'au desfășurat sub semnul intensificării și sporirii continue a luptei sfinte pentru apărarea și consolidarea păcii între oameni și popoare. Clerul și credincioșii noștri — slujitori încredințați ai Domnului Păcii — și de data aceasta și-au văzut așteptările împlinite, căci cele două foruri de conducere ale Bisericii strămoșești și-au coordonat toate lucrările lor pe nepieritorul ideal evanghelic al servirii împlinitoare a «păcii pe pământ și a bunei voiri între oameni».

Sfântul Sinod, — sub președinția I.P.S. Patriarh Justinian — și-a inaugurat lucrările prin documentata dare de seamă a Prea Sfințitului Episcop Valerian al Oradiei, asupra ecourilor pe care hotărârile Congresului Popoarelor dela Viena le-a avut în rândurile sutelor de milioane de luptători pentru pace din întreaga lume. Ca unul ce a făcut parte din delegația poporului român la Congresul dela Viena, reprezentând Biserica Ortodoxă și toate celelalte Culte religioase din Republica Populară Română, P.S. Valerian — arătând că acest Congres a constituit cea mai măreață manifestare pentru pace și securitate internațională a popoarelor de pe tot întinsul pământului — a spus:

«Dezbaterile asupra problemelor înscrise pe ordinea de zi a Congresului au arătat că nu este posibilă o pace adevărată, o pace durabilă,

fără să se asigure independența națională și securitatea popoarelor, fără preîntâmpinarea oricăror tentative revanșarde sau de război. Poziția Bisericii Ortodoxe față de problema independenței și securității popoarelor este fidelă principiului scripturistic, potrivit căruia oamenii nu sunt în fața lui Dumnezeu «nici Iudei, nici Elini», și care osândește orice acțiune de dominare asupra altor popoare. În acest sens morala creștină osândește șovinismul, fascismul și orice curente de opinie, menite să pregătească acte de violare a independenței și securității altor state sau popoare».

Arătând că la Congresul Popoarelor a fost dovedită ca falsă teoria că războaiele sunt «fatalități inevitabile», P.S. Valerian a spus: «Războiul de cotropire nu este o catastrofă naturală, ci provine din tendința plină de lăcomie către putere și către exploatare. Noi osândim, deci, ca păcat strigător la cer războiul de agresiune și dominație. Fericitul Patriarh Alexei al Moscovei și al întregii Rusii, a exprimat limpede această atitudine a Bisericii Ortodoxe, arătând că «războiul este o lucrare grozavă și nimicitoare pentru cei care-l întreprind fără nevoie, fără dreptate, numai din setea de a jefui și subjugă. Asupra lor cade ruina și blestemul cerurilor, pentru vărsarea de sânge și pentru nenorocirile pricinuite semenilor lor. Toată suflarea creștină osândește războiul de agresiune și își alătură glasul, chemărilor Congresului dela Viena, pentru încetarea războaielor în curs și, în primul rând, a celui din Coreea».

La Viena — a continuat P.S. Valerian — zeci de reprezentanți ai tuturor credințelor religioase din lume au arătat temeiurile religioase cari au determinat pe credincioșii lor să se alătore cu hotărîre nestrămutată Frontului Mondial al Partizanilor Păcii, convinși fiind că numai «pacea cheazăște mântuirea». Ideia voinței de pace a întregii omeniri a fost impresionant arătată la Congres de Șeful Cultului Musulman din U.R.S.S., prin versurile unui poet azerbaidjan:

«... Regiunile diferite nu ne despart; limbile diferite nu ne despart; granițele naționale nu ne despart; Evanghelia și Coranul nu ne despart; munții înalți nu ne despart; Nordul, Sudul, Estul, Vestul nu ne despart...».

«Concretizarea acestei uniri a eforturilor oamenilor de cele mai diferite credințe religioase în vederea unei strădanii neostenite pentru pacea lumii, am aflat-o în însuși Congresul dela Viena și anume, am aflat aceasta în momentul când slujitorii tuturor Cultelor reprezentate la Congres au semnat împreună Apelul pentru încetarea focului în Coreea».

Vorbind apoi despre răsunetul avut în lumea întreagă de hotărîrile Congresului Popoarelor dela Viena și de contribuția însemnată adusă de ele luptei sfinte pentru apărarea păcii, P.S. Valerian a arătat hotărîrea nestrămutată și dragostea fierbinte cu care poporul nostru a îmbrățișat cauza păcii, ca și munca strădalnică pe care el o depune pentru făurirea unui viitor însoțit pentru toți fiii Patriei noastre. Cel de al IV-lea Festival Mondial al Tineretului și studenților pentru Pace și Prietenie, găzduit în Capitala țării noastre, va fi un nou prilej pentru poporul nostru să-și dovedească odată mai mult atașamentul său neclătinat față de «bunul cel mai de preț al omenirii» — Pacea.

«Strâns legați de năzuințele întregului popor — a spus în încheiere P.S. Episcop Valerian — și dornici să vedem Patria noastră aducând con-

tribuții tot mai de seamă la cauza păcii, noi socotim ca o înaltă îndatorire patriotică și de păstori sufletești, sprijinirea temeinică a sporitelor eforturi ce se depun pretutindeni pentru apărarea și consolidarea păcii».

I.P.S. Patriarh Justinian, luând cuvântul, a accentuat că, alături de întregul nostru popor muncitor, clerul și credincioșii Bisericii noastre au primit cu entuziasm hotărârile Congresului Popoarelor pentru Apărarea Păcii dela Viena, ele dând nou și sporit avânt luptei lor pentru cauza păcii în lumea întreagă. I.P.S. Patriarh a propus apoi, și Sfântul Sinod a aproba în unanimitate, să se adreseze slujitorilor altarelor ortodoxe și obștei noastre credincioase o **chemare**, prin care toți închinătorii dreptei credințe să fie îndemnați să sprijine fără încetare și cu toate puterile «lupta sfântă a poporului nostru pentru apărarea păcii și munca lui pașnică și creatoare pentru propășirea și înflorirea scumpei noastre Patrii».

Iată cuprinsul acestei **CHEMĂRI**:

«Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a întâmpinat cu multă bucurie Mesajul către guvernele celor cinci mari puteri și Apelul către toate popoarele lumii, adresate de Congresul Popoarelor pentru Apărarea Păcii dela Viena.

«Exprimând năzuințele popoarelor pașnice și voința fermă a tuturor oamenilor iubitori de pace din lumea întreagă, chemările Congresului dela Viena arată calea pe care se va putea ajunge la consolidarea păcii pe întreg pământul. Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române împărtășește întru totul conținutul acestor documente și sprijină cu toată hotărârea chemările Congresului Popoarelor, de a se pune capăt războaielor în curs și în primul rând vărsării de sânge în Coreea și de a se începe cât mai grabnic tratative între marile puteri, pentru încheierea unui pact al păcii, care să constituie piatra de temelie pentru zidirea unei păci drepte și trainice și pentru înfăptuirea unei armonioase conlucrări între toate popoarele și statele din lume.

«Mărturisind și pe această cale dragostea puternică de Patrie, care încălește inimile clericilor și credincioșilor ortodocși și hotărârea lor restrămutată de a contribui din toate puterile la biruința păcii în lumea întreagă, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, întrunit în sesiunea ordinară a anului 1953, îndeamnă pe toți fiii altarelor ortodoxe să urmeze cu sfințenie îndrumările Evangheliei lui Hristos-«Domnul Păcii» și să sprijine neîncetat și din toate puterile lor lupta sfântă a poporului nostru pentru apărarea păcii și munca lui pașnică și creatoare pentru propășirea și înflorirea scumpei noastre Patrii, Republica Populară Română».

Sfântul Sinod a trimis, deasemenea, **CONSILIULUI MONDIAL AL PĂCII**, următoarea telegramă:

«Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a primit cu multă însuflețire Mesagiul către guvernele marilor puteri și Apelul către popoarele lumii, adresate de către Congresul Popoarelor pentru Apărarea Păcii dela Viena, pentru încetarea războaielor în curs și în primul rând a războiului din Coreea și pentru începerea tratativelor între marile puteri, în ve-

gerea soluționării pe cale pașnică a tuturor problemelor care dau naștere la încordare și neliniște în viața internațională.

«Cu aceeași bucurie a luat cunoștință Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române de scrisoarea prin care Comisia Congresului Popoarelor pentru Apărarea Păcii cere guvernelor celor cinci mari puteri să înceapă cat mai grabnic tratative în vederea încheierii unui pact al păcii, iar celorlalte guverne, să sprijine această nobilă dorință a tuturor popoarelor lumii.

«Deasemenea, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a fost bucuros să constate că multe guverne au răspuns favorabil la această scrisoare a Comisiei Congresului Popoarelor pentru Apărarea Păcii.

«Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, întrunit în sesiunea ordinară a anului 1953, a adresat către clerici și credincioșii săi, îndemnul de a-și spori contribuția lor în marea acțiune menită să asigure biruința deplină și grabnică a păcii pe pământ.

«Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, împlinind porunca de slujire a păcii lăsată de Intemeietorul credinței creștine, binecuvăntează și sprijină toate acțiunile inițiate de uriașa mișcare mondială pentru pace, în rândurile căreia s'au înrolat cu însuflețire și luptă cu hotărâre toți slujitorii și credincioșii Sfintei noastre Biserici Ortodoxe Române».

Ședința Sfântului Sinod continuând, I.P.S. Patriarh Justinian a făcut apoi o amplă dare de seamă asupra festivităților ce au avut loc la Sofia, în ziua de 10 Mai a. c., cu prilejul proclamării Bisericii Ortodoxe Bulgare ca Patriarhat, și a instalării I.P.S. Mitropolit Kiril al Plovdivului pe scaunul de Patriarh, festivități la care a participat și o delegație a Bisericii Ortodoxe Române, în frunte cu I.P.S. Justinian.

Subliniind prietenia de veacuri ce leagă popoarele Bulgar și Român, ca și cele două Biserici Ortodoxe surori, I.P.S. Patriarh Justinian a arătat că «reînființarea Patriarhiei Ortodoxe Bulgare, constituie un eveniment de mare importanță, atât pentru clerul și credincioșii ortodocși bulgari, cât și pentru întreaga Ortodoxie. Biserica Ortodoxă Bulgară reprezintă astăzi, ca și acum 560 de ani, maturitatea necesară unei Biserici Patriarhale. Trecutul ei plin de istorice înfăptuiri și prezentul încredințat unui Patriarh de o înaltă cultură teologică și de o binecunoscută trăire în duhul desăvârșirii ortodoxe, înconjurat de un Sinod al cărui membri sunt la înălțimea momentului istoric pe care îl trăiește Biserica Ortodoxă Bulgară, sunt cheazășia sigură că Ortodoxia ecumenică a recâștigat, prin reînființarea Patriarhiei Bulgare, un stâlp pe care se poate sprijini cu toată încrederea».

Vorbind despre viața nouă și fericită pe care și-o construiește poporul muncitor din Republica Populară Bulgaria, prin muncă pașnică și creatoare, I.P.S. Justinian a adăugat: «Am stat mai multe zile în Capitala țării vecine și am vizitat multe orașe și sate bulgare. Mărturisesc că atât în Sofia, cât și în localitățile pe care le-am vizitat, am văzut un nestăvilit avânt de muncă și o fermă voință de făurire a unui viitor fericit. Am văzut locuințe și fabrici noi, termocentrale și hidrocentrale — toate ridicate în ultimii ani sau aflate acum în construcție, apeducte și uzine, școli și spitale foarte bine utilizate, monumente mărețe ridicate în cinstea eroilor

care și-au vărsat sângele pentru apărarea patriei și nenumărate așezăminte de folos obștesc, ridicate prin munca neobosită a întregului popor. Am admirat pretutindeni hărnicia și hotărîrea poporului bulgar pentru ridicarea nivelului său de viață, precum și dragostea și devotamentul lui nețărmurit față de conducătorii patriei sale. Țăranii s'au angajat în cea mai mare parte pe calea gospodăriilor colective și i-am văzut muncind cu multă tragere de inimă pe ogoare și în gospodăriile lor. O mare parte din sate au și fost electrificate, au dispensare, școli, cămine culturale, grădinițe, creșe pentru copii și biserici bine întreținute. Toate cele văzute ne-au convins pe deplin că frații noștri bulgari muncesc cu tot elanul pentru înflorirea și prosperitatea patriei lor. Peste tot pe unde am trecut, ne-am convins că poporul bulgar, peste care s'a abătut urgia atâtor războaie, este dornic de pace și hotărît să o apere împotriva tuturor celor ce ar vrea să o turbure.

«Deaceia, folosindu-ne de faptul că la Sofia ne aflam adunați laolaltă reprezentanți ai majorității Bisericilor Ortodoxe — a continuat I.P.S. Patriarh Justinian — am ținut o consfătuire în care s'a luat hotărîrea comună de a intensifica acțiunea pentru apărarea păcii, îndemnând pe toți slujitorii altarelor și pe credincioșii bisericilor noastre să sprijine lupta pentru apărarea păcii. Avem convingerea că reînființarea Patriarhiei Bulgare, pe lângă sporirea prestigiului Ortodoxiei în întreaga creștinătate, va constitui o forță în plus în rândurile celor ce apără pacea lumii întregi. Libertatea religioasă care există în Republica Populară Bulgaria și sprijinul de care se bucură Biserica Ortodoxă Bulgară din partea conducerii statului democrat-popular, au creat condițiile cele mai favorabile pentru desfășurarea unei rodnice activități în slujba păcii».

Sfântul Sinod a trimis, de asemenea o telegramă Prea Fericitului Patriarh Kiril, cu bune urări de fericită arhipăstorire patriarhicească, precum și cu încrederea că «Biserica Ortodoxă Bulgară, restabilită în organizarea ei patriarhală, după 560 ani, va desfășura în viitor o activitate și mai intensă, alături de celelalte Biserici Ortodoxe surori, pentru întărirea Ortodoxiei și pentru slujirea cauzei sfinte a păcii în lumea întreagă».

Duminică, 7 Iunie a. c., și-a deschis lucrările Adunarea Națională Bisericească, în aceeași caldă însuflețire pentru dreapta cauză a apărării păcii. Lund cunoștință de îndemnurile pe care Sfântul Sinod le-a adresat clerului și credincioșilor Bisericii noastre, pentru sporirea activității lor în slujba păcii, membrii Adunării Naționale Bisericești și-au manifestat înțelegerea lor adevărată la această nouă dovadă a Bisericii Ortodoxe Române, că este ființial legată de apărarea și consolidarea păcii în lume, potrivit legământului lăsat nouă de Hristos-Domnul Păcii. Ei au mărturisit fără ocol, că lupta pentru apărarea păcii este o luptă și pentru apărarea cuceririlor democratice ale poporului nostru, și și-au arătat dragostea lor nețărmurită față de Statul nostru democrat popular și față de conducătorii lui, împreună cu hotărîrea lor fermă de a sprijini fără preget toate năzuințele și strădaniile împlinitoare ale poporului nostru pentru făurirea unei vieți mai bune, mai îmbelșugate și mai fericite.

Membrii Adunării Naționale Bisericești au exprimat călduroase urări I.P.S. Patriarh Justinian, cu prilejul împlinirii a cinci ani de rodnică arhipăstorire patriarhicească, mărturisind totodată bucuria clerului și credincioșilor pentru cinstita arătată Bisericii Ortodoxe Române, de către conducerea Statului nostru, prin conferirea unor înalte ordine Intâistătorului Ortodoxiei Românești și altor ierarhi și clerici ai noștri.

În numele Sfântului Sinod, I.P.S. Mitropolit Sebastian al Moldovei a făcut un succint tablou al înfăptuirilor Bisericii Ortodoxe Române în cei cinci ani de arhipăstorire a Prea Fericitului Patriarh Justinian, subliniind cu osebire contribuția însemnată a Bisericii noastre, la cauza sfântă a păcii: «Dela cel dintâi Apel către creștinii din toată lumea, adresat de Intâistătorii Bisericilor Autocefale Ortodoxe, la Moscova, în ziua de 17 Iunie 1948, Biserica Ortodoxă Română s'a aflat întotdeauna în rândurile celor ce doresc fierbinte pacea și lupta pentru cucerirea ei. Clerul și credincioșii noștri s'au angajat în această acțiune de apărare a păcii și nu vor avea odihnă până la câștigarea nobilei cauze: intronarea definitivă a păcii între popoare. Cauza păcii a fost luată în propriile lor mâini de sute de milioane de oameni, aparținând tuturor raselor și celor mai diferite convingeri religioase și politice; ea va izbândi, căci este o cauză sfântă și binecuvântată de Dumnezeu».

În numele mirenilor din Adunarea Națională Bisericească, profesorul Coriolan Tătaru — făcându-se interpretul gândurilor curate ale tuturor credincioșilor ortodocși români — a spus: «Biserica noastră Ortodoxă, sub arhipăstoria I.P.S. Patriarh Justinian, participă intens la lupta pentru pace, slujind după credință împlinirea celor propovăduite: «pe pământ pace și între oameni bună învoire». Biserica Ortodoxă propovăduște și sprijină conviețuirea frățească a minorităților naționale din Republica Populară Română, în condițiile respectării și stimei specificei fiecărei naționalități».

Profesorul Coriolan Tătaru a mai arătat, deasemenea, că foștii credincioși «uniți», care au revenit la vatra credinței strămoșești, după o silnică robie vaticană de 250 ani, trăiesc din plin bucuria de a se afla în unitatea de credință a Ortodoxiei Românești, și în unitatea de năzuințe creatoare ale întregului popor muncitor, care prin muncă pașnică își croște un viitor mai bun, mai fericit, mai plin de soare și de lumină.

Intâistătorul Bisericii noastre, I.P.S. Patriarh Justinian, mulțumind purtătorilor de cuvânt ai Sfântului Sinod, ai clerului și ai obștei credincioase, pentru urările exprimate, a arătat că înfăptuirile Bisericii Ortodoxe Române din cei cinci ani de patriarhat ai I.P. Sale, se datoresc în primul rând marilor libertăți democratice cucerite de poporul muncitor, printre care se numără și deplina libertate religioasă, libertăți care s'au revărsat bogat și asupra Așezământului de Credință, asupra slujitorilor altarelor străbune și asupra credincioșilor noștri. De asemenea, aceste realizări nu ar fi fost cu puțință, fără strânsa și frățeasca colaborare a tuturor membrilor Sfântului Sinod, și fără avântul și înflăcăarea plină de credință și de patriotism luminat, cu care preoțimea și credincioșii noștri au dat urmare înfăptuitoare îndrumărilor conducerii Bisericii noastre.

«Din cuvintele calde ce s'au rostit aici — a spus I.P.S. Patriarh Justinian, — a rezultat că aceste înfăptuiri au adus o schimbare în viața Bisericii Ortodoxe Române; a rezultat că activitatea noastră a tuturor a fost rodnică și că este îndreptățită bucuria cu care le amintim acum. Într'adevăr îndoelile care mai existau în suflete acum cinci ani, au fost îndepărtate; s'au limpezit cugetele și, prin adâncirea cunoașterii învățaturii Evangheliei, s'au deschis în fața preoțimei noastre, drumuri drepte spre noi și bogate înfăptuiri; s'au cristalizat în inimile clerului și credincioșilor ortodocși temeurile pentru care Biserica Ortodoxă Română se socotește îndatorată să ia parte la făurirea vieții noi de libertate și lumină, pe care și-o zidește acum vrednicul nostru popor; s'a turnat în sufletele fiilor Bisericii noastre inflăcărarea sfântă pentru sprijinirea tuturor acțiunilor menite să asigure biruința în lume a binelui asupra răului, a adevărului asupra minciunii, a vieții asupra morții, a luminii asupra întunericului și a păcii asupra războiului.

«Clerul și credincioșii ortodocși sunt astăzi legați de Sfânta noastră Biserică, fiindcă ei văd cum conducerea supremă bisericească nutrește aceleași năzuințe ca și ei; că Sfântul Sinod îi călăuzește pe calea slujirii poporului, pe calea slujirii păcii, adică pe calea împlinirii înaltelor porunci lăsate de Mântuitorul tuturor celor ce mărturisec numele Său. Clerul și credincioșii ortodocși participă cu însuflețire la munca pașnică și creatoare din Patria noastră; ei muncesc plini de avânt, alături de întregul popor, pentru înflorirea și propășirea scumpei noastre Republici Populare; ei luptă împreună cu poporul nostru și cu toate popoarele pașnice din lume, pentru apărarea și consolidarea păcii pe pământ».

În continuare, I.P.S. Patriarh a subliniat adevărul îndeobște cunoscut, că Bisericii i se pun de viață mereu probleme noi, aspirațiuni noi, obiective și idealuri noi, care toate așteaptă dela ea înțeleaptă rezolvare și negreșelnică împlinire. De felul cum răspunde acestor chemări ale vieții, depinde însăși justificarea prezenței sale în inima obștei credincioase. «Să înțelegem bine chemarea vremii noastre — a spus I.P.S. Sa. Progresul permanent al poporului nostru va duce la prefaceri și mai mărețe în viața țării noastre. Clerul ortodox trebuie lămurit și călăuzit spre înțelegerea frumuseții acestor noi așezări, pentru ca la rândul său să poată răspunde lămurit și după dreptate la întrebările pe care credincioșii le vor pune. Trebuie să cultivăm în sufletele fiilor Bisericii noastre dragostea inflăcărată pentru Patria noastră și pentru toate înfăptuirile muncii pașnice a poporului nostru. Să creștem în inimile lor voința de neînfrânt de a apăra și spori neîncetat aceste minunate realizări: să dezvoltăm simțămintele de răspundere față de bunul obștesc, față de binele și fericirea obștească; să sporim zi cu zi hotărârea clericilor și credincioșilor noștri de a lupta cu și mai mult avânt pentru apărarea vieții, pentru apărarea păcii, a libertății și a independenței Patriei noastre. Aceste înalte îndatoriri decurg din însăși învățătura credinței noastre, din poruncile dumnezeieștilor Evanghelii, pe care le predicăm dela altarele noastre și pe care trebuie să le prefacem în îndreptar pentru viață, ca să ne putem numi cu adevărat fiș și păstori ai Bisericii lui Hristos. Împlinirea unor astfel de îndatoriri sfinte va constitui încă o dovadă a patriotismului nostru, a devotamentului nostru față de statul nostru

democrat-popular, care ne-a asigurat cele mai bune condiții pentru desfășurarea lucrării noastre.

«Din bucuria înfăptuirilor de până acum, să izvorască puteri noi pentru împlinirea îndatoririlor ce ne stau în față: să izvorască în cugetele noastre, ale tuturor, un nou elan de muncă, de conlucrare frățească și rodnică, spre binele Sfintei noastre Biserici, spre binele Patriei și Poporului nostru».

I.P.S. Patriarh Justinian și-a încheiat cuvântarea cu următoarele cuvinte de povățuire:

«Increzători în biruința deplină care va încununa munca pașnică și creatoare a poporului nostru, increzători în triumful cauzei sfinte a păcii în lumea întreagă și înflăcărați de idealul slujirii Bisericii Ortodoxe a lui Hristos, să pornim înainte spre noi și bogate înfăptuiri».

In această atmosferă de înaltă trăire duhovnicească, de înflăcărat patriotism și de hotărîre fermă de a spori lupta pentru apărarea și consolidarea păcii, — s'a propus și Adunarea Națională Bisericească a aprobat, în unanimitate, să se trimită COMITETULUI PERMANENT PENTRU APĂRAREA PĂCII din Republica Populară Română, următoarea telegramă:

«Adunarea Națională Bisericească, întrunită în sesiune ordinară pe anul 1953, a luat cunoștință cu multă însuflețire de Chemarea adresată de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române către slujitorii altarelor sale, de a intensifica lupta de apărare a păcii, muncind cu avânt pentru înflorirea Patriei și sprijinind toate acțiunile întreprinse de Consiliul Mondial al Păcii, în scopul realizării unei înțelegeri între toate Statele. Răspunsul pe care Guvernul Republicii Populare Române l-a dat scrisorii primite din partea Comisiei Congresului Popoarelor pentru Apărarea Păcii prin care se cere guvernelor celor cinci mari puteri să înceapă tratative în vederea încheierii unui Pact al Păcii, iar celorlalte guverne să sprijine acest nobil demers, a dat întregului nostru popor un nou avânt în activitatea lui pe tărâmul apărării păcii. Clerul și credincioșii Bisericii Ortodoxe Române sunt hotărîți să continue și să sporească activitatea lor în slujba cauzei sfinte a păcii, fiind incredințați că lupta tuturor popoarelor iubitoare de pace va fi încununată de biruință și că pacea omnirii va fi salvată».

Preoțimea și obștea noastră credincioasă, cercetând lucrările celor două foruri supreme de conducere ale Bisericii noastre, cu dragoste de adevăr și cu dor sfânt de aflare a căilor de urmat spre împlinirile obștești și duhovnicești, vor afla învățăminte bogate pentru problemele care frământă azi obștea cea mare a Patriei noastre, în năzuințele ei curate spre făurirea unui viitor luminos pentru toți fiii poporului nostru muncitor.

Ei vor înțelege că numai stând cât mai aproape de viața poporului, cu aspirațiunile lui de azi spre pace și progres, se vor face împlinitori ai învățăturii Domnului Păcii, care a iubit poporul în mijlocul căruia a trăit,

și i-a binecuvântat mereu strădaniile pentru desăvârșirile către care năzuia.

Ei vor înțelege că chezășia înfrățirii oamenilor și popoarelor este iubirea și pacea statornică.

Ei vor înțelege că cea mai bună apărare a vieții celei noi de libertate, dreptate socială și bună-stare generală este lupta pentru păstrarea și consolidarea păcii în toată lumea.

Ei vor înțelege că pacea este un bun care nu ni se oferă de-a-gata prin vreun miracol oarecare, ci că ea trebuie cucerită prin eforturile neconținute ale tuturor. Întocmai precum pentru izbăvirea și pacea duhovnicească cea deapaură ni se cere credință și fapte bune, tot asemenea și pentru «pacea a toată lumea» ni se cere credință neclătinată în binefacerile păcii și fapte biruitoare în slujba păcii.

Ei vor înțelege că binecuvântând pe făcătorii de pace, după cuvântul peruncitor al Evanghelicilor păcii, trebuie să devină ei înșiși soli neosteniți ai păcii.

Ei vor înțelege că, iubind Patria și Poporul, înseamnă a împlini porunca Mântuitorului de a iubi pe semenii noștri, iubire care condiționează și vedește adevărata iubire a lui Dumnezeu și a Bisericii Sale.

Ei vor înțelege că dușmanii Patriei sunt și dușmanii Bisericii și că «Biserica nu are drum comun cu dușmanii Patriei noastre».

Ei vor înțelege că nu pot iubi și prețui viața, decât păstrând și apărând pacea.

Ei vor înțelege că slujesc cauza sfântă a păcii, sprijinind neconținut munca pașnică și făuritoare de viață nouă a poporului nostru.

Ei vor înțelege că vom stăvili războiul și vom consolida pacea, numai dacă fiecare vom deveni apostoli ai iubirii și ai păcii, mereu amintindu-ne că «pacea și iubirea de oameni este cea mai sfântă poruncă a lui Dumnezeu».

Ei vor înțelege că pacea va biru: războiul, precum viața pururea învinge moartea!

Pr. V. MITRU

IN SLUJBA BISERICII, PATRIEI ȘI PĂCII

Clerul și credincioșii Sfintei noastre Biserici au luat cunoștință cu vie satisfacție de distincțiunile acordate de Prezidiul Marei Adunări a Republicii Populare Române unui număr de reprezentanți ai Bisericii noastre, pentru meritele pe care aceștia și le-au dobândit în activitatea patriotică și pentru contribuția adusă cauzei păcii.

Cinstirea deosebită pe care Statul nostru democrat popular a arătat-o reprezentanților Sfintei noastre Biserici se resfrânge deopotrivă asupra întregului cler, ca și asupra tuturor credincioșilor Bisericii noastre cari, înțelegând chemarea vremurilor noi, au dat un nou impuls fie activității lor de propovăduitori ai cuvântului Evangheliei, fie viețuirii lor creștinești.

Comandamentele mari ale vremurilor pe care le trăim cheamă pe fiecare cetățean conștient — indiferent de concepția lui politică, sau de credința lui religioasă și indiferent de starea lui socială — să-și adune toate puterile și să lupte cu toată dârzenia pentru înfăptuirea unei vieți de dreptate socială și pentru înlăturarea definitivă a războiului din sânul societății omenеști. Pentru creștinul simplu, ca și pentru propovăduitorul sublimelor învățături evanghelice, aceste comandamente sunt înseși dealurile vieții creștine, căci iubirea aproapelui — cheazășie a dreptății sociale — și pacea sunt două dintre cele mai de seamă porunci lăsate lumii de Mântuitorul Iisus Hristos: «Poruncă nouă dau vouă, ca să vă iubiți unul pre altul, precum și Eu v'am iubit pre voi» (Ioan 13, 34) și «Pace las vouă; pacea Mea dau vouă» (Ioan 14, 27).

Aderarea la strădaniile după o viață mai bună și mai fericită, este motivată ca atare de însăși învățătura creștină. Deaceea ea este sinceră și totală. Nu pot fi creștini adevărați cei ce nu doresc sporirea binelui și împușinarea răului în lume, după cum nu pot fi creștini adevărați nici aceia cari se mulțumesc doar să dorească binele și nu luptă pentru înfăptuirea lui. Asupra faptului acestuia sunt lămuriți astăzi atât propovăduitorii cuvântului dumnezeesc, cât și dreptcredincioșii creștini. Deaceea îi vedem zi de zi încercându-și și mai mult puterile și răspunzând cu entuziasm sporit la toate chemările ce li se fac fie pentru îndeplinirea la timp a îndatoririlor legate de bună-starea poporului, fie în lupta comună pentru pace și împotriva ațâțătorilor la război.

Ierarhii Sfintei noastre Biserici, în frunte cu însuși conducătorul Bisericii Ortodoxe Române, Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, sunt exemplu viu în slujba lui Hristos și a Poporului, iar dela dragostea lor de Hristos și de Patrie se adapă cu entuziasm, în activitatea lor pastorală și socială, toți ceilalți slujitori ai altarelor.

Dacă este adevărat că răvna pentru mai bine a poporului nostru muncitor o întâlnim abia acum deslănțuită, cu toată amploarea, dealungul istoriei Patriei noastre, apoi tot atât de adevărat este că pentru prima oară în decursul ei, istoria noastră bisericească înregistrează o activitate pastoral-socială a clerului nostru, vrednică cu adevărat de misiunea încredințată lui de Mântuitorul I'sus Hristos.

Distincțiunile primite de reprezentanții Sfintei noastre Biserici din partea Statului nostru democrat popular v n să confirme că Biserica noastră, prin slujitorii ei, se găsește pe drumul cel adevărat, împlinindu-și astfel adevărata ei menire în lume. Căci Mântuitorul Hristos a venit în lume ca «lumea viață să aibă și cât mai din belșug să aibă», ca lumea dragoste să aibă și o dragoste cât mai prisositoare. El a venit în lume că să nimicească nedreptatea și să dea puțința tuturor oamenilor să se bucure deopotrivă de toate bunurile acestei lumi, ca unii cari sunt cu toții, deopotrivă, fii ai aceluiași Tată ceresc.

Dar tot aceste distincțiuni sunt menite să facă să amuțescă gura tuturor răuvoitorilor poporului nostru din afară de granițele Patriei noastre, cari, în neputința de a se opune în alt fel mersului impetuos al oamenilor muncii dela noi spre o viață mai bună și mai fericită, debitează tot felul de calomnii cu privire la raporturile dintre Biserică și Stat în Patria noastră. Căci distincțiunile acordate de Statul nostru democrat popular reprezentanților Sfintei noastre Biserici arată tocmai că raporturile acestea sunt dintre cele mai bune, și că el știe să prețuiască în chip obiectiv sinceritatea și loialitatea atașamentului Bisericii la cauza cea mare a poporului muncitor.

Decorarea reprezentanților Sfintei noastre Biserici s'a făcut cu prilejul sărbătoririi a cinci ani de arhipăstorie a Înalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian. A fost conferit Ordinul «Steaua Republicii Populare Române» Clasa I-a Înalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian; Ordinul «Steaua Republicii Populare Române» Clasa II-a I.P.S. Mitropolit al Moldovei și Sucevei, Sebastian Rusan și I.P.S. Mitropolit Nicolae Bălan al Ardealului; Ordinul «Steaua Republicii Populare Române» Clasa III-a P.S. Episcop Valerian Zaharia al Oradiei; Ordinul «Steaua Republicii Populare Române» Clasa IV-a P.C. Preot Alexandru Vlaiculescu, Protoiereul Regiunii Ploești, P.C. Preot Ioan Gagi, Directorul Administrației Patriarhale și D-lui Alex. Cerna-Rădulescu, Consilier de Presă al Patriarhiei Române; Ordinul «Apărarea Patriei» Clasa II-a P.C. Preot Alex. Ionescu, Vicarul Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor.

Cu toate că activitatea patriotică și contribuția adusă cauzei păcii a celor ce au binemeritat dela Patrie este îndeobște cunoscută, socotim totuși că o sumară prezentare a ei va constitui un generator de nouă răvnă pentru toți slujitorii Sfințelor noastre Altare, în hotărîrea lor nestrămutată de a lupta până la sfârșit pentru triumful binelui în lume și un

exemplu vrednic de urmat în dragostea noastră față de Patrie și de poporul muncitor.

1. Figură de adevărat apostol al Mântuitorului Iisus Hristos, Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian copleșește cu personalitatea sa viguroasă toate paginile glorioase pe care le scrie istoria Bisericii Ortodoxe Române actuale. Dotat cu un profund simț al realităților și cu o puternică devoțiune față de Mântuitorul Hristos și de Biserica Sa, I. P. S. Patriarh Justinian a întrezărit limanul mântuirii către care a îndreptat, ca un cărmaci iscusit, corabia Bisericii Ortodoxe Române: «Misiunea Bisericii este, nu ca să împartă viața și pe oameni întreolaltă, ci să dea un înțeles dumnezeesc rosturilor pământești, împacând pe cm cu el însuși și cu semenii săi, prin apropierea de același leagăn sfânt, care este Hristos». Dar misiunea aceasta nu este numai misiunea Bisericii Ortodoxe Române; ea este misiunea Bisericii creștine în genere: «Intrucât permanente și firești sunt lucrurile după care năzuiesc astăzi popoarele, Biserica este datoare să ia parte la deslegarea lor, în virtutea rostului; ce-l are de a se sili să facă mai ușoară și mai bună viața fiilor ei, cari sunt și fiii lui Dumnezeu. O lucrare a Bisericii în această privință, îndrumată pe plan ecumenic, ar fi idealul către întregirea factorilor politici, sociali și economici, care ar netezi drumul și ar ușura munca, printr'o conviețuire în pace și în bună înțelegere».

Rămânând, în toată clipa, ferm pe temelia Sf. Evangheliilor, a Sf. Predanii și respirând adânc duhul ecumenic tăgă; ortodoxe, I.P.S. Patriarh Justinian a izbutit, cu o perseverență uimitoare, să readucă clerul Sfintei noastre Biserici la adevărata lui misiune și să reaprindă în sufletele slujitorilor Sfintelor Altare dragostea plină de devotament față de Mântuitorul Iisus Hristos, față de Sfânta Sa Biserică și față de păstoriții lor.

Plin de dragoste față de Patria noastră, I.P.S. Patriarh Justinian, în cuvântările, pastoralele și îndemnurile date cu diferite prilejuri a învățat clerul Sfintei noastre Biserici adevăratul patriotism, pentru ca și ei, la rândul lor, să devină propovăduitori ai patriotismului luminat înaintea credincioșilor lor. Patriotismul acesta nu înseamnă amestecul clerului în treburile politice, ci dragostea noastră, în vederea făuririi unei vieți noi și mai bune, într'o Patrie măreață și înfloritoare: «Biserica Ortodoxă niciodată n'a avut revendicări politice. Pe noi nu ne-a preocupat în trecut, nu ne preocupă nici astăzi și nu ne va preocupa nici mâine politica, decât atât cât vine în contact cu treburile noastre bisericești. Toate chestiunile de ordin politic au fost lăsate poporului, pentru ca poporul, în deplină libertate, să-și rânduiască viața lui ca Stat, așa cum crede că este mai bine». De aici și îndemnurile care au răsunat în repetate rânduri din gura Întâistătorului Bisericii noastre: «Fiindcă fiecare dintre noi suntem și cetățeni ai Patriei noastre, datori suntem să ne iubim această Patrie, așa cum au iubit-o înaintașii noștri». «Să fim loiali Statului nostru, să fim supuși stăpânirii noastre...». «Să fim cetățeni pașnici iubindu-ne Patria și ascultând și spunându-ne conducătorilor noștri».

Dar activitatea I.P.S. Patriarh Justinian nu se desfășoară numai sub semnul celui mai cald patriotism, ci și al celei mai dârze lupte pentru pace. Volumul al IV-lea din opera «Apostolat Social» a I.P.S. Patriarh

Justinian, intitulat «Pilde și îndemnuri în lupta pentru Pace» ne înfățișează, în cele 528 pagini ale sale, strădaniile Întâistătătorului Bisericii noastre pentru apărarea și consolidarea păcii în lume, strădaniile cari sunt în plină ascensiune. Il vedem propovăduind pacea «cu timp și fără timp», prin viu grai și prin scris; îl vedem patric până la Frontul Mondial al Partizanilor Păcii; îl vedem semnând, alături de Întâistătătorii și reprezentanții Bisericilor Ortodoxe Autocefale, care au participat la Conferința Pan-Ortodoxă dela Moscova, din 1948, «Apelul pentru Pace» către creștinii din toată lumea; îl vedem pecețuind cu semnătura sa actul de alianță dintre Bisericile Ortodoxe Rusă și Română, pentru apărarea Păcii; îl vedem alături de membrii Sf. Sinod semnând apeluri și chemări către credincioșii din țară, pentru antrenarea lor în lupta pentru Pace; îl vedem inițind Consfătuiri cu reprezentanții tuturor Cultelor religioase din țară, în vederea găsirii celor mai bune metode de luptă în comun pentru apărarea Păcii; îl vedem asigurând Comitetul Permanent pentru Apărarea Păcii din R.P.R., în numele Adunării Naționale Bisericești, că va sprijini cu toate puterile orice acțiune care se va întreprinde în viitor, în cauza apărării Păcii; îl vedem solidarizându-se, în numele Sfântului Sinod cu hotărârile Consfătuirii tuturor Cultelor din U.R.S.S., în problema luptei pentru apărarea Păcii.

Activitatea aceasta prodigioasă a Întâistătătorului Bisericii noastre, secundată de grija permanentă ca fiecare slujitor al Altarului și fiecare credincios să devină un luptător conștient pentru nobila cauză a Păcii sunt rezultatul unei convingeri neclintite că «apărarea Păcii este datoria sfântă a fiecărui credincios, față de el însuși, față de semenii săi, față de Biserica sa, față de Patria noastră dragă și față de întreaga omenire».

2. Dacă I.P.S. Patriarh Justinian a fost și este inițiatorul și sufletul cald al tuturor marilor acțiuni menite să stabilească bunele raporturi dintre Biserică și Stat și să facă din slujitorii Sfintelor noastre Altare propovăduitori luminați ai dragostei de Dumnezeu, ai dragostei de aproapele și ai dragostei de Patrie, iar din drept-credincioșii creștini cetățeni devotați ai patriei cerești, ca și ai patriei noastre pământesti, și zeloși luptători pentru pace, mărețele realizări din domeniul bisericesc, din ultimii cinci ani se datoresc — după cum cu modestie creștinească a accentuat în repetate rânduri — întregului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române: «Ele se datoresc înțelegerii perfecte care există între membrii Sfântului Sinod; ele se datoresc unității noastre de gândire, în munca pentru binele și prosperitatea Bisericii noastre Ortodoxe; ele se datoresc largei înțelegerii pe care au acordat-o toți Episcopii din Sinod, în rezolvarea problemelor care s'au pus Bisericii noastre, în pragul acestei lumi noi». Înțelegerea aceasta desăvârșită merge până la unison în ceea ce privește activitatea patriotică și contribuția adusă cauzei păcii.

Astfel I.P.S. Mitropolit al Moldovei și Sucevei, Sebastian Rusan, a dus cuvântul hotărât al conducătorilor Cultelor din R.P.R., în favoarea Păcii, la cel de al doilea Congres Mondial al Partizanilor Păcii, care s'a ținut la Varșovia în 1950, citind în Congres Mesajul conducătorilor Cultelor din R.P.R., care printre altele spunea: «Conștienți că libertatea și pacea popoarelor sunt porunci sfinte ale tuturor credințelor religioase,

slujitorii și credincioșii Cultelor noastre înfierează pe toți aceia cari caută, prin samavolnicii și abuzuri, să împiedice împlinirea năzuințelor milenare ale omenirii întregi: pacea», și care încheia cu următorul îndemn: «Lupta voastră, delegați ai oamenilor cinstiți, este bine-plăcută lui Dumnezeu. Lupta voastră va fi încununată de biruință, pentru că este dreaptă».

În 1952, I.P.S. Mitropolit Sebastian Rusan, însoțind la Moscova pe I.P.S. Patriarh Justinian, participă la redactarea actului de alianță dintre Bisericile Ortodoxe Rusă și Română pentru apărarea Păcii, întărind și cu semnătura sa acest act istoric. Iar în 1952 participă la Moscova la Conferința tuturor Bisericilor și Asociațiilor religioase din U.R.S.S., pentru apărarea Păcii. Din cuvântarea pe care o rostește la această Conferință, în calitatea sa de invitat și oaspe, extragem următoarele: «Poporul nostru care și-a luat soarta în propriile sale mâini, este hotărât cu tot dinadinsul să apere pacea cu orice urmare și caută, prin participarea sa, să întărească forțele lagărului Păcii. Împreună cu toate celelalte Culte din scumpă noastră Patrie, Biserica Ortodoxă Română sprijină cu hotărâre de nezdruincinat această luptă nobilă a poporului. Ne vom aduna toate puterile și vom rămâne hotărât umăr lângă umăr alături de luptătorii pentru Pace, cu conștiința clară că războiul poate fi înlăturat printr-o înțelegere onorabilă între cele cinci Mari Puteri, așa cum a zis marele Stalin. Sunt de părere că prezența noastră aici este o dovadă concludentă că înțelegerea și conclucrarea este cu putință în orice acțiune nobilă, la aceia cari sunt hotărâți să ajungă la o înțelegere ca să trăiască în pace și dragoste, și cari voiesc să participe la construirea unei vieți mărețe, în pace și fericire».

Membru în Comitetul Permanent pentru Apărarea Păcii din R. P. R., I.P.S. Mitropolit Sebastian Rusan duce o luptă susținută, prin grai și prin scris, pentru triumful cauzei păcii în lume. Bun patriot, I.P.S. Sa este încălzit de o dragoste adâncă față de poporul muncitor, alături de care a trăit mai multe decenii, împărtășindu-i toate suferințele și toate nevoile, dar și toate nădejțile de mai bine, ca preot de mir, într-o parohie din Ardeal. Este Ierarhul care, deși se găsește astăzi pe scaunul de Mitropolit al Moldovei și Sucevei, nu s'a rupt sufletește de masa preoților de mir, împovărați de greutatea de tot felul, aceștia găsind totdeauna în I.P.S. Sa un sfătuitor, un îndrumător, un părinte și un prieten, care simpatizează cu necazurile altora, chiar și fără să fie mai dinainte solicitat.

3. I.P.S. Mitropolit al Ardealului, Nicolae Bălan, căruia i s'a adus anii trecuți obșteasca prețuire pentru activitatea sa de 30 de ani în slujba Bisericii Ortodoxe Române de dincolo de Carpați, a chemat cu o perseverență inegalabilă, decenii întregi, oile cele răpitate de Vatican, ca să se întorcă din nou în staulul Ortodoxiei.

I.P.S. Mitropolit Nicolae Bălan a fost unul dintre puținii cari s'au opus calculelor expansioniste ale fascismului și care, în Consiliul de Coroană dela 30 August 1940, a avut curajul să se ridice împotriva Arbitrajului dela Viena, prin care — la presunile fascistilor germani și italieni — se ceda o parte din trupul țării, Ardealul de Nord, fascistilor lui Horty.

I.P.S. Mitropolit Nicolae Bălan a fost întotdeauna protivnic războiului împotriva Uniunii Sovietice, deslănțuit de furia imperialismului fascist german și în care Țara noastră a fost antrenată fără voia poporului. În Pastorală dată la 30 August 1944, după marele act istoric, care avea să însemne o adevărată răscruce în viața Statului nostru, I.P.S. Sa constata: «De trei ani sângerăm într'un război pe care neamul nostru nu l-a dorit și nu l-a avut la inimă. Flăcăii noștri au murit cu sutele de mii și cu câte trece timpul vedem că suntem trași într'o luptă din care nu avem de nădăjduit nimic». Iar la 23 Aprilie 1953, într'o cuvântare, în care analiza condițiunile adevăratei păci, după care năzuiesc popoarele lumii, accentuând că nu este puțină o pace adevărată fără ca să se țină seamă de libertatea indivizilor și a popoarelor, I.P.S. Mitropolit Nicolae Bălan făcea următoarea constatare, permanent valabilă: «În niciun caz nu se poate recunoaște acea teorie, în care s'a codificat egoismul și orgoliul rasist, teorie după care unele neamuri ar avea privilegiul la o existență mai largă, în baza unei preținse superiorități numerice sau de calitate».

Ca unul dintre cei mai vechi membri ai Sfântului Sinod, I.P.S. Mitropolit Nicolae Bălan a secondat, în ultimii cinci ani, îndeaproape, pe Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, în toate acțiunile mari, întreprinse de Conducătorul Bisericii noastre în slujba patriotismului integral și a luptei pentru Apărarea Păcii, sprijinind, cu girul autorității sale morale, bine cunoscută în afara granițelor Patriei noastre, toate inițiativele pentru reafirmarea apostolatului creștin în sânul clerului Bisericii noastre.

Cald îndrumător al clerului și păstoriiților săi, pe drumurile luminoase ale iubirii de Dumnezeu și de aproapele și ale dragostei de Patrie și înflăcărat mobilizator de conștiințe în slujba nobilei cauze a unei păci trainice și durabile în lumea întreagă, I.P.S. Mitropolit Nicolae Bălan a avut în viață și momente de adâncă satisfacție și bucurie. Notăm aici numai pe trei dintre ele și cele mai mari: a) Realizarea Ardealului de Nord la Patria-mamă, care a fost cu puțință numai datorită sprijinului mărinimos al Uniunii Sovietice și jertfelor neprecupețite ale bravilor soldați sovietici. «Cu simțăminte de adâncă recunoștință și de admirație — spune I.P.S. Mitropolit Nicolae Bălan în Pastorală din 11 Octombrie 1944 — mulțumim puternicei Oaste Sovietice, aliata noastră, pentru marele ajutor pe care ni l-a dat și pe care nu-l vom uita niciodată, pentru înfăptuirea dreptelor revendicări ale Țării noastre». b) Revenirea, în Octombrie 1948, la sânul Bisericii Ortodoxe Române-mame a fraților noștri trecuți samavolnic la unirea cu Roma, cu 250 ani înainte, și ca urmare a acestui fapt, Reîntregirea Bisericii noastre Ortodoxe din Ardeal, cu care ocazie I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan a rostit memorabilele cuvinte: «S'au rupt pecetele», și c) Momentul când Statul nostru democrat popular a recunoscut în chip public meritele I.P.S. Sale în activitatea patriotică și contribuția adusă de I.P.S. Sa cauzei Păcii, conferindu-i înaltul Ordin «Steaua Republicii Populare Române» clasa II-a. Cu această din urmă ocazie, I.P.S. Mitropolit Nicolae Bălan a declarat: «Am primit înaltele ordine acordate de Conducerea Statului nostru cărmuitorilor Bisericii noastre și unor reprezentanți ai clerului ortodox, cu o legitimită și rară bucurie, pentru că am văzut în această distincție prețuirea muncii și strădaniilor Bisericii Ortodoxe Române, pentru ridicarea Patriei și pentru apărarea Păcii».

«Acord decorării mele semnificația adânc grăitoare de prețuire a contribuției adusă pe tărâm bisericesc la întărirea unității poporului nostru, prin consecvența cu care am militat o viață întreagă, pentru eliberarea din cătușele Vaticanului a credincioșilor și clerului din Ardeal, căzuți în mrejele papalității acum nu sfert de mileniu.

«Puține acte vor fi trezit un răsunset mai viu în sufletele credincioșilor și clerului din Ardeal, ca acesta, care cheazășuiește și confirmă în același timp bunele raporturi dintre Biserică și Stat, menite să sporească încrederea în viitorul Patriei și dragostea față de conducătorii firești ai poporului nostru.

«Voiu împărtăși clerului și credincioșilor ortodocși din Ardeal sentimentele mele de nespusă bucurie, prin declarațiile pe care le voiu răspândi prin presa bisericească și prin viu grai, arătând semnificația acestui act, pentru întărirea dragostei de Patrie și a hotărîrii de a lupta pentru apărarea păcii.

«Deasemenea socotesc ca o datorie de onoare a mea să sprijin orice acțiune merită să promoveze bună-starea și propășirea Patriei noastre scumpe, Republica Populară Română».

4. P.S. Episcop al Oradiei, Valerian Zaharia, deși este cel mai nou membru al Sfântului Sinod — forul diriguitor și îndrumător al Sfintei noastre Biserici — este totuși un cunoscut și apreciat luptător pentru pace. Ca arhimandrit, mai înainte de a fi ales și întărit Episcop al Oradiei, P.S. Sa a redactat, ani de-a rândul, «Pagina Bisericii» la ziarul «Universul», luptând pentru lămurirea clerului și credincioșilor din țară cu privire la orizonturile luminoase care se deschid înaintea tuturor și antrenând preoțimea la muncă strădalnică pentru triumful binelui și al păcii în lume.

Ca Episcop al Oradiei, P.S. Valerian Zaharia nu a conținut de a alimenta, cu graiul și cu scrisul, flacăra iubirii de Patrie și zelul de luptă pentru nobila cauză a păcii, în inimile clerului și păstoriiților P. S. Sale. Pentru dinamismul său de luptător devotat pentru pace și de reprezentant cu adevărat al vremurilor noi, Congresul Național pentru Apărarea Păcii, ținut la București între 5—7 Decembrie 1952, l-a ales să reprezinte ierarhia bisericească superioară dela noi din țară, la Congresul Popoarelor pentru Apărarea Păcii, ținut la Viena între 12—19 Decembrie 1952.

Inapoiat dela Viena, P.S. Episcop Valerian Zaharia și-a pus în ordine notele și impresiile dela acest mare Congres și a publicat lucrarea «Soborul Popoarelor pentru Pace», prin care clerul și credincioșii au luat cunoștință, încă odată, de forța imensă și de neînvinc a lagărului păcii și de avântul de care sunt însuflețiți luptătorii pentru pace de pe întregul glob pământesc. P.S. Episcop Valerian Zaharia a înfățișat, deopotrivă, într'o serie de cuvântări, aspecte înălțătoare dela Congresul Popoarelor pentru Apărarea Păcii dela Viena, contribuind astfel la sporirea râvnel comune pentru apărarea păcii. Sunt pline de înțeles cuvintele cu care P.S. Sa își încheie lucrarea de curând apărută: «Cui aparține, oare, viitorul? Cui altcuiva decât popoarelor — așa de strălucit reprezentate la Congre-

sul dela Viena — popoare dornice și ziditoare de pace, de proșărire, de lumină, de viață?... Inspirați de cauza nobilă a păcii, știm cu precizieune și ne exprimăm ferma convingere — pe măsura credinței noastre religioase — că uneltirile satanice ale războiului și ale morții vor fi învinse și nimicite, după cuvântul Sfintei Scripturi, care ne asigură și ne încurajează pe noi toți, cei ce slujim lui Dumnezeu și ostenim în lupta pentru pace: «Domnul dă tărie poporului Său; Domnul va binecuvânta pe poporul Său, cu pace!» (Ps. 28, 1)».

Acum de curând, P.S. Episcop Valerian Zaharia a fost invitat la sesiunea Consiliului Mondial al Păcii, care a avut loc la Budapesta între 15-20 Iunie 1953, și care, analizând situația politică internațională, a conchis că «Victoria păcii este aproape. Stă în puterile noastre s'o cucerim».

5. P.C. Pr. Alexandru Vlaiculescu, Protoiereul Regiunii Ploești, este iubit, stimat și prețuit nu numai de preoțimea prahoveană, din sânul căreia face parte, ci și de preoțimea din întreaga țară, care vede în P.C. Sa pe unul dintre cei mai autentici reprezentanți ai ei. Membru al Uniunii Preoților Democrați — această formațiune de îndrumare patriotică a clerului Bisericii noastre, care a luat ființă după 23 August 1944 —, meritele de luptător pentru mai bine și pentru pace ale P.C. Pr. Alex. Vlaiculescu au făcut ca P.C. Sa să fie ales deputat în Marea Adunare Națională a Patriei noastre, în două legislaturi, la rând.

P. C. Protoiereu Alex. Vlaiculescu a participat ca delegat al R.P.R. la Conferința Internațională pentru Apărarea Copilului, care s'a ținut la Viena, între 12—16 Aprilie 1952, de unde s'a întors cu convingerea și mai neștrămutată că «pentru a asigura copiii din toată lumea dreptul la viață, la sănătate, la dezvoltarea intelectuală și morală, întreaga forță a oamenilor, pătrunși de răspunderea pe care o au față de viitorul copiilor, trebuie să fie consacrată întării păcii între popoare». A făcut parte, împreună cu Dl. Prof. Banyiai, din delegația care a reprezentat R.P.R. la cel de al șaselea Congres al Uniunii Democrat-Germane din R. D. Germană, unde, luând cuvântul în numele delegației R.P.R., și ca slujitor al Bisericii Ortodoxe Române, printre altele a spus: «Poporul român, care împreună cu popoarele din țările de democrație populară și din R. D. Germană pășeste cu hotărîre pe drumul construirii socialismului, al construirii unei vieți noi, fericite, sprijină cu toată tăria lupta patriotică a poporului german pentru zădărnicierea tuturor planurilor războinice ale imperialiștilor și complicilor lor. Poporul român, alături de toate popoarele iubitoare de pace, în fruntea cărora stă marea noastră prietenă și sprijinitoare Uniunea Sovietică, urmărește cu toată simpatia munca de reconstrucție care se desfășoară în R. D. Germană, lupta poporului german pentru pace și unitate, și dorește ca relațiile dintre R. D. Germană și Republica Populară Română, relații de colaborare frățască, să dea cele mai bogate roade».

P.C. Pr. Alexandru Vlaiculescu este în prezent și deputat în Sfatul Raional Ploesti și membru în Comitetul Regional Ploești de Luptă pentru Pace, ducând o activitate dintre cele mai susținute, prezidând numeroase conferințe pentru pace, fie ale slujitorilor Sfintei noastre Biserici, fie ale

tuturor slujitorilor Cultelor din Ploești, inspirând elan și râvnă în lupta pentru pace și fiind însuși cel mai lămurit exemplu de cum trebuie să activeze pentru pace un slujitor al lui Dumnezeu și al poporului. Astfel, în declarația pe care P.C. Sa a făcut-o în urma primirii distincțiunii care i s'a acordat, Părintele Alex. Vaiculescu, cunoscând spiritul care animă întreaga noastră preoțime, mărturisește cu toată convingerea că exprimă un adevăr, care nu mai poate fi pus la îndoială: «Preoțimea ortodoxă merge cu hotărâre pe calea slujirii înaltelor idealuri de pace și progres ale poporului nostru».

6. P.C. Pr. Ioan Găgu, directorul Administrației Patriarhale, este un preot tânăr ale cărui merite l-au ridicat la însemnatul post administrativ pe care îl ocupă în prezent. Dotat cu o mare putere de muncă, P.C. Sa a absolvit încă de anul trecut cursurile de magisteriu și urmează să-și prezinte teza pentru a fi proclamat magistrul în Teologie al Institutului Teologic din București, titlu prevăzut de noul Regulament al învățământului teologic superior.

Insuflețit de o adâncă dragoste de Biserică P.C. Pr. Ioan Găgiu, după 23 August 1944 a întrezărit mărețele perspective ale apostolatului creștin în slujba lui Dumnezeu și a credincioșilor.

Luptător pentru cauza nobilă a păcii, P.C. Pr. Ioan Găgiu este membru al Comitetului Cetățenesc de Luptă pentru Pace din parohia sa și membru al Comitetului de Luptă pentru Pace dela Administrația Patriarhală. Cuvântul său cald și înaripat pentru pace, adresat în repetate rânduri atât credincioșilor din parohie cât și funcționarilor din Administrația Patriarhală l-au făcut iubit și apreciat de toți. Distincția care i s'a acordat bucură deopotrivă, în chip sincer, pe toți cei ce l-au cunoscut și apreciat, iar pentru P.C. Sa, suntem siguri că va fi un nou imbold în dragostea față de Patrie și în lupta pentru apărarea păcii.

7. Dl. Alex. Cerna-Rădulescu nu face parte din cler. Prin strădaniile sale de zi cu zi, D-sa s'a identificat, însă, atât de mult cu aspirațiile mari și nobile ale Sfintei noastre Biserici, încât luptă, în cadrul Bisericii, cu elan de adevărat cleric pentru idealurile de totdeauna ale Bisericii care sunt în același timp și ale fiecărui creștin. Arma cu care își duce această luptă nobilă Dl. Alex. Cerna-Rădulescu, este scrisul. D-sa este Consilierul de Presă al Patriarhiei Române și secretarul de redacție al celor trei reviste ale Sf. Patriarhii: «Biserica Ortodoxă Română», «Studii Teologice» și «Ortodoxia». Impreună cu P.C. Pr. Ioan Găgiu directorul Administrației Patriarhale, care este redactorul responsabil al celor trei reviste, Dl. Alex. Cerna-Rădulescu asigură apariția regulată și ținuta distinsă a acestor trei reviste și este cronicarul tuturor evenimentelor de seamă din cadrul vieții noastre bisericesti.

Cu ocazia revenirii în sânul Bisericii Ortodoxe Române a fraților noștri uniți prin vicleșug cu Roma, Dl. Alex. Cerna-Rădulescu a scris în colaborare două broșuri, în care a înscris pentru posteritate desfășurarea tuturor evenimentelor în legătură cu revenirea la sânul Bisericii Ortodoxe Române a fraților Români uniți (1948). D-sa a scris apoi o nouă lucrare intitulată «Politica anti-națională a Vaticanului» (1948), în care a de-

mascat acțiunile Vaticanului de a se ins'nua în treburile lăuntrice ale Statului nostru, înainte de cel de-al doilea război mondial, și jefuirea bunurilor poporului de către Vatican, la adăpostul Concordatului și cu concursul politicienilor verosi din trecut. Fără să fie teolog, Dl. Alex. Cerna-Rădulescu ne-a dat în 1951 cel mai voluminos «Indrumător Pastoral» din câte s'au tipărit până acum în Biserica noastră, care, la început, pe 153 de pagini dă un conspect al tuturor evenimentelor mai de seamă, pe tărâm bisericesc, politic și economic, atât d'n țară cât și din lumea întreagă.

Activitatea patriotică a D-lui Cerna-Rădulescu și contribuția adusă de D-sa cauzei păcii, nu sunt cunoscute în adevărata lor întindere decât de cei ce ostenesc cu scrisul alături de D-sa. Ele poartă pecetea celor mai autentice fapte creștine, căci ca și acestea, în timp ce roadele lor se pot sesiza în afară, autorul lor urmează să rămână pururea necunoscut. Cei ce cunosc, însă, îndeaproape activitatea de zi cu zi a Consilierului de Presă al Patriarhiei Române, găsesc că distincția ce i s'a acordat reprezintă incununarea uneia dintre cele mai meritorii activități desfășurate în slujba Bisericii, poporului și a păcii.

8. P.C. Pr. Alexandru Ionescu, Vicarul Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor a fost d'intins cu Ordinul «Apărarea Patriei» cl. II-a. Atașamentul său față de popor și de mărețele lui aspirațiuni către libertate, independență și o viață mai bună, le-a dovedit încă din Februarie 1933, când P.C. Sa a fost martor la reprimarea sângeroasă din partea regimului burghezo-moșieresc a revendicărilor juste ale ceferiștilor. Chemat ca martor al apărării cu ocazia procesului ce s'a făcut, în urma luptelor dela 16 Februarie 1933, muncitorilor dela Grivița, înaintea justiției militare, P. C. Pr. Alex. Ionescu a depus mărturia adevărului, zdrobind pieșele unei mârșave acuzații și dovedind practicile nedemne la care se deda justiția de atunci, pentru ca să lovească în clasa muncitoare și în conducătorii ei.

După 23 August 1944, P.C. Pr. Alex. Ionescu se găsește în fruntea tuturor acțiunilor pe care preoțimea Bisericii noastre, în dorința de a se arăta prezentă la această răscruce mare a istoriei Patriei noastre, le ia, înțelegând că datoria ei cea mai de seamă este aceea de a merge alături de poporul muncitor. Deputat în Marea Adunare Națională a R. P. R., trei legislaturi la rând, P.C. Pr. Alex. Ionescu a fost delegat, împreună cu alții, la Congresul Mondial al Partizanilor Păcii ținut la Varșovia, în anul 1950, la Conferința din Velehrad a slujitorilor Cultelor din Cehoslovacia ținută tot în 1950, și la Congresul Popoarelor pentru Apărarea Păcii, ținut la Viena între 12—19 Decembrie 1952.

Ca și odinioară în procesul ceferiștilor dela Grivița, P.C. Pr. Alexandru Ionescu a depus mărturia adevărului în procesul calomniatorilor Patriei noastre, care a avut loc la Paris în Februarie 1952, arătându-și înaintea tuturor dragostea sa puternică față de Patria noastră, în care clasa muncitoare, eliberată de jugul exploatare capitalist, își construiește o viață nouă și demnă, sub faldurile stindardului socialismului biruitor.

De curând, P.C. Pr. Alexandru Ionescu a însoțit pe I.P.S. Patriarh Justinian în Bulgaria, făcând parte din delegația Bisericii Ortodoxe Ro-

mâne, care a participat la serbările ridicării Bisericii Ortodoxe Bulgare surori la rangul de Patriarhat, contribuind cu aceasta la întărirea legăturilor dintre cele două Biserici și prin aceasta la apropierea dintre cele două popoare: român și bulgar, care fac astăzi mărturisire de credință comună în victoria socialismului și în triumful păcii în lume.

Dar P.C. Pr. Alex. Ionescu este totodată și membru în Comitetul Orășenesc de Luptă pentru Pace al Orașului București, și Vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor, încredințat fiind cu conducerea și îndrumarea sectorului social-cultural al Arhiepiscopiei. P.C. Sa conjugă într'un chip cât se poate de armonios aceste două mari sarcini, străduindu-se, prin conferințele protopopești lunare, ca și prin conferințele ținute în cadrul luptei pentru Pace, cu clerul ortodox sau cu clerul tuturor Cultelor din Capitală, să intensifice din ce în ce mai mult dragostea și devotamentul slujitorilor Altarelor față de idealurile mărețe ale poporului muncitor, față de conducătorii legitimi ai lui și față de sublima cauză a păcii.

Impărțindu-și timpul între îndatoririle pe care le are ca deputat în Marea Adunare Națională și acelea de conducător al resortului social-cultural al Arhiepiscopiei Bucureștilor, P.C. Vicar Alex. Ionescu este întotdeauna neobosit. Este tipul slujitorului conștient care, devotându-se fără rezervă slujirii lui Dumnezeu și a păcii, găsește în munca intensă pe care o depune, izvor de noi și întăritoare puteri. Este tipul preotului ortodox adevărat, conștient că-și slujește cu râvnă și Biserica și Pătră.

Trecând sumar în revistă activitatea patriotică și contribuția adusă cauzei păcii de către cei ce au fost decorați cu înaltele Ordine ale Republicii Populare Române, ne putem da seama și mai mult că datoria fiecărui slujitor conștient al Altarului este de a merge alături de popor. Numai cine merge alături de popor nu rătăcește drumul, spunea cu dreptate, cu vreo o sută de ani în urmă un cărturar de seamă al poporului nostru. «Mergeți cu poporul, ca să nu rătăciți drumul!», îndeamnă și Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian pe slujitorii Altarelor Sfintei noastre Biserici. «Mergeți pe același drum cu poporul nostru muncitor — ne spune I.P.S. Patriarh—; împărțiți cu el strădaniile și greul muncii, ca să puteți împărți cu el și bucuria biruințelor; nu ocoliți calea dreaptă pe care pășește poporul spre viața fericită, ca să nu rătăciți pe cărări lăturnice».

Statul nostru democrat popular știe să prețuiască, ca nimeni altul, strădaniile pe care cineva le depune în slujba poporului, în slujba Patriei și în slujba idealului omenirii întregi, care este și al nostru: pacea între oameni și între popoare. El recunoaște oricui meritele sale și înțelege să le prețuiască la justa lor valoare. Distincțiunile acordate reprezentanților clerului Bisericii Ortodoxe Române sunt cea mai grăitoare dovadă. Dar ele sunt în același timp un îndemn la și mai multă stăruință din partea noastră pe drumul cel bun pe care ne găsim. De aceea, pe bună dreptate, după cum accentuiază P.P. Protoiereu Alex. Vlaiculescu în declarația făcută presei, cu ocazia primirii decorației ce i-a fost conferită: «Cu inimile pline de bucuria acestui important eveniment, preoțimea ortodoxă română este hotărâtă să pornească cu și mai multă râvnă la împlinirea tuturor îndemnurilor și povățuirilor date de Inalt Prea Sfințitul

Patriarh Justinian și de ceilalți membri ai Sfântului Sinod. Ea va spori neîncetat în inimile tuturor credincioșilor Bisericii Ortodoxe Române dragostea fierbinte de Patrie și de popor, devotamentul față de Statul nostru democrat popular și avântul în munca lor, alături de întregul popor, pentru viață fericită și pentru pace».

Acesta este angajamentul de onoare, care decurge în chip natural din actul de prețuire care s'a făcut de către Statul nostru democrat popular, activității tăcute dar rodnice a miilor de preoți ai Sfintei noastre Biserici, răspândiți de-a-lungul și de-a-latul țării noastre, prin decorarea reprezentanților lor.

GLASUL BISERICII

PREOTUL ÎN ȚĂRILE DE DEMOCRAȚIE POPULARĂ

O «anumită lume» din Occident cheltuște mult timp și risipește multe strădanii — pe cari le-ar putea închina unei cauze mai bune — să se convingă pe ea însăși și să convingă și pe alții că, în democrațiile populare, Biserica și slujitorii ei nu dispun de condiții normale pentru a-și putea desfășura lucrarea apostolică și misionară, potrivit cu sfânta chemare ce le-a fost încredințată de Dumnezeuescul Intemeietor al Așezământului Sacru. Orice argumente ar fi folosite, orice dovezi i-ar fi furnizate, orice mărturii i-ar fi prezentate, această «anumită lume» din Occident le privește cu neîncredere, cu suspiciune, cu reproș și chiar cu nemulțumire.

Textele precise de legi, prin care libertatea de conștiință, libertatea religioasă, libertatea de practică cultică, sunt garantate și apărute de Stat; Statutele și Regulamentele de organizare și funcționare a diferitelor Culte; bisericile deschise și cercetate de credincioși; numeroasele reviste și publicații religioase cu apariție regulată și tiraje respectabile; libertatea procesiunilor religioase, etc., etc. — toate acestea grăiesc limpede pentru orice om de bună credință, pentru orice conștiință cinstită, pentru oricine nu se lasă orbit de «aprehensiuni» de comandă, de «opinii» dirijate, de «convingeri» ale bunului plac.

Acea «anumită lume» occidentală nu se lasă convinsă nici de mărturiile propriilor lor compatrioți, cari — cu un prilej sau altul vizitând țările de democrație populară —, au văzut cu ochii, au pipăit cu mâinile, au înțeles cu mintea și au simțit cu inima, că Biserica și slujitorii ei se bucură, în țările care pășesc spre socialism, de o libertate religioasă cum ar dori-o și la ei acasă. Ei au văzut construindu-se numeroase lăcașuri de închinare, reparându-se bisericile-monumente istorice, plătindu-se salarii

preoților, dându-se însemnate subvenții Cultelor. Mai mult, ei au văzut că preoții diferitelor Culte — cetățeni tot atât de devotați Patriei cât și credinței lor — participă, împreună cu credincioșii lor, la mărețele construcții ale socialismului, menite să făurească Patriei lor un viitor fericit și luminos. Ei au înțeles că, în drumul spre soare, către care pășesc biruitoare popoarele din țările de democrație populară, slujitorii altarelor și credincioșii lor stau umăr la umăr cu constructorii viitorului.

*

Pentru această «anumită lume» occidentală — dispusă să nege evidența, pentru că poartă «anumiți» ochelari, cu «anumite» dioptrii — a scris de curând și **Pastorul Hromadka**, profesor de teologie, membru în Consiliul Mondial al Păcii și decan al Facultății de Teologie din Praga, — un splendid și documentat articol în revista «**În apărarea păcii**», Ianuarie 1953, punând problemele în lumina adevărului, cu competența și autoritatea omului care, trăind ani mulți în Europa occidentală, cunoaște din interior stările reale și «de acolo» și «de dincoace».

«De atâtea ori — spune Părintele Hromadka — am avut prilejul să ascult cum prietenii mei din Occident repetau că, în niciun caz, Biserica nu poate exista în condițiunile regimului comunist. **Nu credeți aceasta!** Așa cum nu odată am spus acest lucru, mi se pare scandalos că frații mei, creștini, încearcă să ne insuflă neîncrederea în forțele noastre și să ne convingă să renunțăm la calea pe care am ales-o. **Alungați ideea că Biserica lui Hristos trebuie să trăiască sub oblăduirea așa numitului Occident creștin și a puterii sale militare!**».

Om al unor convingeri ferme și slujitor al unei credințe în Hristos, tare ca adevărul și neclintită ca stânca de granit, — Părintele Hromadka a trecut printr'un proces sufletesc, care i-a limpezit conștiința prin cunoaștere, i-a luminat mintea prin înțelegere și i-a îndrumat vrea prin experiență.

«Mult timp după 1945 — spune Părintele Hromadka — am sperat că cele mai importante probleme internaționale vor putea fi reglementate pe căi pașnice normale. Eram convins pe atunci, că puterile învingătoare au tras învățăminte de pe urma evenimentelor ce s'au desfășurat între 1918 și 1938. În momentul de față este limpede pentru toți, că una din cauzele principale ale celui de al doilea război mondial a fost lipsa de înțelegere între învingătorii din 1918 și crearea de către aceștia în Europa a unei «zone de depresiune politică» de care s'au folosit cu abilitate statele fasciste. O politică mioapă și egoismul politic al țărilor conducătoare din Europa occidentală au dus la cel de al doilea război mondial. În afară de aceasta am fost aproape convins că lumea occidentală a înțeles în timpul catastrofei din 1938-1945, necesitatea urgentă a unor adânci transformări sociale, economice și politice în țările din Occident. Cursul vieții politice însă, în anii 1946-1947, m'a deziluzionat. În primul rând au ieșit la iveală divergențe serioase între aliații din 1945 în toate problemele arzătoare ale structurii postbelice a lumii și consecința a fost că la orizont a apărut o nouă amenințare pentru pace. Apoi lumea occidentală a dat dovadă de o totală neînțelegere a sensului transformărilor sociale din Europa, precum și a năzuințelor naționale și sociale ale popoarelor colo-

niale. Toate acestea m'au deziluzionat profund, deoarece am considerat ca un fapt incontestabil, că fără transformări sociale fundamentale, lumea postbelică nu se poate clădi pe temelii trainice».

Republica Cehoslovacă — patria Părintelui Hromadka — a trecut prin grele frământări în anii de după război, din cauza mașinațiunilor reacțiunii interne și internaționale. Pentru patrioții cehoslovaci s'au pus atunci probleme serioase de rezolvat, de care depindea însuși viitorul patriei lor. Ei n'au ezitat în alegerea drumului pe care aveau să meargă. Și au ales drumul cel bun, drumul construirii socialismului, drumul fericirii poporului. Printre cei cari n'au ezitat în acel ceas se numără și Părintele Hromadka.

«Intrucât pot să vă vorbesc fără ură și cu totul nepărtinitor — spune Părintele Hromadka —, fiind eu însumi un teolog european, care datorez foarte mult teologilor occidentali și în special celor francezi, vreau pur și simplu să spun că, atunci când țara mea, Cehoslovacia, trecea în Februarie 1948 printr'o serioasă criză, nu am ezitat deloc în legătură cu poziția pe care trebuia s'o aleg. Am renunțat la ideea că țara mea poate constitui o sinteză a lumii apusene și răsăritene. Am luat în mod cu totul sincer hotărârea nestrămutată de a-mi ocupa locul în procesul revoluționar care s'a desfășurat în Cehoslovacia. Credeam pe atunci și consider și acum că istoria țării mele nu se putea întoarce înapoi».

Hotărârea aceasta a Părintelui Hromadka a izvorât, printre altele și din cunoașterea temeinică a democrației liberale burgheze și socialismului reformist, a oamenilor cari reprezentau aceste sisteme și a metodelor lor de acțiune politică, socială și economică.

«Democrația liberală burgheză din Europa și chiar socialiștii reformiști n'au fost în stare să rezolve problemele acute care au apărut în perioada 1933-1938; mai mult decât aceasta, după cel de al doilea război mondial, ei au dat dovadă de lipsă de curaj necesar pentru reconstruirea țării lor și a întregii lumi pe o nouă bază politică și socială».

«Mi-am pierdut încrederea în clarviziunea politică și energia lor practică și am privit noua stare de lucruri din țara mea ca singurul punct de plecare posibil pentru activitatea mea în viitor. Aceasta nu înseamnă cătuși de puțin că mi-am schimbat concepțiile religioase, sau că m'am lepădat de credința mea; dimpotrivă, pot spune că tocmai acești ultimi 4-5 ani m'au ajutat să înțeleg mai profund esența învățăturii creștine; ca om credincios, eu m'am simțit eliberat de toate lanțurile lumii vechi (oricât de mult aș fi apreciat în trecut numeroase laturi ale tezaurului ei spiritual și cultural) și am pășit pe calea cea nouă».

Pentru acea «anumită lume» occidentală care nu poate, care nu vrea și care nu încearcă măcar să înțeleagă procesul adânc de transformări sociale din țările care construiesc socialismul, — Părintele Hromadka mai face o precizare:

«Vreau să subliniez că atitudinea anti-comunistă, care are o oarecare răspândire în unele țări, este dăunătoare pentru Bisericile tuturor țărilor din lume. Aceasta nu înseamnă deloc că eu consider comunismul ca singura soluție posibilă a problemei. Fiecare țară trebuie să rezolve problemele de cea mai mare importanță care-i stau în față, prin metodele pe

care le consideră cele mai potrivite și care corespund istoriei și tradițiilor ei spirituale. Nu cădeți, însă, în rătăcire. Lumea viitoare nu se va întoarce la modul de viață de dinainte de război. Și de aceea este nevoie să se studieze adânc, cu ochii larg deschiși, fără prejudecăți, marea experiență comunistă care a început în 1917. Pentru a întâmpina viitorul pe deplin pregătiți, trebuie să înțelegem care sunt cauzele care au dat naștere comunismului, mijloacele folosite de el, realizările și scopurile sale.

Orânduirea cea nouă, lumea cea nouă, viața cea nouă, care se făurește în țările de democrație populară, constituie, pentru popoarele acestora, chezașia cea mai sigură a unui viitor luminos, în care toți cei ce străduiesc, prin muncă, la construirea lui, se împărtășesc de binefacerile libertăților democratice cucerite pe seama tuturor.

În opera de făurire a vieții celei noi, Biserica, slujitorii și credincioșii ei — asupra cărora s'a revărsat din plin libertățile democratice cucerite de popor — și-au dat și continuă să-și dea cu avânt partea lor de contribuție. Și aceasta, fără să se abată dela normele credinței lor, ci dimpotrivă aflând chiar în doctrina, învățătura și credința lor vie, temeuri puternice pentru participarea lor activă la zidirea lumii celei noi.

Și în această privință, Părintele Hromadka rostește cuvânt plin de adevăr și de înțelepciune:

«Din punctul de vedere al unui teolog, Biserica creștină în general și un creștin în special, trebuie să-și purifice credința de toate convențiile și tradițiile învechite, de toate formulele uscate și moarte. Numai credința dinamică și plină de viață, în prezența reală a lui Iisus Hristos răstignit și înviat, ne poate elibera de tot ce este de prisos și ne poate da curaj să ieșim întru întâmpinarea lumii noi fără teamă și fără părere de rău după trecutul învechit. Vreau încă odată să subliniez cele spuse mai sus: Credința mea a fost aceea care m'a ajutat să înțeleg cele ce se petrec: ea mi-a sădit convingerea că noi trebuie să continuăm cu tenacitate munca în vâltoarea actualei perioade revoluționare. Biserica nu trebuie să fie un refugiu pentru cei lipsiți de fermitate morală, vicioși, inactivi și care ne trag înapoi».

Asemenea Părintelui Hromadka gândesc și făptuiesc toți adeverații slujitori ai altarelor din țările de democrație populară, care își împletesc plinirea îndatoririlor față de credința lor, cu credincioșia față de îndatoririle lor cetățenești, slujind cu același devotament și lui Dumnezeu, Căruia i se închină, și Patriei, ai căror fii sunt.

Ei știu că Dumnezeu a făcut pe om pentru a fi fericit. De aceea ei se găsesc alături de cei ce luptă pentru fericirea omului.

Ei știu că Biserica — pentru a corespunde sacrei sale misiuni — nu poate avea alt drum decât drumul pe care merge întregul popor. Și ei merg, împreună cu poporul, spre viitorul însoțit pe care acesta și-l făurește.

Ei știu că o viață fericită nu poate fi durată decât pe libertate, pe dreptate socială, pe dragoste și pace. De aceea — umăr la umăr cu constructorii viitorului — sunt bucuroși a fi, în sânul credincioșilor lor, apostoli ai libertății, dreptății, dragostei și păcii.

Ei știu că Intemeietorul Așezământului Sacru, Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Creatorul luminii, nu al întunericului, este Autorul binelui, nu al răului, este Ziditorul vieții, nu al morții, este Domnul Păcii, nu al războiului. De aceea ei străduiesc alături de cei ce slujesc luminii, nu întunericului, de cei ce săvârșesc binele, nu răul, de cei ce apără viața împotriva morții, de cei ce luptă pentru apărarea păcii împotriva celor ce vor să deslănțue noi războaie.

Slujitorii altarelor din țările de democrație populară privesc viața cea nouă cu ochii lor, o tâlmăcesc cu mintea lor, o înțeleg cu inima lor și o îndreptătesc prin credința lor. Năzuințele, bucuriile, nădejțile și biruințele popoarelor lor fac parte ființială din viața lor, din trăirea lor, din strădanii lor, din misiunea lor.

Umbrele dela «Soare-Așune» nu pot întuneca drumul celor ce merg victorios înainte, cu «Soare-Răsare» în inimă.

Fii și slujitori ai luminii, preoții din democrațiile populare pășesc cu hotărâre alături de popoarelor lor care trăesc în lumină, muncesc în lumină și făuresc un viitor scaldat în lumină.

D. V. SADEANU

PRIZONIERII DIN COREEA

Pentru a justifica în fața opiniei publice sprijinul pe care-l acordă invadatorilor Coreei de Nord, reacțiunea apuseană a trâmbițat, ani de-a rândul, că libertățile cetățenești au fost suprimate de către autoritățile democratice. Printre altele, desigur, sub influența cercurilor războinice ale Vaticanului, s'a vorbit mult despre o așa zisă lipsă de libertate religioasă în Republica Populară Democrată Coreeană. Dar mărturisirile prizonierilor care se înapoiază acum la căminurile lor, în urma convenției încheiate la 11 Aprilie a. c., la Panmunjon, între cele două părți, spulberă, pe zi ce trece, tot mai categoric, asemenea afirmațiunii mincinoase.

Intorcându-se în țările lor, prizonierii bolnavi ori răniți, englezi, francezi, americani și turci, vorbesc, fără ocol, nu numai despre tratamentul omenesc de care s'au bucurat în lagărele de internare din Coreea de Nord, dar și despre libertatea deplină de manifestare a credințelor lor religioase. Astfel, **Vivian Holt**, fost ministru al Angliei la Seul, sosind la Londra, a declarat că în timpul șederii sale în Coreea de Nord, englezii internați de autoritățile coreene n'au fost stingheriți, în niciun fel, în manifestarea credinței lor. Un episcop aflat în mijlocul celor internați — precizează Holt —, a săvârșit slujbe religioase pentru compatrioții săi. Iar **Franck Noël**, alt civil englez repatriat, după ce arată că «în numeroase cazuri, coreenii și chinezii s'au purtat cu noi mai bine decât prevedea convenția dela Geneva cu privire la prizonierii de război», nu uită să menționeze că,

în lagăre erau respectate toate sărbătorile religioase și naționale ale americanilor și englezilor. În fiecare Duminică aveau loc slujbe religioase atât pentru catolici cât și pentru protestanți. Mai mult: în zilele de sărbătoare, internații primeau rații sporite de alimente. Declarații asemănătoare au făcut și foștii misionari la Seul, **Thomas Quinlan** și **Alfred Cooper**.

Printre civilii francezi repatriați din Coreea de Nord se găsesc și câteva călugărițe catolice, care au stat în lagăre de internare vreme de aproape trei ani. Înainte de a părăsi orașul Phenian, una din ele, sora **Marie Magdaleine**, care a trăit patru ani la Seul, afirmă despre poporul și autoritățile coreene, următoarele: «Au făcut tot ce au putut pentru a ne feri de bombardamente și au fost foarte binevoitori față de noi. În toate lagărele unde am fost, toți s'au purtat foarte bine cu noi, făcând tot ceea ce omeniește a fost cu puțință să facă. Desigur, momentele erau grele și am suferit; dar soarta noastră era aceeași ca și a populației civile. Războiul este o grozăvie și cred că popoarele trebuie să se înțeleagă și să se unească pentru a evita un alt război». La rândul ei, călugărița **Henriette Marquier** a declarat: «Sunt profund convinsă că poporul coreean iubeste pacea. El nu numai că o dorește, dar și luptă pentru apărarea ei». Celelalte călugărițe, **Marie Delboit**, **Marie Descazeaux** și **Ivonne Demeury**, după ce au vorbit despre larga înțelegere și bunăvoință pe care le-au arătat-o autoritățile coreene, au stăruit în deosebi asupra libertății desăvârșite pe care au avut-o pentru îndeplinirea misiunii lor religioase, acolo. Ele au declarat, în cuvinte răspicate, că n'au întâmpinat niciun fel de piedică în manifestarea credinței lor. Iar misionarul **Celestin Coyos**, după ce dă mărturie despre libertatea religioasă în Coreea, își exprimă indignarea sa profundă față de «sălbăticia dușmanilor poporului coreean, care depășește cu mult pe cea a bandelor hitleriste. Bombardarea sălbatică a femeilor și copiilor coreeni de către avioanele americane revoltă conștiința omenirii. Urăsc aceste crime din adâncul sufletului, — adaugă **Celestin Coyos**. În același timp, sunt mișcat de dârzenia și hotărîrea cu care luptă coreenii».

Întorcându-se acasă, prizonierii americani desvăluiesc, deopotrivă, diferite aspecte ale vieții pe care ei au dus-o în lagărele de internare din Coreea de Nord. Mărturiile lor contrastează puternic cu știrile pe care le avem despre tratamentul aspru și represii sângeroase aplicate prizonierilor Nord-coreeni și chinezi, în lagărele de internare Sud-coreene, printre care o tristă faimă și-a cucerit insula Cociedo. Astfel, **Vernon Wagram** a declarat că în Coreea de Nord, prizonierii nu sunt internați în lagăre propriu zise, ci locuiesc în diferite case, bucurându-se de un tratament omenesc. Ei primesc hrană îndestulătoare, li se pun la dispoziție biblioteci cu cărți scrise în limba lor, din care nu lipsesc scriitorii clasici respectivi; pot practica diferite sporturi. Alt prizonier american caporalul **Kenyon Wagner**, la întoarcerea sa acasă, și-a exprimat recunoștința sa față de autoritățile coreene pentru buna îngrijire medicală pe care a primit-o în timpul șederii sale în spital. «Medicii lor, — spune acest prizonier —, sunt capabili, iar tratamentul cuprindea injecții cu penicilină. Am fost îngrijit cu atenție, zi de zi, și cred că sunt pe cale de a mă însănătoși». Intregind carecum declarațiile compatrioților săi, Ri-

chard Morisson a arătat că, în lagărele din Coreea de Nord se acordă libertate desăvârșită manifestării credinței religioase. Clerici aparținând diferitelor Culte, săvârșesc în mod regulat slujbe religioase pentru prizonieri; la acestea ei participă fără nicio opreliște din partea autorităților.

Se cade să facem aici o mențiune cu totul deosebită declarației prizonierului turc **Cadlar Berhuske**, care a adus știrea că prizonierii turci au primit autorizația de a-și construi un locaș pentru rugăciunile lor. De bună seamă, în acest act al autorităților din Coreea de Nord se vede nu numai acordarea deplinei libertăți religioase, ci și sprijinul pentru trecerea ei în faptă. Intr'un lagăr de prizonieri, construirea unui locaș de rugăciune nu putea fi înfăptuită fără ajutorul material din partea autorităților. Mai mult decât oricare altul, acest act, care, desigur, nu poate fi singurul, în felul său, arată cu prisosință înalta înțelegere pe care Republica Populară Democrată Coreeană o are față de credințele religioase ale prizonierilor.

În acest fel, știrile pe care prizonierii englezi, francezi, americani, turci și alții, repatriați de curând din Coreea de Nord, le duc în țările lor, cu privire la tratamentul de care s'au bucurat în lagărele de internare, desvăluiesc în fața întregii lumi principiile frumoase pe care se întemeiază orânduirea socială în Coreea liberă. Ca și în celelalte țări, așezate una lângă alta, pe o întindere ce pare fără de sfârșit, începând din inima Europei și ajungând până la cele mai îndepărtate margini ale Chinei, libertățile cetățenești, statornicite și garantate prin legea fundamentală a Statului, sunt respectate în întregime, în Republica Populară Democrată Coreeană. Toate născocirile propagandei reacționare apusene, cu privire la îngrădirea libertății de manifestare a credinței religioase se năruiesc acum, definitiv, în urma declarațiilor făcute de foștii prizonieri de război în Coreea de Nord.

Prof. J. M.

O MARE SĂRBĂTOARE A ORTODOXIEI

REINFIINȚAREA PATRIARHATULUI BULGAR

În ziua de 10 Mai a. c., la Sofia — Capitala Republicii Populare Bulgaria —, a avut loc întronizarea ca Patriarh al Bisericii Ortodoxe Bulgare a I.P.S. Chiril, Mitropolit al Plovdivului.

Reînființarea Patriarhatului Bisericii Bulgare constituie pentru această Biserică un act de o covârșitoare însemnătate, iar pentru Ortodoxie — în genere — un mare succes.

Biserica Ortodoxă Bulgară a mai funcționat ca Patriarhie până la anul 1392, când Patriariul Eftimie — Sf. Eftimie — a fost înlăturat, odată cu desființarea imperiului bulgar de către Turci.

Reînființarea acestui Patriarhat nu a mai fost posibilă pe de o parte din pricina asupririi otomane, iar pe de altă parte, din pricina ierarhilor și clerului grec care nu putea admite restabilirea Patriarhatului Bulgar, căci în acest caz el nu ar mai fi putut conduce, așa cum a condus atâta timp, toate Eparhiile bulgare. Numai așa se explică de ce după 1870-1872, când Biserica a obținut firmanul pentru independența sa, care deschidea și drumul spre Patriarhat, Biserica Ortodoxă Bulgară a fost declarată schismatică. Dar reînființarea Patriarhiei Ortodoxe Bulgare a fost zădărnicită și de pătura concucătoare bulgară din trecut, care — ca și la noi — pentru interese străine de viața poporului, era slugarnică față de țările imperialiste ale Apusului și nu putea să lucreze decât în condițiunile în care le era îngăduit de interesele acestor țări (Franța, Anglia, etc.).

Așa se explică faptul că deși poporul bulgar a fost eliberat de sub jugul turcesc încă dela 1877, totuși o adevărată stare de libertate acest

popor trăește numai d'n Septembrie 1944, când glorioasele armate sovietice l-au eliberat pentru a doua oară — de data aceasta de sub jugul fascisto-hitlerist.

În prezent, poporul bulgar își construiește — în deplină libertate — o viață corespunzătoare intereselor și năzuințelor lui, iar Biserica Bulgară — cler și credincioși — sprijină această viață nouă.

În U.R.S.S. — ca și în țările de democrație populară — adică acolo unde principiile democratice sunt respectate și trăite, cultele religioase — potrivit principiilor constituționale respective — se organizează și trăiesc potrivit doctrinelor lor religioase.

Bisericile Ortodoxe își dezvoltă activitatea lor religioasă, potrivit doctrinei, cu respectarea rânduelilor apostolice și tradiționale.

Biserica Creștină Ortodoxă Bulgară — prin noua ei lege de funcționare — s'a organizat în Patriarhat, păstrând unitatea de credință cu celelalte Biserici Ortodoxe Autocefale naționale.

Pe temeiul acestei legi — votată în 1950 — forurile de conducere ale Bisericii Bulgare au procedat în ziua de 10 Mai a. c., la alegerea și întronizarea noului Patriarh.

Fiind anunțate din vreme, celelalte Biserici Ortodoxe au ținut să participe la această mare sărbătoare a Ortodoxiei prin delegații sau scrisori.

Astfel, Patriarhia Bisericii Ortodoxe Ruse a trimis o delegație alcătuită din I.P.S. Grigorie, Mitropolit al Leningradului și Novgorodului; I.P.S. Pitirim, Arhiepiscop de Minsk și Bielorusia și P.C. Preot Profesor M. Klub.

Patriarhia Bisericii Ortodoxe Gruzine a trimis ca delegat pe P.S. Gavriil, Episcop de Batum.

Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române a participat printr'o delegație prezidată de însuși Întâistătătorul acestei Biserici, I.P.S. Patriarh Justinian. Din delegație au mai făcut parte: I.P.S. Firmilian, Mitropolit al Olteniei, P.S. Episcop Theoctist Botoșeneanu Vicar Patriarhal și Rector al Institutului Teologic de grad universitar din București, P.C. Preot Alexandru Ionescu, Vicar al Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor și deputat în Marea Adunare Națională a Republicii Populare Române și Dr. O. Marina, secretarul delegației.

Biserica Ortodoxă Polonă a trimis o delegație alcătuită din I.P.S. Mitropolit Macarie al Varșoviei, Întâistătătorul Bisericii Ortodoxe din Polonia și PP. CC. Protoierei Nicolae Nehlunonschi și Nicolae Lencevski, Vicari ai Sf. Mitropolii.

Biserica Ortodoxă Cehoslovacă a fost reprezentată de I.P.S. Mitropolit Elefterie, Întâistătătorul Bisericii Ortodoxe Cehoslovace, P. S. Metodie, Episcop de Prieșev și P.C. Protoiereu Desideriu Șudich, Vicar Episcopal.

Patriarhia Apostolică din Antiohia a delegat pe P. Cuv. Arhimandrit Vasile Samaha.

Celelalte Biserici Ortodoxe din: Alexandria, Ierusalim, Grecia, Albania și Serbia au trimis scrisori prin care și-au arătat bucuria față de acest mare act, exprimând și felicitări pentru noul Patriarh.

Deasemeni, conducători ai multor Biserici eterodoxe au trimis scrisori de felicitare.

10 Mai 1953 rămâne, așa dar, o dată însemnată deosebită pentru Ortodoxie, iar pentru Biserica Ortodoxă Bulgară cea mai mare sărbătoare în ce privește organizarea acestei Biserici.

În cele ce urmează vom arăta pe scurt cum s'au desfășurat festivitățile de alegere și de înscăunare a noului Patriarh al Bisericii Ortodoxe Bulgare și faptele deosebite petrecute cu acest prilej.

Delegația Sfintei noastre Biserici, alcătuită cum am arătat mai sus, a plecat din București, cu avionul, în ziua de 9 Mai, de pe aeroportul Băneasa. Pentru a saluta delegația înainte de plecare, au sosit la aeroport: P.S. Episcop Antim Târgovișteanul, Vicar Patriarhal; P.C. Preot Ioan Gagi, Directorul Cancelariei Sf. Sinod; PP. CC. Preoți Grigore Burlușanu, Gheorghe Pașoi și Athanasie Preda, Consilieri Patriarhali; P.C. Diac. N. Nicolaescu, Prorectorul Institutului Teologic, Dl. Teodor Popescu, PP. CC. Grigore Cristescu, Dumitru Stăniloae, Ioan Coman, Liviu Stan, Petru Răzuș, Vladimir Prelipceanu, Gheorghe Moisescu, Nicolae Balcă, Orest Bucevschi, D-nii Iustin Moisescu, Nicolae Chițescu, Bartolomeu Popescu, Ioan Negrescu, Pr. Alexandru Ciurea, Ilie Spiridon, Dl. Pavel Constantin, Mircea Chialda — profesori ai Institutului Teologic din București; PP. CC. Preoți Alexandru Petcu, Gh. Bejgu, Al. Zamfirescu, Marcel Mihăescu și N. Șerbănescu, Consilieri ai Sf. Arhiepiscopiei a Bucureștilor; P.C. Pr. Constantin Hașcău, Secretar Eparhial; P.C. Pr. Marius Constantinescu, Inspector Eparhial; PP. CC. Preoți: Traian Costea, N. Dragomirescu, V. Gregorian, I. Ieremia, C. Nițescu, I. Teodorescu, Al. Delcea și Sp. Andreescu, Protoierei ai Capitalei și foarte mulți preoți din București și provincie, precum și salariați ai Sf. Patriarhii.

Din partea Ministerului Cultelor a fost de față Dl. Marin Sulică, Directorul Secretariatului.

Avionul a plecat la orele 14 și după o oră a aterizat pe aeroportul din Sofia. Aici, în întâmpinarea delegației erau de față I.P.S. Mitropolit Chiril al Plovdivului, Locțiitor de Președinte al Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Bulgare, P.S. Episcop Iona, Secretarul Sf. Sinod, P.S. Episcop Tihon, Rectorul Seminarului Teologic, P.C. Arhim. Miron, Vicarul Mitropoliei din Stara Zagora, preoții D. Petrov și Ivan Iliev, precum și preotul Ion Cristea, parohul Bisericii Române din Sofia.

Deasemeni au fost de față Dl. Chiuciucov, Directorul Cultelor și Dl. Karap, Consilier al Ambasadei R.P.R. din Sofia.

P.S. Episcop Tihon, P. Cuv. Arhimandrit Miron, preoții Petrov și Iliev, iar după aceea și P. Cuv. Arhimandrit Antonie, Directorul Internatului Teologic, au fost desemnați ca însoțitori ai delegației noastre, iar Pr. I. Cristea ca membru al delegației noastre.

După rostirea unor scurte cuvântări de bun venit și bun găsit, rostite de Întâistătătorii celor două Biserici surori, membrii delegației au fost găzduiți la hotelul «Bulgaria» din centrul orașului Sofia.

La orele 17 a avut loc o ședință de prezentare și cunoaștere la Palatul Sinodal al Bisericii Ortodoxe Bulgare. Au fost de față delegații străini — așa cum i-am arătat mai sus —, cum și membrii Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Bulgare și anume: I.P.S. Chiril, Mitropolit al Plovdivului, Locțiitor de Președinte al Sf. Sinod, I.P.S. Neofit, Mitropolit de Vidin, I.P.S. Paisie, Mitropolit de Vrața, I.P.S. Mihail Mitropolit de Rusciuc, I.P.S. Nicodim, Mitropolit de Sliven, I.P.S. Sofronie, Mitropolit de Târnova, I.P.S. Climent, Mitropolit de Stara Zagora, I.P.S. Iosif, Mitropolit de Varna, I.P.S. Filaret, Mitropolit de Loveci, I.P.S. Pimen, Mitropolit de Nevrocop, P.S. Episcop Iona, Secretarul Sf. Sinod, P.S. Partenie, Vicarul Mitropoliei din Sofia, P.S. Episcop Tihon, Rectorul Seminarului Teologic și mulți arhimandriți și funcționari ai Cancelariei Sf. Sinod.

La orele 18,30 toți cei prezenți au mers în grup la slujba privegherii ce s'a oficiat în marea Catedrală Sf. Alexandru Nevschi din Sofia, construită de poporul bulgar drept recunoștință față de eliberatorii lor ruși din războiul dela 1877. În Catedrală pot lua parte la slujbe peste 6000 de credincioși.

Catedrala Sf. Alexandru Nevschi — pretind clericii bulgari — și cred că nu greșesc — este cea mai mare catedrală ortodoxă din Sud-Estul Europei.

Slujba privegherii a fost oficiată cu un fast deosebit; a slujit P.S. Episcop Partenie — un mare cărturar al Bisericii Bulgare, un Ierarh ce se învanește prin personalitatea și cultura sa —, fiind ajutat la slujbă de diaconii Iordan și Filaret și înconjurat de un sobor de 26 arhimandriți și preoți, membri ai Congresului Bisericesc. Printre aceștia din urmă s'a remarcat figura Părintelui Țancov, bine-cunoscutul profesor de drept canonic dela Academia Teologică din Sofia, un mare cărturar al Bisericii Ortodoxe Bulgare.

O mare mulțime de credincioși au venit să participe la această sfântă și dumnezească slujbă, care s'a terminat la orele 20,30.

A doua zi de dimineață membrii delegațiilor străine au asistat în Catedrala Sf. Alexandru Nevschi la Sf. Liturghie, oficiată de P.S. Tihon, înconjurat de un sobor de arhimandriți.

După oficierea unui Te-Deum în biserica Sf. Sofia, membrii Congresului Bisericesc s'au întrunit în sala Academiei de Științe din R.P. Bulgaria și au procedat la alegerea Patriarhului. Cu 104 — din 107 voturi — a fost ales Patriarh al Bisericii Ortodoxe Bulgare I.P.S. Chiril, Mitropolit al Plovdivului.

Personalitatea Patriarhului Chiril este bine cunoscută în viața Ortodoxiei de pretutindeni.

Cel ce scrie aceste rânduri l-a cunoscut pentru prima dată pe aeroportul Băneasa, în vara anului 1948, când I.P.S. Chiril împreună cu alți Ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Bulgare au fost la Moscova la cunoscuta

Consfătuire a Conducătorilor Bisericilor Ortodoxe, Consfătuire ce a fost prilejuită de împlinirea a 500 ani de la autocefalia Bisericii Ortodoxe Ruse.

A doua oară l-a întâlnit în Cehoslovacia în anul 1950, la o Conferință a slujitorilor tuturor Cultelor din această țară cu privire la acțiunea pentru apărarea Păcii.

A treia oară l-a întâlnit în anul 1952 la Viena, la Congresul Popoarelor pentru Pace, când I.P.S. Chiril a și vorbit la tribuna Popoarelor, arătând lumii întregi în cel fel Biserica Ortodoxă Bulgară în special și Bisericile Ortodoxe în general sprijină și lucrează pentru marea și nobila acțiune de apărare a Păcii.

De aceea, când P.S. Episcop Iona, Secretarul Sf. Sinod, urcându-se în amvonul Catedralei Sf. Alexandru Nevschi a citi rezultatul votului — hotărîrea Marelui Colegiu că I.P.S. Chiril a fost ales Patriarh al Bisericii Ortodoxe Bulgare și că este primul Patriarh după 560 de ani al Bisericii Ortodoxe Bulgare —, toți cei de față au simțit o mare bucurie în sufletele lor.

A fost ales Ierarhul cinstit și hotărît, care să conducă treburile bisericesti în aceste vremuri de transformări sociale și juste orientări spre adevăratul țel al Bisericii, spre apărarea păcii, spre o viață nouă și mai bună.

La orele 10,30 dim., I.P.S. Patriarh Chiril s'a prezentat în Catedrală, însoțit de membrii Sf. Sinod și ai Marelui Colegiu. După oficierea unui Te-Deum, I.P.S. Mitropolit Neofit — cel mai bătrân Ierarh al Bisericii Ortodoxe Bulgare — a rostit o cuvântare din partea Sf. Sinod, iar după aceea s'a făcut intronizarea prin oferirea camilafcei albe împodobită cu o cruce cu pietre prețioase — de o mare valoare, și engolpionul patriarhal. I.P.S. Mitropolit Mihail a oferit, tot din partea Sf. Sinod, camilafca albă de Patriarh. Această solemnitate a avut loc în mijlocul Catedralei Sf. Alexandru Nevschi. După ce înalt Prea Sfințitul Chiril rostește o rugăciune specială, se îndreaptă spre Sfântul Altar și se oprește pe solee, unde era așteptat de delegațiile străine participante la solemnitate.

Cel dintâi cuvânt din partea delegațiilor străine l-a rostit I.P.S. Patriarh Justinian, care arătând motivele pentru care Ortodoxia se bucură de acest mare act al reînființării Patriarhatului bulgar, cum și de alegerea I.P.S. Chiril, ca Patriarh al Bisericii Ortodoxe Bulgare, îi oferă ca daruri din partea Sfîntei noastre Biserici un engolpion, cu chipul Sfinților Frați Chiril și Metodiu, o cărjă și un rând de Sfinte Vase, lucrate în filigran în Atelierele Patriarhiei Române, — și o icoană.

A luat cuvântul după aceea I.P.S. Mitropolit Grigorie al Leningradului, aducând cuvântul de salut și felicitări din partea Prea Fericitului Patriarh Alexei al Moscovei și a toată Rusia.

I.P.S. Mitropolit Macarie al Varșoviei aduce cuvântul-adeziune și felicitări din partea Bisericii Ortodoxe din Polonia.

I.P.S. Mitropolit Elefterie a toată Cehoslovacia exprimă urări și felicitări din partea Bisericii Ortodoxe din această țară.

P.S. Episcop Gavriil al Batumului, într'o vibrantă cuvântare aduce salutul frătesc al Sf. Biserici Ortodoxe Gruzine și din partea Prea Fericitului Patriarh Melchisedec.

Vorbește după aceea, aducând cuvânt de bun spor Arhimandritul Vasile Samaha, trimisul Prea Fericitului Patriarh Alexandru al Antiohiei.

Intr'o emoționantă cuvântare, Episcopul Ștefan, V'carul Mitropoliei din Plovdiv aduce salutul clerului și credincioșilor din cuprinsul acestei Mitropolii, unde I.P.S. Patriarh Chiril a păstor'it vreme îndelungată, cu multă vrednicie și cu multă dragoste.

Dl. Chiuciucov, Directorul Cultelor de pe lângă Președinția Consiliului de Miniștri, felicită pe noul Patriarh din partea Guvernului.

Tuturor le-a răspuns printr'o impresionantă cuvântare Inalt Prea Sfințitul și Prea Fericitul Patriarh Chiril.

Miile de credincioși care au luat parte la această festivitate au rămas nemișcați până la urmă, ca să primească binecuvântarea și să sărute mâna noului lor conducător sufletesc.

Sfârșindu-se solemnitatea din Catedrală, întreaga asistență a mers la palatul sinodal, unde deasemenea s'au rostit cuvântări de felicitare de către I.P.S. Mitropolit Grigorie, I.P.S. Arhiepiscop Pitrim, care a adus salutul Inalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae Krut'ki, P.S. Episcop Metodie din Cehoslovacia și de către un delegat al salariaților Sf. Sinod Bulgar.

Cuvântările rostite în Catedrală și la Palatul Sinodal au fost însoțite de d'ferite daruri oferite noului Patriarh al Bisericii Ortodoxe Bulgare.

După amiază, la orele 18, a avut loc un concert religios dat în onoarea delegațiilor străine și a membrilor Adunării Bisericești.

Seara la orele 8,30, Guvernul R. P. Bulgaria a oferit un banchet în cinstea delegațiilor participante, a membrilor Sf. Sinod și a membrilor Adunării Naționale Bisericești. La masă au luat parte, în afară de membrii delegațiilor străine, D-nii: Gh. Damianov, Președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale a R.P. Bulgaria, Gh. Traicov, Vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, General-Colonel Ivan Mihailov, Vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, Carlo Lucanov, Vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, Dr. Mincio Neicev, Ministru de Externe al R.P. Bulgaria, Dr. Petre Colarov și Chimon Ghiorghiev, Miniștri de Stat, Ferdinand Kozovschi, Secretarul Biroului Permanent al Consiliului Național al Frontului Patriei, Mihail Chiuciucov, Directorul Cultelor și alții.

Au mai participat D-nii M. F. Bodrov, Ambasadorul U.R.S.S. la Sofia, C. Hanuş, Ambasadorul Republicii Cehoslovace, Gh. Velcescu, Ambasadorul Republicii Populare Române, Nesti Nase, Ministrul Republicii Populare Albană și V. Stanior, Șeful Consulatului Polonez.

Deasemenea au fost de față membrii Sf. Sinod Bulgar, în frunte cu Inalt Prea Sfințitul și Prea Fericitul Patriarh Ciril; P.C. Pr. Ivan Iliev, Președintele Asociației Preoților d'n R.P. Bulgaria, membrii Adunării Naționale Bisericești, Profesorii Academiei Teologice, reprezentanții Presei bulgare și străine, etc.

Primul toast a fost rostit de Dl. Carlo Lucanov, Vicepreședinte al Consiliului de Miniștri. A răspuns I.P.S. Patriarh Chiril. În continuare, Dl. Lucanov a toastat pentru membrii delegațiilor străine. A răspuns I.P.S. Patriarh Justinian, care a toastat pentru prietenia dintre cele două Biserici și cele două popoare — bulgar și român — și pentru iubii lor conducători Vălco Cervencov și Gh. Gheorghiu-Dej.

Pentru prosperitatea și binele Bisericii Ortodoxe Bulgare, pentru prietenia între popoare, cum și pentru apărarea cauzei păcii, au vorbit: I.P.S. Mitropolit Grigorie al Leningradului, I.P.S. Mitropolit Macarie al Poloniei, I.P.S. Mitropolit Elefterie al Cehoslovaciei, P.S. Episcop Gavriil al Batumului și P.C. Arhim. Vasile Samaha, din partea Bisericii Antiohiei. Masa s'a încheiat într'o atmosferă înaltă de cald patriotism, iubire și prețuire reciprocă.

În ziua de 11 Mai, la orele 11 dimineața, delegațiile străine au făcut o vizită la Președinția Consiliului de Miniștri, unde au fost primiți de Dl. Carlo Lucanov, Vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, și de D-nii Manolov, Gherasimov, Chiuciucov și Inspectorul Peșev, dela Direcția Cultelor.

După vizita la Președinție, delegația Bisericii Ortodoxe Române a făcut o vizită la Ambasada R.P.R., unde a fost primită de Dl. Ambasador Gh. Velcescu, Dl. Consilier Carap, Dl. Mardare, Șeful Secției Consulare și alți funcționari ai Ambasadei. La orele 13 delegația s'a înapoiat la hotel.

Membrii tuturor delegațiilor străine, cărora li s'au alăturat I.P.S. Patriarh Chiril și membrii Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Bulgare au trimis o telegramă de felicitare către Prea Fericitul Patriarh Alexei al Moscovei și a toată Rusia, cu prilejul împlinirii a 76 ani dela naștere.

Marti dimineața, membrii tuturor delegațiilor străine, însoțiți de o parte din membrii Sfântului Sinod Bulgar, în frunte cu I.P.S. Patriarh Chiril, au plecat cu mașinile spre mănăstirea Bacicovo, una din cele mai vechi mănăstiri din Bulgaria.

În drum spre acest vechi lăcaș de rugăciune, după ce am ieșit din munți, am intrat în câmpia fertilă a Traciei, străbătută de fluviul Mărița. Este, cred, cea mai fertilă parte din Bulgaria, cu o climă caldă, influențată de Marea Egee și foarte bine lucrată. Din loc în loc vedem grupuri de țărani colectivisti (cooperatiști), lucrând cu râvnă deosebită pământul mânos pentru o îmbelșugată recoltă.

În apropiere de orașul Pazargic, în Catedrala căruia se găsește o tâmplă lucrată artistic în lemn — obiect de mare valoare artistică —, în dreapta șoselei se vede satul Cricim, renumit pentru fructele ce se cultivă aici.

Pe la orele 14 am ajuns la mănăstirea Bacicovo, după ce am trecut prin orașele Plovdiv și Asenograd (orașul Asăneștilor), în apropierea căruia, pe un vârf de munte, se văd urmele cetății lui Asan, al cărui nume nouă. Românilor, ne este cunoscut din viața Imperiului româno-bulgar.

În mănăstirea Bacicovo se găsește o icoană a Maicii Domnului, care poartă cuvinte gruzine și datează d'n anul 1310. Am fost întâmpinați de soborul călugărilor, în frunte cu P. C. Arhimandrit Simeon, care a rostit o documentată cuvântare, privitoare la viața acestei mănăstiri și legătu-

rile ei în trecut cu Bisericele Ortodoxe din Gruzia, din Rusia și Țara Românească.

Istoricul acestei mănăstiri se țese cu istoria poporului bulgar. Biserica veche a fost arsă de Turci (de Bulgari turciți numiți Pomaci), la anul 1400, iar cea nouă datează dela 1601.

După masă a fost vizitat muzeul mănăstirii, iar după aceea, în suncul clopotelor și al toacei, oaspeții s'au urcat în mașini, plecând spre orașul Plovdiv, unde se află reședința mitropolitană de până acum a I.P.S. Patriarh Chiril.

Trecând din nou prin Asenograd, după vreo două ore de mers, am ajuns în orașul Plovdiv, oprindu-ne la Catedrala Mitropolitană, Biserica Sf. Marina.

Aici erau adunați mii de credincioși, ieșiți în întâmpinarea I.P.S. Chiril și a înalților oaspeți. S'a oficiat un Te-Deum în sf. biserică, după după care au rostit câte o scurtă cuvântare—în legătură cu fericitul eveniment — P.S. Episcop Ștefan, Vicarul Sf. Mitropolii din Plovdiv și preotul paroh al bisericii catedrale Gh. Glogov. Au răspuns: I.P.S. Patriarh Chiril și conducătorii delegațiilor străine, care au și binecuvântat mulțimea de de credincioși și preoți adunați în biserică și în împrejurimile ei.

După un mic popas la catedrala mitropolitană, am fost găzduiți la hotelul cel mai mare al orașului, unde am rămas peste noapte.

Seara s'a dat un banchet, la care au participat conducătorii autorităților locale de Stat, iar corala preoților din cuprinsul Sf. Mitropolii de Plovdiv a dat un frumos concert, chiar în sala restaurantului unde s'a luat masa.

Orașul Plovdiv este străjuit de șapte coline, dintre care trei sunt mai înalte.

Miercuri 13 Mai, dimineața, ne-am ridicat cu mașinile pe una din aceste coline, numită colina eliberatorilor, fiindcă sus pe vârful ei se găsește un monument închinat țarului Alexandru, eliberatorul poporului bulgar la 1877. Din înălțimea acestei coline se oferă ochiului o priveliște încântătoare a orașului Plovdiv — străbătut prin mijloc de apa fluviului Marița. Coborând de pe această colină, am reluat drumul spre Sofia, unde am ajuns la orele 13.

După amiază la orele 18, membrii tuturor delegațiilor au luat parte la slujba privegherii, oficiată în biserică monumentală Sf. Alexandru Nevski.

A doua zi Joi — Joia Înălțării Domnului — s'a oficiat la aceeași biserică, Sf. Liturghie solemnă, luând parte la slujbă cei doi Patriarhi (Justinian și Chiril), ierarhii și preoții delegațiilor străine, membri Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Bulgare, 6 arhimandriți, Arhimandritul Vasile Samaha, delegatul Patriarhiei din Antiohia, Iosif, șeful serviciului sfintelor mănăstiri, Serafim, arhimandritul-poet, șeful serviciului cultural, Nicolae, arhimandritul artist-pictor și mare muzicant, Gorazd, protosincelul Sf. Mitropolii din Sofia, Vasile, cântăreț și bisericar, deservent al Catedralei Sf. Alexandru Nevski și 6 preoți, dintre care 5 membri ai delegațiilor străine și Pr. Prof. Ștefan Țancov.

Au luat parte la acest sobor 32 de slujitori (18 arhieriei, 12 preoți și 2 diaconi) și pentru cel ce scrie aceste rânduri a fost cea mai impunătoare slujbă la care a participat vreodată.

Pređica a fost rostită de I.P.S. Mitropolit Macarie al Varșoviei, iar după sfârșitul slujbei, șefii delegațiilor străine au ținut scurte cuvântări, binecuvântând pe credincioși.

După Sf. Liturghie, membrii delegațiilor străine, membrii Sf. Sinod bulgar, Episcopii și persoanele atașate delegațiilor au luat dejunul la restaurantul «Bulgaria».

După amiază, delegația noastră a vizitat biserica Boiana, în apropiere de Sofia, monument istoric din sec. XII, ctitorită de Sevastos Caloian. Biserica a fost închinată Sf. Pantelimon și Sf. Nicolae, și prezintă o mulțime de lucruri interesante (o pictură excepțională a unui sfânt îngr și portretul ctitorului care are într'o mână un sceptru iar în cealaltă o punga cu pământ, etc.). Delegația noastră a mai vizitat biserica Sf. Sofia construită de împăratul Justinian în veacul VI. Cea de acum s'a ridicat pe temelile celei vechi în sec. XIX: Am vizitat deasemenea și biserica Sf. Nedelea (Sf. Duminică), Catedrala Mitropolitană, o biserică monumentală a orașului Sofia.

Seara, delegația noastră a făcut o vizită I.P.S. Patriarh Chiril ca răspuns la vizita pe care I.P.S. Sa o făcuse delegației noastre în ziua de 11 Mai.

Vineri 15 Mai, dimineața, delegațiile străine, împreună cu I.P.S. Patriarh Chiril și mare parte din membrii Sf. Sinod bulgar au plecat cu mașinile spre sf. mănăstire Rila unde se găsesc moaștele Sf. Ioan de Rila. Această mănăstire este construită în sec. X. A fost distrusă din temelii de câteva ori. Ea este așezată în munții Rila, înconjurată de păduri mense de brad. Mănăstirea Rila este cea mai mare mănăstire a Bulgariei.

Am fost întâmpinați de un sobor de monahi, în frunte cu Starețul Varlaam, un arhimandrit cărturar cu aleasă pregătire teologică. După oficierea polihroniului, a rostit o cuvântare I.P.S. Patriarh Chiril, iar ceilalți ierarhi au binecuvântat pe credincioși.

După amiază, membrii delegației noastre au vizitat peștera în care a trăit Sf. Ioan de Rila și au ieșit pe partea cealaltă a peșterii printr'o mică spărtură despre care tradiția Bisericii Bulgare spune că cine trece prin această peșteră se bucură a fi jumătate hagi.

În Mănăstirea Rila a trăit și Paisie Velicovschi și tot aci se găsesc multe obiecte grăitoare de bunele legături din trecut dintre Biserica noastră și Biserica Ortodoxă Bulgară.

În dimineața următoare am vizitat biblioteca și muzeul mănăstirii, unde se găsesc o mulțime de lucruri impresionante: o cruce de lemn pe care este sculptată viața Mântuitorului, o Evanghelie în manuscris slavon dela Mănăstirea Putna, un epital dăruit de Ștefan cel Mare și altul de Țarul Alexandru II, eliberatorul, precum și multe alte obiecte, mai ales icoane dăruite de români.

După vizitarea muzeului ne-am luat rămas bun dela viețuitorii mănăstirii și am plecat înapoi spre Sofia unde am ajuns la orele 13, 30.

La orele 16 a avut loc o ședință festivă în Palatul Sf. Sinod, la care au luat parte Ierarhii din delegațiile străine și membrii Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Bulgare în frunte cu I.P.S. Patriarh Chiril. S'au discutat probleme ale Ortodoxiei în general și în deosebi problema sprijinirii acțiunii pentru apărarea păcii. Despre cele discutate și hotărâte s'a întocmit un protocol, care va fi publicat aparte.

După ședință, delegația noastră a făcut o vizită la Ambasada R.P.R. și o vizită la Sf. Sinod bulgar.

A doua zi, Duminică 17 Mai, membrii Ierarhi și clerici ai delegației noastre au slujit la biserica română din Sofia, care are hramul Sf. Treime și cu care ne putem mândri, în ce privește construcția și împodobirea ei.

Din partea Bisericii Ortodoxe Bulgare au asistat II. PP. SS. Mitropoliți Nicodim, Sofronie și Filaret.

După slujba, la care au luat parte foarte mulți credincioși, preotul paroh I. Cristea a făcut o dare de seamă cu privire la viața acestei biserici.

I. P. S. Patriarh Justinian a ținut o impresionantă cuvântare vorbind despre datoria ce o au credincioșii de a se interesa de bunul mers al bisericii lor și de a fi sinceri luptători pentru apărarea păcii.

După aceea I.P.S. Sa a hirotesit în gradul de Econom Stavrofor pe părintele I. Cristea, acordându-i și dreptul de a fi protopop pe tot timpul cât va fi deserventul acestei parohii.

A urmat o mică recepție în casa parohială, cu care ocazie I. P. S. Patriarh Justinian s'a întreținut cu enoriașii bisericii și cu membrii corului bisericesc.

Comitetul Parohial alcătuit din credincioși ortodocși români, a dat un efectiv sprijin, pentru care lucru I.P.S. Patriarh le-a mulțumit și i-a binecuvântat, oferindu-le în dar câte o mică cruciuliță sau cărți de rugăciune.

Despărțirea a fost emoționantă.

După amiază membrii delegațiilor au vizitat localitatea «Podurile de aur» din Munții Vitoșa — cale de o oră dela Sofia.

Seara a avut loc un banchet oficial, dat de către Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Bulgare în cinstea oaspeților.

Au luat parte din partea Guvernului: Dl. C. Lucanov și alți membri ai Guvernului și Ambasadori ai statelor străine.

Au vorbit I.P.S. Patriarh Chiril, I.P.S. Justinian, I.P.S. Grigore al Leningradului, I.P.S. Macarie, I.P.S. Elefterie, P. S. Episcop Gavriil, P. Cuv. Arhimandrit V. Samaha.

Unul dintre vorbitori a evocat figurile celor doi mari dispăruți: Gh. Dimitrov, conducătorul poporului bulgar și Iosif Vissarionovici Stalin, conducătorul popoarelor sovietice.

Evocarea acestora este un îndemn în plus ca Bisericile noastre să depună mai multă efortare pentru izbânda acțiunii de apărare a păcii, sfântă și nobilă acțiune.

Cu aceasta s'a încheiat săptămâna și serbările propriu zise în cinstea acestui act sărbătoresc al Bisericii suror: Creștine Ortodoxe Bulgare.

În ziua de 18 Mai, membrii delegațiilor au mai făcut unele vizite neoficiale.

O parte din membrii delegației noastre au vizitat fabrica de lumânări și magazinul de obiecte bisericesti, iar o altă parte a făcut o vizită la Academia Teologică, unde s'au întreținut cu profesorii Academiei și studenții și au avut posibilitatea să vadă muzeul arheologic bisericesc în care se găsesc multe obiecte de valoare istorică. Aci ni s'au arătat antimise, engolpioane în email, miniaturi foarte interesante, coperte de evanghelii, cărți liturgice, odăjdii, vase sfinte — unele din ele datând din sec. XI-XII. Am admirat un rând de odăjdii arhieresti, despre care se spune că ar fi fost ale ultimului Patriarh, Sf. Eftimie. Este un muzeu foarte bine organizat, care face cinste Bisericii Ortodoxe Bulgare.

În cursul acestei zile delegațiile Bisericilor Rusă, Gruzină și Antiohiană au părăsit Capitala plecând cu avionul, după ce și-au luat rămas bun dela I.P.S. Patriarh Chir'l și membrii Sfântului Sinod Bulgar, iar Marți dimineața, 19 Mai, au plecat tot cu avionul și delegațiile Bisericilor polonă și cehoslovacă.

Pentru delegația Bisericii Ortodoxe Române programul șederii în R.P. Bulgaria a fost prelungit cu câteva zile, la cererea a patru Inalt Prea Sfințiți Mitropoliți, care au ținut ca delegația noastră să treacă la înapoiere prin eparhiile lor, în cuprinsul cărora se află multe monumente bisericesti și istorice, mărturii ale prieteniei și frățietății străvechi între cele două Biserici și popoare. Prea Fericitul Patriarh Justinian și toți membri delegației au acceptat cu bucurie invitația făcută de Sfântul Sinod bulgar și astfel, Marți 19 Mai, la ora 6 dimineața, delegația Bisericii noastre a părăsit frumoasa Capitală Sofia, după ce în fața palatului Sfântului Sinod și-au luat rămas bun dela I.P.S. Patriarh Ciril și dela toți membrii Sfântului Sinod. Veniseră în dimineața acestei zile să salute delegația noastră reprezentanți ai clerului și ai Ministerului Cultelor. Despărțirea a fost mișcătoare, așa cum se despart frații între ei.

Călătoria la înapoiere s'a făcut cu auto-turismele puse la dispoziție de Sfântul Sinod Bulgar. Pe tot drumul până la Rusciuc, delegația noastră a fost însoțită de Dl. Mihail Chiuciucov, Directorul Cultelor, Dl. D. Doncev, Consilier la Ministerul Cultelor, P. C. Iconom Stavrofor Ioan Cristea, parohul Bisericii române din Sofia și interpreți. Tot dela Sofia am fost însoțiți și de I.P.S. Mitropolit Pais'e al Vraței, în a cărui eparhie se află localitățile istorice atât de scumpe și nouă Românilor — Grivița și Plevna.

În drum spre aceste localități ne-am oprit spre a vizita parcul din satul Gorni Dbnic, în care se află morminte ale ostașilor bulgari căzuți în războiul de eliberare din 1877.

La orele 11,30 am sosit la Grivița, evocatoare de atâtea acte de eroism săvârșite de ostașii români, care alături de ostașii ruși și bulgari au contribuit la eliberarea țării noastre și a poporului bulgar de sub crunta robie otomană.

Ne-am oprit în fața mausoleului românesc, unde am fost întâmpinați de un grup de preoți din sat și din împrejurimi, de autoritățile locale și de mulți credincioși. P. C. Protoiereu al Plevnei Filco Filcov a

salutat pe I.P.S. Patriarh Justinian și pe membrii delegației române, subliniind frăția de arme dintre Ruși, Români și Bulgari, care a dus la eliberarea poporului bulgar de sub jugul otoman, care a durat mai mult de 500 ani.

În bisericuța mausoleului s'a oficiat apoi un parastas pentru eroii căzuți la Grivița, de un sobor, în frunte cu I.P.S. Patriarh Justinian, asistat de I.P.S. Mitropolit Paisie al Vraței, Ierarhii și clericii din delegația română, preoții satului și toți ceilalți preoți prezenți. Într'un cadru și într'o atmosferă impresionantă, soborul a cântat veșnica pomenire pentru cei cu al căror sânge s'a putut înlătura o robie lungă și grea pentru poporul bulgar. După parastas, I.P.S. Mitropolit Paisie a scos în evidență contribuția prețioasă a armatelor române la eliberarea poporului bulgar și recunoștința față de aportul generos al poporului român arătat în războiul de eliberare din 1877. În numele delegației române, I.P.S. Patriarh Justinian a subliniat trecutul comun al celor două popoare și a mulțumit pentru grija pe care credincioșii și autoritățile o au la păstrarea monumentelor istorice ce formează un bun comun al celor trei popoare: rus, român și bulgar.

Am coborât apoi în cripta de sub bisericuța mausoleului în care se află osemintele eroilor români, unde membrii delegației noastre s'au închinat și au semnat în cartea de aur.

Mausoleul românesc este împrejmuit de o curte bine întreținută, cu frumoase alei. În fața mausoleului, la o distanță de aproape un kilometru, străjuesc două miniaturi ale vestitelor redute ale Griviței nr. 1 și 2, care au fost cucerite cu atâtea sacrificii de bravii noștri ostași.

Popasul nostru la Grivița s'a încheiat cu o gustare oferită de autoritățile locale, în timpul căreia au luat cuvântul I.P.S. Mitropolit Paisie și președintele Sfatului Popular al comunei Grivița. Le-a răspuns I.P.S. Patriarh Justinian, mulțumind pentru primirea călduroasă și pentru fericitul prilej de a fi putut vizita Grivița, deopotrivă scumpă celor două popoare vecine.

Adânc mișcați de primirea caldă și sinceră făcută de cler și credincioși, am părăsit Grivița, îndreptându-ne spre Plevna, care se află la o distanță de 7-8 km. Ne-am oprit în fața Catedralei, în care am fost primiți de un mare număr de credincioși și de întregul cler al orașului. S'a oficiat un polihroniu pentru I.P.S. Patriarh Justinian și membrii delegației Bisericii Ortodoxe Române, după care I.P.S. Mitropolit Paisie a salutat prezența la Plevna a Întâistătătorului Bisericii Ortodoxe Române, exprimând bucuria credincioșilor și a clerului pentru înalta cinste făcută orașului. A răspuns I.P.S. Patriarh Justinian mulțumind pentru invitația făcută de I. P.S. Mitropolit Paisie al Vraței, după care a binecuvântat pe credincioși.

Am pornit după aceea spre Loveci, reședință mitropolitană, vizitând în grup câteva monumente istorice din Plevna și împrejurimi. La orele 14 am ajuns în oraș și am făcut un scurt popas la reședința mitropolitană, unde am fost primiți de I.P.S. Mitropolit Filaret al Loveciului, de clerul orașului și de mulți credincioși. La dejunul oferit de I.P.S. Sa s'au ținut cuvântări în care s'au exprimat sentimentele de prietenie sinceră de care

sunt animate cele două popoare vecine, care îndrumate de conducătorii lor iubiți își zidesc în liniște o viață nouă și fericită.

În după amiaza aceleiași zile am continuat drumul spre istoricul oraș Târnova, însoțiți acum și de I.P.S. Mitropolit Filaret. Spre seară am ajuns în fosta capitală a celui de al doilea țarat bulgar, fiind întâmpinați în piața centrală de I.P.S. Mitropolit Sofronie al Târnovei, de clerul și credincioșii din oraș. Banchetui oferit de I.P.S. Mitropolit Sofronie, la care au luat parte — de altfel ca peste tot — și autoritățile locale în frunte cu președintele Sfatului Popular, a prilejuit evocarea trecutului plin de amintiri atât de scumpe celor două popoare.

A doua zi, Miercuri, 20 Mai, ne-am dus la catedrala orașului, unde s'a oficiat un polihroniu, la care au luat parte toți preoții din oraș și mulți credincioși, după care am plecat să vizităm monumentele bisericesti și istorice ale orașului.

Târnova este de fapt a treia capitală a Bulgariei, după Plisca Hanului Krum și Preslavul țărilor Boris I, Simeon și Petru. Cetatea Târnovei a intrat în istoria Statului bulgar după răscoala fraților valahi Petru și Asan, după care a devenit capitala celui de al doilea țarat bulgar, începând cu anul 1186. Cetatea Târnovei a continuat să rămână capitala Statului bulgar până în anul 1393, când Bulgaria cade sub domnia otomană. Odată cu încetarea Statului bulgar este desființată și Patriarhia bulgară dela Târnova, care a avut ca ultim Patriarh pe marele cărturar, Sf. Eftimie. Târnova a trăit zilele măreției Statului Bulgar sub cel de al doilea țarat, dar a văzut și anii celei mai intense vieți religioase, pentru care pe drept cuvânt a fost numită de istoricii greci «Noul Constantinopol». Din această trăire religioasă ne-am adăpat și noi, căci făclia Iluminii pe care o deținea Târnova, răspândea lumină și asupra dreptcredincioșilor români de pe celălalt mal al Dunării. Într'adevăr am avut ce vedea în Târnova de astăzi, cu toate că cele mai multe din monumentele istorice sunt ruinate, dar în același timp grăitoare pentru trecutul măreț al acestei cetăți.

Am vizitat mai întâi mănăstirea «Schimbarea la Față» construită în sec. XIV, ctitoria Patriarhilor Teodosie și Eftimie. Aci am fost întâmpinați de călugării mănăstirii, în frunte cu P. Cuv. Arhim. Nicolae, care a rostit o călduroasă cuvântare, subliniind trecutul plin de legături între Biserica Ortodoxă Bulgară și Biserica Ortodoxă Română. Mănăstirea are o pictură veche în ulei și fresco. Bine întreținută de un număr nu prea mare de călugări, mănăstirea se află în imediata apropiere a unei stânci masive de granit și, la o înălțime dela 30—50 m., se văd în ea peșteri mari în care, odinicară, se nevoiau călugării cuvioși.

Am trecut apoi pe lângă turnul lui Balduin în care și-a găsit sfârșitul cruciatul duce de Flandra. Ceva mai departe am văzut ruinele unei geamii turcești, datând din sec. XV.

Ne-am oprit la «Tareșev», reședința țărilor Târnovei, așezată pe o movilă înconjurată peste tot de apele râului Iantra. Ne-am îndreptat după aceea spre ruinele fostei catedrale patriarhale «Sf. Spas», în care

pe vremuri a slujit Sfântul Eftimie și ne-am oprit și la mănăstirea «Sfinții 40 de mucenici», construită în sec. XIII de țarul Ioan Asan II.

În bisericile și mănăstirile vizitate au stat multă vreme moaștele Cuvioasei Paraschiva, ale Sfintei Filoteia, ale Sfântului Ioan de Rila, ale Sfântului Sava al Sârbilor ș. a.

Am pornit apoi spre satul Arbanasi, unde se spune că s'a născut Vasile Lupu. Am vizitat aci muzeele cu obiecte istorice și bisericești, mănăstirea de maici, cu o icoană făcătoare de minuni.

Impresiile culese din vizitarea acestor locuri sfinte pentru poporul bulgar sunt prea multe și nu pot fi redată în câteva rânduri. Nădăjduim că ele vor apărea expuse mai pe larg pentru ca preoții și credincioșii români să poată afla adevărul asupra trecutului religios al acestui popor vecin, despre care regimurile trecute au căutat cu tot dinadinsul să ne ascundă foarte multe lucruri.

Din cuvântările rostite am putut desprinde că legăturile bisericești cu Târnova dintre Români și Bulgari au dăinuit nu numai până la căderea acestei cetăți sub Turci, dar și multe veacuri după aceea. Ne-am despărțit cu greu de acest oraș, cum ne-am despărțit cu greu de toate mănăstirile și centrele bisericești pe care le-am vizitat până aci, mai ales că panorama orașului este de o rară frumusețe și impresionantă pentru toți cei care văd pentru prima oară un oraș construit cu case una peste alta, pe un deal, în semicerc, aproape abrupt.

Însoțiți de astă dată și de I. P. S. Mitropolit Sofronie al Târnovei, am plecat spre Rusciuc, ultimul oraș din călătoria noastră în R. P. Bulgaria, unde am ajuns în aceeași zi la orele 20. Ne-am oprit în fața catedralei orașului, fiind întâmpinați de I.P.S. Mitropolit Mihail al Dorostorului și Cerveniei, de preoții din oraș și de un foarte mare număr de credincioși dintre care unii ne adresau cuvinte calde de bun sosir în limba română. Am intrat în catedrala mitropolitană și am luat parte la polihroniul pentru Întâistătorul Bisericii Ortodoxe Române și pentru membrii delegației noastre. I.P.S. Mitropolit Mihail și I.P.S. Patriarh Justinian au rostit după aceea cuvântări pline de simțăminte de dragoste reciprocă între cele două Biserici și popoare vecine.

A doua zi, Joi, 21 Mai, după ce am luat parte la slujba Sf. Liturghii oficiată în catedrala mitropolitană am vizitat câteva biserici din oraș și cimitirul, în care se află morminte ale unor revoluționari bulgari, căzuți în războiul de eliberare. Ne-a impresionat mult cinstitirea pe care acest Vlădică bulgar o arată eroilor poporului său, ale căror morminte le cunoaște, deși sunt răspândite în tot cimitirul. Vedeam sentimentele de mândrie de care era stăpânit I.P.S. Sa când ne descria pe scurt viața fiecărui revoluționar bulgar.

În cursul aceleiași dimineți, însoțiți de Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Paisie al Vraței, Filaret al Loveciului, Sofronie al Târnovei și Mihail al Dorostorului și Cerveniei am vizitat satul Basarabovo, în care s'a născut, a trăit și a murit Sf. Dimitrie Basarabov, ale cărui moaște se află în

Catedrala d'n București. Am fost întâmpinați de preotul satului și de credincioși, cărora I.P.S. Patriarh Justinian le-a împărțit cruciulițe și le-a vorbit despre viața Sfântului și despre legăturile frățești dintre cele două popoare, întăr-te prin rugăciunile către Sf. Dimitrie Basarabov. Delegația noastră a putut vedea peștera în care s'a nevoit Sf. Dimitrie și apele râului Lom, care a păstrat multă vreme moaștele Sfântului.

Ne-am înapoiat la Rusciuc unde I.P.S. Mitropolit ne-a oferit un dejun la un restaurant de pe malul Dunării. În cuvântările ce s'au rostit de I.P.S. Mitropolit Mihail, de președintele Sfatului Popular al orașului, de Dl Mihail Chiuciuov, Directorul Cultelor, și la urmă de I.P.S. Patriarh Justinian, s'au subliniat încă odată legăturile religioase puternice între cele două popoare vecine, atât în zilele grele din viața lor cât și din vremurile bune, scoțându-se în evidență libertatea deplină a cultului care a fost dată celor două popoare de regimul de astăzi din țările lor și hotărîrea fermă de a merge cu un elan și mai sporit pe calea cea bună și dreaptă a luptei pentru apărarea cauzei sfînte a păcii.

Ne-am îndreptat spre port unde ne aștepta o mare mulțime de credincioși și preoți ai orașului. Despărțirea a fost cu adevărat mișcătoare. Dar ea nu s'a terminat aci. Cu un vapor special, pus la dispoziția noastră, aproape 100 persoane ne-au însoțit până la malul românesc — la Giurgiu-port —, pentru a ne arăta și mai puternic sentimentele de adevărată vecinătate și frăție ale ierarhilor, clericilor și credincioșilor bulgari față de reprezentanții Bisericii Ortodoxe Române.

Așa s'a încheiat vizita noastră în R. P. Bulgaria care a contribuit la întărirea și adâncirea legăturilor dintre cele două Biserici Ortodoxe surori.

Nu pot încheia aceste rânduri fără a împărtăși cititorilor, în linii generale, câteva aspecte din viața Bisericii și poporului bulgar.

Biserica Ortodoxă Bulgară este o Biserică cu tradiții vechi. Deși prigonită crunt de Turci mai bine de 500 ani, Biserica Ortodoxă Bulgară este astăzi o Biserică veche, cu credincioși evlavioși, cu un cler disciplinat și cu ierarhi-cărturari care duc o viață îmbunătățită.

Preoții și credincioșii bulgari, îndrumați de ierarhii lor, participă în Comitetele de Luptă pentru Apărarea Păcii.

Poporul bulgar este un popor serios și muncitor. Pe fețele Bulgarilor se poate citi hotărîrea fermă pe care o au de a-și făuri o viață mai bună și mai fericită. Pe întreg întinsul Bulgariei; ogoarele sunt lucrate cu unelte mecanizate, iar fabricile și uzinele cresc mereu, spre a da poporului produse de calitate mai bună și mai ieftine. Apeductele, hidrocentralele, termocentralele și barajele vor transforma nu după mulți ani fața R. P. Bulgaria. Poporul bulgar știe că această viață nouă nu ar fi fost posibilă fără ajutorul generos al Marelui Uniunii Sovietice, față de care el nutrește sentimentele de recunoștință cele mai alese. Peste tot am putut constata dragostea și stîmna pe care poporul bulgar, dela cel mai mic până la cel mai mare o are față de Uniunea Sovietică.

Reînființarea Patriarhiei Ortodoxe Bulgare și solemnitățile legate de întronizarea noului Patriarh au constituit o mare sărbătoare pentru întreaga Ortodoxie și au contribuit la întărirea prestigiului Bisericii Ortodoxe.

Pentru Biserica Ortodoxă Bulgară acest eveniment este de o însemnătate covârșitoare, redându-i vechea demnitate pe care a avut-o încă din sec. X și așezând-o în rândul celorlalte Patriarhii Ortodoxe.

Prezența la aceste solemnități a Întâistătătorului Bisericii noastre, Înalt Prea Sfințitul și Prea Fericitul Patriarh Justinian este mărturie a marelui bucurii pe care au simțit-o laolaltă clerul și credincioșii Bisericii Ortodoxe Române cu prilejul reînființării Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Autocefale Bulgare.

Pr. ALEXANDRU IONESCU

VIAȚA BISERICESCĂ ÎN CUPRINSUL MITROPOLIEI

ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

CONFERINȚELE DE ORIENTARE DIN LUNA APRILIE

A doua serie de conferințe de orientare a clerului pe anul 1953 a avut loc în zilele de 28, 29, 30 Aprilie și 4, 5, 6, și 7 Mai a. c., în tot cuprinsul Sf. Arhiepiscopii.

Conferințele s'au ținut în centrele raionale și au fost prezidate de un delegat al centrului Eparhial.

Astfel, la raionul Brănești a prezidat P. S. Antim — Vicar patriarhal, la protoieria Ploești-oraș, Câmpina, Călărași, N. Bălcescu-București, Ploești-raion, Târgoviște și Roșiori de Vede a prezidat P. C. Pr. Alex. Ionescu-Vicar al Sf. Arhiepiscopii; la raioanele: Câmpulung-Muscel și Găești, P. C. Pr. Ion Gagiu-Director al Sf. Sinod; la raioanele Gheorghiu-Dej-București și Lehliu, P. C. Pr. Vasile Ștefan-Inspector General Bisericesc; la raionul Mihăilești, P. C. Pr. Gh. Pașoi-Consilier patriarhal; la raioanele Stalin-București, Oltenița, Sinaia, P. C. Pr. Grigore Burlușanu-Consilier patriarhal; la raioanele Grivița Roșie-București, Vârtoapele, Slobozia și Topoloveni, P. C. Diac. Prof. N. Nicolaescu-Prorector al Institutului Teologic; la raionul Vidra, P. C. Pr. P. Rezuș-Profesor Universitar; la raionul 23 August-București și Teleajen, P. C. Prof. N. Balcă, la raioanele Lenin-București, Alexandria, Giurgiu și Zimnicea, P. C. Pr. Alex. Petcu-consilier al Sf. Arhiepiscopii; la raionul T. Vladimirescu-București și Snagov, P. C. Pr. Alex. Zamfirescu-Consilier al Sf. Arhiepiscopii, la raioanele 1 Mai-București, Pucioasa, Răcari, P. C. Pr. Gh. Bejgu- Con-

șilier al Sf. Arhiepiscopii; la raioanele Crevedia și Vida, P. C. Pr. N. Șerbănescu-Consilier al Sf. Arhiepiscopii; la raionul Fetești, P. C. Pr. Const. Hașcău-Sercetar Eparhial și la raioanele Urziceni și Cricov, P. C. Pr. Al. Vlaicuiescu-Protoiereul regiunii Ploiești.

Tema de tratat a fost «Pacea bunul suprem al tuturor oamenilor și tuturor popoarelor».

La toate aceste conferințe au luat parte circa 2100 preoți, expunând referatele întocmite asupra acestei teme 345 de preoți.

Atât cei care au susținut referatele, cât și cei care au adus completări sau au participat la discuții au dovedit că marea majoritate dintre preoți sunt la zi cu tot materialul pe care-l pun la dispoziție revistele bisericești, presa și publicațiile de specialitate, în deosebi în cauza păcii, ca și în problemele sociale.

Din arătările delegațiilor eparhiale cu prezidarea acestor conferințe reiese că «discuțiile au fost foarte animate și s'au ținut la un nivel destul de înalt».

Crește tot mai mult activitatea preoților în această nobilă acțiune a apărării păcii, tot mai mult se maturizează în masa preoților și a credincioșilor necesitatea apărării acestei sfinte cauze.

P. C. delegați ne-au solicitat să tipărim unele referate, dar din pricina puținului spațiu suntem nevoiți a amâna tipărirea acestora.

*

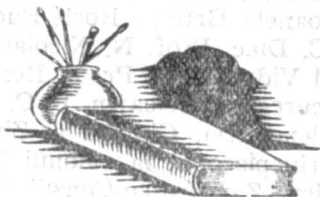
Rapoarte de activitate au susținut 250 de preoți. Din arătările acestor rapoarte se constată că preoțimea sprijină cu sinceritate și devotament acțiunile de folos obștească ce se realizează în țara noastră.

La multe centre raionale au fost de față și delegați ai Onor. Minister de Culte și ai Sfaturilor Populare raionale respective.

Din cele arătate de aceștia se constată că preoțimea în mare majoritate sprijină cu entuziasm viața cea nouă ce se creiază în scumpa noastră Patrie.

Conferințele de orientare — inițiate de Sf. Sinod și I. P. S. Patriarh Justinian — au darul de a lămurii pe preoți, de a-i face să fie cât mai devotați Patriei și Bisericii și le oferă noi îmbolduri în sfânta lor misiune de slujitori ai păcii, ai bune înțelegeri între oameni și ai binelui obțesc.

REDACȚIA

CONFERINȚA DE ORIENTARE DELA PROTOIERIA RAIONULUI CÂMPINA

Conferința de orientare a clerului din Protoieria Raionului Cămpina s'a ținut la sediul Protoieriei, în ziua de 29 Aprilie a.c.

Conferința a fost prezidată de P.C. Pr. Al. Ionescu, Vicarul Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor și s'a desfășurat după cum urmează:

La ora 9 dimineața, în prezența P.C. Al. Ionescu, Vicar al Sf. Arhiepiscopii s'a oficiat un Te-Deum în biserica Adormirea Maicii Domnului din Cămpina, de un sobor de preoți format din Pr. Arjoca Aurelian, Pr. Dumitrescu Cristache, Pr. Ican Gheorghe.

P. C. Protoieru Dr. Nic. Georgescu a rostit un cuvânt ocazional.

P. C. Sa a salutat prezența în mijlocul preoților din acest Raion, a P. C. Pr. Al. Ionescu, Vicarul Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor, și a reprezentanților autorităților locale, Prof. Sp. Brezeanu, președintele Comitetului de Luptă pentru Pace raional și secretar Prof. Nadu Nicolescu.

P. C. Sa a arătat însemnătatea acestei conferințe, care se ține în preajma zilei de 1 Mai, scoțând în evidență chemările Comitetului Central al P.M.R., care pune accentul pe dorința de pace între popoare.

Tema dată în studiu, «Pacea, bunul suprem al tuturor oamenilor și al tuturor popoarelor», este o generalizare a temelor tratate în cadrul problemelor în lupta pentru pace.

A arătat apoi, în general, activitatea clerului în lupta pentru pace și în colaborare cu autoritățile locale.

Incheie exprimând satisfacția OC. Preoți pentru prezența P. C. Vicar Al. Ionescu la această conferință.

P. C. Vicar Al. Ionescu luând cuvântul, a spus că nu mai este nevoie să se vorbească de rolul conferințelor de orientare și apoi a subliniat importanța zilei de 1 Mai pentru solidaritatea internațională a oamenilor muncii și întărirea lagărului Păcii.

Obligați de credința pe care o mărturisesc și de credincioșii pe care îi slujesc, preoții trebuie să fie soldați devotați ai luptei pentru pace.

Aduce clerului din această Protoierie binecuvântările I.P.S. Patriarh și-și exprimă nădejdea că, plecând de aci vom duce cu noi un plus de entuziasm și devotament pentru nobila cauză a păcii.

Mulțumește președintelui Comitetului de Luptă pentru Pace și delegatului autorității locale, cari s'au ostenit să vină în mijlocul preoților pentru ca, prin forțe unite, să asigurăm triumful Păcii în lume.

Declară ședința deschisă.

Se face apelul. Toți preoții din Raion sunt prezenți.

Tratarea temei: Se dă cuvântul C. Pr. I. Teleanu-Liliești, care dezvoltă tema dată în studiu.

Pr. I. Teleanu face mai întâi o incursiune în filosofiele lumii antice, citând din Aristofan, Platon și alții și constată că ideea de pace există și că poeții și artiștii vremii au cântat-o și immortalizat-o în operele lor.

Trecând și analizând ideea de pace în concepția creștină, găsește că este fundamentală ca un mesagiu al cerului îndreptat lumii învrăjbită de păcat.

Sfinții Apostoli, Părinții și scriitorii Bisericii creștine, dintre care citează pe Sf. Ioan Gură de Aur, Episcopul Severian și Grigorie de Nisa, reluând-o o propovăduiesc ca pe un bun suprem al omenirii. Trecând la celelalte sisteme religioase existente, insistând asupra Budismului și Mahomedanismului, ajunge la concluzia că și acestea cultivă ideea de pace ca reflex al Dumnezeirii unice slujite sub diferite forme. În contrast cu dorința unanimă de pace, lumea a fost bântuită de războaie, care au adus și au fost urmate totdeauna de dezastre materiale și morale. Combate sistemele filosofice și sociale care uneltesc și pregătesc noi dezastre.

În înțeleștarea dintre dorința de pace și cea de război, Biserica Ortodoxă Română s'a alăturat la cea dintâi, susținând cu devotament și hotărâre marea idee a păcii îmbrășată de regimurile de democrație populară, în frunte cu Marea Uniune Sovietică.

Dorința de pace exprimată de Congresul Popoarelor, a găsit un ecou puternic în inimile clerului și credincioșilor Bisericii noastre, cari — la chemarea și îndemnul I.P.S. Patriarh Justinian — s'au înrolat cu sinceritate în lagărul Păcii, cu deplină convingere că Pacea este bunul suprem al popoarelor.

După aceasta se dă cuvântul Pr. A. Arjoca. C. Sa arată că Pacea, bun mai scump decât pâinea, este un comandament divin și o lege naturală a firii omenești. În continuare definește conținutul păcii după starea edenică unde era iubire, încredere, gând și simțământ curat. Pacea edenică turburată de păcat este restabilită integral de Mântuitorul. Actualmente pacea omenirii cată să fie turburată de o minoritate exploatare.

Mai departe trece în revistă strădaniile pentru realizarea păcii. Insistă asupra Congresului Popoarelor dela Viena, unde au participat reprezentanții tuturor popoarelor. Cultele au fost reprezentate de un număr de 65 de participanți. Delegația română a fost formată din P.S. Valerian și P. C. Al. Ionescu, Vicar al Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor.

Învățămintele ce reies din lucrările Congresului sunt: 1. Pacea trebuie să se impună între relațiile dintre popoare; 2. Pacea trebuie respectată și asigurată fiecărui popor; 3. Pacea este calea care deschide drumul spre unificarea neamului omeneșc. La efortul de pace al popoarelor contribuie în mod sincer și toate religiile.

În încheiere se redă într'un tablou poetic aspectul lumii trăind sub imperiul Păcii.

Discuții asupra temei: 1. Pr. Pr. D. Popescu-Bănești scoate în evidență pacea ca bun suprem, întrucât ne scutește de ororile războiului. 2. Pr. C. Opreș-Breaza de Sus II. își exprimă părerea că cele două expuneri se întrec una pe alta, creind o atmosferă de entuziasm pentru apărarea păcii. C. Sa însiră o serie de motive de ordin psihologic, religios și social, din cari rezultă că Pacea este bunul suprem. 3. Pr. T. Moldoveanu-Dițești spune că preoții sunt făclierii Păcii, atât ca slujitori ai Bisericii cât și ca cetățeni loiali ai Patriei. Suferința poporului nostru în trecutul lui zbuciumat arată dorința lui de totdeauna pentru pace. De aceea preoții, alături de popor, sunt cei dintâi datori să slujească cauza Păcii. 4. Pr. V. Barac-Ocina: «Desbaterile acestei teme ne-au îmbogățit conținutul de idei și sentimente. Referatele ținute asupra temei au prezentat aspecte și convingeri dela toate popoarele și dela toate Cultele, prin

accentul pus pe debaterile Congresului dela Viena. Datoria noastră este să ducem mai departe, să popularizăm ideile acestui Congres, căci dorința de pace se manifestă de către toate popoarele și religiile». 5. Pr. I. Săndulescu-Bănești face analiza temelor dezvoltate și concludă că într'adevăr, după dorința P. C. Vicar, exprimată la începutul conferinței, ca să plecăm de aci cu un plus de avânt în activitatea noastră, aceste teme, prin felul cum au fost expuse, au contribuit la aceasta. Înălăturând afirmații și curente, fără fundament teologic, cari socotesc că războiul s'ar datora unor forțe supranaturale, referatele au arătat că războiul se datorește naturii omenești pervertite. Aceasta arată că omul poate să realizeze pacea ca element natural. De aci rezultă o încredere în lupta pentru pace, care nu depinde de elemente supranaturale. Pacea este în puterea oamenilor. În acest sens conferința noastră a izbutit să dea un optimism în lupta pentru pace.

Concluziile președintelui:

P. C. Pr. Al. Ionescu își exprimă în primul rând mulțumirea de felul cum au fost prezentate temele, ca și de contribuțiile aduse prin discuții. Felul în care a fost formulată tema, ne face să ne întrebăm pentru ce pacea este bunul suprem și dacă este, pentru ce istoria ne prezintă atâtea războaie? Niciodată nu s'a dus o acțiune mai organizată pentru pace ca în vremea noastră. Dar de ce se pune problema mai acut, de ce este mai organizată azi? Ca să ne demonstreze că războiul poate fi evitat.

Acțiunea pentru apărarea păcii este organizată pe plan mondial, iar noi, ca preoți, o sprijinim pentru că este și în concepția noastră un bun suprem.

Temele expuse ne-au îndreptat atențiunea spre motivele de ordin biblic și patristic, care sunt așa de bogate și de categorice spre a orienta activitatea noastră în slujba păcii.

La Congresul dela Varșovia s'a afirmat că pacea nu se așteaptă, ci se cucerește. Este bine să se știe că atât timp cât lumea va fi organizată pe exploatare, război tot va fi. Lupta pentru pace este luptă împotriva exploatării și asupririi. Noi, predicatorii Sf. Evanghelii, luptăm pentru pace și împotriva exploatării, asupririi și nedreptății, luptăm pentru crearea unei vieți noi. Înălăturând calamitățile războiului și contribuind la sălășluirea Păcii pe pământ, facem voia lui Dumnezeu.

La Viena au vorbit nu numai partizanii Păcii, ci și reprezentanți ai tuturor organizațiilor iubitoare de pace din toată lumea.

A impresionat curajul reprezentanților Cultelor din țările capitaliste care au participat la Congres, riscând situațiile lor. Ei sunt exemplul pentru noi, de felul cum s'au ridicat și s'au înrolat în lupta pentru pace.

În încheiere, P. C. Sa arată cum putem sprijini acțiunea de luptă pentru pace, dând îndrumări de activare: 1. Prin Comitetele de Luptă pentru Pace; 2. Prin toate acțiunile noastre de slujitori ai Bisericii.

Acționând astfel vom face dovada că suntem pe deplin convingși că Pacea este bunul suprem al tuturor oamenilor și popoarelor.

Rapoarte de activitate.

Citesc rapoarte de activitate în legătură cu lupta pentru apărarea Păcii și privind colaborarea cu autoritățile locale, următorii preoți: I. Tonciu-Călinești, Grigoriță Serghie-Breaza de Jos, I. Negoită-Băicoi II, Gh. Nicolae-Băicoi I, Enăchescu Em I-Aricești Ractivan.

Din aceste rapoarte se constată că prin biserici s'au prelucrat și difuzat Pastorala de Paști, mișcarea de protest împotriva folosirii armei bacteriologice și s'a dat sprijin autorităților locale în acțiunile de folos obșteșc.

Din raportul general de activitate, prezentat de C. Pr. Grigoriță Serghie-Breaza de Jos, redăm în întregime activitatea de luptă pentru Pace și de colaborare cu autoritățile locale, despre care C. Sa a spus următoarele: «Fac parte din Comitetul de Luptă pentru Pace, participând activ la munca ce o desfășoară Comitetul în slujba Păcii. În ziua de 26 Aprilie, la ora 1, am luat parte la o ședință a Comitetului. La acea ședință am luat cuvântul și am arătat că datoria fiecărui membru din Comitet, precum și a fiecărui cetățean al Patriei este de a intensifica acțiunea luptei pentru Pace. În biserică, prin predici speciale, prin actualizarea celorlalte predici obișnuite, prin convorbiri directe cu credincioșii, cu ocazia vizitelor pastorale individuale, prin sfaturi, prin pilde, precum și în toate ocaziunile prilejuite de serviciile religioase, le-am arătat credincioșilor că munca depusă cu stăruință în orice domeniu și în orice sector al vieții, asigură o bună stare obștească, dar aceasta înseamnă și o activă luptă pentru apărarea Păcii. Duminică 12 Aprilie, după Sf. Liturghie, am vorbit credincioșilor despre tema: «Biserica Ortodoxă propovăduitoare și luptătoare pentru Pace».

Din toată activitatea desfășurată s'a creiat în rândurile credincioșilor o atmosferă de iubire, de pace și de muncă constructivă în slujba Păcii.

Am păstrat legătura și colaborez cu autoritățile locale, oridecâteori sunt solicitat, îndeplinindu-mi cu toată dragostea îndatoririle cetățenești.

Deasemenea au participat la adunări pentru interese obștești, după cum urmează: Pr. A. Lupea-Moreni, Pr. N. Popescu-Moreni, Pr. N. Ghica-Cocorăștii Misli, Pr. Const. Popescu-Mărginenii de Jos.

Pr. I. Săndulescu și Pr. D. Popescu-Bănești, Pr. D. Dumitrescu și Pr. Ungureanu-Brebu, Pr. D. Paraschivescu și Pr. A. Dojan-Breaza de Sus I, Pr. V. Petrescu și Pr. Gh. Andrei-Cornu, Pr. Dudău Petre și Pr. Gh. Turcu-Tința, Pr. C. Dumitrescu-Podul Vadului, Pr. Cucu Aristide și Pr. T. Moldoveanu-Dițești, Pr. Stoicescu At.-Scorțeni, Pr. Gh. Negulescu-Florești, Pr. Teodor Georgescu-Telega I, Pr. I. Teleanu-Liliești, Pr. Gh. Popescu-Nedelea, Pr. V. Barac și Pr. Al. Antonescu-Ocina.

În încheierea rapoartelor de activitate, P.C. Protoierul Nicolae Georgescu subliniază felul în care preoții din acest Raion își îndeplinesc îndatoririle de păstori ai enoriașilor și colaboratori ai autorităților locale, cu deplina convingere că prin acestea contribuie la buna stare morală și materială a enoriașilor.

Roagă pe P.C. Pr. Al. Ionescu să asigure pe I.P.S. Patriarh Justinian că preoții din această Protoierie își îndeplinesc îndatorirea de a face din

fiecare enoriaș un luptător activ pentru Pace și că se află în bune rapoarte cu autoritățile locale, împreună slujind interesele obștești.

P.C. Pr. Vicar Al. Ionescu mulțumește CC. Preoți cari au prezentat teme și rapoarte, contribuind la reușita unei bune conferințe.

Incheie îndemnând ca, în numele I.P.S. Patriarh Justinian și al Centrului Eparhial, să pornim cu un plus de elan în sprijinirea luptei pentru Pace și înflorirea Patriei noastre, Republica Populară Română.

ASISTENT

CONSFĂTUIREA PREOȚILOR DIN PLOEȘTI ÎN CADRUL LUPTEI PENTRU PACE

În ziua de 4 Iunie 1953, preoții din orașul Ploești, s'au întrunit într-o consfătuire în cadrul luptei pentru pace.

La consfătuire a participat Tov. Plăcintă Tănase, secretarul Comitetului Regional de Luptă pentru Pace.

Scopul acestei consfătuiri a fost de a găsi noi căi în vederea intensificării luptei pentru pace în rândurile credincioșilor.

În cuvântul introductiv, subsemnatul a făcut o expunere, reliefând participarea Bisericii Ortodoxe din R.P.R., la lupta pentru apărarea păcii și încadrarea ei totală în noua orînduire socială din patria noastră, ca rezultat ale îndrumărilor permanente date de capul bisericii noastre, I.P.S. Patriarh Justinian.

Clerul și credincioșii noștri s'au alăturat uriașului efort pe care oamenii muncii îl depun pentru construirea unei vieți mai bune și unui viitor mai luminos. În toată această acțiune, preoții au căutat să fie ei înșiși pildă cu cuvântul și cu fapta.

Noi apreciem la justa ei valoare libertatea de conștiință religioasă și libertatea exercitării cultelor religioase, care este o realitate vie. În condițiile de astăzi trebuie să recunoaștem că trăim o viață demnă.

Viața nouă care se făurește în patria noastră, nu este văzută cu ochi buni de către vrăjmașii omenirii, care caută să turbure pacea lumii prin noi pregătiri de războaie.

Astfel de acțiuni le condamnăm și regretăm că anumite cercuri bisericesti, ignorând principiile fundamentale ale creștinismului, religia păcii, s'au alăturat de cei ce urmăresc declanșarea de noi războaie.

Dar în măsura în care sunt intensificate pregătirile de război, în aceeași măsură mișcarea pentru apărarea păcii crește și se întărește. Milicane și m'loane de noi oameni cinstiți de pretutindeni, fără deosebire de păreri, de credințe religioase, au intrat în rândurile luptătorilor pentru apărarea păcii.

Apelul către popoarele lumii și mesajul Congresului Popoarelor dela Viena, pentru încheierea unui pact al păcii între cele cinci mari puteri, au avut un adânc răsunet.

Comisia Congresului Popoarelor a înmănat mesajul guvernelor celor cinci mari puteri și a adresat în același timp un apel opiniei publice mondiale.

Au răspuns la scrisoarea comisiei că sunt gata pentru începerea tratativelor în vederea încheerii unui pact al păcii, două din cele cinci mari puteri: U.R.S.S. și R.P. Chineză. Guvernul U.R.S.S. se pronunță astfel: «Urmând politica sa de întărire a păcii și colaborării între popoare, guvernul U.R.S.S. se solidarizează cu mesajul Congresului Popoarelor pentru apărarea păcii și cu propunerile pe care le cuprinde».

Răspunsuri favorabile trimit și alte guverne, printre care se numără și guvernul R.P.R.

Preotul Gh. Slivneanu, face prelucrarea apelului Comisiei Congresului Popoarelor pentru apărarea păcii, adresat opiniei publice mondiale și analizează răspunsurile guvernelor la această scrisoare. Scoate în relief creșterea și întărirea mișcării pentru apărarea păcii cum și acțiunea Bisericii Ortodoxe Române în această mișcare.

Preotul Ioan Vulcan, membru în Comitetul orășenesc de luptă pentru pace, face o prezentare a activității desfășurată de clerul din orașul Plocești, pe linia luptei pentru pace.

La discuții iau cuvântul preoții Vasile Nicolescu, Marin Cilă, Ioan Minculescu, Victor Rădulescu și D. Ștefănescu, care aduc complectări și fac diferite comunicări, din care a reeșit activitatea preoților în orașul Plocești în comitetele de luptă pentru pace de cartiere.

Tov. Plăcintă Tănase, luând cuvântul mulțumește Preotului Gh. Slivneanu pentru interesanta expunere făcută. Lupta pentru pace — spune D-sa — nu este o politică proprie a unui guvern prin care să urmărească interesele lui proprii, ci această luptă este izvorită din necesitatea de a se apăra viața oamenilor, cultura, știința, cu un cuvânt progresul omenirii întregi. Această luptă este o mișcare democrată ce se opune oricăror ori cine ar fi ei, care vor să turbure liniștea oamenilor. În această mișcare s'au încadrat toți oamenii de bună credință, indiferent de gradul de cultură, de păreri, de credințe religioase.

Mișcarea pentru pace a reușit să facă dovada că declanșarea unui nou război, uneltit și început de imperialiști în unele părți ale lumii, nu este așa de ușoară când oamenii au luat în propriile lor mâini cauza menținerii păcii. Datoria noastră este să lărgim zi de zi mișcarea pentru pace, să chemăm în rândurile luptătorilor pentru pace pe toți oamenii de bună credință, să lămurim pe cei ce încă nu sunt lămuriți.

Alături de inginerul din uzină, de strungar, de muncitorul din fabrică și de pe ogoare; alături de oamenii de știință, sunt și slujitorii cultului ortodox, ca și reprezentanții celorlalte culte din țara noastră. Preoțimea are cele mai mari posibilități de a lămuri credincioșii asupra problemelor păcii și războiului. Datorită acestui fapt, preoțimea a reușit să aducă însemnate contribuții la lupta pentru pace.

Prețuim aportul pe care îl pot aduce și de acum înainte. De aceea ne întrunim din timp în timp pentru a discuta și a găsi căile cele mai practice

pentru ca aportul lor să fie cât mai mare la cauza păcii. Din această consfătuire au reeșit lucruri frumoase. A reeșit preocuparea și munca preoților din acest oraș cum și contribuția lor însemnată atât în comitetele de cartiere, cât și în rândurile enoriașilor.

Începând discuțiile, am adus mulțumiri vorbitorului pentru aprecierile făcute cu privire la contribuția clerului ploștean la lupta pentru pace, cum și pentru îndrumările date în vederea ducerii mai departe a acestei activități. Noi preoții suntem conștienți că datoria noastră patriotică și duhovnicească este să sprijinim cu toate puterile politica de apărare a păcii a Statului nostru democrat popular. Deaceia și pe viitor vom duce munca noastră, arătând enoriașilor că ne sunt apărătorii vieții și cine sunt dușmanii progresului. Ca reprezentanți ai religiei păcii și înfrățirii popoarelor, preoții se angajează să activeze fără răgaz alături de oamenii cinștiți, până la triumful definitiv al celui mai prețios bun al omenirii întregi — PACEA.

Cu acest prilej, preoții au adresat o scrisoare către Comitetul Permanent de luptă pentru pace, cu următorul cuprins:

«Slujitorii Bisericii din orașul Ploști, întruniți astăzi 4 Iunie 1953, în consfătuire confesională în cadrul luptei pentru pace, în scopul de a găsi noi căi în vederea intensificării acțiunii pentru apărarea păcii în rândurile enoriașilor, discutând Apelul adresat opiniei publice mondiale de către Comisia Congresului Popoarelor pentru apărarea păcii, precum și răspunsul dat de guvernul R.P.R., la mesajul pentru încheierea unui pact al păcii, își însușesc acest răspuns care oglindește politica consecventă a țării noastre de apărare a păcii și se angajează să activeze și mai departe cu toată hotărârea în rândurile luptătorilor pentru pace și să facă în așa fel ca niciun credincios al Bisericii Ortodoxe să nu rămână în afara celor ce luptă pentru apărarea celui mai prețios bun al omenirii întregi — PACEA».

Prot. AL. VLAICULESCU

SFINȚIREA BISERICII DIN SATUL BUZOENI

Una dintre cele mai grăitoare dovezi ale deplinei libertăți a exercitării cultelor în Republica Populară Română este și renovarea sau zidirea a numeroase locașuri de rugăciune.

La orașe ca și la sate, se repară bisericile vechi, se termină cele începute cu mulți ani în urmă sau se începe construirea altora, din îndemnul, cu chibzuința și cu stăruința preoților, având bine înțeles sprijinul neprecupețit al credincioșilor, ca în satul Buzoeni, comuna I. C. Frimu, de exemplu, din raionul Lehliu, unde în numai șase ani s'a clădit o biserică nouă, impunătoare, din inițiativa preotului paroh Apolinarie Mârza și cu contribuția enoriașilor, la care s'au adăogat și ajutoarele a câte 2000 lei

primite dela Sfânta Arhiepiscopie a Bucureștilor și dela Ministerul Cultelor.

Sfințirea acestei biserici a avut loc la 3 Mai a. c., în cadrul unei solemnități impresionante, care a avut un ecou puternic în sufletele credincioșilor din sat, ca și în ale celor veniți din comunele apropiate să se bucure de bucuria buzoenilor.

Pe drumul presărat de flori și în sunetele clopotelor, P. S. Episcop Antim Nica, Vicar Patriarhal, s'a apropiat de sfântul locaș, a sărutat Sfânta Evanghelie și apoi, după ritualul tradițional, a început slujba sfințirii, împreună cu un sobor de preoți, format din: Pr. Ion Popescu-Valea Presnei, protoiereul raionului Lehliu, Pr. Radu Marin-Ștefănești, Pr. Manole Marin-Lehliu, Pr. Ioan Vieșu-Răzcani, Pr. Zaharescu Valentin-Lupșanu și diaconii Evghenie Dascălu și Felix Dubneac. Răspunsurile au fost date de un cor mixt, dirijat de preotul Hagiu dela Biserica Cuțitul de Argint din Capitală, iar predica a fost rostită de preotul Radu Marin din comuna Ștefănești.

După terminarea serviciului divin, preotul Apolinarie Mârza a făcut o dare de seamă asupra lucrărilor de construcție, aducând mulțumiri călduroase tuturor celor care au contribuit prin muncă, materiale sau bani la înălțarea bisericii sfințite, iar protoiereul Ioan Popescu a salutat cu fiască dragoste prezența P. S. Episcop-Vicar în mijlocul credincioșilor, arătând totodată că preoțimea și credincioșii din raionul Lehliu slujesc deopotrivă Biserica și Patria, cu dragoste și devotament. În încheiere, a rugat pe P. S. Episcop-Vicar să rostească un cuvânt de binecuvântare și îndemn arhieresc și să transmită Înalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian asigurarea dragostei clerului și credincioșilor din raionul Lehliu pentru Biserica lui Hristos și pentru scumpă noastră Patrie, Republica Populară Română.

P. S. Episcop-Vicar Antim Nica a mulțumit tuturor pentru sentimentele exprimate și a îndemnat pe credincioși ca în afară de biserici să clădească în satele lor și alte locașuri de lumină și binefaceri, ca: școli, cămine culturale, dispensare, cooperative ș. a., căci numai așa vor putea avea o viață fericită, pașnică și îmbelșugată.

«Să luptăm uniți pentru împiedicarea războaielor, pentru apărarea păcii, pentru îndeplinirea sarcinilor noastre în cadrul planului cincinal, căci cine este adevărat fiu al Bisericii, trebuie să fie și cel mai bun cetățean al Patriei, pe care trebuie s'o întărim și s'o ducem pe culmi de înflorire».

Sfințirea bisericii din Buzoieni este o dovadă a deplinei libertăți religioase în regimul nostru de democrație populară și deaceia avem cu toții datoria sfântă de a lupta pentru apărarea păcii, bunul cel mai de preț al întregii omeniri.

REDAȚIA

RESTAURAREA ȘI CONSERVAREA MONUMENTELOR ISTORICE RELIGIOASE

Ziarul *Universul* din 4 Mai a. c., (anul al 70-lea, Nr. 18, p. 2) a publicat sub acest titlu un articol semnat cu inițialele A. R., în care, după ce arată însemnătatea monumentelor istorice, în special a celor religioase, și reliefează atitudinea de dispreț față de trecutul nostru a regimurilor burghezo-moșierești, în frunte cu dinastia, expune în linii generale realizările de până acum în campania întreprinsă în Statul nostru democrat-popular pentru conservarea și apărarea monumentelor istorice religioase.

Intrucât mare parte din monumentele restaurate se găsesc în cuprinsul Eparhiei Ungro-Vlahiei, redăm în rezumat ideile din acest articol, adăugând totodată câteva date istorice și artistice privitoare la aceste monumente, pe lângă cele menționate de autor, pentru a ne putea da seama și mai bine de înalta prețuire acordată de Partidul Muncitoresc Român și Guvern tuturor mărturiilor din trecutul poporului românesc.

Numeroasele mărturii ale trecutului de luptă al poporului nostru ce se află pe întinsul patriei n'au putut fi șterse cu totul de pe fața pământului nici de curgerea necurmată a vremii, nici de vitregiile soartei și nici de nepăsarea și disprețul claselor conducătoare de până ieri.

Vremea a nimicit multe din minunatele înfăptuiri artistice ale popului, cum au fost iscusitele înflorituri încrustate în lemn cu care erau împodobite micile case țărănești, dar sunt și realizări ale geniului artistic popular care au înfruntat veacurile și au dăinuit până în zilele noastre, mai ales acelea care s'au manifestat prin înălțarea cu măiestrie a locașurilor de cult clădite de meșteri și zugrăvite de pictori ieșiți din rândurile poporului, care exprimau în arta lor dragostea de frumos a maselor populare.

În realizarea unor picturi religioase, zugravii au găsit prilejul să exprime ura maselor populare împotriva opresorilor lor, ca de exemplu în scena răstignirii lui Hristos, în care ostașii participanți la actul crud al crucificării sunt îmbrăcați în șalvari și cu turbane pe cap, «fapt care dovedește că poporul asemănase pe cei ce-l robeau și-l exploatau, cu ucigașii de pe Golgota, cu cei ce simbolizau, în concepția religioasă, împotriva răii salvate în calea binelui și a dreptății».

Multe dintre comorile vechii arte românești au fost distruse cu bună știință de clasele conducătoare din regimurile trecute sau au fost lăsate să se ruineze. Astfel, încă din timpul domniei lui Gheorghe Bibescu au fost acoperite unele picturi în frescă din bătrânele noastre biserici cu tot felul de zugrăveli în ulei, copiate după moda apuseană. «Un adevărat dezastru pentru țara noastră» a însemnat însă în acest domeniu domnia lui Carol I, care a oploșit la noi, sub firma «restaurării» monumentelor istorice religioase, pe faimosul Lecomte de Nouy. Acesta a denaturat ctitoria lui Neagoe Basarab dela Curtea de Argeș și «Trei Ierarhii» lui Vasile Lupu dela Iași, falsificând vechea artă românească și d'strugând fără milă minunatele picturi de acum patru veacuri.

În legătură cu Lecomte de Nouy, autorul redă o informație pe care puțini vor fi știut-o până acum: «a mers cu disprețul său de cosmopolit față de aceste mărturii ale poporului nostru, până la aruncarea în aer cu

dinamită a vechii catedrale din Târgoviște. Numai protestul hotărît al maselor, în frunte cu câțiva intelectuali iubitori de patrie, a putut salva alte monumente de artă religioasă, dela distrugerea sau desfigurarea pe care protejatul lui Carol I, le-o pregătea».

Aceeaș atitudine de dispreț față de monumentele istorice au continuat să o aibă și regii următori.

În Statul nostru democrat-popular se acordă o deosebită atenție restaurării și conservării monumentelor istorice religioase, care se situează la loc de frunte între mărturiile trecutului, atât prin marel lor număr, cât și prin comorile artistice pe care le cuprind. Guvernul a acționat în această direcție de comun acord și în strânsă colaborare cu conducerea cultelor cărora le aparțin monumentele respective de artă, respectând cu strictețe libertatea religioasă pe care o consfințește Constituția R. P. R.

În cursul ultimilor doi ani, Ministerul Cultelor a destinat peste un milion de lei noi pentru restaurări de biserici monumente istorice, iar pentru anul 1953 este prevăzută în planul financiar al aceluiași Minister suma de 1.950.000 lei.

Biserica Ortodoxă Română a contribuit, la rându-i, cu sume tot atât de însemnate, obținându-se realizări importante.

Astfel, în Capitală au fost restaurate două biserici monumente istorice, Biserica Mănăstirii Plumbuita și Biserica Colței, iar la Mănăstirea Antim, în curs de restaurare, s'au făcut lucrări însemnate.

Potrivit caracterului informativ al articolului, autorul nu putea să insiste prea mult asupra acestor monumente de artă bisericească. Vom da, de aceea, câteva date, pentru fiecare în parte.

La Plumbuita a fost restaurată biserica mănăstirii, ctitorie a vovodului Matei Basarab, care ajunsese o ruină. Mănăstirea Plumbuita propriu zisă fusese întemeiată de Petru Voevod (1559-1568) și refăcută de Alexandru Mircea Voevod (1568-1577). În 1632, a avut loc lângă această mănăstire bătălia dintre Matei Basarab și pretendentul la tronul acestuia, Radu, fiul lui Alexandru Iliaș, câștigată de Matei Basarab. În amintirea acestei lupte Matei Basarab a întreprins reclădirea din temelie a acestei mănăstiri, adăogând o biserică nouă și un palat domnesc.

În scurgerea anilor, mănăstirea a suferit multe prefaceri; din tot ce a fost nu a mai rămas decât biserica în stare ruinată și clopotnița, reclădită peste parterul vechi, spre sfârșitul secolului al XVII-lea.

Din decorul exterior al fațadei, format din două registre firide oarbe înconjurate de ciubece rotunjite, decor caracteristic vremii lui Matei Basarab, se disting ramele în stil moldovenesc, la ferestre, frumos împodobite cu ornamente geometrice și baghete gotice, întretăiate în partea de sus și terminate cu arcuri în acoladă turtită.

Cealaltă biserică restaurată, Colțea, este unul din cele mai frumoase exemplare de arhitectură muntenească dela sfârșitul secolului al XVII-lea.

A fost ctitorită de spătarul Mihail Cantacuzino, — un bun cunoscător al arhitecturii —, în locul unei biserici de lemn, ctitorie a lui Colțea Doicescu.

Partea cea mai importantă și cea mai atrăgătoare este pridvorul, ridicat pe zece coloane cu fusuri cilindrice de piatră și capiteluri joase și bogat cizelate, legate între ele cu arcuri festonate. Coloanele acestea

se sprijineau la început pe un fel de stilobat proeminent. Către 1900 (probabil), pridvorul a suferit unele modificări, introducându-se între bazele coloanelor rozete sculptate în piatră, aduse după cât se pare, dela biserica numită Căimata, din Bulevardul Republicii, dărâmată prin 1890.

O deosebită valoare artistică are și portalul, care este un exemplu remarcabil de arhitectură de stil baroc italianesc, amestecat cu elemente autohtone.

În afară de aceste prețioase elemente de sculptură românească, în pridvor se mai păstrează și numeroase picturi lucrute «al fresco», valoroase atât pentru subiectele pe care le reprezintă, cât și pentru admirabilele lor calități artistice.

Biserica Colței, ruinată și sdruncinată din temelie încă de acum o sută de ani, fără turlă și cu acoperișul stricat, a stat timp de un secol ca o rană vie în mijlocul Bucureștilor. Anul trecut ea a fost complet consolidată, tencuită în exterior, acoperită și cu o turlă refăcută, fiind redată în prezent cultului.

Mănăstirea Antim, în curs de restaurare, construită între 1714 și 1715 pe locul unde fusese înainte o modestă bisericuță din lemn, atribuită paharnicului Staicu Merișanu, este una dintre puținele construcții vechi din București de o reală valoare arhitectonică și artistică. La început se numea Mănăstirea Tuturor Sfinților, iar mai târziu i s'a dat numele ctitorului, marele Mitropolit cărturar Antim Ivireanu.

Fațada bisericii este precedată de un monumental pridvor deschis, sprijinit pe zece coloane de piatră cu capiteli și baze măestrit sculptate. La început, pridvorul era tot atât de înalt cât și biserica. Arhitectura originală a bisericii și a clopotniții a suferit o seamă de modificări, în special după lucrările de restaurare executate în 1860 de arhitectul austriac Schlater, care a adăugat și rogozul neo-gotic la partea superioară a fațadei, precum și aticul decorat cu firide drepte de deasupra coloanelor. Au mai rămas totuși și multe părți în forma lor originală: rama de piatră sculptată cu motive florale, care înconjoară ușa și inscripția; cele două canaturi de stejar ale ușii principale, împodobite cu minuțioase sculpturi, pe care tradiția le atribuie Mitropolitului Antim; ramele de piatră împodobite cu frumoase sculpturi din jurul ferestrelor și altele.

Din picturile vechi, executate probabil de un meșter local, Preda, nu se mai păstrează nimic. Singurele picturi mai vechi sunt două icoane, Mântuitorul și Maica Domnului, având inscripții grecești și data de 1797. Ultima zugrăveală a fost executată între anii 1860-1863 de un pictor ce se numea Petre Alexandrescu. «Coborirea de pe Cruce» pictată deasupra ușii în pronaos este o copie fidelă după pictorul italian Daniele da Volterra, aflătoare într-o capelă a bisericii Santa Trinità dei Monti din Roma, iar Cina cea de Taină din centrul praznicelor împărătești reproduce fidel fresca cu același subiect a lui Leonardo da Vinci.

Tâmpla este relativ nouă, sculptată în lemn de frații Babic, în anul 1860; cea veche fusese de piatră.

În cadrul lucrărilor de restaurare a mănăstirii Antim s'a făcut, până acum, spălarea picturii existente din interiorul bisericii mari și s'a restaurat, pe motivele originale, pictura paraclisului; au fost deasemenea restaurate turlăle și fațada bisericii.

Printre bisericile și mănăstirile restaurate în ultimii doi ani se găsește și biserica mănăstirii Văcărești, mare monument al arhitecturii muntenești, înălțat de primul grec fanariot care a ajuns domn al Țării Românești, Nicolae Mavrocordat. A fost începută în 1716 și terminată în 1722. Este o adevărată minune arhitectonică. Ca aspect exterior, Biserica Mănăstirii Văcărești nu diferă mult de ctitoria lui Brâncoveanu dela Hurez sau Catedrala Patriarhiei. «Niciodată din vremile lui Neagoe Basarab — spune un istoric al Bisericii noastre — nu s'au cheltuit... atâtea silințe pentru a împodobi o biserică». Atât în arhitectură, cât și în pictura care împodobește primul colț al bisericii se observă influența bizantină.

Mănăstirea Clădărușani, întemeiată de Matei Basarab a suferit dela 1639 și până astăzi o mulțime de refaceri și adăogiri. Astfel, latura dinspre Apus a incintei, de o parte și de alta a clopotniței, a fost refăcută peste pivnițele încăperilor vechi dela parter, iar latura dinspre Răsărit, cu trapeza, a fost reclădită în 1850. Cele două aripi laterale ale curții au fost și ele refăcute și schimbate, mai ales ca înfățișare exterioară, cu ocazia restaurării din 1915, întreprinsă de fostul Mitropolit Ghenadie Petrescu, când a fost închis și pridvorul, mai nou decât biserica.

Ca plan, ctitoria lui Matei Basarab este o combinație a tipurilor mănăstirii lui Neagoe Basarab dela Curtea de Argeș și a mănăstirii Dealului de lângă Târgoviște.

La împodobirea artistică a mănăstirii Clădărușani a contribuit și Grigorescu, pictând câteva icoane, între care și «Isvorul Tămăduirii», în aghiazmarul din carte.

La Clădărușani s'au făcut lucrări deosebit de importante, care au șters urmele grele lăsate de cutremurul din 1940 și de incendiul de acum câțiva ani. Lucrările de restaurare au fost începute încă din 1951, sub auspiciile Ministerului Cultelor. Lucrările au costat peste 200.000 lei noi, sumă acordată de Ministerul Cultelor și de Patriarhia Română. Lucrările continuă.

Lucrări importante au fost realizate și la mănăstirea Zamfira din regiunea Ploești, ctitoria jupănesei Zamfira, soția lui Mano Apostolu, omul de încredere al lui Constantin Brâncoveanu și a surorii sale Smaranda Bălăceanca, construită după planul îndătinat al crucii, având frumoase săpături în jurul ușei și al ferestrelor.

Prin lucrările dela mănăstirea Zamfira s'a urmărit, între altele, scoaterea la lumină a picturii în frescă executată de N. Grigorescu la vârsta de 15 ani, pe catapeteasma biserici din mijloc, ctitorie a Mitropolitului Nifon.

A fost refăcută, deasemenea, și latura dinspre miază-zi a mănăstirii Hurezu, cea mai mare ctitorie a lui Constantin Brâncoveanu, o minune ieșită din mâinile pricepute la meșteșug ale meșterilor brâncovenesți, târnosită la 8 Iulie 1693, de Mitropolitul Teodosie, fiind însă cu totul gata abia peste șase ani.

Planul bisericii este o nouă interpretare a celui realizat la biserica episcopală din Curtea de Argeș. Stâlpi frumosului pridvor dela biserică sunt lucrați cu o mare bogăție de podoabe, ușa cea mare și toate ferestrele au chenare săpate în flori de piatră, dar ceace întrece închipuirea omenească sunt zugrăvelile din biserică.

În afară de reparația parțială de acum, m'înunata mănăstire așezată într'o vale singuratecă, în marginea unui codru din care nu se auzeau decât cântecul trist al ciuților, care prin partea locului se numesc hurezi sau huhurezi, a rămas așa cum a fost dintru început.

Mănăstirea Brâncoveni, din dreapta Oltului de Jos, zidită de Vodă Brâncoveanu pe locul unde se găsea o bisericuță a lui Matei Basarab a fost și ea restaurată în ultimii doi ani. În jurul bisericii acestei mănăstiri este îngropat aproape tot neamul brâncovenesc, și tot aci se află și mormântul cunoscutului preot revoluționar dela 1848, Popa Șapcă.

Un monument simplu și cu totul diferit de tipul bisericilor primitive de țară, care a fost restaurat de curând, este biserica din Borzești zidită de Ștefan cel Mare și fiul său Alexandru, între anii 1493-1494. Biserica are plan drept, cu o singură absidă centrală, lipsită de turle. Are forma unei prizme drepte și este acoperită cu un singur acoperiș.

Guvernul a acordat o deosebită atenție și față de bisericile monumente istorice ale celorlalte Culte din Republica Populară Română, dând suma de 171.000 lei, — deosebit de contribuția cultelor respective —, cu care s'a executat consolidarea unor monumente istorice din Ardeal.

Ca încheiere a considerațiilor făcute pe marginea articolului publicat în ziarul «Universul», reproducem concluziile juste pe care le precizează cu toată claritatea autorul însuși: «Aceste importante înfăptuiri în domeniul păstrării monumentelor istorice religioase, constituie o dovadă de necontestat a deplinei libertăți religioase, care exista în țara noastră, și a prețuirii pe care conducerea Statului nostru democrat-popular o acordă tuturor mărturiilor din trecutul poporului nostru. Tot ceea ce poporul a creiat cu geniul și munca sa dealungul veacurilor, este cinstit și păstrat cu grijă, spre a fi pildă generațiilor viitoare, care cresc învățând să-și iubească patria, să iubească trecutul poporului nostru și comorile de artă făurite de el dealungul zbuciumatei sale istorii».

T. N. MANOLACHE

ȘCOALA DE CÂNTĂREȚI BISERICEȘTI DELA CURTEA DE ARGEȘ

Prin inițiativa I. P. S. Justinian Patriarhul Bisericii noastre, s'au pus bazele Școlii Medii Tehnice de Cântăreți Bisericești din Curtea de Argeș, școală în care s'au contopit fostele școli de cântăreți dela mănăstirea Cozia și aceea dela mănăstirea Plumbuita-București. Și nu se putea o mai fericită alegere pentru această școală, în care se pregătesc viitorii slujitori ai altarelor, decât aici la Curtea de Argeș, sub umbra zidurilor minunatei ctitorii a cu adevărat credinciosului Voevod, Neagoe Basarab și a tovarășei lui de creștinească viață, Despina Mița. Funcționând în pavilioanele fostei episcopii a Argeșului, elevii cresc într'o atmosferă

duhovnicească, în sunetele clopotelor, — danie veche a lui Mircea Vodă cel Bătrân, — care îi cheamă fie la Utrenie, fie la Sfânta Liturghie, fie la serviciul de seară, — la Vecernie. Și toată activitatea lor, practică și teoretică, se desfășoară în mijlocul unei încântătoare naturi, pe care o oferă parcul mănăstirii, un colț de pădure amenajat cu alei de preumblare și în care, mâna omului a adăugat câteva ronduri cu flori de grădină, boschete de trandafiri, de liliac și plante decorative.

În orele libere, în aceste zile de primăvară care au început să fie tot mai calde, e o adevărată minune și ascuți, deoparte, melodiile psaltice cântate de elevi iar de alta, ciripitul păsărilor care se întrec între ele, dar și cu cei ce migălesc în semnele muzicii orientale sau ale muzicii lniare.

Localul școlii. Prin dispoziția I.P.S. Justinian, cele trei săli de clasă funcționează în fostul palat episcopal — aripa nordică —, toate clasele având vederea spre mândra și eleganta ctitorie voevodală, înconjurată de o largă pajiște însorită.

Cancelariile administrative și a profesorilor sunt în aceeași aripă și tot la parter. La etajul prim și al doilea se află camerele călugărilor mănăstirii, profesorilor, precum și o frumoasă și spațioasă sală de bibliotecă.

Internatul elevilor (dormitoare, infirmeria, sala de baie, camera pedagogului) este instalat în pavilionul fostei episcopii, acolo unde se aflau cancelariile și birourile. Localul a fost amenajat pentru internat, având camere potrivite pentru dormitoare, — sănătoase și călduroase, — precum și toate instalațiile sanitare.

În sfârșit, un al doilea pavilion — mai mic — este destinat personalului administrativ și de serviciu.

Un atelier de ceramică a fost instalat în subsolul palatului, prin grija profesorului maestru, sub a cărui conducere se formează tinerii ceramiști ai școlii, — elevi și călugări.

În aripa sudică — la subsol și o parte din parter — se află o spațioasă și bine înzestrată bucătărie, sufrageriile elevilor, precum și cămășile cu provizii.

Din această succintă descriere, se poate ușor înțelege că această nouă școală, ctitorie a I. P. S. Justinian, funcționează în bune condițiuni materiale, concentrând aici într'o singură instituție, cele două școli de cântăreți, menționate mai sus, care din acest punct de vedere își aveau lipsurile lor.

Elevi și profesori. Elevii veniți dela cele două școli, existente în anul școlar trecut, prezentau niveluri de cunoștințe total inegale, cu lipsuri inerente felului în care fuseseră admiși în școlile, unde nu putea fi vorba de o selecție cât de aproximativă. Singurul anul I prezenta o oarecare omogenitate, aceasta comparativ cu ceea ce ofereau elevii anului al II-lea și al III-lea.

Apoi, noțiunea de disciplină era înțeleasă într'un fel la uni; dintre elevi, și cu totul altfel la alții.

Greutatea inițială a profesorilor, și în deosebi a diriginților, a constat în faptul de a convinge pe elevi de necesitatea unei discipline liber consimțite. Pentru aceasta a fost nevoie de multe îndrumări și numai împrejurării că profesorii stau aproape tot timpul printre elevi se datorește

— în afara lungii lor experiențe școlare — succesul statornicirii unei vieți ordonate în această școală.

Paralel cu stabilirea disciplinei, profesorii au lucrat din greu pentru stabilirea unui nivel comun de cunoștințe, atât în orele de curs, cât și în ore suplimentare și ore de consultații. S'au format apoi grupe de învățatură, elevii buni luând în grija lor pregătirea câte unui elev slab.

Și munca aceasta încordată și dusă zi de zi a reușit să ridice nivelul celor ce nu aveau, la unele discipline, nici elementele de bază —, în așa chip, încât astăzi se poate vorbi — cu oarecari excepții — de clase omogene.

Efectivul elevilor, pentru acest an școlar (1952—1953) a fost de 110. S'au retras 3, în prezent numărul elevilor pe ani, fiind următorul: anul I, 46, anul al II-lea, 37, iar anul al III-lea 24.

Școala e condusă de un director, prin a cărui grijă, răspundere, pricepere și tact sunt învinse toate greutățile, atât de ord'n didactic și disciplinar, cât mai ales de ordin administrativ, — unde se întâmpină cele mai dificile probleme.

Directorul colaborează strâns atât cu consiliul profesoral, în sarcină căruia — pe lângă chestiunile strict profesionale — îi revin, în mod legal, și atribuțiuni administrative și gestionare, — cât și cu personalul administrativ și îngrijitor.

Și munca aceasta dusă cu stăruință de întregul personal al școlii, este stimulată de I. P. S. Justinian, care cu ocaziunea vizitelor făcute acestei școale — de care se ocupă în deaproape —, întotdeauna dă sfaturi și sugestii, deschizând noi orizonturi muncii ce se desfășură aici.

Manifestări școlare. Cu toate greutățile pe care le-a prezentat începutul anului școlar la această instituție, mai cu seamă datorită faptului că și cursurile au început cu oarecari întâzieri, inerente unei școale nou întemeiate, s'a putut organiza o plăcută serbare școlară, în preajma Sfințelor Sărbători ale Nașterii Domnului, când elevii au executat un bogat program de cântece religioase, colinde, o piesă de teatru adecuată, — totul fiind precedat de o conferință rostită de unul din profesori.

În postul Mare, elevii au pregătit și executat un frumos concert religios, apoi o serbare în cadrul luptei pentru pace, — când a fost ținută o cuvântare ocazională, argumentată de citate evanghelice, — după care corul școlii a executat un bogat repertoriu de cântece în același spirit, precum și cântece populare.

Trebuie menționate apoi șezătorile pe clase ale elevilor, — dar mai cu seamă ajutorul pe care elevii școlii — după îndemnul I. P. S. Patriarh Justinian — îl dau bisericilor din localitate Duminicile și sărbătorile.

În concluzie, socotim că această nouă ctitorie, școlară-bisericască a fost fericită statornicită aici, într'o pioasă atmosferă mănăstirească — de veche și mândră tradiție, — ca și într'o perfectă liniște, pe care o dă minunea colțului de codru, în care a fost amenajat parcul mănăstirii.

În aceste condițiuni, atât profesorii, cât și elevii sunt îndemnați la muncă stăruitoare, în stare de a înfrânge greutățile de orice fel și cu

năzuința, pentru cei dintâi, de a ridica vlăstarele, care mâine vor fi slujitori ai Sfintei noastre Biserici, — sprijinitori ai vieții noi ce se creiază în țara noastră, sub semnul păcii și al bune înțelegeri — slujitori ai altarelor din satele înșirate pe plaiurile și meleagurile țării noastre.

CRONICAR

O PIOASĂ COMEMORARE

Se împlinesc anul acesta șapte decenii de când a trecut în lumea dreptilor Protoiereul Teodor Economu, pe care poporul l-a numit **Proto-popul Tudor**, numire care s'a transmis până în vremea noastră, prin școala profesională de fete întemeiată de el pe calea Călărașilor, în dreptul bisericii Sfânta Vineri-Herasca.

Cu prilejul acestui popas de pomenire, vom încerca să reîmprospătăm în amintirea tuturor personalitatea acestui slujitor al Altarului, ctitor de așezăminte sociale și culturale, răinnoind totodată tributul nostru de recunoștință față de tot ce a făcut el pentru Biserică și pentru popor.

Protoiereul Teodor Economu s'a născut în anul 1810, în mahalaua Oborul Vechi din București. Părinții săi, Dimitrie și Zoe, dornici de a-i da o cultură aleasă, l-au dat mai întâi la școala din curtea bisericii Olteni (Crucea de Piatră), la dascălul Stan, și apoi l-au trimis la școala unde preda unchiul său, dascălul Macarie. Având înclinare spre cele bisericesti, a învățat cu multă dragoste și cu un zel deosebit, într'un timp foarte scurt, tot ceea ce se învăța pe atunci în școlile de pe lângă biserică.

După terminarea studiilor, a fost numit în postul de cântăreț dela biserica Delea (probabil Delea Veche), unde a înființat și o școală, în care preda el.

În 1828 s'a căsătorit, iar în 1832 a fost hirotonit diacon pe seama bisericii unde era cântăreț. Tot în același an a fost hirotonit preot, pe seama bisericii Sf. Gheorghe Vechi, unde a slujit până în anul 1843, când fiind numit Protoiereu al județului Ilfov, a fost transferat la biserica Sfânta Vineri-Herasca. Potrivit împărțirii Protopopiatelor de pe vremea aceea, la început a fost numit numai pe trei plăși, iar după 1850, pe întreg județul Ilfov, funcțiune pe care a îndeplinit-o până la sfârșitul vieții, fiind în același timp și paroh al bisericii Sfânta Vineri-Herasca. A adormit întru Domnul în anul 1883, dar munca intensă, chibzuită și cinstită depusă de acest preot între preoți în timpul vieții, a continuat și continuă să dea roade, alinând multe suferințe și contribuind la progresul popoului.

Îndeplinindu-și datoriile cu mult zel și cu un deosebit devotament. Mitropolitul Primat i-a conferit, ca semn de înaltă distincție, dreptul de a purta cruce și mitră, cinste de care nu se bucurase până atunci niciunul din preoții de mir de dincoace de Mîlcov, după ce i se conferise succesiv rangurile de ieromnimon, hartofilax, sachelar și iconom.

Protopopul Tudor a fost iconom nu numai ca slujitor distins al Bisericii noastre Ortodoxe, ci și ca om, în societate, iconomia fiind una dintre multele sale virtuți.

El a strâns economii nu pentru desfătarea sa personală, ci pentru a le folosi în scopuri mai înalte și bine-plăcute lui Dumnezeu. A fost un preot modest, cumpătat, ducând o viață sobră, înfrânându-se dela toate plăcerile lumești. În tot ceea ce a agonisit, Protopopul Tudor nu s'a folosit decât de mijloacele morale și legale, fiind cinstit și corect. El a căutat să împlinească în viața lui de toate zilele cuvintele marelui Apostol Pavel: «Argint, sau aur, sau haină, n'am pofțit dela nimeni. Singuri știți cum mâinile acestea au lucrat pentru nevoile mele și ale tovarășilor mei. Întru toate v'am dat vouă pildă că ostenindu-vă astfel, cade-se să ajutați pe cei neputincioși și să țineți minte cuvintele Domnului Iisus, căci El a zis: «Ești mai fericit când dai, decât când iei» (Fapt. Apost. XX, 33-35).

«Vă aduceți aminte, fraților, de osteneala și de truda noastră, lucrând zi și noapte, ca să nu fim povară niciunui din voi, așa v'am propovăduit Evanghel'ia lui Dumnezeu. Voi sunteți martori, și Dumnezeu de asemenea, cât de sfânt și cât de drept și fără de prihană ne-am purtat între voi credincioși» (I Tes. II, 9-10).

Protopopul Tudor a mers drept și sigur pe calea arătată de învățătura Bisericii, neabătându-se nici la dreapta și nici la stânga, necăzând adică nici în păcatul avariției sau iubirii de argint, și nici în cel al risipei.

Scopul urmărit prin economiile sale a fost alinarea durerilor celor în suferință și luminarea poporului. Dovada a făcut-o chiar pe vremea când trăia, întemeind un azil, «Protopopul Tudor», la biserica Udricani, pentru femei bătrâne sau izbite de furtunile vieții. A contribuit de asemenea cu suma de 5000 galbeni (60.000 lei, valoare din anul 1883), pentru reclădirea bisericii Sf. Gheorghe Vechi din Capitală.

Averea rămasă la moartea sa, în valoare de aproape jumătate milion lei, a fost lăsată prin testament pentru ajutorarea nevoiașilor și a multor instituții, precum și pentru înființarea unei școli profesionale de fete.

Dintre multele și însemnatele ajutoare și donațiuni testate, sunt de reamintit în primul rând cele patru mari fonduri scrise în piatra celor patru laturi ale statuii ce i s'a ridicat, la un an după moarte, în curtea școlii întemeiată de el: 1. fondul de 80.000 lei pentru întreținerea școlii; 2. fondul pentru întreținerea azilului «Protopopul Tudor» dela biserica Udricani; 3. fondul de 80.000 lei pentru măritșuri, și 4. fondul de 16.000 pentru construirea unor apartamente în curtea bisericii Sf. Gheorghe Vechi.

Casele în care a locuit le-a destinat ca local pentru școala profesională de fete «Protopopul Tudor», care a început să funcționeze, cu tot inventarul și confortul necesar, la numai o lună dela moartea donatorului, dându-se astfel posibilitate multor odrasle din familii sărmene să-și creieze un viitor mai bun, o viață mai puțin zbuciumată.

Din procentele fondului de măritș, testatorul a prevăzut să se ajute câte patru fete pe an, din neamul lui sau fete de preoți săraci din Capitală, dând fiecăreia câte 1000 de lei.

Societății Clerului Român «Ajutorul» i-a lăsat suma de 10.000 lei în rentă de Stat, «care va forma un fond inalienabil, purtând titlul «Fondul Protopopul Tudor Iconomul», și al cărui venit se va întrebuița pe fiecare an conform statutelor acestei societăți», iar Societății pentru Învățătura Poporului Român, suma de 3000 lei.

A lăsat, deasemenea, diferite sume pentru toate rudele sale.

O atenție deosebită a avut, prin testament, față de preoții, frați întru slujba Domnului: a prevăzut câte 12 lei pentru fiecare preot care a luat parte la înmormântare, câte un sârindar de 12 lei la fiecare biserică din București și din întreg județul Ilfov, câte 40 lei pe an de fiecare preot slujitor la bisericile Sf. Vineri-Herasca și Sf. Gheorghe-Vechi, iar pentru cei dela biserică Olari, câte 20 lei anual, pe timp nelimitat.

Așa a înțeles Protoiereul Tudor Economu să se folosească de agoni-seala muncii lui. Va fi avut, poate, și unele greșeli, căci «nu este om viu, care să nu greșească».

Nimeni n'ar mai fi știut că a existat cândva un Protopop Tudor, dacă n'ar fi lăsat mărturie trainică prin azilul dela Udricani sau prin școala din calea Călărașilor, transformată astăzi în cămin pentru copiii oamenilor muncii, care se pregătesc temeinic în vederea construirii socialismului în țara noastră, pentru asigurarea unei vieți fericite.

Prin viața sa exemplară, atât ca slujitor al Bisericii lui Hristos, cât și ca om, dar mai ales prin mărețele înfăptuiri de care și-a legat numele, Protoiereul Teodor Economu va rămâne deapururi o figură luminoasă în istoria clerului ortodox bucureștean:

Diac. M. TEODORU

EPISCOPIA DUNĂRII DE JOS

VIZITE CANONICE

Luni 6 Aprilie 1953, a doua zi de Paști, Prea Sfântitul Episcop Chesarie a vizitat unele biserici din raionul Galați.

Preutindeni P. S. Episcop a dat îndrumări, îndemnuri și lămuririle necesare personalului bisericesc în activitatea pastorală-bisericească și în cea socială. S'a întreținut cu cântăreții bisericești, cu diferiți credincioși și membrii din consiliile parohiale asupra chestiunilor care privesc buna chivernisire a sf. locașuri. În bisericile care au fost vizitate în timpul Sf. Liturghii, P.S. Episcop a împărtășit credincioșilor cuvânt de bucurie și de învățătură pentru sărbătoarea Învierii Domnului și îndemnuri părințești pentru îndeplinirea cu dragoste a datoriilor cetățenești și a muncilor de primăvară, care se leagă de cultivarea pământului.

In ziua de 23 Aprilie a. c., P. S. Episcop a vizitat deasemenea câteva biserici din oraşul Galaţi şi anume: Sf. împăraţi Constantin şi Elena, Sf. Haralambie, Buna Vestire, Sf. Sofia, Sf. Vasile.

Toţi preoţii au fost găsiţi la datorie şi foarte bucuroşi de cercetarea părintească şi îndrumările pe care le-au primit dela P. S. Episcop Chesarie.

CIRCULARA

Cucernice Părinte,

Oamenii muncii şi toţi cetăţenii patrioţi şi cinstiţi din Republica Populară Română privesc cu încredere înfăptuirile măreţe ale regimului nostru de democraţie populară

Toţi oamenii muncii din ţara noastră îşi dau seama că fără ajutorul Uniunii Sovietice, libertatea şi construirea socialismului nu ar fi posibile.

In toate domeniile de activitate în care se simte viaţa nouă a Statului nostru de democraţie populară, în industrie sau în agricultură, în construcţie, în ştiinţă şi în artă, uriaşele realizări ale oamenilor sovietici şi neîntrecutele lor metode de muncă se vădesc a fi pârghiile puternice prin folosirea cărora, muncitorii noştri, în alianţă cu ţărâna mea muncitoare, fac uriaşe salturi pe drumul construirii socialismului.

Clerul Bisericii Ortodoxe, prin însăşi menirea lui, este slujitor al păcii, libertăţii şi progresului.

El este propovăduitorul iubirii între oameni şi popoare, este sfătuitorul şi îndrumătorul tuturor oamenilor cinstiţi.

Cuvântul şi exemplul său influenţează asupra credincioşilor în aşa măsură, încât pot să devină patrioţi conştiincioşi, îndeplinindu-şi cu toată dragostea şi din convingere toate datoriile cetăţeneşti.

Ştim că totdeauna clerul ortodox, care este ridicat din mijlocul poporului muncitor, a fost prezent la toate acţiunile de folos obştească.

Ştim deasemenea că el şi-a îndeplinit cu conştiinciozitate toate îndatoririle cetăţeneşti.

Cunoscând, deci, că este mereu la datorie, ştiindu-l alături de poporul muncitor, îl invităm şi acum să sprijine cu toată dragostea organele Puterii de Stat pentru îndeplinirea la timp a planului de colectare a lânii.

Clerul Bisericii noastre a luat cunoştinţă din ziarul «Scânteia» Nr. 2631/953, despre «Hotărârea Consiliului de Miniştri al R.P.R. cu privire la predările obligatorii de lână către Stat». Are deci datoria ca imediat să pornească la o acţiune de lămurire a credincioşilor, prelucrând această Hotărâre a Consiliului de Miniştri.

Se va arăta masselor largi populare că predând cotele de lână contribuim la aprovizionarea cu materie primă a industriei noastre socialiste.

Ţărânii muncitori, dacă doresc ca Statul nostru, industria socialistă, să le furnizeze maşinile, uneltele, pânzeturile şi celelalte mărfuri necesare, au datoria ca şi ei să contribuie la dezvoltarea industriei socialiste, baza economiei naţionale, baza construirii socialismului, a bunei stări a oamenilor muncii dela oraşe şi sate.

Țărănimea muncitoare are obligațiunea de a îndeplini cu conștiințiozitate această Hotărâre, întrucât predarea cotelor are un caracter obligatoriu pentru toți producătorii agricoli și totodată este și o datorie patriotică.

Dorim să vedem clerul Bisericii noastre sprijinind organele Puterii de Stat în munca pentru construirea socialismului în Patria noastră scumpă.

Dacă vom munci cu tragere de inimă, îndrumând poporul la îndeplinirea acestei îndatoriri patriotice, vom ajunge ca și în anul acesta planul de predare a cotelor de lână să se îndeplinească înainte de termen.

Avem datoria să fim în frunte la predarea cotelor către Stat, la îndeplinirea acestei îndatoriri patriotice, dând în felul acesta exemplu pentru ceilalți țărani muncitori.

Deasemenea invităm clerul Bisericii noastre să depună tot efortul sprijinind organele Puterii de Stat pentru îndeplinirea în termen a planului de colectare a produselor agricole vegetale.

În acest sens, va lua cunoștință de Hotărârea Consiliului de Miniștri al R.P.R. cu privire la colectarea produselor agricole vegetale, publicată în ziarul «Scânteia» Nr. 2835/953 și în orice ocaziune o va populariza și prelucra în rândul maselor largi populare, arătând că făcându-ne această datorie patriotică de predare a cotelor în întregime și în termen, asigurăm pâinea și buna stare a poporului muncitor.

Dar cât are de lucru plugarul, până să-și vadă rodul muncii, până să asigure pâinea familiei sale și a muncitorilor din fabrici, uzine, întreprinderi, etc.!

Clerul Bisericii noastre are datoria să combată lenea și trândăvia și să sublinieze sfințenia muncii.

Sf. Apostol Pavel, prin muncă trudnică și-a zidit întreaga lui apostolie. «Argintul sau aurul sau haina nimănui n'am poftit, ci mâinile acestea au slujit trebuințelor mele și a celor ce sunt cu mine. Noi n'am umblat fără rânduială între voi, nici n'am mâncat dela cineva pâine în dar. Ci lucrând cu osteneală și trudă toată ziua și toată noaptea (Fapte, XX, 33, 35; 2 Tes. 70).

Munca și rugăciunea sunt cele două pârgii ale mântuirii noastre.

În biserică, în cadrul ședințelor ținute la Comitetele de Luptă pentru Pace, la Căminul Cultural și prin munca de lămurire dela om la om, clerul să îndemne pe credincioși să nu-și piardă timpul fără rost. Dacă au îndeplinit planul de însământări, să pornească la celelalte munci necesare dezvoltării și întreținerii culturilor. Să prășească la timp și cel puțin de două ori porumbul; să plivească păioasele de buruieni, să stropească viile, în sfârșit să facă orice muncă la timpul ei, pentru a asigura o recoltă bogată.

Să se arate credincioșilor că celor ce cu trudă și cu vrednicie lucrează pământul, Domnul le făgăduște: «Voi da vouă ploaie la vremea ei, și pământul va da rodurile sale, și veți mânca pâinea voastră cu îndestulare, și voi da pace în pământul vostru» (Lev. XXVI, 7).

În ziarul «Scânteia» Nr. 2633/953 s'a publicat proiectul noului Statut model al Gospodăriei Agricole Colective. Noul Statut este expresia vie a întăririi alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare, a

marilor succese obținute de poporul muncitor pe drumul dezvoltării socialismului, a unei vieți îmbelșugate și fericite.

Un număr de peste 270.000 familii de țărani săraci și mijlocași, convingându-se că drumul agriculturii socialiste, drumul pe care l-a urmat țărănimea colhoznică din U.R.S.S. este singurul drum spre a scăpa de sărăcie, de mizerie, singurul drum care duce la belșug și fericire: și-a unit pământurile în gospodăriile agricole colective.

Se știe că numai prin gospodăriile agricole colective se lichidează definitiv exploatarea omului de către om. Starea materială și culturală înapoiată a țăranimii muncitoare, deasemenea se lichidează tot prin colectivizarea agriculturii.

Clerul Bisericii noastre și aici are un rol deosebit de important. Să pornească neîntârziat acțiunea de popularizare în rândul maselor, a noului proiect de Statut model al Gospodăriei Agricole Colective.

Să nu piardă nicio ocazie de a duce munca de lămurire și de a sprijini organele Puterii de Stat la înființarea noilor Gospodării Agricole Colective. Să nu uite clerul Bisericii noastre că la baza muncii de formare a Gospodăriei Agricole Colective stă o stăruitoare și continuă muncă de lămurire a țăranilor muncitori, astfel ca fiecare să fie convins de superioritatea Gospodăriilor Agricole Colective față de cele individuale, să fie convins că acesta este drumul care asigură lui și familiei sale un viitor fericit.

Noul Statut model să fie popularizat în masele largi țărănești, astfel ca fiecare țăran muncitor să cunoască bine Statutul, să-și mărească încrederea și dragostea pentru gospodăria agricolă colectivă și să se convingă și pe această cale că drumul fericirii sale și a familiei sale este drumul Gospodăriilor Agricole Colective.

Clerul să pornească la o muncă temeinică în mijlocul poporului muncitor din care s'a ridicat, arătându-i drumul ce duce la fericire, la un trai mai bun și la lichidarea definitivă a exploatarei.

Să contribuie, sprijinind organele Puterii de Stat, la lupta pentru noi succese pe drumul transformării socialiste a agriculturii, pe drumul construirii socialismului în R. P. R.

Numai în felul acesta procedând, vom avea mulțumirea sufletească, toți cei ce facem parte din clerul Bisericii Ortodoxe Române, că contribuim, alături de oamenii muncii, la îndeplinirea planului cincinal în 4 ani.

Cu arhieresti binecuvântări,

EPISCOP
† CHESARIE

Consilier ad-tiv Pr. M. BLANARU

Nr. 2904/1953.

OFICIALE -- ADMINISTRATIVE

ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

ORDIN CIRCULAR

ORDIN CIRCULAR Nr. 8370/953 către Protoierile, Parohiile și Mănăstirile din cuprinsul Sf. Mitropolii a Ungro-Vlahiei.

Spre cele de bună rânduială, publicăm mai jos cuprinsul adresei cu Nr. 7886/953, a Onor. Minister al Cultelor, trimis Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor și invităm pe toți P.P.C.C. Protoierei, preoți parohi și stareți ai Mănăstirilor din cuprinsul Sf. Mitropolii a Ungro-Vlahiei să ia măsuri urgente pentru buna păstrare a monumentelor noastre istorico-religioase:

«In urma cercetărilor făcute de persoane competente la o parte din monumentele istorico-bisericești din cuprinsul R.P.R., se constată că întreținerea acestor locașuri de cult și a anexelor, nu este satisfăcătoare, iar dacă nu se vor lua urgente măsuri, situația în cel mai scurt timp va fi și mai gravă.

Ținem să precizăm că aceste monumente ale culturii materiale reprezintă dovezile materiale ale dezvoltării societății de pe teritoriul Patriei noastre și au o mare importanță pentru studierea trecutului de luptă și de muncă al poporului, pentru cunoașterea evoluției artelor și a tehnicii în țara noastră, precum și pentru educarea oamenilor muncii și a tineretului.

Pentru a evita distrugerea și a le conserva în cele mai bune condițiuni, rugăm Centrul Eparhial a sprijini și urmări ca, conducătorii acestor locașuri de cult să aibă ca sarcină principală în activitatea lor, următoarele obiective:

a) Majoritatea monumentelor au acoperișurile deteriorate. Inoirea acoperișului este deosebit de importantă nu numai pentru conservarea bi-

sericilor, ci și a zidurilor turnurilor și locuințelor care fac parte dintr'un ansamblu mănăstiresc.

Acolo unde acoperișurile au fost permanente în bună stare se constată că monumentele au avut puțin de suferit, din alte pricini și sunt încă foarte sănătoase. Intre acestea menționăm: Mănăstirea Sucevița, Dragomirna, Voroneț, Cozia, dar nu putem spune același lucru despre mănăstirea Aninoasa Muscel, Arborea, Solca, Moldovița, Voivodeni Făgăraș, etc., unde zidurile și construcțiile au fost lăsate în părăsire, iar năruirea este vizibilă dela an la an.

b) O altă cauză a degradării monumentelor și picturilor este umezeala. Se va lua urgent măsuri de consolidarea jghiaburilor și burlanelor și de întrebuițat sistemul de rigole în jurul pavajului de lângă ziduri pentru ca apa să nu se infiltreze și să producă umezeală la soclu de piatră sau de cărămidă.

c) În ceea ce privește conservarea picturilor exterioare se constată că acolo unde s'au păstrat zidurile și locuințele din jur înalte de circa 5-6 m. au constituit un scut protector împotriva ploilor, a zăpezilor și a vânturilor pentru monumentul pictat (Sucevița, Vatra Moldoviței).

Acolo unde au fost distruse total clădirile protectoare din jurul bisericilor, pictura s'a șters aproape în întregime pe fațada nordică.

Pentru a evita ștergerea totală a picturii la monumentele unde s'au distrus total sau parțial clădirile, se va pune în jurul locașului de cult pomi pentru a fi un zid protector.

Pictura exterioară se degradează numai acolo unde însăși construcția bisericii este deteriorată. Indată ce există o fisură profundă în grosimea zidului, pictura din jur se crapă și ea în pânză de păianjen, desigur în primul rând datorită umezelii care pătrunde între zid și tencuială (Sucevița, Arborea, Voroneț). S'a încercat de unii conducători ai acestor monumente să consolideze superficial fisurile cu ciment, dar rezultatul a fost negativ, întrucât cimentul a crăpat și a căzut.

Cu această ocazie s'a lucrat neglijent, cimentul a curs dealungul picturii bune de pe pereți mănjindu-o de sus până jos (Voroneț).

Consolidarea fisurilor să fie făcută de urgență de persoane competente lucrându-se temeinic și îngrijit, pentru a feri pictura exterioară de degradări. În legătură cu păstrarea picturii se vor lua măsuri a se îndepărta dulapurile de pe lângă pereții interiori, cuierele, rezemarea prapurilor, etc., care în mod vizibil aduc mari degradări picturii.

d) Măsurile de protecție trebuie extinse — și la clădirile din cadrul ansamblului mănăstiresc, atrăgându-se atenția celor care le au în grije de a păstra și ruinele pe care ei le nesocotesc de obicei. De exemplu în ruinele caselor egumenești dela Vatra Moldoviței sunt ținute lemne, pietre, cărămizi, care nu fac decât să contribuie la distrugerea monumentului.

Prin grija ce o vom avea față de monumentele culturii materiale din R. P. R., vom arăta atașamentul nostru față de popor, întrucât acestea sunt bunuri ale întregului popor și se află sub protecția Statului».

MINISTRU,

(33) P. CONSTANTINESCU-IAȘI

p. Director,
(33) MOICEANU

Adresa fiind semnată personal de Dl. Ministru al Cultelor, Academician Profesor P. Constantinescu-Iași, un profund cunoscător al monumentelor noastre de artă religioasă și populară, o socotim nu ca pe o simplă adresă circulară, ci un îndemn autorizat pentru preoții și stareții mănăstirilor noastre de a-și însuși cuprinsul ei și de a lucra cu un plus de elan în această mare problemă a conservării monumentelor naționale ale culturii noastre.

Vicar, (ss) Pr. ALEX. IONESCU

Consilier Ad-tiv Cultural, (ss) Pr. GH. BEJGU

MIȘCAREA PERSONALULUI

I. TRANSFERĂRI

a) Preoți.

1. **Temei Nr. 3669/953.** — Protopopul Constantinescu Vasile se transferă dela Protoieria raionului Cricov, la Protoieria raionului Ploești, pe data de 1 Martie 1953.

2. **Temei Nr. 8544/953.** — Preotul Nicolae Andreescu, dela parohia Aninoasa, raionul Muscel, se transferă la parohia Nucșoara, raionul Curtea de Argeș, pe data de 1 Mai 1953.

3. **Temei Nr. 8546/953.** — Preotul Nedelcu Gheorghe, dela parohia Izvoarele, raionul Teleajen, se transferă reciproc cu preotul Dobra Ștefan, dela parohia Cornet, raionul Mihăilești, pe data de 1 Iunie 1953.

4. **Temei Nr. 8662/953.** — Preotul Preda Gheorghe, fost la parohia Perii Broșteni, raionul Vârtoapele, se transferă la parohia Valea Bisericii, raionul Urziceni, pe data de 1 Iunie 1953.

5. **Temei Nr. 7235/953.** — Arhimandritul Valeriu Niculăeasa, se transferă dela Mănăstirea Zamfira, raionul Ploești, în post de preot la Mănăstirea Stavropighială Curtea de Argeș, pe data de 1 Mai 1953.

b) Cântăreți.

1. **Temei Nr. 2256/953.** — Cântărețul Luca Șerban, dela parohia Gura Vadului, raionul Mizil, se transferă în postul vacant de cântăreț la parohia Sf. Treime din orașul Ploești, pe data de 1 Februarie 1953.

2. **Temei Nr. 2439/953.** — Cântărețul Gheorghe Grosu, se transferă cu post cu tot, dela parohia Sf. Silvestru, raionul 1 Mai, la parohia Iancu Nou, raionul 23 August, București, pe data de 1 Februarie 1953.

3. **Temei Nr. 3368/953.** — Cântărețul Ion Isăroiu, dela parohia Turculești, raionul Topoloveni, se transferă în post vacant de cântăreț la parohia Vițichești, aceiași raion, pe data de 1 Martie 1953.

4. **Temei Nr. 3794/953.** — Cântărețul Dobrescu Gheorghe se transferă cu postul său, dela parohia Spirea Veche, raionul Len'n, la parohia Sf. Andrei, București Noi, raionul Grivița Roșie, pe data de 1 Martie 1953.

c) Personal administrativ.

1. Temei Nr. 4872/953. — Ingriditorul Ilie Stan Mihai se transferă cu post cu tot, dela Mănăstirea Ciorogârla, raionul Mihăilești, la Mănăstirea Pasărea, raionul Brănești, pe data de 1 Aprilie 1953.

II. ANGAJĂRI ȘI INCADRĂRI.

a) Preoți.

1. Temei Nr. 4811/953. — Preotul Const. Nițescu dela parohia Militari I, raionul Gh. Gheorghiu-Dej, se angajează în postul vacant de Protoiereu la raionul Gh. Gheorghiu-Dej, pe data de 1 Aprilie 1953.

2. Preotul Ioan Teodorescu, dela Biserica Colței, raionul T. Vladimirescu-București, se angajează în postul vacant de Protoiereu la raionul 23 August, pe data de 1 Aprilie 1953.

3. Temei Nr. 7233/953. — Preotul Tacea Dumitru dela parohia Pantazi, raionul Cricov, se angajează în postul de Protoiereu la raionul Cricov, pe data de 1 Mai 1953.

4. Temei Nr. 3667/953. — Preotul Aurel Gică se angajează în post de preot bugetar la parohia Peri Broșteni, raionul Vârtoapele, pe data de 1 Martie 1953.

5. Temei Nr. 5658/953. — Preotul Gheorghe Ciortan se angajează în post de preot bugetar la parohia Drăgănești II, raionul Alexandria, pe data de 1 Aprilie 1953.

6. Temei Nr. 5664/953. — Preotul Popescu Ioan se angajează în post de preot bugetar la parohia Merenii de Jos, raionul Vida, pe data de 1 Aprilie 1953.

7. Temei Nr. 5668/953. — Preotul Mihail Iordănescu se angajează în post de preot bugetar la parohia Smârdan, raionul Călărași, iar preotul Grigore Neagu, în post de preot bugetar la parohia Ulmu, din același raion, pe data de 1 Aprilie 1953.

8. Temei Nr. 6344/953. — Preotul Ștefan Constantin se angajează în post de preot bugetar la parohia Axintele, filiala Bărbătescu, raionul Lehliu, pe data de 1 Mai 1953.

9. Temei Nr. 6345/953. — Preotul Nicolae Georgescu se angajează în postul de preot bugetar dela parohia Sotriile, raionul Sinaia, pe data de 1 Mai 1953.

10. Temei Nr. 6763/953. — Preotul Anastasiu Ioan se angajează în post de preot bugetar la parohia Radovanu II, raionul Oltenița, pe data de 1 Mai 1953.

11. Preotul Spiru Apostol se angajează în post de preot bugetar la parohia Islaz, raionul Brănești, pe data de 1 Mai 1953.

12. Temei Nr. 8147/953. — Preotul Gheorghe Popescu se angajează în postul de preot bugetar la parohia Groșani, raionul Muscel, pe data de 1 Iunie 1953.

13. Temei Nr. 8874/953. — Preotul Atanasie Dumitrașcu, fost la parohia Dridu Movila, raionul Urziceni, se încadrează în post de preot extra-bugetar la parohia Roșiori, raionul Urziceni, pe data de 1 Aprilie 1953.

14. Temei Nr. 5656/953. — Diaconul Petre Brighidău se angajează în post de diacon la Catedrala Patriarhiei, pe data de 1 Aprilie 1953.

15. Temei Nr. 6763/953. — Ierod. Visarion Jugulescu se angajează în post de diacon la Mănăstirea Cernica, raionul Brănești, pe data de 1 Mai 1953.

16. Temei Nr. 7234/953. — Protos. Miron Lazea se angajează în post de preot la Mănăstirea Cheia, raionul Teleajen, pe data de 1 Mai 1953.

17. Temei Nr. 9145/953. — Ierod. Adrian Hrișcu se angajează în post de diacon la Mănăstirea Plumbuita, raionul 1 Mai, pe data de 1 Iunie 1953.

b) Cântăreți.

1. Temei Nr. 5661/953. — Dl. Stan D. Ioan se angajează în postul de cântăreț la parohia Vărăști, raionul Călărași, pe data de 1 Aprilie 1953.

2. Temei Nr. 6103/4/953. — Dl. Marin T. Roman se angajează în postul de cântăreț la parohia Găuriciu II, raionul Zimnicea, pe data de 1 Aprilie 1953.

3. Temei Nr. 6253/953. — Dl. Gheorghe V. Poza se angajează în post de cântăreț la parohia Teșila, raionul Sinaia, pe data de 1 Aprilie 1953.

c) Personal administrativ.

La Centrul Eparhial al Arhiepiscopiei Bucureștilor.

1. Temei Nr. 3598/4734/953. — Dl. Gheorghiu Alexandru se angajează în postul de mecanic-gaze la Arhiepiscopia Bucureștilor, pe data de 1 Martie 1953.

2. Temei Nr. 6764/953. — Diaconul Iordan Niculescu se angajează în post de referent șef, pe data de 15 Aprilie 1953.

3. Temei Nr. 7436/953. — Dl. Damian Ioan se angajează în post de tinichigiu, pe data de 1 Aprilie 1953.

La Institutul Teologic de Grad Universitar din București.

1. Temei Nr. 7434/953. — Sora Barbu Elena se angajează în post de îngrijitoare, pe data de 15 Aprilie 1953.

2. Temei Nr. 9643/953. — Preotul Cazan Teodor, dela parohia Jiavele, raionul Urziceni, se angajează în postul de administrator de internat, pe data de 1 Iunie 1953.

La Școala medie tehnică de cântăreți bisericești Curtea de Argeș.

1. Temei Nr. 6765/953. — Ierod. Bogdan Bartolomeu se angajează în post de pedagog, pe data de 1 Martie 1953.

La mănăstiri.

1. Temei Nr. 4754/953. — Rozeta Rusalim se angajează în post de îngrijitoare la Mănăstirea Țigănești, raionul Snagov, pe data de 1 Aprilie 1953.

2. *Te mei Nr. 7435/953.* — Monahia Veniamina Gheorghe se angajează în post de cântăreț la Mănăstirea Zamfira, raionul Ploești, cu delegația de stareță, pe data de 1 Mai 1953.

3. *Te mei Nr. 7718/953.* — Ierod. Anatolie Genea se angajează în post de îngrijitor la Mănăstirea stăvropigh'ală Curtea de Argeș, pe data de 15 Februarie 1953.

4. *Te mei Nr. 8492/953.* — Ierod. Agaftodor Plăcintă se angajează în post de îngrijitor la Mănăstirea Căldărușani, pe data de 1 Mai 1953.

5. *Te mei Nr. 586/953.* — Drugă I. Vasile se angajează în post de îngrijitor la Mănăstirea Cheia, raionul Teleajen, pe data de 1 Ianuarie 1953.

6. *Te mei Nr. 588/953.* — Adamuș I. Voicu, se angajează în post de îngrijitor la Mănăstirea Cernica, Raionul Brănești, pe data de 1 Ianuarie 1953.

7. *Te mei Nr. 590/953.* — Monahia Maftidia Grancea, se angajează în post de îngrijitor la Mănăstirea Viforăta, raionul Târgoviște, pe data de 1 Ianuarie 1953.

8. *Te mei Nr. 1604/953.* — Monahia Flefteria Nicolae, se angajează în post de îngrijitor la Mănăstirea Țigănești, raionul Snagov, pe data de 1 Februarie 1953. având a îndeplini și ascultarea de casieră a mănăstirii.

III. SCHIMBĂRI ÎN CONDUCEREA OFICIULUI PAROHIAL.

1. *Te mei Nr. 942/953, 2996/953.* — Oficiul parohial al parohiei Crucea, raionul Călărași va fi condus provizoriu de preotul pensionar I. Corlățeanu,

2. *Te mei Nr. 1413/953.* — Oficiul parohial al parohiei T. Vladimirescu I se încredințează pe data de 1 Februarie 1953, preotului Const. Robea.

3. *Te mei Nr. 2337/953.* — Oficiul parohial al parohiei Sudiți, raionul Snagov, se încredințează, preotului Gh. Gherghițeanu.

3. *Te mei Nr. 2930/953* — Oficiul parohial al noii parohii Sf. Maria-Herăstrău, raionul Stalin se încredințează preotului Alex. Bușilă, pe data de 1 Martie 1953.

IV. SCHIMBĂRI DE NUME

1. *Te mei Nr. 779/953,* — Se aprobă schimbarea numelui parohiei Preasna Veche, din com. Gurbănești, raionul Lehliu, pentru a purta pe viitor numele „Valea Preasnei“

2. *Te mei Nr. 1755/2725/952.* — Pe baza certificatului Nr. 302/952 al Sfatului Popular al raionului Tg. Mureș, s'a operat în scriptele Arhiepiscopiei Bucureștilor schimbarea numelui preotului Gh. N. Petre, dela parohia Cazaci, raionul Târgoviște, în acela de Georgescu N. Petre.

DISTINCȚII ȘI HIROTESII.

Distincții.

Pentru activitate preoțească frumoasă au fost distinși următorii preoți:

1. *Te mei Nr. 8255/953.* — Preotul Georghe Ghinea dela parohia Băra, raionul Snagov, a fost distins cu rangul de «Sachelar».

2. **Temei Nr. 8480/953.** — Preotul Dum'tru Tacea, dela parohia Pantazi, raionul Cricov, a fost distins cu rangul de «Sachelar».

3. **Temei Nr. 8480/953.** — Preotul Const. Papuc, dela parohia Adormirea-Urlați, a fost distins cu rangul de «Sachelar».

4. **Temei Nr. 17274/952.** — Ierom. Clement Vozianu dela Mânăstirea Noul Neamț-Balamuci, raionul Snagov, a fost distins cu rangul de «Sincel».

Hirotesii în duhovnic.

1. **Temei Nr. 4747/953.** — Preotul Ovidiu Oprescu dela parohia Pologii I, raionul Răcari, a fost hirotesit în duhovnic, în ziua de 27 Martie 1953, de către P.S. Episcop Theoctist Botoșăneanu.

2. **Temei Nr. 6139/953.** — Sincelul Paul Bogdan dela Mânăstirea Artim, a fost hirotesit duhovnic, în ziua de 1 Aprilie 1953, de către P.S. Episcop Antim Târgovișteanul.

3. **Temei Nr. 5327/953.** — Preotul Florea Popescu dela parohia Gura Foi, raionul Găești, a fost hirotesit duhovnic în ziua de 1 Aprilie 1953, de către P.S. Episcop Theoctist Botoșăneanu.

EPISCOPIA DUNĂRII DE JOS

Angajări.

Tem. 1828/953. Onor. Minister al Cultelor cu Decizia Nr. 3730/953, recunoaște pe data de 15 Martie 1953 următoarele angajări:

1. Pr. Rusu Zaharia la parohia Smârdanul Nou, Raion Brăila, Regiunea Galați (acest post se bugetează cu bugetul dela parohia vacantă Dunărea — Raion Medgidia).

2. Pr. Roșca Constantin la parohia Rahman — Raion Hârșova, Regiunea Constanța (acest post s'a bugetat dela parohia Smulți I Raionul Bujor).

Tem. 2691/953. Se ia act de angajarea D-lui Hristescu Mihail în postul de contabil la Protoieria Raionului Constanța pe data de 1 Decembrie 1952, plătit din fonduri proprii.

Tem. 1828/953. Pe data de 1 Martie 1953, se ia act de transferările preoților:

Bulăceanu Victor dela parohia Dumbrăveni la parohia Vasile Roaită — Raion Constanța și Mustăța Dumitru extrabugetar dela parohia Cioara Radu Vodă — Raionul Călmățui, la parohia extrabugetară Crișan — Raionul Tulcea.

Arondări.

Tem. Nr. 1828/953. Se recunoaște pe data de 1 Martie 1953, trecerea satului Nedeicu dela parohia Gura Găluței la parohia Marașu Raionul Măcin.

Evidențieri.

C. Preot Zaharia Rusu dela parohia Smârdanul Nou—Raionul Brăila se evidențiază, pentru sprijinul dat autorităților locale în acțiunile de folos obtesc

CUPRINSUL

Pagina

<i>Redacția</i> , Omagierea I. P. S. Patriarh Justinian de clerul Capitalei, cu prilejul Sf. Paște	195
--	-----

INDRUMARI PASTORALE

<i>P. B. Gheorghe</i> , La Duminica Samarincii	201
<i>Pr. M. Avramescu</i> , La Duminica Orbului	204
<i>Pr. Radu Pascu</i> , La Sâmbăta Moșilor	207
<i>Pr. Ioan Popescu</i> , Gânduri în legătură cu rugăciunea «Tatăl nostru»	210

PENTRU APARAREA PACII

<i>Redacția</i> , Dela Congresul Popoarelor pentru Apărarea Păcii.—Cuvinte de Pace—	211
<i>T. N. Manolache</i> , În vederea traducerii în viață a hotărîrilor Congresului Popoarelor pentru Apărarea Păcii	216
<i>D. V. Sădăanu</i> , Dacă vrei pace, luptă împotriva războiului	220
<i>Pr. Gh. Bejgu</i> , Pentru o recoltă cât mai îmbelșugată: Sfaturi duhovnicești	225
<i>Redacția</i> , O înaltă îndatorire patriotică și creștinească: predarea cotelor la colectarea produselor agricole	230
<i>Diac. M. Teodoru</i> , Altarele sfărâmate ne chiamă neîncetat la lupta pentru apărarea Păcii	232
<i>Redacția</i> , Festivalul Mondial al Tinertului	236

VIATA BISERICESCA IN CUPRINSUL MITROPOLIEI

ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTIILOR

<i>Pr. Al. Vlaiculescu</i> , Consfătuirea reprezentanților cultelor religioase din Regiunea Ploești, în cadrul Luptei pentru Pace.	241
<i>Redacția</i> , † Pr. Profesor I. Popescu Mălăești	245
<i>Redacția</i> , † Pr. Pavel Gucluțna	248

EPISCOPIA DUNARII DE JOS

<i>Conferința interconfesională</i>	249
23 Martie 1953	252

OFICIALE ADMINISTRATIVE

ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTIILOR

<i>Mișcarea personalului</i>	253
--	-----

**TIPOGRAFIA INSTITUTULUI BIBLIC ȘI DE MIȘIUNE ORTODOXĂ
BUCUREȘTI**